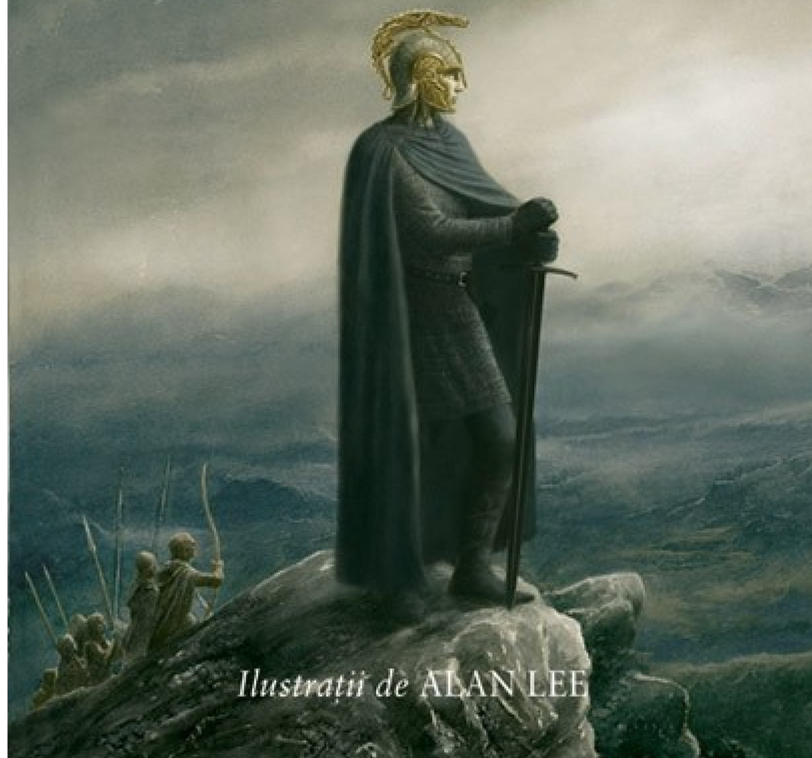
J.R.R. TOLKIEN

Editat de CHRISTOPHER TOLKIEN

COPIII LUI HÚRIN

Cea mai mare parte a acestei opere, dacă nu în întregime, ţine de perioada care a urmat publicării Stăpânului Inelelor. În aceşti ani, Copiii lui Húrin a devenit pentru el povestea dominantă de la sfârşitul zilelor de odinioară şi o vreme îndelungată ei şi-a dedicat toate gândurile. Dar îi era să impună o structură narativă fermă, deoarece povestea devenea tot mai complexă atât înprivinţa personajelor, cât şi a evenimentelor şi într-adevăr, într-un fragment lung povestea se compune dintr-un mozaic de ciorne nelegate între ele şi schiţe de intrigi.

Totuşi Copiii lui Húrin, în ultima sa formă, este principala poveste a Pământului de Mijloc după Stăpânul Inelelor, iar viaţa şi moartea lui Túrin sunt descrise cu o forţă convingătoare şi un ritm presant rar întâlnite în cazul altor popoare ale Pământului de Mijloc. Din această pricină, după un studiu îndelungat al manuscriselor, am încercat în cartea de faţă să alcătuiesc un text ce oferă o naraţiune continuă de la început până la sfârşit, fără introducerea altor elemente care nu sunt autentice în concepţie.

CHRISTOPHER TOLKIEN

J.R.R. TOLKIEN s-a născut la data de 3 ianuarie 1892 în Bloemfontein. După ce a participat la Primul Război Mondial, Tolkien şi-a început cariera academică fiind considerat drept unul dintre cei mai renumiţi filologi. În întreaga lume, Tolkien este cunoscut ca fiind creatorul Pământului de Mijloc şi autorul unor opere fantasy de excepţie precum Hobbitul, Stăpânul Inelelor, Silmarillion. Cărţile sale au fost traduse în peste 40 de limbi şi vândute în zeci de milioane de exemplare. J.R.R. Tolkien a murit în 1973 la vârsta de 81 ani.

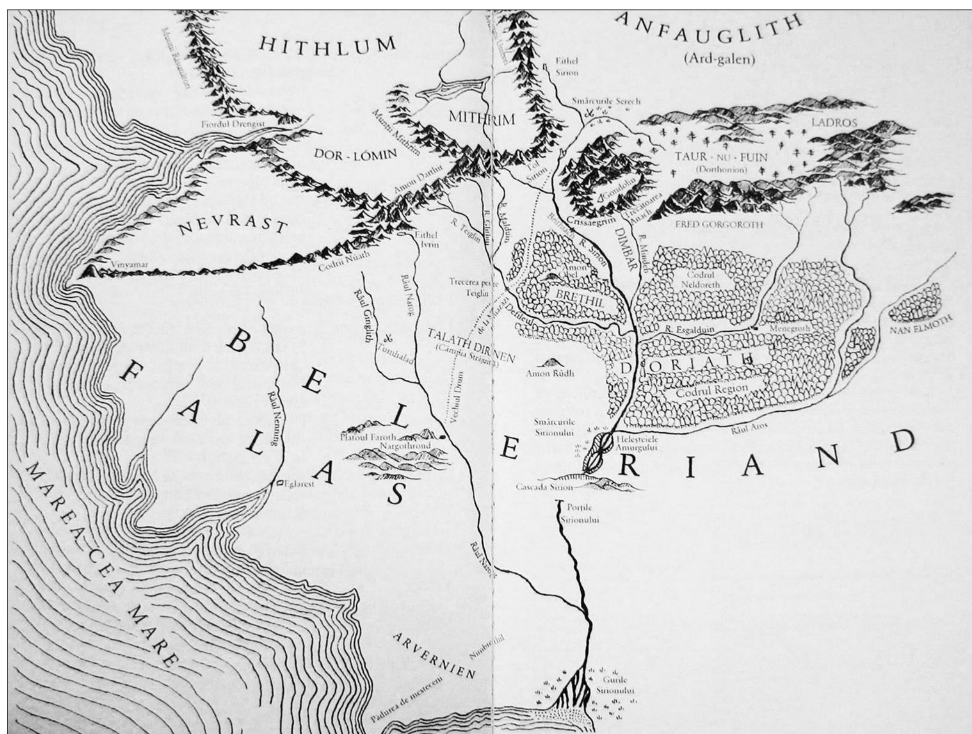
CHRISTOPHER TOLKIENs-a născut la 21 noiembrie 1924, fiind al treilea fiu al lui J.R.R. Tolkien. Numit de Tolkien executorul său literar, s-a dedicat, încă de la moartea tatălui său, editării şi publicării scrierilor nepublicate aparţinând marelui autor. Printre ele Silmarillion şi Povesti Neterminate. Din anul 1975 Christopher Tolkien s-a mutat împreună cu soţia sa, Baillie, în Franţa.

J.R.R. Tolkien

NARN I CHÏN HÚRIN
Povestea Copiilor lui Húrin

Editată de Christopher Tolkien
Ilustraţii de Alan Lee
Traducerea din limba engleză Irina Horea

Pentru Baillie Tolkien

HITHLUM
ANFAUGLITH
(Ard-galen)
Eithel Sirion
Smârcurile Serech
MITHRIM
Munții Mithrim
Fiordul Drengist
DOR - LÓMIN
LADROS
TAUR - NU - FUIN
(Dorthonion)
Tol Sirion
Amon Darthir
Gondolin
Trecătoarea Anach
NEVRAST
Crissaegrim
FRED GORGOROTH
Vinyamar
Codrii Núath
Eithel Ivrin
R. Teiglin
R. Glithui
R. Malduin
Brithiach
R. Sirion
DIMBAR
R. Mindeb
Amon Obel
Codrul Neldoreth
Trecerea peste Teiglin
BRETHIL
Râul Narog
Râul Ginglith
Defileul
R. Esgalduin
Menegroth
NAN ELMOTH
Tumhalad
TALATH DIRNEN
(Câmpia Străjuită)
Amon Rûdh
DORIATH
Codrul Region
Vechiul Drum
Râul Nenning
Smârcurile Sirionului
Râul Aros
Platoul Faroth
Nargothrond
Heleșteiele Amurgului
Cascada Sirion
Eglarest
Porțile Sirionului
BELERIAND
FALAS
MAREA CEA MARE
ARVERNIEN
Gurile Sirionului
Pădurea de mesteceni

CUPRINS

PREFAŢĂ

Este de netăgăduit că multor cititori ai *Stăpânului Inelelor* legendele Zilelor de Odinioară (aşa cum au fost tipărite în diferite forme în *Silmarillion, Poveşti neterminate* şi *Istoria Pământului de Mijloc*) nu le sunt defel cunoscute, decât poate prin reputaţia de a fi ciudate şi inaccesibile ca stil şi ton. Iată de ce m-am gândit – şi nu e un gând de ieri, de azi – că ar fi întrutotul justificat să prezint versiunea lungă a legendei Copiilor lui Húrin, aşa cum a conceput-o tatăl meu, ca o scriere independentă, între propriile coperte, cu o muncă de redactare minimă şi mai cu seamă într-o curgere continuă, fără întreruperi sau goluri, dacă acest lucru putea fi făcut fără distorsiuni sau fără a inventa ceva în plus, în ciuda formei neterminate în care au rămas unele părţi ale ei.

M-am gândit că, dacă povestea despre soarta lui Túrin şi a lui Niënor, copiii lui Húrin şi Morwen, ar putea fi prezentată în acest mod, s-ar deschide o fereastră spre o scenă şi o poveste plasate într-un Pământ de Mijloc necunoscut, foarte vii şi concrete, deşi sunt concepute ca şi când ar fi ajuns la noi din epoci îndepărtate: tărâmurile înghiţite de ape din apus, dincolo de Munţii Albaştri, pe unde umblase în tinereţe Arborebărbos, şi viaţa lui Túrin Turam-bar în Dor-lómin, Doriath, Nargothrond şi Codrul Brethil.

Prin urmare, această carte se adresează în primul rând acelor cititori care poate îşi amintesc faptul că pielea lui Shelob era atât de cumplit de tare încât nu putea fi străpunsă nici măcar de-o armie omenească, şi asta chiar dacă oţelul ar fi fost făurit de elfi sau de gnomi sau de-ar fi fost mânuit de Beren ori Túrin sau că Elrond i-a spus lui Frodo în Vâlceaua Despicată că Túrin era unul dintre „măreţii prieteni ai elfilor din străvechime”; altceva nu ştiu despre el.

În tinereţea sa, în anii Primului Război Mondial şi cu mult înainte să fi existat cea mai mică aluzie referitoare la poveştile care aveau să alcătuiască naraţiunea din *Hobbitul* sau *Stăpânul Inelelor*, tatăl meu a început să scrie o serie de povestiri, pe care a intitulat-o *Cartea Poveştilor Pierdute.* Aceea a fost prima scriere de literatură de imaginaţie, chiar substanţială, deoarece, deşi a fost lăsată neterminată, conţine paisprezece poveşti complete. În *Cartea Poveştilor Pierdute* au apărut în poveste

zeii, sau valarii; elfii şi oamenii, care sunt Copiii lui Iluvatar (Creatorul); Melkor-Morgoth, Marele Vrăjmaş; balrogii şi orcii; şi ţinuturile în care sunt plasate poveştile, Valinor, tărâmul zeilor dincolo de oceanul apusean, şi Marile Pământuri (ulterior numite Pământul de Mijloc, între mările din răsărit şi din apus).

Printre *Poveştile Pierdute,* trei erau mai lungi şi mai complete, toate având drept personaje oameni şi elfi deopotrivă: acestea sunt *Povestea lui Tinuviel* (care în *Stăpânul Inelelor* apare într-o formă scurtă, drept povestea lui Beren şi Luthien, pe care Aragon le-a spus-o hobbiţilor pe Piscul Vremii; pe aceasta tatăl meu a scris-o în 1917), *Turumbar şi Foalókë* (Túrin Turambar şi Dragonul, care cu siguranţă exista în 1919, chiar şi mai înainte) şi *Căderea Gondolinului* (1916-l917). Într-un fragment citat adesea, dintr-o scrisoare lungă în care îşi descria opera – şi pe care a scris-o în 1951, cu trei ani înainte să fie publicat *Stăpânul Inelelor* –, tatăl meu vorbea despre ambiţiosul său proiect anterior: „...Cu mult timp în urmă, mă gândisem, la un moment dat (între timp, mi-a pierit curajul), să creez un ansamblu de legende mai mult sau mai puţin legate între ele, pornind cu cele cosmogonice, de mare întindere, şi mergând până la basme romantice – cosmogonia fundamentându-se pe legendele pământene, mai puţin importante, iar acestea împrumutând splendoare din vasta ţesătură a celor dintâi – ... să dezvolt complet unele dintre poveştile esenţiale, iar pe altele, cele mai multe, să le schiţez doar şi să le las ca atare în structura generală”.

Din acest fragment se poate vedea că, încă de la început, modul în care concepuse ceea ce avea să fie numit Silmarillion cuprindea şi faptul că unele „Poveşti” trebuiau spuse într-o formă cât mai elaborată; şi într-adevăr, în aceeaşi scrisoare din 1951, el se referea în mod explicit la cele trei poveşti pe care le-am menţionat mai sus ca fiind cele mai lungi din *Cartea Poveştilor Pierdute.* În scrisoare amintea povestea lui Beren şi Luthien, „cea mai importantă poveste din *Silmarillion*”, spunând despre ea că „istoria aceasta poate fi citită ca o poveste cavalerească sau ca un basm (cred eu, minunat şi impresionant), având doar cunoştinţe vagi despre contextulgeneral. Dar ea reprezintă, în acelaşi timp, o legătură fundamentală în ciclu, iar sensul ei nu poate fi înţeles pe deplin dacă e scoasă din context”. „Mai sunt şi alte poveşti aproape la fel de ample, continua tatăl meu, în aceeaşi măsură independente, dar legate

şi ele de istoria generală”; acestea sunt *Copiii lui Húrin* şi *Căderea Gondolinului.*

Din ceea ce a scris tatăl meu este limpede că, dacă ar fi realizat versiunile finale şi finisate, de anvergura pe care şi-o dorea el, atunci cele trei „*Poveşti Mari*” ale Zilelor de Odinioară (a lui Beren şi Luthien, a Copiilor lui Húrin şi cea despre Căderea Gondolinului) ar fi fost, în viziunea lui, nişte opere suficient de complete în ele însele încât să nu ceară neapărat cunoaşterea marelui ansamblu de legende cunoscut drept *Silmarillion.* Pe de altă parte, aşa cum observa tatăl meu în aceeaşi scrisoare, povestea despre *Copiii lui Húrin* face parte integrantă din istoria elfilor şi a oamenilor din Zilele de Odinioară şi, de bună seamă, există numeroase referinţe la evenimente şi circumstanţe din respectiva istorie mult mai amplă.

Ar fi împotriva concepţiei cărţii de faţă ca lectura ei să fie îngreunată cu nenumărate note care să ofere informaţii despre persoane şi evenimente ce au arareori o importanţă reală în desfăşurarea naraţiunii ca atare. Totuşi, poate că pe alocuri nu strică o mână de ajutor, astfel că în Introducere prezint pe scurt Beleriandul şi popoarele sale către sfârşitul epocii Zilelor de Odinioară, când s-au născut Túrin şi Niënor; de asemenea, pe lângă harta Beleriandului şi a Ţinuturilor de la Miazănoapte, am inclus o listă cuprinzând toate numele care apar în text, cu explicaţii foarte concise în legătură cu fiecare, şi câteva genealogii simplificate.

La sfârşitul cărţii există o Anexă în două părţi: prima se referă la încercările tatălui meu de a ajunge la o formă finală a celor trei poveşti, iar a doua – la compoziţia textului din această carte, text care se deosebeşte în multe privinţe de cel din *Poveşti neterminate.*

Îi sunt foarte recunoscător fiului meu Adam Tolkien pentru ajutorul indispensabil pe care mi l-a dat în aranjarea şi prezentarea materialului din Introducere şi Anexă şi pentru transpunerea cărţii în lumea descurajantă (pentru mine) a suportului electronic.

INTRODUCERE
Pământul de Mijloc şi Zilele de Odinioară

Personajul Túrin avea o semnificaţie profundă pentru tatăl meu; neîndoielnic, el a reuşit să realizeze un portret pregnant al copilului Túrin, esenţial pentru tot ce se întâmplă în poveste: o fire severă, lipsită de bucurie, cu simţul dreptăţii şi al compasiunii; al lui Húrin – energic, vesel, sangvin al mamei lui, Morwen – rezervată, curajoasă şi mândră; şi o descriere a vieţii în gospodăria lor, în Dor-lómin, ţara aceea rece în anii – încă de atunci apăsaţi de teamă – ce au urmat spargerii de către Morgoth a asediului asupra Angbandului, înainte să se fi născut Túrin.

Dar toate acestea s-au întâmplat în Zilele de Odinioară, Primul Ev al lumii, într-o epocă neînchipuit de îndepărtată. Distanţa în timp până unde se întoarce această poveste în trecut este sugerară memorabil în *Stăpânul Inelelor.* La Marele Sfat din Vâlceaua Despicată, Elrond a povestit despre Ultima Alianţă dintre elfi şi oameni şi despre înfrângerea lui Sauron la sfârşitul celui de-al Doilea Ev, cu mai mult de trei mii de ani înainte.

Ajuns aici cu povestea, Elrond se opri din vorbit şi oftă.

— Parcă văd şi acum splendoarea flamurilor lor, continuă el. Îmi aduceau aminte gloria Zilelor de Odinioară şi Oştile din Beleriand, atât de mulţi prinţi şi căpetenii de seamăse strânseseră. Şi totuşi nu tot atât de mulţi şi de mândri ca atunci când a fost sfărâmat muntele Thangorodrim şi când elfii au socotit că răul se sfârşise o dată pentru totdeauna, dar n-a fost să fie aşa.

— Chiar îţi aminteşti? îi scăpă lui Frodo întrebarea cu voce tare, fără să vrea, într-atât era de uluit. Dar credeam – şi se opri o clipă fâstâcit, atunci când Elrond se răsuci spre el –, credeam că Gil-galad a căzut cu mult mai multă vreme în urmă.

— Cu adevărat aşa a fost, răspunse Elrond cu o voce groasă. Doar că amintirile mele se întorc departe în timp, până în Zilele de Odinioară. Earendil a fost seniorul meu, cel care s-a născut în Gondolin înainte de pieirea acestei ţări; iar mama mea a fost Elwing, fiica lui Dior, fiul lui Luthien din Doriath. Am fost martor la trei evuri în partea de apus a lumii, la multe înfrângeri şi la multe victorii nerodnice.

Cu vreo şase mii cinci sute de ani înainte să se ţină Sfatul acasă la Elrond, în Vâlceaua Despicată, s-a născut Túrin în Dor-lómin, „în iarna anului ce prevestea mari suferinţe”, după cum se spune în *Hronicul Beleriandului.*

Dar tragedia vieţii sale nu poate fi înţeleasă doar din descrierea personajului, deoarece Túrin era condamnat să trăiască prins în capcana unei puteri uriaşe şi misterioase, blestemul plin de ură rostit de Morgoth împotriva lui Húrin, Morwen şi a copiilor lor, din cauză ci Húrin îl sfida şi refuza să se supună voinţei sale. Iar Morgoth, Vrăjmaşul Negru, cum a ajuns să fie numit, era la origine – aşa i-a spus el lui Húrin, adus captiv în faţa lui – „Melkor, întâiul şi cel mai puternic dintre toţi valarii, cel care a fost încă dinainte de a fi lumea”. Acum, întrupat pentru totdeauna în alcătuirea unui rege urieşesc şi maiestuos, dar terifiant, în nord-vestul Pământului de Mijloc, era prezent fizic în uriaşa lui fortăreaţă Angband, Infernul de Fier fumul negru ce ieşea prin meterezele Thangorodrimu-lui, munţii pe care Melkor i-a înălţat deasupra Angbandului, putea fi văzut de la mare depărtare, mânjind cerul de la miazănoapte. În *Hronicul Beleriandului* se spune că „porţile lui Morgoth se aflau doar la o sută cincizeci de leghe de podul spre Menegroth; departe şi totuşi prea aproape”. Este vorba de podul ce duce la curtea regelui elf Thingol, care l-a luat pe Túrin drept fiu de suflet: curtea regelui se numea Menegroth, Cele o Mie de Peşteri, departe în sud şi la est de Dor-lómin.

Dar, întrupat, Morgoth era stăpânit de teamă. Iată ce scria tatăl meu despre Morgoth: „Căci pe măsură ce se înrăia în ticăloşia lui şi punea răul ce-l clocea în sine în ticluitele-i minciuni şi-n creaturile ticăloşiei, puterea îi trecea aşijderea în ele şi astfel se răspândea, iar el devenea tot mai legat de pământ, nemaidorind să iasă din fortăreţele sale întunecate”. Astfel, când Fingolfin, Marele Rege al elfilor noldorini, a pornit călare de unul singur ca să-l provoace pe Morgoth la o luptă corp la corp, el i-a strigat la porţi: „Ieşi, rege laş ce eşti, să te lupţi cu propriile-ţi mâini! Sălăşluitor de bârlog, stăpân de sclavi, mincinos, pândar, duşman al zeilor şi elfilor, arată-te! Căci voiesc a-ţi vedea chipul gălbejit de frică!” Atunci (aşa se spune), „Morgoth a ieşit. Nu putea tăgădui o asemenea provocare în faţa căpitanilor săi”. S-a luptat cu Grond, barosul său cât toate zilele, care, la fiecare lovitură, muşca ţărâna,

săpând un adevărat crater, şi l-a zdrobit pe Fingolfin; dar, înainte de a muri, regele elf a ţintuit uriaşa labă a lui Morgoth de pământ „şi din tăietură a ţâşnit un sânge negru, umplând craterele scobite de Grond. Iar Morgoth a umblat de-atunci olog de-un picior”. Iar când Beren şi Luthien, sub înfăţişări de lup şi liliac, au pătruns în cea mai afundată sală din Angband, unde şedea Morgoth, Luthien l-a vrăjit pe Morgoth, care „deodată a început să alunece de pe tron ca un deal ce porneşte la vale prăbuşindu-se şi, asemenea unui tunet, s-a prăvălit întins cu faţa-n jos, pe podeaua infernului. Coroana de fier i s-a rostogolit de pe cap, făcând să răsune hăurile”.

Blestemul unei asemenea fiinţe, care poate susţine că „umbra vrerii mele se întinde peste Arda [Pământul] şi tot ce se află în ea se supune încet şi nesmintit voinţei mele”, nu seamănă câtuşi de puţin cu blestemele şi sudalmele unor fiinţe cu puteri mai mici. Morgoth nu „invocă” răul sau nenorocirea asupra lui Húrin şi a copiilor săi, nu „face apel” la o instanţă superioară să fie agentul său, căci el, „Stăpânul ursitelor de pe Arda”, cum s-a autonumit în faţa lui Húrin, intenţionează să pricinuiască distrugerea duşmanului său prin forţa giganticei sale voinţe. Astfel, „schiţează” viitorul celor pe care-i urăşte şi-i spune lui Húrin:„Asupra celor pe care tu îi iubeşti gândul meu va apăsa ca un nor al destinului necruţător şi-i va arunca în întunecime şi deznădejde”.

Chinul pe care l-a ticluit pentru Húrin era acela „de a vedea cu ochii lui Morgoth”. Tatăl meu a dat o definiţie a ceea ce însemna acest lucru: dacă cineva era forţat să privească în ochii lui Morgoth, acel cineva „vedea” (sau primea în mintea sa din mintea lui Morgoth) un tablou extrem de credibil asupra evenimentelor, distorsionat de răutatea fără sfârşit a lui Morgoth; şi, dacă există cineva care se putea opune vrerii lui Morgoth, acesta era Húrin. Pentru că – spunea tatăl meu – iubirea ce o purta familiei sale şi îngrijorarea chinuitoare pentru soarta lor îl făceau să-şi dorească să afle tot ce putea despre ei, indiferent care era sursa; dar şi din mândrie, crezând că-l învinsese pe Morgoth în schimbul lor de replici şi că putea să-l facă pe Morgoth „să-şi plece privirea” sau că reuşea cel puţin să-şi păstreze discernământul şi să facă distincţia între realitate şi ticăloşie.

Pe tot parcursul vieţii lui Túrin, din momentul plecării sale din Dor-lómin, şi al surorii sale, Niënor, care nu şi-a cunoscut niciodată tatăl, aceasta a fost soarta lui Húrin în timp ce a şezut

nemişcat pe un ţanc al munţilor Thangorodrim, într-o amărăciune tot mai mare, pricinuită de călăul său.

În povestea lui Túrin, care şi-a luat numele de Turambar, Stăpânul Destinului, blestemul lui Morgoth pare să fie văzut că o putere eliberată de sub orice control doar ca să facă rău, în căutare de victime; se spune că însuşi Morgoth, un vala căzut, se temea că Túrin „va ajunge atât de puternic, încât blestemul pe care-l abătuse asupra lui nu se va mai împlini, iar el va scăpa de soarta ce-i fusese hărăzită” (p. 131). Mai târziu, în Nargothrond, Túrin şi-a ascuns adevăratul nume, încât atunci când Gwindor l-a dat în vileag el s-a supărat: „... mi-ai făcut rău, prietene, trădându-mi adevăratul nume, căci mi-ai invocat ursita de care voiam să mă feresc”. Gwindor era cel care îi spusese lui Túrin despre ceea ce se zvonea în Angband, unde el fusese ţinut prizonier, anume că Morgoth îi blestemase pe Húrin şi pe toate rubedeniile sale. Dar la mânia de acum a lui Túrin el a răspuns: „Ursita în tine zace, nu în numele tău”.

Această idee complexă are un loc atât de important în poveste, încât tatăl meu a propus un al doilea titlul: *Narn e Rach Morgoth, Povestea Blestemului lui Morgoth.*Iar opinia lui despre întreaga poveste este exprimată de următoarele cuvinte: „Astfel se încheie povestea lui Túrin cel nefericit, cea mai mârşavă dintre faptele lui Morgoth printre oameni, în lumea străveche”.

Când Arborebărbos străbătea cu paşii lui mari Codrul Fangom, ducându-i pe Merry şi Pippin la subsuorile sale, le cânta despre locuri pe care le cunoscuse în străvechime şi despre copacii care creşteau acolo:

Pe lunci Tasarinaniene cu sălcii, mă plimbam Primăvara.
Ah! Privelişti, parfum Primăvăratic din Nan-tasarion!
Şi ziceam că-i bine.
Hoinăream Vara prin păduri de ulm, în Ossiriand
Ah! Lumina şi muzica, vara, de lângă Şapte Râuri, în Ossir!
Şi credeam că-i grozav.
Pe plajele din Neldoreth, venii în Toamnă.
Ah! Aurul şi stacojiul, şi-al frunzelor suspin, toamna.
În Taur-na-Neldor!
Mai mult decât mi-aş fi dorit.
Spre pinii de pe înălţimile Dorthonionului suiam iarna.
Ah! Vântul şi albeaţa, şi crengile negre, în iarnă,
Pe Orod-na-Thun! Glasul mi se-nălţa cântând în slăvi.

Şi-acum toate zac sub văl de mare,
Mă mai plimb numai în Ambarona, în Taurëmona,
ÎnAldalome,
Pe propriu-mi tărâm, în ţinutul Fangorn,
Unde rădăcinile-s lungi. Şi ani – câtă frunză şi iarbă-s
În Taurëmornalome.

Ţinerea de minte a lui Arborebărbos, „entul din pământ născutul, ca munţii bătrân”, era cu adevărat lungă. Îşi amintea de codri străvechi în marea ţară a Beleriandului, distrasă în răscolirile pricinuite de Bătălia cea Mare de la sfârşitul Zilelor de Odinioară. Marea cea Mare a năvălit peste uscat, înghiţind toate pământurile la apus de Munţii Albaştri, numiţi Ered Luin şi Ered Lindon, încât harta ce însoţeşte Silmarillion se termină la răsărit cu acel lanţ muntos, în vreme ce harta din Stăpânul Inelelor se termină la apus cu acelaşi lanţ muntos: iar teritoriile de coastă de dincolo de munţi, numite pe harta respectivă Forlindon şi Harlindon (Lindon de la Miazănoapte şi Lindon de la Miazăzi) sunt tot ce a mai rămas după al Treilea Ev din ţara numită Ossiriand, Ţara celor Şapte Râuri. Dar şi Lindon, prin ale cărei păduri de alun se plimba odată Arborebărbos.S-a plimbat şi printre măreţii pini de pe podişul Dorthonion (Ţara Pinilor), care ulterior a fost numit Taur-nu-Fuin, Pădurea de sub Umbra Nopţii, după ce Morgoth a transformat-o într-un „ţinut al spaimei şi al vrăjitorilor întunericului, al rătăcirilor şi deznădejdii”; şi a ajuns în Neldoreth, pădurea din partea de nord a Doriathului, regatul lui Thingol.

În Beleriand şi în ţinuturile nordice s-a consumat destinul cumplit al lui Túrin; şi, într-adevăr, atât Dorthonion, cât şi Doriath, prin care se plimbase odată Arborebărbos, au fost cruciale în viaţa lui. S-a născut într-o lume a războaielor, deşi încă era copil când a avut loc ultima şi cea mai mare bătălie dintre războaiele din Beleriand. O scurtă prezentare a modului în care s-a ajuns la această bătălie va răspunde întrebărilor pe care le poate ridica textul de faţă, ca şi referinţele care se fac în timpul naraţiunii.

La nord, hotarele Beleriandului par să fi fost formate de Ered Wethrin, Munţii Umbrei, în spatele cărora se întindea ţara lui Húrin, Dor-lomin, o parte din Hithlum; la est, Beleriand se întindea până la poalele Munţilor Albaştri. Şi mai departe, la răsărit, se aflau pământuri care nu prea sunt amintite în istoria

Zilelor de Odinioară; dar popoarele care au făcut acea istorie au venit de la răsărit, prin trecătorile Munţilor Albaştri.

Elfii au apărut pe pământ foarte departe la răsărit, lângă lacul numit Cuivienen, Apa Trezirii; şi de acolo au fost chemaţi de către valari să părăsească Pământul de Mijloc, să treacă Marea cea Mare şi să vină pe Tărâmul Binecuvântat, Aman, aflat în partea de apus a lumii, tărâmul zeilor. Cei care au răspuns chemării au pornit într-un marş lung, străbătând Pământul de Mijloc, din Cuivienen, fiind călăuziţi de vala Orome, vânătorul, iar ei au fost numiţi Eldari, Elfii Marii Călătorii, Elfii Nobili – ei se deosebesc de aceia care, refuzând să dea ascultare chemării, au ales să se statornicească în Pământul de Mijloc şi aici să-şi împlinească destinul. Ei sunt „elfii inferiori”, numiţi Avari, Nesupuşii.

Dar, deşi au traversat Munţii Albaştri, nu toţi Eldarii au plecat peste mare; iar cei care au rămas în Beleriand se numesc Sindari, Elfii Cenuşii. Marele lor rege era Thingol (care înseamnă Pelerină cenuşie), care cârmuia din Menegroth, Cele o Mie de Peşteri, în Doriath. Şi nu toţi Eldarii care au trecut Marea cea Mare au rămas în ţara valarilor; căci unul dintre cele trei mari neamuri ale lor, Noldorii („Învăţaţii”), s-au întors în Pământul de Mijloc, fiind numiţi Surghiuniţii. În fruntea celor care s-au răzvrătit împotriva valarilor era Fëanor, „Spiritul Focului”: cel mai mare fiu al lui Finwë, care condusese mulţimea noldorilor din Cuivienen, dar care murise între timp. Acest eveniment esenţial în istoria elfilor a fost rezumat astfel în Anexa A din Stăpânul Inelelor.

Fëanor a fost cel mai renumit dintre Eldari ca făurar şi cunoscător al tradiţiilor, dar şi cel mai mândru şi mai îndărătnic. El a făurit cele Trei Nestemate, Silmarilii, umplându-le cu strălucirea celor Doi Copaci, Telperion şi Laurëlin, care dădeau lumină ţării valarilor. Nestematele au fost râvnite de Morgoth Vrăjmaşul, care le-a furat şi, după distrugerea Copacilor, le-a adus în Pământul de Mijloc, păzindu-le în marea lui fortăreaţă din Thangorodrim. Împotriva voinţei valarilor, Fëanor a părăsit Tărâmul Binecuvântat, plecând în exil în Pământul de Mijloc, împreună cu o mare parte din poporul său; căci, în orgoliul său, îşi pusese în gând să redobândească prin forţă Nestematele de la Morgoth. A urmat războiul fără de speranţă al Eldarilor şi Edainilor împotriva fortăreţei din Thangorodrim, în care aceştia au fost într-un sfârşit învinşi definitiv.

Fëanor a fost ucis în bătălie la scurtă vreme după întoarcerea noldorilor în Pământul de Mijloc, iar fiii lui au devenit stăpâni peste pământuri întinse la răsărit de Beleriand, între Dorthonion (Taur-nu-Fuin) şi Munţii Albaştri; dar puterea lor a pierit în cumplita Bătălie a Lacrimilor Făr' de Număr, descrisă în Copiii lui Húrin. Şi de atunci „fiii lui Fëanor rătăceau ca frunzele suflate de vânt” (p. 52).

Al doilea fiu al lui Finwë era Fingolfin (frate vitreg cu Fëanor), socotit Seniorul tuturor noldorilor împreună cu fiul său Fingon, el cârmuia Hithlum, aflat la nord şi la vest de marele lanţ Ered Wethrin, Munţii Umbrei. Fingolfin trăia în Mithrim, lângă întinsul lac purtând acelaşi nume, în vreme ce Fingon stăpânea peste Dor-lómin, la sud de Hithlum. Principala lor fortăreaţă era Barad Eithel (Turnul Sirion), la Eithel Sirion (Fântâna lui Sirion), unde izvora râul Sirion, pe faţa răsăriteană a Munţilor Umbrei: acolo a servit mulţi ani ca soldat Sador, bătrânul servitor olog al lui Húrin şi Morwen, aşa cum i-a spus el lui Túrin (p. 35). După moartea lui Fingolfin, în luptă corp la corp cu Morgoth, Fingon a devenit marele rege al noldorilor. Túrin l-a văzut o dată, „când Regele Fingon şi mulţi dintre seniorii săi străbătuseră călare ţinutul Dor-lómin şi trecuseră podul peste Nen Lalaith, sclipind în veşmintele lor argintii şi albe” (p. 33).

Al doilea fiu ai lui Fingolfin era Turgon. După întoarcerea noldorilor, a trăit întâi în casa numită Vinyamar, lângă mare, în regiunea Nevrast, la apus de Dor-lómin; dar în taină a construit oraşul ascuns Gondolin, pe un deal din mijlocul câmpiei numite Tumladen, împrejmuită de Munţii Încercuitori, la răsărit de râul Sirion. Odată Gondolinul construit, după mulţi ani de trudă, Turgon a părăsit Vinyamar ca să trăiască împreună cu poporal său, noldori şi sindari, în Gondolin; şi, timp de secole, această redută minunat de frumoasă a fost ţinută în cel mai deplin secret, singura cale de acces spre ea fiind imposibil de descoperit şi păzită cu străşnicie, încât nici un străin nu putea pătrunde în ea, iar Morgoth cu nici un chip nu reuşea să afle unde se găsea. Abia în Bătălia Lacrimilor Făr' de Număr, după ce trecuseră mai mult de trei sute cincizeci de ani de când părăsise Vinyamarul, a ieşit Turgon cu marea lui armie din Gondolin.

Al treilea fiu al lui Finwë; fratele lui Fingolfin şi frate vitreg al lui Fëanor, era Finarfin. El nu s-a întors în Pământul de

Mijloc, dar fiii şi fiica lui au venit cu poporul lui Fingolfin şi fiii acestuia. Cel mai mare fiu al lui Finarfin era Finrod, care, atras de măreţia şi frumuseţea Menegrothului din Doriath, a întemeiat sub pământ oraşul-fortăreaţă Nargothrond, drept care a fost numit Felagund, care s-ar traduce prin Seniorul Peşterilor sau, în graiul gnomilor, Săpătorul de Peşteri. Porţile Nargothrondului se deschideau spre defileul râului Narog, în Beleriandul de Apus, unde râul cu pricina trecea printre dealuri înalte, numite Taur-en-Faroth sau Platoul Earoth; dar regatul lui Finrod se întindea până departe, la est până la râul Sirion, la apus până la râul Nenning, care se vărsa în mare la limanul Eglarest. Finrod a fost răpus în temniţele tui Sauron, mai-marele slujitorilor lui Morgoth, iar Orodreth, al doilea fiu al lui Finarfin, a luat coroana Nargothrondului. Acest fapt s-a întâmplat la un an după naşterea lui Túrin în Dor-lómin.

Ceilalţi fii ai lui Finarfin, Angrod şi Aegnor, vasali ai fratelui lor Finrod, trăiau sus pe Dorthonion, care străjuia la miazănoapte întinsa câmpie Ard-galen. Galadriel, sora lui Finrod, trăia de multă vreme în Doriath, cu Melian Regina. Melian era o maia, un spirit cu o putere uriaşă, care se întrupase în formă omenească şi trăia în Codrii Beleriandului, alături de Regele Thingol: ea era mama lui Luthien şi străbuna lui Elrond. Cu puţin timp înainte de întoarcerea noldorilor din Aman, când oştiri numeroase veneau dinspre Angband în sud, intrând în Beleriand, Melian (după cum se spune în Silmarillion) „şi-a folosit întreaga putere ca să împrejmuiască tot ţinutul [codrii din Neldoreth şi Region] cu un zid nevăzut de umbră şi tulburare: Brâul lui Melian, de care de atunci nimeni nu va mai fi putut trece fără învoirea ei sau a Regelui Thingol, doar dacă se-narma cu o putere mai mare decât a lui Melian cea din seminţia maia”. După aceasta, ţara a primit numele de Doriath, „Ţara Gardului”.

În al şaizecilea an după întoarcerea noldorilor, când s-a sfârşit pacea care dura de ani de zile, o mare oştire de orci a coborât dinspre Angband. Dar a fost înfrântă şi distrusă până la ultimul oştean de către noldori. S-a numit Dagor Aglareb bătălia asta, Bătălia Glorioasă; dar seniorii elfi au luat aminte de pe urma ei şi au asediat Angbandul, un asediu ce a durat aproape patru sute de ani.

Se spunea că oamenii (pe care elfii îi numeau Atani, A Doua Seminţie, şi Hildori, Cei Veniţi După) au apărut departe, la

răsărit de Pământul de Mijloc, către sfârşitul Zilelor de Odinioară; dar despre începuturile istoriei lor oamenii care au pătruns în Beleriand în zilele Păcii celei Lungi, când Angbandul era asediat, iar porţile sale zăvorâte, n-aveau să vorbească niciodată. Căpetenia acestor oameni care au trecut primii Munţii Albaştri se numea Bëor cel Bătrân; iar lui Finrod Felagund, Regele din Nargothrond, primul care i-a întâlnit, Bëor i-a spus: „În urma noastră e numai întuneric; ne-am întors spatele la întunericul acela şi nu voim a mai ne înturna acolo nici batăr cu gândul. Inimile noastre se îndreaptă către apus şi avem credinţa că acolo vom găsi Lumina”. La fel i-a vorbit şi Sador, bătrânul servitor al lui Húrin, lui Túrin băieţandrul (p. 35). Mai târziu s-a spus că atunci când Morgoth a aflat despre apariţia oamenilor a părăsit Angbandul pentru ultima oară şi a plecat spre răsărit; şi că primii oameni care au pătruns în Beleriand „s-au căit şi s-au răsculat împotriva Puterii întunecimii, dar au fost vânaţi cu sălbăticie şi asupriţi de cei care-o venerau şi-o slugăreau”.

Aceşti oameni se trăgeau din trei Case, cunoscute drept Casa lui Bëor, Casa lui Hador şi Casa lui Haleth. Tatăl lui Húrin, Galdor cel Înalt, ţinea de Casa lui Hador, fiind în fapt fiul acestuia; dar mama lui era de felul ei din Casa lui Haleth, în vreme ce Morwen, soţia lui, ţinea de Casa lui Bëor, fiind înrudită cu Beren.

Neamurile celor trei Case erau Edainii (forma sindarină pentru Atani), fiind numiţi prieteni ai elfilor. Hador trăia în Hithlum, iar Regele Fingolfin l-a făcut Senior peste Dor-lómin; neamul lui Bëor s-a statornicit în Dorthonion; iar al lui Haleth trăia, la vremea aceea în Codrul Brethil. După ce a luat sfârşit asediul asupra Angbandului, de peste munţi au venit oameni de un cu totul alt soi; li se spunea răsăritenii, iar unii dintre ei au jucat un rol important în povestea lui Túrin.

Asediul Angbandului s-a sfârşit brusc şi cumplit (deşi sfârşitul acesta fusese îndelung pregătit), într-o noapte de mijloc de iarnă, după 395 de ani de la începutul lui. Morgoth a descătuşat râuri de foc ce se scurgeau în jos din Thangorodrim, iar mănoasa câmpie Ard-galon, aflată la nord de platoul Dorthonion, s-a preschimbat într-un pustiu pârjolit, sterp, cunoscut după aceea sub un alt nume, Anfauglith, Colbul Năbuşitor.

Acest atac catastrofal s-a numit Dagor Bragollach, Bătălia Focului Neaşteptat. Glaurung, Părintele Dragonilor, a ieşit

acum, pentru prima oară, din Angband, înfăţişându-se în toată puterea sa; oştiri nesfârşite de orci s-au revărsat spre sud; seniorii elfi din Dorthonion au fost ucişi, la fel şi o mare parte din oştenii poporului lui Bëor. Regele Fingolfin şi fiul său Fingon au fost nevoiţi să se retragă, împreună cu oştenii din Hithlum, în fortăreaţa Eithel Sirion, pe povârnişurile răsăritene ale Munţilor Umbrei, iar Hador Cap-aurit, care apăra fortăreaţa, a fost răpus. Atunci Galdor, tatăl lui Húrin, a devenit Senior în Dor-lomin; căci torentele de foc au fost stăvilite de bariera Munţilor Umbrei şi astfel au scăpat Hithlum şi Dor-lómin de a fi cucerite.

În anul ce a urmat bătăliei Brugollach, Fingolfin, cuprins de o furie deznădăjduită, a pornit călare spre Angband şi, ajuns acolo, l-a provocat pe Morgoth. Doi ani mai târziu, Húrin şi Huor s-au dus în Gondolin. După alţi patra ani, într-un nou atac asupra legiunii Hithlum, Galdor, tatăl lui Túrin, a fost răpus în fortăreaţa Eithel Sirion: acolo se afla şi Sador, aşa cum i-a povestit lui Túrin (p. 35)şi la văzut pe Húrin (la vremea aceea, un tânăr de douăzeci şi unu de ani) „luându-i locul în fruntea obştii şi a oştirii”.

Toate acestea erau proaspete în memoria Dor-lóminului când s-a născut Túrin, la nouă ani după Bătălia Focului Neaşteptat.

NOTĂ ASUPRA PRONUNŢIEI

Nota care urmează are scopul de a lămuri o serie de particularităţi esenţiale ale pronunţării numelor.

Consoane

C are întotdeauna valoarea lui k, niciodată a lui s; astfel, Celebros se pronunţă Kelebros, nu Selebros.

CH are întotdeauna valoarea lui ch ca în cuvântul scoţian loch sau cel german Buch, niciodată valoarea lui ch din cuvântul englezesc church; exemple sunt Anach, Narn i Chin Húrin.

DH este folosit întotdeauna pentru a reprezenta sunetul unui th sonor (sibilant) în engleză, ca thîn then, nu th din thin. De exemplu, Glóredhel, Eledhwen, Maedhros.

G are întotdeauna valoarea lui g din cuvântul englezesc get; prin urmare, Region nu este pronunţat ca englezescul region, iar prima silabă din Ginglith sună ca în englezescul begin, nu ca în gin.

Vocale

AI se pronunţă ca eye în engleză; astfel, a doua silabă a cuvântului Edain se pronunţă asemenea englezescului dine, nu Dane.

AU are valoarea englezescului ow din town; astfel, prima vocală din Sauron se pronunţă asemenea cuvântului englezesc sour, nu sore.

El în Teiglin, de exemplu, se pronunţă asemenea lui grey în engleză.

IE nu trebuie pronunţat ca în cuvântul englezesc piece, ci prin pronunţarea distinctă a ambelor vocale i şi e, fiind citite legat; deci Ni-enor, nu „Neenor”.

AE din Aegnor, Nirnaeth, de exemplu, este o combinaţie a vocalelor individuale a-e, dar pot fi pronunţate în acelaşi fel ca AI.

EA, EO nu se citesc legat, ci constituie două silabe; aceste combinaţii sunt scrise ea şi eo, ca în Bëor, sau la începutul numelor Ea, Eo, ca în Earendil.

U în nume precum Húrin, Túrin trebuie pronunţat oo; astfel, Toorin, nu Tyoorin.

IR, UR înaintea unei consoane (ca în Círdan, Gurthang) nu trebuie pronunţate ca în cuvintele englezeşti fir, fur, ci că în grupurile englezeşti de litere cer, oor.

E la sfârşitul cuvintelor se pronunţă întotdeauna ca o vocală distinctă, iar în această poziţie este scris e. Este pronunţat întotdeauna în mijlocul cuvintelor precum Celebros, Menegroth.

Capitolul I
COPILĂRIA LUI TÚRIN

Hador Cap-aurit era un Senior al Edainilor, mult îndrăgit de Eldari. Câte zile a avut, le-a trăit sub cârmuirea lui Fingolfin, care i-a dăruit pământuri întinse în acea parte a ţinutului Hithlum numit Dor-lómin. Fiica lui, Glóredhel, l-a luat de soţ pe Haldir, fiul lui Halmir, Seniorul Oamenilor din Brethil. La acelaşi ospăţ, fiul său Galdor cel Înalt a luat-o de soaţă pe Hareth, fiica lui Halmir.

Galdor şi Hareth au avut doi fii, pe Húrin şi pe Huor. Húrin era cu trei ani mai mare decât fratele său, dar mai scund decât toţi ceilalţi bărbaţi din neamul său; statura o moştenise de la neamul mamei sale, dar în toate celelalte semăna cu Hador, bunicul său, cu trup vânjos şi fire aprigă. Focul din el ardea necontenit, iar voinţa îi era de fier. Dintre toţi oamenii de la miazănoapte, ei ştia mai tot ceea ce hotărau noldorii între ei. Fratele său, Huor, era înalt, cel mai înalt dintre toţi Edainii, mai puţin faţă de propriul fiu, Tuor, şi foarte iute de picior; dar, dacă se luau la întrecere şi alergarea se dovedea lungă şi grea, tot Húrin ajungea primul, pentru că el alerga la fel de repede la început ca şi la sfârşit. Tare se mai iubeau fraţii şi arareori s-au despărţit la anii tinereţii!

Húrin s-a însurat cu Morwen, fiica lui Baragund, fiul lui Bregolas din Casa lui Bëor; astfel, Morwen era rubedenie apropiată a lui Beren Ciungul. Avea părul negru, era înaltă şi cu o strălucire în ochi şi o frumuseţe pe chip pentru care oamenii o porecliseră Eled-hwen, frumoasa-elfă; dar la fire era aspră şi mândră. Necazurile ce loviseră Casa lui Bëor îi întristau inima; căci ea venise în Dor-lóminca surghiunită din Dorthonion, după înfrângerea din bătălia Bragollach.

Túrin era numele celui mai mare copil al lui Húrin şi Morwen; se născuse în anul în care Beren venise în Doriath şi o găsise pe Luthien Tinuviel, fiica lui Thingol. Morwen i-a mai născut şi o fată lui Húrin, pe nume Urwen; dar toţi cei care-au cunoscut-o pe fata lor în scurta ei viaţă au numit-o Lalaith, care înseamnă Râset.

Huor s-a însurat cu Rian, verişoara lui Morwen; ea era fiica lui Belcgund, fiul lui Bregolas. Nemiloasă a fost soartă cu ea, lăsând să fie adusă pe lume în asemenea vremuri, căci ea avea suflet blând şi nu-i plăceau nici vânătoarea, nici războiul. Ea iubea copacii şi florile sălbatice şi-i plăcea să cânte şi să născocească noi cântece. Doar două luni a fost soţia lui Huor, înainte ca el să i se alăture fratelui său în bătălia Nirnaeth Arnoediad, şi de atunci nici că l-a mai văzut.

Dar acum povestea se întoarce la Húrin şi Huor, în zilele tinereţii lor. Se spune că, o vreme, fiii lui Galdor au locuit în Brethil, ca fii de suflet ai lui Haldir, unchiul lor, după cum era datina oamenilor de la miazănoapte în acele timpuri. Deseori se duceau la bătălie cu Oamenii din Brethil împotriva orcilor, care acum făceau prădăciuni la hotarele de la miazănoapte ale ţării lor; căci Húrin, cu toate că avea numai şaptesprezece ani, era vânjos, iar Huor, mai mic ca vârstă decât frate-său, crescuse înalt asemenea celor mai mulţi bărbaţi ai acelui neam. Într-una din zile, Húrin şi Huor s-au alăturat unei companii de iscoade, numai că au fost atacaţi pe neaşteptate de orci şi risipiţi, iar fraţii au fost urmăriţi până la vadul Brithiach. Ar fi fost luaţi prizonieri sau chiar răpuşi acolo de n-ar fi fost puterea lui Ulmo, care încă mai stăruia în apele Sirionului; din cât se povesteşte, din râu s-a înălţat o ceaţă ce i-a învăluit, ascunzându-i de ochii duşmanilor, şi aşa au izbutit ei să scape, trecând vadul Brithiach şi ajungând în Dimbar. Au pribegit ei şi multe au îndurat printre dealurile de sub pereţii prăpăstioşi ai munţilor Crissaegrim, până când meleagul acela înşelător i-a zăpăcit de tot, de n-au mai ştiut pe unde să înainteze sau cum să se întoarcă. Dar i-a

zărit Thorondor şi i-a trimis în ajutorul lor pe doi dintre vulturii săi; i-au purtat vulturii în înaltul cerului, apoi dincolo de Munţii Încercuitori, până în tainica vale Tumladen şi-n oraşul ascuns Gondolin, pe care nici unui om nu-i fusese dat până atunci să-l vadă.

Aflând din ce neam se trăgeau, Regele Turgon i-a primit cu braţele deschise; căci Hador era prieten al elfilor, iar, pe lângă asta, Ulmo însuşi îl sfătuise pe Turgon să se poarte blând cu fiii din Casa acestuia, care aveau să-l ajute la ceas de nevoie. Astfel, Húrin şi Huor au stat mai bine de un an ca oaspeţi în casa regelui; se spune că, în această vreme, Húrin, a cărui minte era iute şi iscoditoare, a învăţat multe de la elfi şi a desluşit câte ceva din sfaturile şi gândurile regelui. Turgon i-a îndrăgit nespus pe fiii lui Galdor şi stătea mult la sfat cu ei; chiar vroia să-i ţină în Gondolin doar pentru că-i îndrăgea atât, şi nu din pricina pravilei sale ce statornicea ca nici unui străin, fie acesta elf sau om, care nimerea în regatul tainic şi vedea oraşul să nu-i mai fie îngăduit să plece de acolo, decât atunci când regele va ridica opreliştea şi poporul ascuns va putea ieşi în lume.

Dar Húrin şi Huor doreau să se întoarcă la neamul lor şi să fie alături de acesta în războaiele şi durerile pe care le îndura. Astfel că Húrin i-a spus lui Turgon:

— Măria Ta, noi suntem bieţi oameni muritori, nu ne asemănăm cu Eldarii. Or putea ei aştepta ani lungi până să se războiască, în cine ştie ce loc îndepărtat, cu vrăjmaşii lor; dar pentru noi timpul e scurt, nădejdile şi puterile noastre se împuţinează. Drumul spre Gondolin nu l-am găsit noi, nici măcar nu ştim unde se află oraşul, ci am fost aduşi – şi tare ne-am temut şi mult ne-am minunat – pe înaltele căi ale văzduhului. Şi mulţumim cerului că ochii ne-au fost acoperiţi ca de un văl.

I-a ascultat Turgon ruga şi i-a răspuns, zicându-i:

— Pe calea pe care aţi venit, îngăduit vă este să şi plecaţi, dacă Thorondor se învoieşte. Mă cuprinde jalea că ne despărţim; dar, în scurt timp, după socoteala Eldarilor, iarăşi ne vom întâlni.

Iată însă că Maeglin, nepotul după soră al regelui, care avea puteri mari în Gondolin, nu s-a întristat defel de plecarea lor, cu toate că, neiubind semeţia oamenilor, nu-i plăcea că regele le făcea această favoare; aşa că i-a spus lui Húrin:

— Bunăvoinţa regelui e mai mare decât îţi poţi tu închipui, iar unii s-ar putea mira de ce porunca lui atât de aspră se îmblânzeşte pentru două vlăstare ticăloase ale seminţiei

oamenilor. Am fi mai feriţi de primejdii dacă ei n-ar avea altceva de ales decât să rămână aici, ca servitori ai noştri, până la sfârşitul zilelor lor.

— Cu adevărat, mare este bunăvoinţa regelui, a răspuns Húrin. Dar, dacă nu e de ajuns cuvântul nostru, iată, facem legământ şi în faţa ta.

Şi fraţii au jurat să nu dezvăluie vreodată ceea ce aflaseră de la Turgon şi să păstreze taina asupra celor văzute în regatul său. Şi-au luat apoi rămas-bun, iar vulturii au venit şi i-au luat pe aripile lor, ducându-i de acolo pe timp de noapte şi aşezându-i pe pământ în Dor-lómin, înainte de ivirea zorilor. S-a bucurat obştea să-i vadă iarăşi acasă, căci auziseră de la solii din Brethil cum că li s-ar fi pierdut urma; dar fraţii n-au spus nimănui, nici măcar tatălui lor, unde fuseseră, doar că îi salvaseră din sălbăticie vulturii aceia care-i aduseseră acasă.

— Să înţeleg, prin urmare, că aţi trăit un an întreg în sălbăticie? i-a întrebat, nedumerit, Galdor. Ori poate v-au adăpostit vulturii în cuibarele lor? Mă uit la voi şi văd că de mâncat aţi mâncat, cu veşminte frumoase v-aţi pricopsit şi v-aţi întors ca nişte prinţi, nicidecum ca oameni fără căpătâi ce bat codrii.

— Mulţumeşte-te că am venit, tată, i-a spus Húrin. Căci numai sub legământul tăcerii ni s-a îngăduit ăst lucru. Iar legământul odată făcut e bun făcut.

Galdor nu i-a mai iscodit, dar bănuieli avea el, asemenea multora, asupra adevărului nerostit. Căci atât legământul tăcerii, cât şi vulturii îi duceau pe oameni cu gândul la Turgon.

Astfel au trecut zilele, iar umbra ameninţării lui Morgoth se lungea şi mai mult. Dar în anul patru sute şaizeci şi nouă de la întoarcerea noldorilor în Pământul de Mijloc, elfii şi oamenii parcă au prins să aibă din nou o brumă de speranţă. Auziseră şi ei de faptele lui Beren şi ale lui Luthien şi de ruşinea ce-o păţise Morgoth chiar pe tronul din Angband, iar unii spuneau că Beren şi Luthien încă mai trăiau sau se întorseseră dintre Morţi. În acel an aproape că luaseră sfârşit marile sfaturi de la curtea lui Maedhros şi, mulţumită reînnoitei puteri a Eldarilor şi Edainilor, înaintarea lui Morgoth fusese oprită, iar orcii alungaţi din Beleriand. Apoi unii au început să vorbească despre victoriile ce aveau să vină şi despre răsturnarea sorţii în bătălia Bragollach, căci Maedhros avea să se afle în fruntea armiilor unite şi cu toţii îl vor alunga pe Morgoth sub pământ şi vor pecetlui Porţile Angbandului.

Dar înţelepţii încă nu-şi găsiseră liniştea, temându-se că Maedhros îşi arătase prea curând puterea sporită, şi astfel îi dădea timp lui Morgoth să-şi pregătească atacul împotriva lui.

— În Angband se va pune la cale o nouă ticăloşie, ce va întrece închipuirea elfilor şi a oamenilor, spuneau ei.

În toamna acelui an, parcă pentru a le întări spusele, un vânt rău s-a iscat la miazănoapte, suflând pe sub văzduhurile plumbuite. Răsuflarea Rea, aşa a fost numit, pentru că aducea cu sine miasme puturoase; şi mulţi au fost loviţi de boleşniţe şi au murit în toamna acelui an în ţinuturile de la miazănoapte, ce se învecinau cu pustiiciunea Anfauglith, mai cu seamă copiii ori flăcăii şi fetişcanele din casele oamenilor.

În acel an, Túrin, fiul lui Húrin, avea cinci ani, iar Urwen, sora lui, împlinise trei la începutul primăverii. Părul ei era asemenea crinilor galbeni în iarbă, aşa părea când copila alerga pe câmpuri, iar râsul ei amintea de susurul veselului pârâiaş ce cobora dintre dealuri şi trecea pe lângă zidurile casei părinteşti. Nen Lalaith se numea acest pârâiaş şi, după numele său, toţi cei ai casei au numit-o pe copilă Lalaith, iar inimile lor se bucurau s-o aibă în preajmă.

Túrin însă nu era tot atât de îndrăgit ca şi ea. Avea părul negru al mamei sale şi chiar şi la fire dădea semne că-i va semăna; căci nu era un copil vesel, nici vorbăreţ, cu toate că învăţase să vorbească de la o vârstă fragedă şi întotdeauna arătase mai mare decât anii pe care-i avea. Cu greu uita vreo nedreptate ori batjocură, doar în el mocnea şi focul din tatăl său, drept care nu arareori izbucnea nestăpânit. Mila îl cuprindea la fel de repede, iar durerile şi amărăciunile lumii îi aduceau lacrimi în ochi; până şi în asta semăna cu tatăl său, Morwen fiind mai curând aspră cu sine şi cu alţii. Îşi iubea mama, căci vorba ei era întotdeauna sinceră şi simplă; pe tătâne-său îl vedea când şi când, Húrin fiind adeseori dus de-acasă, cu armia lui Fingon, ce păzea hotarele răsăritene ale ţinutului Hithlum, iar când venea acasă, zisa lui repezită, cu vorbe ciudate, snoave şi înţelesuri doar pe jumătate rostite, îl umplea de uimire pe Túrin şi-l făcea să se simtă stingherit. La acea vreme, toată căldura pe care o simţea în inimă se răsfrângea asupra surorii lui, Lalaith; dar arar se juca împreună cu ea, mai mult îi plăcea să stea şi să o păzească nevăzut, să o urmărească atunci când hoinărea pe pajiştea verde, printre copaci, când cânta cântecele făcute de copiii Edainilor în

vremuri de demult, pe când graiul elfilor încă era nou pe buzele lor.

— Frumoasă ca o copilă de elf este Lalaith, îi spunea Húrin lui Morwen, dar, vai!, prea curând se va trece. Şi poate, din astă pricină, cu atât mai frumoasă ori poate mai dragă.

Iar Túrin, auzind aceste vorbe, a stat să cumpănească la ele, dar nu le-a priceput tâlcul. Căci nu văzuse niciodată o odraslă elfă. Eldari nu vieţuiau pe pământurile lui tătâne-său la acea vreme, iar de văzut îi văzuse doar o dată, când Regele Fingon şi mulţi dintre seniorii săi străbătuseră călare ţinutul Dor-lómin şi trecuseră podul peste Nen Lalaith, sclipind în veşmintele lor argintii şi albe.

Dar, mai înainte să se încheie anul, tâlcul vorbelor rostite de tatăl său s-a adeverit; căci Răsuflarea Rea s-a abătut asupra Dor-lóminului şi Túrin a căzut la pat, zăcând multă vreme pradă fierbinţelii şi viselor negre. Şi când s-a întremat – aşa îi fusese lui scris, iar viaţa din el se dovedise mai puternică – a întrebat de Lalaith. Atunci dădaca lui i-a spus:

— De Lalaith să nu mai pomeneşti, fiu al lui Húrin; ci întreab-o pe mama ta despre soarta surorii tale Urwen.

Iar când Morwen a venit la el, Túrin i-a spus:

— Nu mai sunt bolnav şi tare-aş vrea s-o văd pe Urwen; dar de ce nu mi se mai îngăduie să pomenesc de Lalaith?

— Pentru că Urwen a murit şi râsetul a pierit din această casă, a răspuns ea. Tu însă trăieşti, fiu al lui Morwen; şi la fel trăieşte şi duşmanul care ne-a lovit astfel.

N-a încercat să-l aline mai mult decât se alina pe sine; ea şi-a ascuns durerea în tăcere, cu inima îngheţată. Dar Húrin a jelit fără să se ferească şi şi-a luat harfa cu gând să pună pe strune un cântec de jale. N-a putut însă, şi atunci şi-a spart harfa şi, ieşind din casă, şi-a înălţat braţele spre miazănoapte şi a strigat:

— Ruinătorule al Pământului de Mijloc, ne-om întâlni noi odată faţă-n faţă şi-o să te schilodesc aşa cum te-a schilodit seniorul meu Fingolfin!

Túrin a plâns amar singur în noapte, iar faţă de Morwen n-a mai rostit nicicând numele surorii sale. Unui singur prieten şi-a deschis el sufletul în acea vreme, numai lui i-a vorbit de tristeţea lui şi de pustiul din casă. Sador se numea prietenul acesta, un servitor al lui Húrin; era şchiop de-un picior şi mic la stat. Fusese pădurar, dar ceasul rău ori poate vreo stângăcie în mânuirea toporului să fi fost pricina pentru care şi-a retezat laba dreaptă, iar piciorul schilodit s-a zgârcit şi mai mult. Túrin îl

poreclise Labadal, ceea ce înseamnă Hopalabă, dar lui Sador îi plăcea porecla asta, căci îi fusese dată din milă, nu a batjocură. Sador muncea la acareturi, meşterea ori dregea mărunţişuri trebuincioase în gospodărie, pricepându-se el cât de cât la tâmplărie. Túrin îi aducea ba una, ba alta, ca să-i cruţe piciorul, iar uneori şterpelea câte o unealtă ori vreo bucată de lemn uitată cine ştie pe unde, gândind că prietenul său o avea nevoie de ele. Sador zâmbea, dar îl ruga să ducă darurile înapoi de unde le luase.

— Dăruieşte tot ce vrei, dar dăruieşte numai ce-i al tău, îi spunea el.

Răsplătea cum putea bunătatea copilului, îi cioplea în lemn figuri de oameni şi sălbăticiuni; dar cel mai mult îi plăcea lui Túrin să-l asculte pe Sador povestind – era tânăr când se dăduse bătălia Bragollach, iar acum îşi amintea cu drag de scurtul răstimp al bărbăţiei sale dinainte de a rămâne olog.

— Aia a fost o bătălie măreaţă, aşa se zice, fiu al lui Húrin. Mi s-a spus să-mi părăsesc îndeletnicirile obişnuite şi să mă duc în pădure, unde era nevoie de noi în acel an; n-am luptat în bătălia Bragollach şi, de-aş fi făcut-o, măcar m-aş fi ales cu beteşugul ăsta cu mai multă onoare. Dar noi am ajuns prea târziu, nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât să aducem înapoi năsălia seniorului ăl bătrân, Hador, care-a căzut apărându-l pe regele Fingolfin. După aia m-am dus ca soldat, în Eithel Sirion, marea fortăreaţă a regilor elfi, şi am stat acolo mulţi ani; aşa-mi pare acum, iar anii întunecaţi scurşi de atunci nu-s prin nimic însemnaţi. Mă aflam în Eithel Sirion când ne-a atacat Regele Negru, dar Galdor, tătânele lui tătâne-tău, era căpitan acolo, ţinea locul regelui. În atacul acela a fost răpus; şi l-am văzut pe tătâne-tău luându-i locul în fruntea obştii şi a oştirii, cu toate că abia împlinise vârsta bărbăţiei. Mocnea în el un foc ce înfierbânta până şi sabia din mâna lui, aşa se zicea. Pe el l-am urmat şi i-am împins pe orci în pustie şi din acea zi spurcăciunile nici că s-au mai apropiat de ziduri. Dar, vai!, cum mi s-a stins dragostea de bătălie, atâta sânge vărsat şi atâtea răni am văzut de să-mi ajungă pentru o viaţă întreagă; mi s-a îngăduit să mă întorc în codrul după care tânjeam. Şi acolo m-am ales cu beteşugul; aşa păţeşte omul care fuge de frică, se pomeneşte că a luat-o doar pe-o scurtătură, ca să dea nas în nas tot cu ea.

Aşa-i vorbea Sador lui Túrin, iar Túrin, care se făcea tot mai mare, a început să-i pună întrebări la care lui Sador îi venea tot

mai greu să răspundă, gândind că s-ar fi cuvenit ca rubedeniile băiatului să se îngrijească de învăţătura lui. Într-o bună zi, Túrin i-a spus:

— Oare chiar a fost Lalaith ca o copilă de elf, aşa cum a zis tatăl meu? Şi ce-a vrut să spună când a zis că prea curând se va trece?

— Ca o copilă de elf, cu adevărat aşa arăta, căci în fragedă pruncie copiii oamenilor şi ai elfilor par să se înrudească îndeaproape. Numa' că ai oamenilor cresc mai repede, iar tinereţea le trece prea curând; aşa ne e nouă scris.

— Cum adică ne e scris?

— Cât despre ce le e scris oamenilor, întreabă pe cineva mai înţelept decât Labadal. Vedem însă cu toţii că ne sleim iute şi murim, iar unii au nenorocul să se stingă înainte de vreme. Elfii însă nu se sleiesc şi nu mor decât dacă sunt vătămaţi rău de tot. De rănile şi durerile ce-i răpun pe oameni elfii se tămăduiesc adesea şi, chiar dacă trupurile le sunt rău betegite, într-o bună zi ei iar se întorc. Cu noi nu se întâmplă aşa.

— Înseamnă că Lalaith n-o să se întoarcă? Unde s-a dus?

— N-o să se întoarcă. Dar unde s-a dus nici un om nu poate şti; eu unul nu ştiu.

— Aşa a fost dintotdeauna? Ori poate că avem de îndurat un blestem trimis asupra noastră de regele cel rău, aşa cum a fost Răsuflarea Rea?

— Nu ştiu. În urmă-ne întuneric se află. Din el puţine poveşti au ajuns până la noi. Poate că părinţii părinţilor noştri au avut multe de spus, dar nu le-au spus. Până şi numele lor au fost uitate. Munţii s-au înălţat între noi şi viaţa din care au venit ei, fugind de ceva ce nimeni nu ştie.

— De teamă au fugit? a întrebat Túrin.

— Poate că da, a răspuns Sador. Poate că noi am fugit de teama de întuneric şi ne-am trezit cu întunericul în faţa noastră, iar de aici nu avem unde fugi, decât pe mare.

— Dar noi nu ne mai temem. Nu toţi. Tata nu se teme, iar mie n-o să-mi fie teamă; sau o să-mi fie, dar n-o să arăt, aşa cum face şi mama.

Lui Sador i s-a părut atunci că ochii lui Túrin nu arătau ca ochii unui copil şi-n sinea lui şi-a spus: „Durerea-i ca un spin pentru o minte puternică". Dar cu glas tare a zis:

— Fiu al lui Húrin şi Morwen, ce va fi în inima ta Labadal nu are cum ghici; dar arar şi puţinora le vei arăta ce-i înăuntru.

Atunci Túrin i-a spus:

— Poate că-i mai bine să nu vorbeşti despre ceea ce-ţi doreşti atunci când nu-ţi poţi împlini vrerea. Dar îmi doresc, Labadal, să fiu un eldar. Atunci Lalaith s-ar întoarce şi eu aş mai fi aici, chiar dacă ea a lipsit multă vreme. Voi pleca soldat cu un rege al elfilor de cum voi fi împlinit vârsta, aşa cum ai făcut şi tu, Labadal.

— De la ei ai multe de învăţat, a oftat Sador. Sunt un neam frumos şi minunat şi au putere asupra inimilor oamenilor. Şi totuşi uneori mă gândesc că ar fi fost poate mai bine să nu-i fi întâlnit niciodată, ci să fi rămas noi acolo unde ne era locul. Căci învăţăturile lor sunt străvechi, iar felul lor de a fi, mândru şi răbdător. În lumina lor noi pălim ori focul din noi arde prea repede, iar povara ursitei noastre ne apasă mult mai rău.

— Dar tatăl meu îi îndrăgeşte, a zis Túrin, şi nu e fericit fără ei. Cică aproape tot ceea ce ştim de la ei am învăţat, iar prin asta am devenit şi noi mai nobili, aşa spune tata; şi mai spune că oamenii care au venit în ultima vreme de peste munţi sunt făcuţi cam din aceeaşi plămadă ca şi orcii.

— Câţiva dintre noi sunt cu adevărat din aceeaşi plămadă. Dar urcuşul e dureros, iar din locurile înalte uşor se poate cădea până jos de tot.

La acea vreme, Túrin avea aproape opt ani; după socoteala Edainilor, îi împlinea în luna Gwaeron a acelui an ce nu poate fi dat uitării. Printre ai lui se vorbea cum că armiile ar fi fost chemate să se strângă la o mare adunare, despre care Túrin nu auzise nimic; cu toate că băga de seamă că tatăl său se uita cu stăruinţă la el, aşa cum se uită un bărbat la ceva drag de care trebuie să se despartă.

Acum, Húrin, ştiindu-şi soaţa curajoasă şi cu buzele ferecate atunci când trebuia, îi spunea adesea lui Morwen despre planurile regilor elfi şi despre ce avea să se întâmple dacă izbândeau ori dacă dădeau greş. Sufletul îi era plin de speranţă, nu se temea câtuşi de puţin că bătălia ar fi putut fi pierdută; căci el nu socotea că se afla în Pământul de Mijloc vreo forţă în stare să înfrângă puterea şi măreţia Eldarilor.

— Ei au văzut Lumină la Apus, îi spunea Húrin, şi în cele din urmă întunecimea va fi silită să fugă din calea lor.

Morwen nu-i tăgăduia spusele; când se afla lângă Húrin, cumpăna înclina totdeauna de partea speranţei. Dar printre cei de-un neam cu ea istoriile elfilor nu erau necunoscute, astfel că în sinea ei îşi zicea: „Dar oare nu au părăsit ei Lumina şi nu le

este zăgăzuită calea spre ea? Cine ştie dacă Domnii Apusului nu şi-au luat cumva gândul de la ei; şi oare cum vor putea Copiii mai Mari să înfrângă una dintre Puteri?”

Nici măcar umbra vreunei îndoieli nu-l înnegura pe Húrin Thalion; cu toate acestea, într-o dimineaţă din primăvara acelui an, s-a trezit ca dintr-un somn neliniştit şi parcă un nor se lăsase peste seninătatea lui. Iar seara, numai ce-a spus deodată:

— Când voi fi chemat, Morwen Eledhwen, îl voi lăsa în grija ta pe moştenitorul Casei lui Hador. Vieţile oamenilor sunt scurte şi multe ghinioane îi pasc în răstimpul ăsta, chiar şi pe vreme de pace.

— Întotdeauna a fost aşa, a răspuns ea. Dar ce să înţeleg din vorbele tale?

— Prevenire, nu îndoială, a răspuns Húrin, care totuşi nu era în apele sale. Dar cine priveşte înainte asta trebuie să vadă: că lucrurile nu vor rămâne aşa cum au fost. Încercarea de acum va fi mare şi una din părţi va cădea mai jos decât se află acum... De va fi să cadă regii elfilor, Edainilor le va merge tare rău; unde mai pui că sălaşurile noastre sunt cele mai aproape de Duşman. Ţara aceasta ar putea să cadă în mâinile sale. Dar, dacă se va întâmpla cu adevărat ce e mai rău, nu-ţi voi spune: Nu te teme! Căci teamă îţi este doar de ceea ce trebuie să te temi, de nimic altceva; iar teama nu te aruncă în deznădejde. Ci îţi voi spune: Nu aştepta! Mă voi întoarce la tine cum voi putea, dar nu aştepta! Porneşte spre miazăzi cât poţi de repede – dacă rămân în viaţă, te voi urma şi te voi găsi, chiar de-ar fi să răscolesc tot Beleriandul.

— Beleriandul e lung şi lat şi nu-i adăposteşte pe surghiuniţi, a zis Morwen. Încotro să fug şi câţi să iau cu mine, mulţi sau puţini?

Húrin a căzut pe gânduri o vreme.

— Rubedeniile mamei mele trăiesc în Brethil, a zis el. La vreo treizeci de leghe de aici, în linie dreaptă.

— Dar, de-ar fi să vină vremuri atât de ticăloase, ce sprijin mai pot găsi la oameni? a întrebat Morwen. Casa lui Bëor a căzut. Dacă şi marea Casă a lui Hador va cădea, în ce văgăuni se va putea târî micul Popor al lui Haleth?

— În care le-or găsi, i-a răspuns Húrin. Dar de vitejia lor să nu te îndoieşti, chiar de-s puţini şi neştiutori. În altă parte unde mai găseşti nădejde?

— Nu zici nimic de Gondolin.

— Nu, căci numele acesta n-a fost nicicând rostit de buzele mele, a zis Húrin. Dar ce-ai auzit vorbindu-se e adevărat: am fost acolo. Şi-ţi voi mărturisi acum ceea ce n-am spus nimănui şi nu voi spune vreodată: nu ştiu unde se află.

— Bănuieşti însă, şi bănuieşti bine, aşa-mi vine să cred.

— Poate că da, a zis Húrin. Dar, până ce Turgon nu mă dezleagă de jurământul pe care i l-am făcut, nu pot spune ce bănuiesc, nici măcar ţie; astfel că ai căuta în van. Şi chiar dacă, spre ruşinea mea, ar fi să-ţi spun, n-ai izbuti decât să ajungi cel mult la o poartă zăvorâtă; dacă Turgon nu iese la război, lucru despre care nu s-a auzit nimic şi nici nădejde nu este, nimeni nu va pătrunde acolo.

— Atunci, dacă neamul tău nu ne ajută, iar prietenii te reneagă, înseamnă că singură va trebui să iau o hotărâre; şi uite că-mi vine în gând Doriath.

— Departe îţi merge gândul, a zis Húrin.

— Prea departe, ai zice? l-a iscodit Morwen. Dar Brâul lui Melian va ţine piept duşmanului până în ultima clipă, eu aşa socot; iar Casa lui Bëor nu va fi dispreţuită în Doriath. Doar sunt de-acelaşi sânge cu regele, ştii bine. Căci Beren, fiul lui Barahir, nepot i-a fost lui Bregor, la fel ca tatăl meu.

— Thingol nu-i apropiat sufletului meu, a zis Húrin. N-a trimis pe nimeni în ajutorul regelui Fingon şi nu ştiu de ce mă adumbresc atunci când aud de Doriath.

— La fel cum mă adumbresc eu când aud de Brethil, a zis Morwen.

Deodată, Húrin a izbucnit în râs:

— Uite cum stăm noi aici şi vorbim despre lucruri dincolo de puterea noastră de înţelegere şi despre umbre ce izvorăsc din visele noastre. Nu va fi chiar atât de rău; dar, de-o fi să fie, atunci las totul în seama curajului şi înţelepciunii tale. Să faci aşa cum te îndeamnă inima. Numai să nu zăboveşti. Iar dacă ne vom vedea împlinite nădejdile, atunci regii elfilor vor da fără doar şi poate înapoi urmaşilor Casei lui Bëor tot ceea ce a fost al lor odată; cu alte cuvinte, ţie, Morwen, fiică a lui Baragund. Întinsele pământuri ale noastre vor fi atunci şi astfel fiul nostru va deveni stăpân peste o mare moştenire. De va dispărea ticăloşia de la miazănoapte, bogat peste poate va ajunge şi rege peste oameni.

— Húrin Thalion, a spus Morwen, mai aproape de adevăr ar fi să spui că tu ţinteşti spre înalt, câtă vreme mie mi-este frică să nu mă prăbuşesc.

— De-asta nici în cele mai negre gânduri să nu te temi, i-a răspuns Húrin.

În acea noapte, Túrin s-a trezit pe jumătate şi i s-a părut că tatăl şi mama lui stăteau lângă patul său şi-l priveau în pâlpâirea lumânărilor pe care le ţineau în mâini; dar el nu le vedea chipurile.

În dimineaţa zilei în care Túrin împlinea opt ani, Húrin i-a dat fiului său în dar un cuţit făurit de elfi; plăselele şi teaca erau argintii şi negre; şi i-a vorbit:

— Moştenitor al Casei lui Hador, iată darul pentru ziua ta de naştere. Dar să fii eu băgare de seamă! Tăişul e neiertător, iar oţelul îl slujeşte numai pe acela care se pricepe să-l mânuiască. Îţi va tăia mâna una-două, ca şi când nu ar fi a ta. L-a aşezat pe Túrin pe masă, l-a sărutat şi a adăugat: Uite că m-ai şi întrecut, fiu al lui Morwen; curând o să fii la fel de înalt şi când vei sta în picioare. Şi, când va veni acea zi, mulţi se vor teme de tăişul tău.

Apoi Túrin a fugit din încăpere şi a pornit de unul singur; îşi simţea inima caldă, aşa cum soarele încălzeşte pământul rece şi-l face să dea iarăşi rod. Îşi repeta vorbele pe care i le spusese tătâne-său: Moştenitorul Casei lui Hador. Dar şi alte vorbe îi veneau în minte: „Dăruieşte tot ce vrei, dar dăruieşte numai ce-i al tău”. S-a dus atunci la Sador şi i-a strigat:

— Labadal, azi e ziua mea de naştere, ziua de naştere a moştenitorului Casei lui Hador! Şi ţi-am adus un dar, ca să ţii minte această zi. Uite-aici un cuţit, întocmai cel de care ai nevoie; va tăia tot ce vrei, la fel de uşor ca pe-un fir de păr.

Sador s-a tulburat, fiindcă ştia că Túrin primise cuţitul în acea zi; dar oamenilor le vine greu să realizeze ceva dăruit din toată inima, oricine ar fi cel care dăruieşte. Aşa că i-a spus cu voce gravă:

— Te tragi dintr-un neam mărinimos, Túrin, fiu al lui Húrin. Nu am făcut nimic să merit darul tău şi nu am nici o nădejde să fiu mai breaz în zilele care mi-au mai rămas de trăit; dar tot ce îmi va sta în puteri să fac voi face.

Sador a tras cuţitul din teacă şi a spus:

— E un dar cu adevărat minunat: tăiş din oţel elfic. Ce dor mi-a fost să-l ating!

N-a trecut mult până când Húrin a băgat de seamă că Túrin nu purta cu sine pumnalul; l-a întrebat dacă nu cumva vorbele ce i le spusese îl făcuseră să se teamă de el.

— Nu, a răspuns Túrin, i l-am dat lui Sador tâmplarul.

— Înseamnă că dispreţuieşti darul tatălui tău? a întrebat Morwen.

La care Túrin i-a răspuns:

— Nu; dar îl iubesc pe Sador şi-mi este milă de el.

Auzindu-l, Húrin a spus:

— Toate cele trei daruri erau ale tale, Túrin, şi liber ai fost să le dăruieşti: dragostea, mila şi pumnalul, cel mai neînsemnat dintre ele.

— Nu sunt sigură că Sador îl merită, a zis Morwen. Singur s-a ologit, din pricina nepriceperii sale, şi e tare încet la treabă, căci îşi pierde vremea cu nimicuri fără rost.

— Ai milă de el, a sfătuit-o Húrin. O mână cinstită şi o inimă curată mai pot nimeri şi pe de lături; iar răul pricinuit astfel poate fi mai greu de îndurat decât lucrătura unui duşman.

— Acum ai de aşteptat până o să primeşti un pumnal nou, i-a zis Morwen lui Túrin. Şi va fi un dar pe care-l vei câştiga prin propriile puteri.

După aceea, Túrin a băgat de seamă că ai săi se purtau mult mai frumos cu Sador şi chiar i-au cerut să facă un jilţ mare în care să se aşeze stăpânul în încăperea lui.

Într-o bună dimineaţă, în luna Lothron, Túrin a fost trezit brusc de sunete de trâmbiţe; alergând la uşă, a văzut în curte oameni înghesuindu-se, dintre care unii erau călări, toţi înarmaţi până-n dinţi, ca pentru război. Húrin se afla şi el acolo, vorbindu-le oamenilor şi dând porunci; astfel a aflat Túrin că în acea zi plecau cu toţii spre Barad Eithel. Oamenii aceia erau garda lui Húrin şi servitorii casei; dar la arme fuseseră chemaţi toţi bărbaţii din ţară. Unii plecaseră înainte, împreună cu Huor, fratele lui Húrin; mulţi alţii aveau să i se alăture Seniorului din Dor-lómin pe drum şi sub stindardul său aveau să meargă la marea adunare a regelui.

Morwen şi-a luat rămas-bun de la Húrin fără să verse o lacrimă, ci spunându-i:

— Voi păzi ceea ce laşi în grija mea, şi ceea ce este, şi ceea ce va veni.

Iar Húrin i-a zis:

— Rămâi cu bine, Doamnă a Dor-lóminului; plecăm acum cu nădejdi mult mai mari decât am avut vreodată. Să ne gândim doar că la mijlocul iernii acesteia sărbătoarea va fi mai veselă decât în oricare alt an şi că o primăvară netemătoare îi va urma!

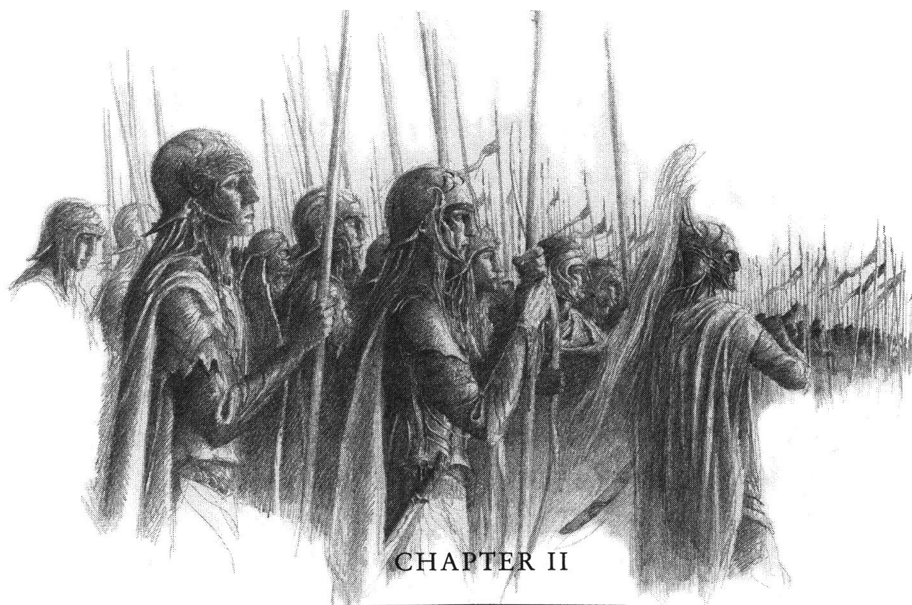
Apoi l-a ridicat pe Túrin pe umăr şi a strigat către oamenii săi: Arătaţi-i moştenitorului Casei lui Hador lumina săbiilor voastre!

Atunci soarele a scăpărat pe cincizeci de tăişuri scoase iute din teci şi curtea a răsunat de strigătul de luptă al Edainilor de la miazănoapte: *Lacho calad! Drego morn!*Aprinde-te, Lumină! Piei, Noapte!

În sfârşit, Húrin a sărit în şa şi stindardul lui aurit s-a deschis în vânt, iar trâmbiţele au răsunat din nou în dimineaţă; astfel a pornit Húrin Thalion spre bătălia Nirnaeth Arnoediad.

Dar Morwen şi Túrin au rămas nemişcaţi în prag, până când din depărtare vântul le-a adus glasul unui singur corn: Húrin trecuse peste culmea dealului din spatele căruia nu-şi mai putea zări casa.

Capitolul II
BĂTĂLIA LACRIMILOR FĂR' DE NUMĂR

Multe cântece sunt cântate şi în ziua de azi şi multe poveşti sunt încă povestite de elfi despre Nirnaeth Arnoediad, Bătălia Lacrimilor Făr' de Număr, în care a căzut răpus Fingon şi floarea Eldarilor s-a ofilit. De-ar fi să fie toate repovestite, viaţa unui om n-ar ajunge pentru a le asculta. Aici însă se vor povesti numai acele fapte care au schimbat soarta Casei lui Hador şi pe aceea a copiilor lui Húrin Neclintitul.

Şi a venit şi ceasul în care, după ce adunase o armie din toţi care-au vrut să-l urmeze, Maedhros a hotărât o zi: dimineaţa Mijlocului de Vară. În acea zi, trâmbiţele Eldarilor au salutat răsăritul soarelui; s-au înălţat atunci flamurile fiilor lui Fëanor la răsărit, iar la apus stindardul lui Fingon, regele noldorilor.

Privind în jos de pe zidurile fortăreţei Eithel Sirion, Fingon şi-a văzut armia umplând văile şi pădurile aflate la răsărit de Ered Wethrin, bine ascunsă de ochii duşmanului. Fingon însă ştia că oştenii erau mulţi la număr. Se strânseseră acolo toţi noldorii din Hithlum, iar lor li se alăturaseră elfii din Falas şi din Nargothrond şi o mare armie de oameni. La dreapta se găseau oştirea din Dor-lóminşi toţi vitejii lui Húrin şi ai lui Huor, fratele său, şi, pe lângă aceştia, venise şi Haldir din Brethil, rubedenia lor, cu mulţi oameni din codru.

A privit apoi Fingon către răsărit şi ochii lui de elf au zărit în depărtare colb stârnit şi scăpărare de oţel, parcă ar fi fost stele în negură, şi a ştiut el atunci că Maedhros pornise la drum; şi s-a bucurat. După care s-a uitat către Thangorodrim. Crestele îi erau înconjurate de un nor întunecat, iar din gurile sale se înălţa un fum negru; a înţeles Fingon că mânia lui Morgoth se aprinsese, semn că avea să răspundă înfruntării lor. O umbră de îndoială i s-a strecurat atunci lui Fingon în inimă. Dar în aceeaşi clipă un strigăt a răsunat, purtat din vale în vale de vântul de la miazăzi, şi, auzindu-l, elfii şi oamenii şi-au înălţat glasurile a uimire şi bucurie. Căci, cu toate că nu fusese chemat şi nimeni nu-l aştepta să se alăture Uniunii lui Maedhros, Turgon deschisese porţile Gondolinului şi se apropia cu o oştire de zece mii de luptători purtând zale sclipitoare, săbii şi suliţe dese ca o pădure. Şi, când Fingon a auzit din depărtare glasul trâmbiţei celei mări a lui Turgon, umbra ce-i îngreunase inima s-a risipit şi, prinzând curaj, Fingon a strigat:

— *Utúlie'n aurë! Aiya Eldalië ar Atanatarni, utúlie'n aurë!* A venit ziua! Luaţi seama, seminţie a Eldarilor şi Părinţi ai oamenilor, a venit ziua!

Şi toţi care i-au auzit vocea răsunând între dealuri au strigat:

— *Auta i lomë!* Noaptea e pe sfârşite!

N-avea să treacă mult până să înceapă marea bătălie. Căci Morgoth avea cunoştinţă de multe din cele ce făceau şi pregăteau vrăjmaşii săi şi îşi pusese la cale propriile tertipuri pentru ceasul când aveau aceştia să atace. O mare oştire se şi pornise din Angband şi se apropia de Hithlum, în vreme ce o alta încă şi mai numeroasă urma să-i taie calea lui Maedhros, pentru a-i împiedica pe regi să-şi unească forţele. Şi toţi cei care veneau împotriva lui Fingon purtau straie cenuşii, nici un tăiş de oţel nu scăpăra la vedere şi astfel au izbutit să străbată o bună parte din pustiul Anfauglith, înainte ca să prindă cineva de veste.

S-au înfuriat noldorii, iar căpeteniile lor ardeau de nerăbdare să-i atace pe vrăjmaşi chiar acolo, în mijlocul pustietăţii; dar Fingon s-a împotrivit.

— Luaţi seamă la viclenia lui Morgoth, seniori! a spus el. Forţele lui sunt întotdeauna mai mari decât par la prima vedere, iar planurile sale, altele decât cele pe care le dă de bănuit. Nu vă arătaţi puterea, ci lăsaţi duşmanul să-şi risipească forţa luând cu asalt coastele dealurilor.

Astfel era gândul regilor, anume ca Maedhros să străbată la lumina zilei câmpia Anfauglith cu întreaga sa armie alcătuită din elfi, oameni şi gnomi; şi, după ce va fi scos din bârlog, ca răspuns la cutezanţa lor, oştirile cele mai numeroase ale lui Morgoth – după cum nădăjduia Maedhros să se întâmple – Fingon urma să înainteze dinspre apus, prinzând forţele lui Morgoth între ciocan şi nicovală şi spulberându-i-o în cele patru vânturi; fapt ce avea să fie făcut cunoscut prin aprinderea unui mare foc în Dorthonion.

Numai că Morgoth îi poruncise Căpitanului său aflat în fruntea oştirii de la apus să facă ce-o şti şi să-l silească pe Fingon să iasă dintre dealuri. Prin urmare, Căpitanul a înaintat până când a ajuns cu oştirea la izvoarele Sirionului, împânzind tot meleagul de la zidurile fortăreţei Barad Eithel până la Smârcurile Serech; din avanposturile lui Fingon, oştenii săi îi puteau privi acum pe duşmanii lor în ochi. Dar înaintarea sfidătoare a Căpitanului a rămas fără răspuns, ceea ce i-a făcut pe orci să şovăie în faţa zidurilor tăcute ale fortăreţei şi a ameninţării ascunse a dealurilor.

Atunci Căpitanul lui Morgoth a trimis înainte călăreţi purtând însemnele unor soli veniţi să cadă la învoială. Au înaintat călăreţii până sub zidurile turnului de pază al fortăreţei Barad Eithel. Cu ei l-au adus şi pe Gelmir, fiul lui Guilin, un senior din Nargothrond, pe care îl făcuseră prizonier în bătălia Bragollach şi îi scoseseră ochii. Trimişii l-au împins în colb pe Gelmir, strigând:

— Mai avem mulţi ca el la noi în fortăreaţă, dar, de vreţi să-i găsiţi, trebuie să vă grăbiţi. Căci altfel, după ce ne întoarcem din luptă, iată ce vor păţi!

Nici n-au isprăvit bine vorbele acestea, că i-au şi retezat lui Gelmir braţele şi picioarele, lăsându-l apoi în colb.

Ghinionul a făcut ca tocmai atunci în avanpost să se afle Gwindor, fiul lui Guilin, cu mulţi oşteni din Nargothrond; pornise la război cu toată forţa pe care reuşise s-o adune,

tocmai din pricina durerii pricinuite de prinderea fratelui său. Ars de mânie ca de un foc, a sărit în şa şi, împreună cu el, mulţi alţi călăreţi; s-au luat după solii din Angband şi i-au răpus; şi toţi oştenii din Nargothrond l-au urmat şi au pătruns adânc în oastea Angbandului. Văzând aceasta, s-a înfierbântat atunci întreaga armie a noldorilor şi Fingon şi-a pus coiful său alb şi a făcut semn să răsune trâmbiţele, iar toţi oştenii săi s-au năpustit dinspre dealuri într-un atac neaşteptat

Scăpărarea săbiilor trase din teci de către noldori a părut asemenea unui foc pe un câmp acoperit de stuf; şi atât de năprasnic şi fulgerător a fost asaltul lor, încât aproape că a răsturnat toate planurile lui Morgoth. Înainte ca oastea pe care o trimisese la apus drept momeală să primească întăriri, a fost risipită ca pleava şi distrusă. Iar flamurile lui Fingon au străbătut pustiul Anfauglith şi s-au înălţat în faţa zidurilor Angbandului.

În frunte se găseau Gwindor şi elfii din Nargothrond, care nici măcar acolo, în faţa Angbandului, nu şi-au domolit înaintarea; au forţat porţile exterioare şi au ucis străjile chiar în curţile Angbandului. Auzindu-i cum izbesc în porţile fortăreţei, Morgoth s-a cutremurat de spaimă pe tronul său din adânc. Numai că acolo Gwindor a fost luat ostatic, iar elfii săi răpuşi fără milă; căci Fingon n-a putut veni în ajutorul lui. Prin multele ieşiri tăiate în coasta muntelui Thangorodrim, Morgoth îşi trimisese în luptă oastea principală pe care o ţinuse gata pregătită, astfel că Fingon s-a văzut nevoit să se retragă cu pierderi mari din faţa zidurilor Angbandului.

În a patra zi a războiului, pe Anfauglith a început Nirnaeth Arnoediad şi nici o poveste nu poate da glas întregii dureri pe care a pricinuit-o această bătălie. Despre tot ce s-a petrecut în bătălia de la răsărit – înfrângerea lui Glaurung Dragonul de către gnomii din Belegost, trădarea răsăritenilor, înfrângerea armiei lui Maedhros şi fuga fiilor lui Fëanor – nu se mai povesteşte aici. În apus, armia lui Fingon s-a retras dincolo de nisipuri, iar acolo au căzut Haldir, fiul lui Halmir, şi cei mai mulţi dintre Oamenii din Brethil. Dar în a cincea zi, la căderea nopţii, când încă se afla departe de Ered Wethrin, oştirile din Angband au împresurat armia lui Fingon şi luptele au ţinut până-n ziuă, cu tot mai puţine nădejdi de izbândă. Dar, odată cu venirea dimineţii, s-a arătat şi o nouă speranţă, căci au răsunat cornii lui Turgon, care se apropia cu armia cea mare din Gondolin. Până atunci, Turgon păzise Trecătoarea Sirion şi-şi

ţinuse oştenii în frâu ca să nu pornească la atac. Acum însă se grăbea să-i vină în ajutor fratelui său; noldorii din Gondolin erau puternici, iar rândurile lor străluceau aidoma unui râu de oţel luminat de soare, căci sabia şi harnaşamentul celui mai neînsemnat oştean de-al lui Turgon preţuiau mai mult decât vistieria oricărui rege de-al oamenilor.

Falanga formată din străjerii regelui a rupt rândurile orcilor; Turgon, aflat în frunte, îşi tăia drum cot la cot cu fratele său. Povestea spune că, în ciuda luptei crâncene în care erau încleştaţi, mare i-a fost bucuria lui Turgon când l-a revăzut pe Húrin, care stătea la dreapta lui Fingon. O vreme, oştile din Angband au fost respinse, iar Fingon a început din nou să se retragă. Dar, cum în răsărit Maedhros fusese înfrânt, Morgoth avea acum mult mai multe forţe să arunce în luptă şi, înainte ca Fingon şi Turgon să apuce să ajungă la adăpostul dealurilor, ei au fost atacaţi de o oştire vrăjmaşă de trei ori mai numeroasă decât armia ce le rămăsese. Gothmog, mare căpitan al Angbandului, se afla acolo; în fruntea războinicilor săi întunecaţi, şi-a croit un vad negru prin armia elfilor, împresurându-l pe Regele Fingon şi împingându-i pe Turgon şi Húrin spre Smârcurile Serech. Scăpând de aceştia doi, s-a întors la Fingon. Cumplită a fost întâlnirea lor. Într-un târziu, Fingon a rămas singur, căci toată garda lui zăcea răpusă de jur împrejur; s-a luptat el cu Gothmog până când un balrog a venit din spate şi l-a înconjurat cu un bici de oţel. Iar Gothmog şi-a repezit securea neagră asupra lui, despicându-i coiful negru din care a ţâşnit o flacără albă. Astfel a căzut regele noldorilor; şi l-au hăcuit în colbul pustietăţii cu ghioagele lor, iar stindardul său albastru cu argintiu l-au năclăit în mâzga sângelui său.

Noldorii pierduseră bătălia; dar Húrin şi Huor, dimpreună cu cei care mai rămăseseră în viaţă din Casa lui Haldor, încă mai rezistau alături de Turgon din Gondolin, împiedicându-i pe războinicii lui Morgoth să cucerească Trecătoarea Sirion. În acel ceas, Húrin i-a vorbit lui Turgon, spunându-i:

— Pleacă acum, Domnia Ta, cât mai ai vreme! Căci tu eşti ultimul vlăstar al Casei lui Fingolfin, în tine zace ultima nădejde a Eldarilor şi, atâta vreme cât durează Gondolinul, va dura şi spaima în sufletul lui Morgoth.

— Gondolinul nu mai poate fi tăinuit multă vreme, a spus Turgon; iar când va fi descoperit, va pieri şi el.

— Puţin de-ar mai dura, şi-ar fi de-ajuns, a zis şi Huor. Căci din casa ta va fi să vină nădejdea elfilor şi a oamenilor,

deopotrivă. Îţi spun acestea, Domnia Ta, cu vederea dinaintea morţii; aici ne vom despărţi pentru totdeauna şi nicicând nu-ţi voi mai privi zidurile albe, dar din Domnia Ta şi din mine va răsări o nouă stea. Cu bine!

A auzit aste vorbe Maglin, fiul surorii lui Turgon, aflat în apropiere, şi nu avea să le uite; dar de spus, n-a spus nimic.

Iar Turgon a ascultat povaţa lui Húrin şi a lui Huor şi a dat poruncă armiei sale să-şi strângă rândurile şi să se retragă spre Trecătoarea Sirion. Ecthelion şi Glorfindel, căpitanii lui, păzeau flancurile din dreapta şi din stânga, pentru ca nici un duşman să nu poată trece pe lângă ei, căci singurul drum în acel ţinut era îngust şi înainta de-a lungul malului apusean al pârâului tot mai tumultuos al Sirionului. Dar oamenii din Dor-lómin formau ariergarda, aşa cum doriseră Húrin şi Huor; în sufletele lor, nu vroiau să fugă de pe ţinuturile de la miazănoapte şi, dacă nu izbuteau să se întoarcă victorioşi la casele lor, aici aveau să rămână şi să lupte până la ultimul. Aşa s-a făcut că Turgon a izbutit să-şi croiască drum spre miazăzi şi, apărat din urmă de Húrin şi Huor, a traversat Trecătoarea şi a scăpat; s-a făcut nevăzut în munţi şi ascuns a rămas pentru ochii lui Morgoth. În ăst timp, fraţii i-au strâns pe oamenii ce mai rămăseseră dintre vitejii Casei lui Hador şi, pas cu pas, s-au retras, până au ajuns dincolo de Smârcurile Serech, unde aveau înaintea lor pârâul Rivil. Acolo însă s-au oprit şi nu au mai cedat nici o palmă de pământ.

Oştirile Angbandului s-au îngrămădit pe malul celălalt câtă frunză şi iarbă. Din leşurile morţilor lor au durat un pod peste râu şi apoi au împresurat rămăşiţele armiei din Hithlum asemenea apelor ce cresc în jurul unei stânci. La ceasul la care soarele a apus şi umbra munţilor Ered Wethrin s-a adâncit, întunecându-se, acolo a pierit Huor, străpuns în ochi de o săgeată înveninată, şi toţi vitejii bărbaţi ai lui Hador au căzut răpuşi până la ultimul în jurul lui; iar orcii le-au retezat capetele şi le-au pus morman asemenea unei grămezi de aur în lumina apusului.

Cel mai de pe urmă a rămas Húrin. Văzându-se singur, şi-a aruncat scutul şi, apucând securea unei căpetenii a orcilor, a început s-o mânuiască ţinând-o cu ambele mâini. Cântecele spun că tăişul securii scotea fum când se înmuia în sângele negru al trolilor ce-l apărau pe Gothmog şi, la fiecare izbitură, Húrin striga:

— *Aurë entuluva!* Va veni ea, ziua, din nou!

De şaptezeci de ori a strigat el astfel. În cele din urmă, l-au prins viu, aşa poruncise Morgoth, care gândea să-i facă astfel mai mult rău decât dacă l-ar fi ucis. Orcii îl apucau cu mâinile, Húrin le reteza braţele, dar mâinile rămâneau încleştate de el şi altele li se adăugau, mereu altele, până când Húrin s-a prăbuşit sub greutatea lor. Abia atunci l-a legat Gothmog şi l-a târât până în Angband, în bătaia de joc a tuturor.

Astfel s-a sfârşit Nirnaeth Arnoediad, iar soarele a coborât dincolo de mare. Noaptea s-a lăsat peste Hithlum şi, dinspre apus, s-a stârnit un vânt năprasnic.

Mare a fost triumful lui Morgoth, chiar dacă nu toate se împliniseră după dorinţa inimii sale. Un gând nu-i dădea pace, îi umbrea victoria cu nelinişte; Turgon îi scăpase din plasă, tocmai el dintre toţi duşmanii lui, cel pe care dorise cel mai aprig să-l prindă ori să-l nimicească. Şi asta pentru că Turgon, vlăstar al măreţei spiţe a lui Fingolfin, era acum de drept rege al tuturor noldorilor; iar Morgoth se temea de spiţa lui Fingolfin şi o ura din pricină că îl batjocorise în Valinor şi legase prietenie cu Ulmo, vrăjmaşul său, şi din pricina rănilor pe care i le făcuse Fingolfin în luptă, cu tăişul sabiei sale. Dintre toţi cei din neamul acestuia, cel mai tare îl înspăimânta pe Morgoth Turgon. Încă din străvechimea Valinorului, privirile îi fuseseră atrase de el şi, de câte ori se afla în preajma lui, o umbră îi întuneca spiritul, prevestindu-i că, la un ceas ce încă nu i se dezvăluise, de la acest Turgon avea să i se tragă nimicirea.

Capitolul III
VORBELE LUI HÚRIN ŞI ALE LUI MORGOTH

Acum, la porunca lui Morgoth, orcii au trudit îndelung până au strâns leşurile tuturor vrăjmaşilor, precum şi armurile şi armele din care apoi au făcut un morman mare în mijlocul câmpiei Anfauglith. Văzut din depărtare, mormanul părea un deal, iar Eldarii l-au numit Haudh-en-Nirnaeth. Dar n-a trecut mult şi iarba a prins să crească verde şi înaltă pe deal – şi numai pe el, în întreg pustiul acela; şi nici un slujitor de-al lui Morgoth n-a mai călcat vreodată pe pământul sub care săbiile Eldarilor şi ale Edainilor s-au preschimbat în rugină. Regatul lui Fingon dispăruse şi fiii lui Fëanor rătăceau ca frunzele suflate de vânt în Hithlum nu s-a mai întors nici un bărbat din Casa lui Hador, cum n-au ajuns nici veştile despre bătălie şi despre soarta seniorilor lor. În locul acestora au sosit oameni aflaţi sub stăpânirea lui, oacheşii răsăriteni; Hithlum a devenit temniţa lor, căci Morgoth nu le îngăduia să părăsească acel meleag. Aceasta le-a fost răsplata, din toate bogăţiile pe care li se promisese pentru a-l trăda pe Maedhros: să-i jefuiască şi să-i hărţuiască pe copiii şi pe femeile poporului lui Hador. Pe Eldarii care mai rămăseseră în Hithlum, toţi cei care nu scăpaseră în sălbăticie şi în munţi, i-a dus în minele de la miazănoapte şi i-a

pus să trudească acolo ca sclavi. Orcii însă hălăduiau fără oprelişte pe ţinuturile de la miazănoapte şi înaintau tot mai mult înspre miazăzi, spre Beleriand. Acolo încă se aflau Doriath şi Nargothrond; dar lui Morgoth nu de astea îi păsa, poate pentru că nu ştia mai nimic despre ele ori ceasul lor încă nu venise în socotelile ticăloşiei sale. Gândul său se întorcea tot mereu la Turgon.

Prin urmare, Húrin a fost adus în faţa lui Morgoth, căci Morgoth ştia, mulţumită vrăjitoriilor şi iscoadelor sale, că Húrin se bucura de prietenia Regelui din Gondolin; astfel că se gândea să-l facă să mărturisească doar prin puterea ochilor săi. Dar Húrin nu putea fi supus cu una cu două, ci l-a înfruntat pe Morgoth. Atunci Morgoth a poruncit să fie pus în lanţuri şi schingiuit încetul cu încetul. După o vreme, a venit la el şi i-a spus să aleagă între a pleca liber oriunde voia şi a i se da putere şi a fi uns mai mare peste toţi căpitanii lui Morgoth – pentru aceasta nu i se cerea altceva decât să dezvăluie unde anume îşi avea Turgon fortăreaţa şi tot ce mai ştia despre planurile regelui. Dar Húrin Neclintitul i-a râs în nas:

— Orb eşti, Morgoth Bauglir, şi orb vei rămâne pe vecie, numai întunecime ai în faţa ochilor. N-ai habar cărei pravile se supun inimile oamenilor şi, chiar de-ai şti, nu eşti în putere s-o dai. Nebun e acela care ar primi vreun dar de la Morgoth. Întâi iei preţul, după care te faci că uiţi de făgăduială; eu m-aş alege doar cu moartea dacă ţi-aş spune ceea ce vrei să afli.

Auzindu-l, Morgoth a izbucnit în râs şi i-a spus:

— O să te rogi tu mult şi bine să-ţi dăruiesc moartea.

Apoi l-a luat pe Húrin şi l-a dus sus pe Haudh-en-Nirnaeth, gorganul ce abia fusese ridicat, şi duhoarea morţii stăruia peste el; în vârful gorganului l-a pus Morgoth pe Húrin şi l-a poftit să privească spre apus, unde se găsea Hithlum, şi să se gândească la soaţa şi la fiul său şi la toate celelalte rubedenii ale sale.

— Căci de-acum în regatul meu sălăşluiesc ei, i-a spus Morgoth, şi la mila mea se află.

— Milă nu ai, a răspuns Húrin. Iar prin ei tot nu vei ajunge la Turgon; ei nu-i cunosc tainele.

Cuprins de furie, Morgoth i-a zis:

— Dar pot să ajung la tine şi la toată blestemata aia de casă a ta; voinţa mea vă va înfrânge, chiar dacă din oţel aţi fost făcuţi cu toţii.

A luat o sabie lungă ce se afla acolo şi a frânt-o în faţa ochilor lui Húrin; o aşchie i-a crestat lui Húrin obrazul, dar el nici măcar

n-a clipit. A întins atunci Morgoth braţul spre Dor-lómin şi i-a blestemat pe Húrin şi Morwen şi pe toate vlăstarele lor, spunând:

— Ia aminte! Umbra gândului meu se va întinde peste ei, oriunde s-ar duce, iar ura mea îi va urmări până la capătul lumii.

— În pustiu vorbeşti, a zis Húrin. Din depărtare nu-i poţi vedea şi nici stăpâni; şi n-o poţi face atâta vreme cât îţi păstrezi alcătuirea asta şi încă mai doreşti a fi un rege în carne şi oase pe acest pământ.

— Nebunule, s-a răsucit Morgoth spre Húrin, năpârstoc ce eşti printre oameni, seminţia asta de nimic printre cele care au glas să vorbească! I-ai văzut cumva pe valari ori ţi-ai măsurat puterea cu Manwë sau Varda? Ştii până unde poate ajunge gândul lor? Sau poate îţi închipui că asupra ta se opreşte şi te poate apăra din depărtare?

— Nu ştiu. Dar ar putea fi şi aşa, dacă ei ar vrea. Căci Regele mai Bătrân nu va fi dat jos de pe tron câtă vreme dăinuie Arda.

— Tu ai spus-o, nu s-a lăsat Morgoth. Eu sunt Regele mai Bătrân: Melkor, întâiul şi cel mai puternic dintre toţi valarii, cel care a fost încă dinainte de a fi lumea pe care el a făcut-o. Umbra vrerii mele se întinde peste Arda, iar tot ce se află în ea se supune încet şi nesmintit voinţei mele. Dar asupra celor pe care tu îi iubeşti gândul meu va apăsa ca un nor al Destinului necruţător şi-i va arunca în întunecime şi deznădejde. Oriîncotro se vor duce, vor semăna răul. Ori de câte ori vor vorbi, păcătoase sfaturi vor aduce vorbele lor. Orice vor face, împotrivă-le se va întoarce. Fără speranţă vor muri, blestemând viaţa şi moarte deopotrivă.

Dar Húrin i-a răspuns:

— Uiţi cui spui toate astea? La fel le-ai spus şi străbunilor noştri, dar uite că noi am scăpat de sub umbra ta. Acum ştim cine eşti, pentru că am privit chipurile celor care au văzut Lumina şi-am auzit vocile celor care i-au vorbit lui Manwë. Înainte de Arda ai apărut tu, dar şi alţii aşijderea; nu tu ai făurit Arda. Şi nu eşti nici cel mai puternic, căci ţi-ai irosit forţele asupra ta însuţi şi le-ai risipit în propria goliciune. Nu mai eşti acum decât un sclav fugit de-al valarilor, lanţul lor încă te mai aşteaptă.

— Văd că ai învăţat bine lecţiile pe care ţi le-au dat stăpânii tăi, a spus Morgoth. Dar poveşti din astea copilăreşti nu-ţi vor fi de ajutor, căci de-acum cu toţii au fugit.

— Doar atât îţi voi mai spune, sclavule Morgoth, a zis Húrin, şi ceea ce-ţi voi spune nu vine de la învăţăturile Eldarilor, ci din inima mea, chiar în ceasul acesta. Nu eşti Seniorul oamenilor şi nicicând nu vei fi, chiar de-ar fi ca toată Arda şi întregul Menel să cadă sub stăpânirea ta. Dincolo de Cercurile Lumii nu-i vei putea urma pe aceia care te alungă.

— Dincolo de Cercurile Lumii nu-i voi urma. Căci dincolo de Cercurile Lumii nu este nimic. Dar în aceste Cercuri nimeni nu-mi va scăpa până vor intra cu toţii în Nimicnicie.

— Minţi, a zis Húrin.

— Singur vei vedea şi singur vei recunoaşte că nu mint, a spus Morgoth.

Ducându-l pe Húrin înapoi în Angband, l-a aşezat într-un jilţ de piatră sus de tot, pe Thangorodrim, de unde putea vedea în depărtare ţara Hithlum, la apus, şi pământurile Beleriandului, la miazănoapte. Acolo sus a fost el ţintuit de puterea lui Morgoth; iar Morgoth, stând lângă el, l-a blestemat încă o dată şi şi-a pogorât puterea sa asupra lui, pentru ca Húrin să nu se poată clinti din acel loc şi să nu poată nici muri până când Morgoth nu-l va fi eliberat.

—Aici să şezi, a zis Morgoth, şi de aici să priveşti spre pământurile unde răul şi deznădejdea se vor abate asupra celor pe care i-ai dat pe mâna mea. Căci ai cutezat să mă iei în derâdere şi ai pus la îndoială puterea lui Melkor, Stăpânul ursitelor de pe Arda. Prin urmare, cu ochii mei vei vedea şi nimic nu-ţi va rămâne ascuns.

Capitolul IV
PLECAREA LUI TÚRIN

Numai trei oameni au găsit în cele din urmă drumul înapoi prin Taur-nu-Fuin, un drum tare păcătos; şi când Glóredhel, fiica lui Hador, a auzit de moartea lui Haldir, a jelit până a murit.

În Dor-lómin nu a ajuns nici o veste, Rian, a lui Huor soaţă, a fugit în sălbăticie, cuprinsă de deznădejde; dar Elfii Cenuşii din Mithrim au venit în ajutorul ei şi, când s-a născut fiul ei, Tuor, l-au luat în grija lor. Rian însă s-a dus la gorganul Haudh-en-Nirnaeth şi acolo s-a pus jos şi a murit.

Morwen Eledhwen a rămas în Hithlum, amuţită de durere. Fiul ei Túrin abia împlinise nouă ani, iar ea era din nou grea. Negre îi erau zilele. Răsăritenii năvăliseră în ţară în număr mare; se purtau cu cruzime faţă de poporul lui Hador, îi jefuiau pe oameni de tot ce aveau şi-i înrobeau. Pe toţi cei de pe pământurile lui Húrin, care puteau munci ori puteau fi folositori în orice alt chip, îi luau în sclavie, chiar şi pe fetişcane şi flăcăiandri, iar pe bătrâni îi omorau ori îi lăsau să piară de

foame. Însă de Doamna din Dor-lómin încă nu îndrăzniseră să se atingă şi nici s-o alunge din casa ei nu cutezau. Se zvonise printre ei că femeia asta era primejdioasă, o vrăjitoare, nici mai mult, nici mai puţin, care uneltea cu vrăjmaşii cei albi; aşa îi numeau ei pe elfi, pe care îi urau din tot sufletul, dar mai aprig se temeau de ei. Aceasta era pricina pentru care nu se apropiau de munţi, unde se refugiaseră mulţi dintre Eldari, mai ales în partea de miazăzi a ţării: iar după ce au jefuit şi au pustiit totul, Răsăritenii s-au retras spre miazănoapte. Casa lui Húrin se găsea în partea de sud-est a ţinutului Dor-lómin, nu departe de munţi. Nen Lalaith îşi avea originea într-un izvor din umbra vârfului Amon Darthir, dincolo de al cărui umăr se găsea o trecătoare râpoasă. Cine se încumeta putea trece pe aici munţii Ered Wethrin şi, coborând pe lângă izvoarele râului Glithui, ajungea în Beleriand. Dar acest drum nu le era cunoscut Răsăritenilor şi nici Morgoth încă nu aflase de el; căci, atâta vreme cât dura Casa lui Fingolfin, acea întreagă ţară era un zid de netrecut, atât de către cei care, fugind de la miazănoapte, căutau să se adăpostească aici, cât şi de orice atac venit dinspre miazăzi; şi cu adevărat un alt loc de trecere între Serech şi capătul dinspre apus, unde Dor-lómin se unea cu Nevrast, nu mai era pentru cei care nu aveau aripi să zboare.

Aşa s-a întâmplat că, după primele atacuri, Morwen a fost lăsată în pace, cu toate că pădurile din preajmă viermuiau de oameni şi era tare primejdios să umbli pe drumurile ţării. Împreună cu Morwen rămăseseră la adăpostul casei Sador, tâmplarul, şi câţiva bătrâni, femei şi bărbaţi, precum şi Túrin, căruia nu i se dădea voie să iasă din curte. Dar gospodăria lui Húrin a căzut curând în paragină şi, cu toate că Morwen se spetea muncind, tot săracă rămânea şi ar fi pierit fără doar şi poate de n-ar fi fost Aerin, rubedenia lui Húrin, s-o ajute în taină. Un Răsăritean, pe nume Brodda, o silise pe Aerin să-i devină soaţă. Greu îi venea lui Morwen să primească de pomană, dar o făcea totuşi de dragul lui Túrin şi a pruncului încă nenăscut; şi pentru că, spunea ea, venea din partea cuiva din neamul ei. Brodda nu era altul decât cel care îi luase în robie pe oamenii din ţara lui Húrin şi-i dusese, dimpreună cu tot avutul şi vitele lor, în locul unde-şi avea el sălaşurile. Era un bărbat sfruntat, dar fără nici un rang printre ai săi înainte de a fi venit în Hithlum; cum însă voia să se înavuţească, era gata să pună mâna pe pământuri la care ceilalţi nu râvneau. Pe Morwen o văzuse o singură dată, când năvălise călare în gospodăria lui

Húrin, cu gând de prădăciune; dar, dând cu ochii de ea, l-a cuprins o mare spaimă. Parcă privea în ochii sălbatici ai unui vrăjmaş alb, aşa i se păruse lui, năpădit deodată de o teamă soră cu moartea, la gândul că un rău neştiut se va abate asupra lui, încât nu i-a jefuit casa şi astfel nu l-a descoperit pe Túrin, altfel scurtă într-adevăr ar fi fost viaţa moştenitorului adevăratului Senior.

Brodda i-a înrobit pe Capete de Paie, cum îi numea el pe cei din poporul lui Hador, şi i-a pus să-i ridice o casă de lemn pe pământul aflat la miazănoapte de casa lui Húrin. Sclavii erau ţinuţi într-o îngrăditură, mânaţi precum vitele într-un ocol, dar nepăziţi. Şi printre aceştia încă se mai găseau câţiva netemători, gata oricând să-i vină în ajutor Doamnei din Dor-lómin, chiar cu riscul de a-şi pierde viaţa. De la ei primea Morwen în taină veşti despre ce se întâmpla în ţară, cu toate că nici una dintre ele nu era dătătoare de speranţă. Pe Aerin însă Brodda o luase de soaţă, nu de sclavă, neamul său având puţine femei printre atâţia bărbaţi, şi nici una nu se asemăna cu fiicele Edainilor; năzuia Brodda, pasămite, să devină stăpân al ţării aceleia şi să aibă un moştenitor care să-i urmeze la cârmă.

Despre ce se petrecuse şi ar fi putut să se petreacă în zilele ce aveau să vină Morwen nu i-a destăinuit aproape nimic lui Túrin. Iar el se temea să-i tulbure tăcerea cu întrebări. Când Răsăritenii au venit întâia dată în Dor-lómin, Túrin s-a dus la mama sa.

— Când se întoarce tata, să-i alunge pe hoţii ăştia urâţi? a vrut el să afle. De ce nu se întoarce?

— Nu ştiu, i-a răspuns Morwen. Poate că a căzut răpus ori poate a fost luat prizonier; sau o fi fost alungat departe şi n-are cum veni înapoi printre toţi duşmanii ăştia care ne-nconjoară.

—Îmi vine să cred că a murit, a zis Túrin, înghiţindu-şi lacrimile în faţa mamei sale; căci, dacă ar fi viu, nimeni nu l-ar împiedica să vină înapoi să ne ajute.

— Eu, fiul meu, nu cred aşa ceva, i-a spus Morwen.

Pe măsură ce vremea trecea, tot mai mult se întuneca inima lui Morwen de teamă pentru fiul ei, Túrin, moştenitorul ţinuturilor Dor-lóminşi Ladros; îl şi vedea luat sclav de Răsăriteni, încă înainte de a împlini vârsta bărbăţiei. Şi-ntr-o bună zi i-a venit în minte ce vorbise ea cu Húrin, iar gândul i s-a îndreptat din nou spre Doriath; într-un târziu, s-a hotărât să-l trimită pe Túrin de acasă, în taină dacă putea, şi să-l roage pe

Regele Thingol să-l adăpostească. Şi stând ea aşa, cumpănind cum să facă şi să dreagă, a auzit în mintea ei vocea limpede a lui Húrin, spunându-i: *Pleacă repede! Nu mă aştepta!* Numai că sorocul pruncului nenăscut se apropia, drumul avea să fie greu şi plin de primejdii şi cu cât zăbovea mai mult, cu atât se împuţinau sorţii de evadare. Unde mai pui că inima încă o amăgea cu o speranţă căreia nu îndrăznea să-i dea glas: în străfundul sufletului ei simţea că Húrin nu pierise, iar în nopţile în care veghea fără somn aştepta să-i audă paşii ori se trezea încredinţată că auzise în ogradă nechezatul lui Arroch, armăsarul lui Húrin. Pe lângă asta, cu toate că nu se împotrivea defel obiceiului vremii, anume de a-şi trimite fiul spre a creşte la curtea unui alt senior, nu era încă pregătită să-şi calce în picioare mândria şi să devină ea însăşi un oaspete milog, nici măcar la curtea unui rege. Astfel că a alungat din minte vocea luiHúrin ori doar amintirea acelei voci, pecetluind astfel prima jurubiţă a ursitei lui Túrin.

Toamna Anului Jelirii aproape că începuse, înainte ca Morwen să fi luat o hotărâre; apoi a trebuit să facă totul în grabă. Nu prea mai era timp pentru o călătorie atât de lungă, dar pe de altă parte se temea că, dacă aştepta să treacă iarna, Túrin avea să fie luat de Răsăritenii care dădeau târcoale gospodăriei, iscodind casa.

Aşa că într-o bună zi, pe neaşteptate, i-a spus lui Túrin:

— Tatăl tău nu vine. Tu trebuie să pleci cât mai curând cu putinţă. Asta ar fi dorinţa lui.

— Să plecăm? a strigat Túrin. Unde să plecăm? Peste munţi?

— Da, peste munţi, spre miazăzi. La miazăzi s-ar putea să mai fie o nădejde. Dar eu nu am spus că noi plecăm, fiul meu. Ci numai tu; eu trebuie să rămân.

— Nu pot să plec singur! Nu te las aici. De ce să nu mergem împreună?

— Eu nu pot să plec. Dar nu vei merge singur. O să-l trimit pe Gethron cu tine şi poate şi pe Grithnir.

— Dar pe Labadal?

— Nu, pentru că Sador este şchiop, iar drumul va fi greu. Şi pentru că tu eşti fiul meu şi vremurile sunt întunecate, nu te voi cruţa ascunzându-ţi adevărul: s-ar putea să mori pe drum. Este târziu în an. Dar, dacă zăboveşti aici, vei ajunge şi mai rău: or să te înrobească. Dacă vrei să fii bărbat când vei împlini vârsta bărbăţiei, atunci fă aşa cum te rog eu şi fii curajos.

— Dar asta înseamnă să te las doar cu Sador şi Ragnir cel orb şi cu bătrânele. N-a zis oare tata că eu sunt moştenitorul lui Hador? Moştenitorul trebuie să stea în casa lui Hador şi s-o apere. Ah, ce mi-aş dori să mai am pumnalul acela!

— Moştenitorul trebuie să stea, numai că nu poate, a zis Morwen. Dar cine ştie dacă nu se va întoarce într-o bună zi. Hai, fii curajos! Te voi urma şi eu dacă pe-aici va fi mai rău ca acum; numai să pot.

— Dar cum ai să mă găseşti, cine ştie pe unde-oi fi în sălbăticie? a întrebat Túrin şi dintr-odată a simţit că-l părăseşte curajul şi a izbucnit în plâns, fără să se mai ferească.

— Dacă te văicăreşti, or să fie alţii care te vor găsi înaintea mea, i-a zis Morwen. Dar eu ştiu încotro vei merge, iar dacă vei ajunge şi vei rămâne acolo, te voi găsi dac-oi putea. Căci te trimit la Regele Thingol, în Doriath. Nu vrei să fii mai curând oaspetele unui rege decât un sclav?

— Nu ştiu. Nu ştiu ce e aia un sclav.

— Te trimit de aici ca să nu fii nevoit să afli, a răspuns Morwen. L-a aşezat pe Túrin în faţa ei şi l-a privit în ochi, ca şi când voia să citească în ei o taină. Într-un târziu, i-a vorbit: E greu, Túrin, fiul meu. Nu-i numai pentru tine greu. Mi-e greu şi mie, în zilele astea ticăloşite, să judec ce e mai bine de făcut. Dar fac aşa cum cred că e mai bine; căci altfel de ce m-aş despărţi de singură fiinţă care mi-a mai rămas şi care mi-e atât de dragă?

N-au mai vorbit despre asta, dar Túrin a rămas tare îndurerat şi descumpănit. A doua zi dimineaţă, s-a dus să-l caute pe Sador; l-a găsit tăind lemne pentru foc – până şi astea abia le ajungeau, căci nu îndrăzneau să se aventureze în pădure după altele. Sador s-a sprijinit în cârjă şi s-a uitat la jilţul cel mare al lui Húrin, care fusese uitat într-un colţ, neisprăvit.

— Trebuie să-l tai, a zis el. În zilele astea nu putem să ne-ngrijim decât de nevoile cele mai simple.

— Mai lasă-l, i-a cerut Túrin. Poate că odată şi odată tot se va întoarce acasă şi-atunci o să-i pară bine să vadă ce-ai făcut pentru el cât a fost plecat.

— Speranţele deşarte sunt mai primejdioase decât temerile şi nu ne vor ţine de cald în iarna asta. Sador şi-a trecut degetele peste ciopliturile în lemnul scaunului şi a oftat. Mi-am pierdut vremea, cu toate că atunci mi s-a părut că timpul trece mai plăcut. Dar toate astea au viaţă scurtă, iar bucuria pe care o

simţi când le faci este singurul lor rost adevărat, aşa-mi vine să cred. Acum pot să-ţi dau înapoi darul pe care mi l-ai făcut.

Túrin a întins mâna, dar în clipa următoare şi-a tras-o îndărăt.

— Un bărbat nu ia înapoi ceea ce a dăruit, a zis el.

— Dar, dacă este al meu, nu pot să-l dăruiesc cui vreau eu? a întrebat Sador.

— Oricui vrei, însă nu mie. Dar de ce vrei să-l dai?

— Nu mai am speranţă să-mi trebuiască pentru ceva folositor. În vremurile ce vor urma, Labadal n-o să mai aibă parte decât de muncă de sclav.

— Ce-i aia un sclav? a întrebat Túrin.

— Un om care a fost om, dar care acum e socotit drept animal. I se dă de mâncare cât să nu moară de foame, e ţinut în viaţă doar ca să se spetească muncind şi se speteşte doar de teama durerii ori a morţii. Iar de la jefuitorii ăştia un sclav se alege cu durere ori cu moarte numai pentru că aşa le place lor. Am auzit că pe cei iuţi de picior îi pun să fugă şi apoi îi vânează cu câinii. Au deprins obiceiurile orcilor mai cu sârg decât le-am deprins noi pe ale Seminţiei Frumoase.

— Abia acum încep să înţeleg, a zis Túrin.

— Mare păcat că eşti nevoit să înţelegi asemenea lucruri la vârsta asta, a zis Sador. Dar, văzând expresia ciudată de pe chipul lui Túrin, l-a întrebat: Ce anume înţelegi acum?

— De ce mă trimite mama de-aici.

Ochii lui Túrin s-au umplut de lacrimi.

— Aha! a făcut Sador, apoi a mormăit pentru sine: De ce-o fi amânat atâta?! S-a răsucit către Túrin şi i-a spus: Ce-mi zici nu-mi pare să merite lacrimile astea. Dar despre ce gânduri are mama ta nu trebuie să vorbeşti cu Labadal şi nici cu nimeni altcineva. Toate zidurile şi toţi pereţii au urechi în ziua de azi, urechi ce nu cresc pe capete frumoase.

— Trebuie să vorbesc cu cineva! Ţie întotdeauna ţi-am spus totul. Nu vreau să te părăsesc, Labadal. Nu vreau să părăsesc casa asta şi nici pe mama.

— Dacă n-o faci, i-a spus Sador, curând Casa lui Hador se va sfârşi pe vecie, cred că înţelegi acest lucru acum. Labadal nu vrea să pleci, dar Sador, servitorul lui Húrin, va fi mai fericit când va şti că Răsăritenii nu-l mai pot atinge pe fiul lui Húrin. Asta e, n-avem ce face: trebuie să ne despărţim. Acum n-ai să iei cuţitul ca dar de despărţire?

— Nu! a spus Túrin. O să mă duc la elfi, la Regele din Doriath, aşa zice mama. Acolo poate că am să primesc alte cuţite, asemănătoare cu ăsta. Numai că de-acolo n-o să-ţi pot trimite nici un dar, Labadal. O să fiu tare departe şi tare singur.

Şi Túrin a izbucnit în plâns, dar Labadal i-a spus:

— Hei! Unde-i fiul lui Húrin? Nu de mult l-am auzit spunând: *Voipleca soldat cu un rege al elfilor de cum voi fi împlinit vârsta.*

— Prea bine, a spus Túrin înghiţindu-şi lacrimile. Dacă astea a fost cuvintele fiului lui Húrin, atunci trebuie să şi le împlinească şi să plece. Dar, de câte ori zic că voi face una sau alta, altfel arată totul când vine vremea să le fac. Acum nu mai vreau să plec. Trebuie să am grijă să nu mai spun asemenea lucruri.

— Ar fi mai bine, cu adevărat, a consimţit Sador. Mulţi sunt gata să dea lecţii, puţini sunt dornici să înveţe. Ce va fi să se întâmple se va întâmpla. Eu mă mulţumesc cu ce este astăzi.

Túrin era gata de drum; şi-a luat rămas-bun de la mama sa şi a plecat în taină, însoţit de cei doi tovarăşi de drum. Dar, când ei i-au spus să se întoarcă şi să mai privească o dată la casa părintească, chinul despărţirii l-a lovit precum tăişul unei săbii şi Túrin a strigat:

— Morwen, Morwen, când te voi mai vedea?

Morwen, care stătea în prag, a auzit ecoul acelui strigăt rostogolindu-se printre munţii împăduriţi: şi-a încleştat mâna de uşorul uşii şi a strâns până a simţit că degetele i se jupoaie. Aceasta era prima dintre durerile pe care avea să le îndure Túrin.

La începutul anului care a urmat plecării lui Túrin, Morwen a dat naştere unei fetiţe şi i-a pus numele Niënor, adică Bocirea; Túrin era foarte departe când ea a venit pe lume. Lung şi plin de primejdii îi era drumul, căci puterea lui Morgoth se întindea mult dincolo de hotarele ţării sale; dar Túrin îi avea drept călăuze pe Gethron şi pe Grithnir, care fuseseră tineri pe vremea lui Hador, şi, cu toate că îmbătrâniseră între timp, erau tare viteji şi cunoşteau bine locurile, pentru că pe vremuri străbătuseră adesea Beleriandul. Având soarta de partea lor şi inimi curajoase, au trecut Munţii Umbroşi, au coborât în Valea Sirionului şi de acolo au pătruns în Codrul Bretfail. Într-un târziu, istoviţi şi sălbăticiţi la înfăţişare, au ajuns la hotarele Doriathului. Dar aici n-au mai ştiut pe unde s-o ia, prinşi în labirinturile Reginei, încât au rătăcit printre copaci, fără să găsească vreo potecă, până când li s-a isprăvit şi ultima fărâmă

de mâncare. Şi ar fi murit toţi trei, căci iarna venise cu ger mare de la miazănoapte; numai că lui Túrin nu-i era menit să aibă o soartă atât de uşoară. Cum stăteau ei cuprinşi de deznădejde, numai ce au auzit o chemare de corn. Beleg Arcul Puternic vâna prin părţile acelea; dintotdeauna îşi avusese sălaşul la hotarul Doriathului şi cunoştea pădurea ca nimeni altul în acele vremuri. Auzindu-le strigătele, a venit la ei şi, după ce le-a dat să mănânce şi să bea, a aflat cum se numeau şi de unde veneau şi tare s-a minunat şi s-a înduioşat. S-a uitat la Túrin şi i-a plăcut chipul lui, căci moştenise frumuseţea mamei sale şi ochii tatălui său şi arăta zdravăn la trup şi vânjos.

— Ce-ai vrea tu să-i ceri Regelui Thingol? l-a întrebat Beleg pe băiat.

— Să fiu unul dintre cavalerii lui şi să lupt împotriva lui Morgoth, ca să-mi răzbun tatăl, a răspuns Túrin.

— Se prea poate să fie aşa, după ce vei mai fi crescut un pic, i-a zis Beleg. Încă eşti mic, dar dai de pe acum semne că te vei face un bărbat viteaz, demn de a fi fiul lui Húrin Neclintitul.

Din vorbele lui era limpede că numele lui Húrin se bucura de cinstire pe toate meleagurile locuite de elfi. Aşa că Beleg i-a călăuzit bucuros, ducându-i la un sălaş unde stătea el în zilele acelea împreună cu alţi vânători, şi i-a găzduit acolo, trimiţând în acelaşi timp un sol la Menegroth. Iar când solul s-a întors cu vestea că Thingol şi Melian îi aşteptau pe fiul lui Húrin şi pe însoţitorii săi, Beleg i-a călăuzit din nou, pe poteci tainice, până în Regatul Ascuns.

Astfel a ajuns Túrin la marele pod peste Esgalduin şi a trecut prin porţile ce dădeau în sălile lui Thingol. Cu ochi mari s-a uitat copilul la minunile din Menegroth, pe care nici un muritor nu le mai văzuse înaintea lui, în afară de Beren. Apoi Gethron le-a repetat lui Thingol şi lui Melian ce-l rugase Morwen să spună. Thingol i-a primit cu bunătate şi l-a aşezat pe Túrin pe genunchii săi. În onoarea părintelui său Húrin, cel mai măreţ dintre toţi oamenii, şi a lui Beren, rubedenia sa. Cei de faţă s-au mirat, căci era semn că Thingol îl primea pe Túrin ca pe fiul său vitreg; lucru pe care, în acele vremuri, regii nu-l făceau şi nici un alt senior elf n-a mai făcut-o de atunci cu vreo odraslă de-a oamenilor. Apoi Thingol i-a spus:

— Aici va fi casa ta, fiu al lui Húrin, şi cât vei trăi vei fi socotit drept fiul meu, chiar dacă eşti om. Înţelepciune vei primi mai multă decât orice alt muritor, iar în mâini ţi se vor pune armele elfilor. Poate că va veni timpul cândva să iei înapoi

pământurile pe care tatăl tău le-a avut în Hirthlum; până atunci, aici vei sălăşlui înconjurat de iubirea noastră.

Astfel a început viaţa lui Túrin în Doriath. O vreme, Gethron şi Grithnir au rămas cu el, purtându-i de grijă, cu toate că tânjeau să se întoarcă la Doamna lor din Dor-lómin. Dar vârsta înaintată şi suferinţa trupească l-au covârşit pe Grithnir, astfel că el a rămas cu Túrin până când i s-au sfârşit zilele. Gethron însă a plecat, iar Thingol a trimis cu el o escortă care să-l păzească şi să-l călăuzească şi totodată să-i ducă lui Morwen o solie din partea regelui. Într-un târziu, au ajuns la casa lui Húrin şi, când Morwen a aflat că Túrin a fost primit cu cinstire de către Thingol, a simţit că durerea i se mai îndulceşte. Elfii aduseseră daruri bogate din partea lui Melian, care o rugă, prin aceşti soli, să vină dimpreună cu ei în Doriath. Înţeleaptă era Melian şi-avea puterea prevestirii. Încât nădăjduia că astfel va putea să împiedice răul clocit de mintea lui Morgoth. Dar Morwen nu voia cu nici un chip să plece şi să-şi lase casa, căci ceea ce simţea în inima ei nu se schimbase şi nici mândria nu o părăsise; pe lângă asta, Niënor era încă prea mică. Aşa că le-a mulţumit elfilor din Doriath fără multă vorbă şi le-a dăruit ultimele lucruşoare de aur ce-i mai rămăseseră, ascunzându-şi astfel sărăcia; şi i-a rugat să-i ducă lui Thingol Coiful lui Hador. În tot acest timp, Túrin aştepta nerăbdător întoarcerea solilor lui Thingol; şi, când aceştia s-au întors fără mama lui, a fugit în pădure şi a izbucnit în plâns – ştia de rugămintea lui Melian şi nădăjduise că Morwen va veni. Aceasta a fost a doua durere a lui Túrin. Când solii au spus ce răspuns le dăduse Morwen, Melian a fost cuprinsă de milă, înţelegându-i gândul; a ştiut atunci că soarta pe care o prezisese ea nu putea fi abătută cu una cu două.

Lui Thingol solii i-au dat Coiful lui Hador. Era făcut din oţel cenuşiu, împodobit cu aur, având gravate pe el numele victoriei. Coiful avea puterea de a-l feri pe cel care-l purta de orice rană ori de moarte, căci, de-l lovea vreo sabie, aceasta se frângea, iar săgeata ţintită asupra lui îşi abătea zborul.Fusese făurit de Telchar, fierarul din Nogrod, vestit pentru lucrările sale. Avea şi o vizieră (asemănătoare cu acelea pe care le purtau gnomii în Fierăriile lor pentru a-şi feri ochii), iar chipul ascuns în spatele ei băga frica în inimile tuturor celor care-l priveau, fiind la rândul său ferit de atingerea săgeţii ori a focului. În vârful Coifului era aşezat a sfidare un cap aidoma celui al Dragonului

Glaurung; căci Coiful fusese făcut la scurtă vreme după ce Dragonul ieşise pe porţile fortăreţei lui Morgoth. Adeseori, Hador, iar apoi Galdor au purtat coiful în război; iar oştenii din Hithlum îşi simţeau inimile îmbărbătate când îl vedeau în bătălie, mai înalt decât toate celelalte, şi strigau:

— Mai de preţ e Dragonul din Dor-lómin decât viermele de aur din Angband!

Lui Húrin însă îi venea greu să poarte Coiful Dragonului şi, în fapt, nici nu voia.

— Vreau să-mi privesc duşmanul cu chipul meu adevărat, spunea el.

Dar coiful se număra printre moştenirile cele mai de preţ ale casei sale.

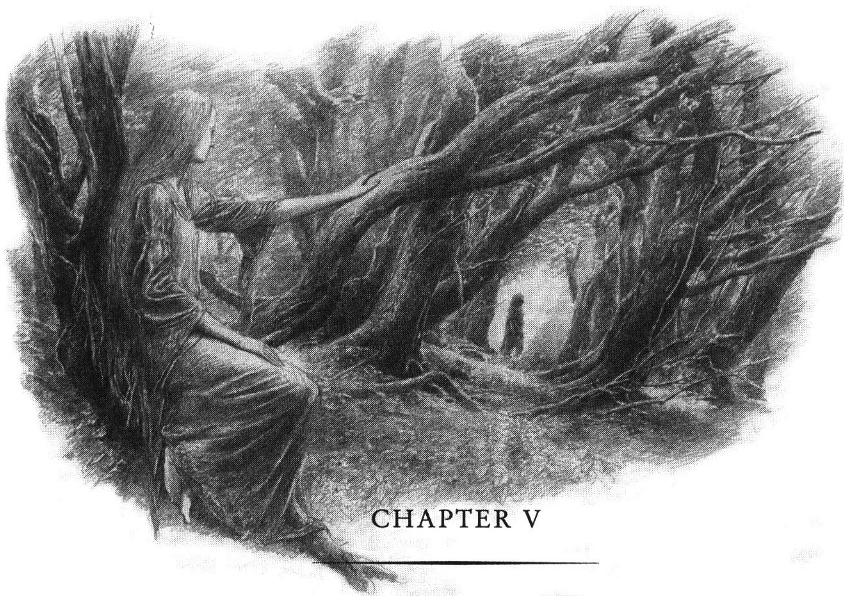
În Menegroth, Thingol avea în adâncuri cămări pline de arme scumpe: fiare lucrate asemenea solzilor de peşte şi lucind precum apa sub clar de lună, săbii şi topoare, scuturi şi coifuri, făurite de însuşi Telchar sau de cel care-i fusese dascăl într-ale meşteşugului, bătrânul Gamil Zirak, sau de încă şi mai pricepuţii fierari elfi. Unele arme le primise în dar din Valinor, fiind turnate de Fëanor, meşterul mai mare decât oricare altul de când fusese lumea făcută. Cu toate acestea, Thingol s-a uitat la coiful lui Hador, pe care-l ţinea în mâini, ca şi când propriul său arsenal era nimic pe lângă acesta, şi cu vorbe de curtenie a spus:

— Mândru a fost capul care-a purtat acest Coif pe care l-au purtat şi strămoşii lui Húrin.

Vorbind astfel, un gând i-a venit dintr-odată şi, chemându-l pe Túrin, i-a zis că Morwen îi trimisese fiului său un lucru măreţ, lăsat moştenire de străbunii săi.

— Ia Capul Dragonului de la Miazănoapte, i-a zis el, şi când va veni vremea poartă-l cu noroc.

Dar Túrin încă era prea mic să ridice coiful, iar pentru că sufletul îi era atât de îndurerat, nici n-a vrut să se uite la el.

Capitolul V
TÚRIN ÎN DORIATH

În toţi anii în care Túrin şi-a petrecut copilăria în regatul Doriath, Melian nu l-a scăpat din ochi nici o clipă, cu toate că el arareori o vedea. Însă în pădure trăia o fecioară, pe nume Nellas; la rugămintea lui Melian, fata îl urmărea pe Túrin de câte ori acesta se rătăcea printre copaci şi adeseori îi ieşea în cale, ca din întâmplare. Atunci ei se jucau împreună sau se plimbau ţinându-se de mână; căci el creştea repede, în vreme ce ea părea să fie doar o fecioară de aceeaşi vârstă cu el, şi în inimă cu adevărat astfel era, în ciuda anilor mulţi pe care îi avea ca elfă. De la Nellas a aflat Túrin multe despre potecile şi sălbăticiunile din Doriath şi tot ea l-a învăţat să vorbească graiul sindarin al străvechiului regat, mai bogat în cuvinte alese şi frumoase şi mai vechi decât erau cele ale graiului de-acum. O vreme, Túrin s-a mai luminat la chip şi la suflet, dar n-a trecut mult şi iarăşi i s-au adumbrit gândurile şi prietenia lor a trecut asemenea unei dimineţi de primăvară. Căci Nellas nu se ducea

la Menegroth, nevoind să păşească sub acoperişuri de piatră; iar Túrin creştea şi, odată cu sfârşitul copilăriei sale, gândurile i se îndreptau tot mai mult spre faptele pe care le făceau bărbaţii; tot mai rar s-a întâlnit cu fata, până când, într-o bună zi, n-a mai vrut s-o vadă. Dar Nellas a continuat să-i păzească paşii, fără să i se mai arate vreodată.

Nouă ani a sălăşluit Túrin în Menegroth. Sufletul şi gândurile i se întorceau mereu la ai săi şi uneori primea veşti despre ei, ceea ce pentru el era o mângâiere. Thingol trimitea soli la Morwen ori de câte ori putea, iar ei îi aduceau lui Túrin mesaje din partea mamei lui. Astfel a aflat Túrin că Niënor, sora lui, se făcea tot mai frumoasă pe măsură ce creştea, o adevărată floare în cenuşiul de la miazănoapte, iar chinul lui Morwen se mai uşurase. Túrin creştea şi el; s-a făcut mai înalt decât cei din seminţia oamenilor, întrecându-i chiar şi pe elfii din Doriath, iar forţa şi bărbăţia lui ajunseseră vestite în regatul lui Thingol. În acei ani a învăţat multe poveşti şi legende, plăcându-i mai cu seamă istoriile despre vremurile şi faptele din străvechime; devenea gânditor şi scump la vorbă. Adesea, Beleg Arcul Puternic venea în Menegroth să-l caute, apoi plecau amândoi mai departe, iar Beleg îl învăţa să vâneze, să tragă cu arcul şi să mânuiască sabia (asta îi plăcea lui Túrin cel mai mult). Dar meşteşugurile le deprindea mai greu, din pricină că încă nu-şi ştia puterea şi adeseori cu o lovitură neaşteptată strica tot ceea ce făcuse până atunci. Dar nici în alte privinţe soarta nu se arăta prietenoasă cu el – adesea, ceea ce plănuia se ducea pe apa sâmbetei, iar ce-şi dorea nu se împlinea. Prieteni nu-şi făcea uşor şi pentru că nu era vesel din fire, râdea arar, iar tinereţea îi era întunecată ca de o umbră. Cu toate acestea, cei care-l cunoşteau bine îl preţuiau şi-l îndrăgeau; iar ca fiu vitreg al regelui, se bucura de multă cinstire.

Dar era cineva care-l pizmuia pentru asta şi pe măsură ce se apropia de vârsta bărbăţiei, pizma creştea: Saeros era numele lui. Era un elf tare mândru, purtându-se trufaş cu aceia pe care-i socotea mai prejos decât el şi mai neînsemnaţi. Era priceput în arta cântului şi de aceea s-a împrietenit cu Daeron bardul; pe oameni nu-i avea deloc la inimă şi cel mai puţin pe cei care se înrudeau cu Beren Ciungul.

— Nu e oare ciudat că ţara asta îşi deschide porţile pentru încă unul din neamul acela de nimic? întreba el. N-a pricinuit celălalt destul rău Doriathului?

Pe Túrin, prin urmare, îl privea chiondorâş, luând în derâdere tot ce făcea el, dar cu şiretenie, ascunzându-şi răutatea. Când însă îl întâlnea pe Túrin singur, îşi dădea arama pe faţă, vorbindu-i de sus şi purtându-se dispreţuitor. Încet, încet, lui Túrin i s-a făcut lehamite, cu toate că răspundea cu tăcere vorbelor lui ticăloase, căci Saeros era de rang înalt printre locuitorii din Doriath şi sfetnic al regelui. Dar tăcerea lui Túrin îi displăcea lui Saeros la fel de mult ca vorbele lui.

În anul în care Túrin a împlinit şaptesprezece ani, durerea ce-o avea în suflet i-a sporit şi mai mult din pricină că nu mai primea nici o veste de acasă. Cu fiecare an care trecuse, puterea lui Morgoth crescuse şi mai mult, iar ţinutul Hithlum fusese acoperit de umbra lui. Neîndoios că ştia cam tot ce făceau neamul şi rubedeniile lui Húrin, dar până acum nu le pricinuise nici un rău, aşteptând să i se împlinească planul ticluit. Acum însă, tocmai pentru această împlinire a pus să fie păzite toate trecătorile din Munţii Umbroşi, ca nimeni să nu poată ieşi din Hithlum ori intra, decât primejduindu-şi viaţa, iar orcii erau peste tot la izvoarele Narogului şi Teiglinului şi pe valea Sirionului dinspre munte. Astfel s-a întâmplat că o dată solii lui Thingol nu s-au mai întors, iar regele nu a vrut să trimită alţii. Nu-i plăcuse niciodată când cei din regatul său se aventurau dincolo de hotarele bine păzite, încât un semn mai mare de preţuire faţă de Húrin şi de neamul său nici că putea fi ca acela de a-şi trimite solii la Morwen, pe drumurile împânzite de primejdii, ce duceau până în Dor-lómin.

Túrin îşi simţea inima tot mai grea, neştiind ce rău se abătuse asupra ţării sale şi temându-se ca nu cumva Morwen şi Niënor să fi păţit ceva. Stătea tăcut cu zilele, cu gândul mereu la pieirea Casei lui Hador şi a oamenilor de la miazănoapte. Într-o bună zi şi-a luat inima-n dinţi şi s-a dus să-l caute pe Thingol; l-a găsit şezând cu Melian sub ramurile lui Hirilorn, fagul cel mare din Menegroth.

Thingol s-a uitat mirat la Túrin, căci în faţa lui apăruse dintr-odată nu fiul său adoptiv, ci un bărbat străin parcă; un bărbat înalt, cu părul negru, care-l privea cu ochii aceia şi mai adânci din pricina albeţii chipului, un bărbat aspru şi mândru; stătea acolo şi tăcea.

— Ce doreşti, fiul meu adoptiv? l-a întrebat Thingol, bănuind că n-o să-i ceară ceva lipsit de însemnătate.

— O cămaşă de zale, o sabie şi un scut pe măsura mea, Domnia Ta, a răspuns Túrin. Şi, cu voia ta, voi cere acum să mi se dea coiful dragonului, moştenit de la străbunii mei.

— Pe toate le vei avea, după cum ceri, a spus Thingol. Dar ce nevoie ai tu de asemenea arme?

— Nevoia unui bărbat, a răspuns Túrin, şi a unui fiu care nu-şi uită rubedeniile. Pe lângă acestea, îmi trebuie tovarăşi de drum, viteji în luptă.

— Îţi voi da un loc printre cavalerii sabiei: căci sabia va fi întotdeauna arma ta, a răspuns Thingol. Împreună cu ei vei putea să te lupţi la hotare, dacă asta-ţi este vrerea.

— Inima mă îndeamnă să trec dincolo de hotarele Doriathului, i-a spus Túrin. Vreau să-l atac pe Duşman, nu să păzesc hotarele.

— Atunci singur va trebui să te duci, a zis Thingol. Când şi cum va intra poporul meu în războiul împotriva Angbandului eu hotărăsc, după cum socot eu că-i mai bine, Túrin, fiu al lui Húrin. La această vreme nu trimit nici o armie din Doriath; şi nici în altă vreme, din cât pot eu să prezic.

— Dar tu eşti liber să pleci când voieşti, fiu al lui Morwen, a zis Melian. Brâul lui Melian nu-i împiedică să plece pe cei care au pătruns aici cu voia noastră.

— Dar poate te va ţine în loc un sfat înţelept, a mai spus Thingol.

— Ce mă sfătuieşti, Domnia Ta? a vrut să ştie Túrin.

— Ca un bărbat arăţi la trup, şi chiar mai bărbat decât mulţi, a răspuns Thingol, dar încă n-ai ajuns la vârsta deplină a bărbăţiei. Până o vei fi împlinit, ar trebui să ai răbdare, să-ţi pui la încercare puterea şi să ţi-o modelezi. Abia atunci vei putea să-ţi aminteşti de neamul tău, dar mică e nădejdea că împotriva Seniorului Întunecimii un singur om să izbândească altceva decât să-i ajute pe seniorii elfi în apărarea lor, cât s-o mai putea şi asta.

— Beren, rubedenia mea, a izbândit mai mult.

— Beren şi Luthien, a zis Melian. Te întreci cu măsura vorbindu-i astfel părintelui lui Luthien. Nu cred că destinul tău e într-atât de mare, Túrin, fiu al lui Morwen, chiar dacă e măreţie în tine şi soarta ţi se împleteşte cu cea a seminţiei elfilor, la bine sau la rău. Ia seama şi păzeşte-te, altfel rău îţi va fi! A tăcut Melian o vreme, apoi a vorbit din nou, spunând: Du-te acum, fiu al nostru adoptiv; şi ascultă de sfatul regelui. Întotdeauna va fi mai bun decât ce-ţi şopteşte ţie vrerea ta. Cu toate că nu-mi vine

a crede că vei mai zăbovi mult printre noi după ce-ai împlinit vârsta bărbăţiei. Dacă în zilele ce vor veni îţi vei aminti de vorbele lui Melian, bine îţi va fi: teme-te de fierbinţeala şi de îngheţul din inima ta şi străduieşte-te să fii răbdător dacă poţi.

Túrin s-a înclinat cu o plecăciune în faţa lor şi a plecat. Dar curând şi-a pus pe cap Coiful Dragonului, şi-a luat armele şi a pornit spre hotarele de la miazănoapte. Acolo s-a alăturat celor unsprezece războinici care se luptau fără încetare cu orcii şi toţi slujitorii, şi toate făpturile lui Morgoth. Abia dacă-i mijise mustaţa, şi iată-l pe Túrin făcând fapte de vitejie şi dovedindu-şi puterea: amintindu-şi de suferinţele pe care le îndura neamul său, era mereu primul la fapte care cereau cutezanţă şi cu multe răni s-a ales de pe urma suliţelor ori săgeţilor, tăişurilor încovoiate ale orcilor.

Dar soarta ce-i fusese pregătită îl ferea de moarte; iar prin codri se dusese vestea, până departe, dincolo de Doriath, că vestitul Coif al Dragonului din Dor-lómin era iarăşi văzut pe câmpul de luptă. S-au mirat mulţi auzind această şi s-au întrebat:

— Poate să se întoarcă din moarte vreun duh de om? Sau cu adevărat Húrin din Hithlum o fi scăpat din văgăunile Infernului?

Unul singur îl întrecea pe Túrin în putere şi vitejie printre străjuitorii lui Thingol la hotare, şi acela era Beleg Arcul Puternic; iar Beleg şi Túrin se avântau cot la cot în fiece primejdie şi străbăteau împreună în lung şi-n lat neîmblânziţii codri.

Astfel au trecut trei ani, timp în care Túrin arar s-a întors în sălile lui Thingol; nu-i mai păsa de cum arăta la înfăţişare ori la veşminte, încât părul îi stătea nepieptănat, iar peste za purta o mantă cenuşie, roasă de vreme. În cea de-a treia vară după plecarea lui Túrin, când el avea douăzeci de ani, s-a întâmplat să se întoarcă pe neaşteptate la Menegroth, în faptul serii – voia să-şi ia un răgaz de odihnă şi să-şi meşteruiască armele la fierărie. Şi a intrat el în sala tronului. Thingol nu era acolo, fiind dus împreună cu Melian în crângul verde, aşa cum îi plăcea lui uneori să facă în miez de vară. Túrin s-a aşezat într-un jilţ, fără să ia seamă la cei din jur, într-atât era de istovit de drum şi de adâncit în gânduri; ghinionul a făcut să nimerească printre bătrânii regatului, tocmai în jilţul unde şedea de obicei Saeros. Intrând ceva mai târziu, Saeros s-a mâniat, crezând că Túrin se aşezase acolo din trufie şi pentru a-l desfide pe el; iar mânia i-a

sporit şi mai tare când a înţeles că nimeni din preajmă nu-l dojenise pe Túrin pentru aceasta, ba chiar îl întâmpinaseră cu bineţe, ca pe unul care merită să stea alături de ei.

O vreme, Saeros s-a prefăcut a se bucura că-l vede şi s-a aşezat de partea cealaltă a mesei, chiar în faţa lui Túrin.

— Arareori străjerul hotarului ne face onoarea de a fi printre noi, a zis el; sunt bucuros să-i dau locul meu şi să mai stăm puţin de poveşti.

Dar Túrin, care tocmai vorbea cu Mablung Vânătorul, nu s-a ridicat, ci s-a mulţumit să îi arunce un „Mulţumesc".

Atunci Saeros s-a apucat să-l descoasă, punându-i întrebări despre ce se mai întâmpla la hotare şi despre faptele sale pe cele meleaguri sălbatice. Dar, cu toate că vorbele îi păreau frumoase, batjocura din glasul său era vădită pentru toată lumea. Lui Túrin i s-a făcut lehamite să-i mai răspundă şi s-a uitat înjur, simţind în suflet amărăciunea surghiunului; căci, cu toată lumina şi hohotele de râs ce umpleau sălile elfeşti, gândul lui tot la Beleg se înturna şi la viaţa lor în codri, iar de acolo mai departe, la Morwen în Dor-lomin. În casa părintelui său: s-a încruntat din pricina gândurilor sale întunecate şi nu i-a mai răspuns lui Saeros. Dar Saeros a bănuit că încruntarea aceasta împotriva lui era îndreptată, astfel că nu şi-a mai înfrânat mânia, a scos un pieptene de aur şi l-a aruncat pe masă, în faţa lui Túrin, strigând:

— Neîndoios, omule din Hithlum, că ai venit la masa aceasta în grabă, aşa că te iertăm pentru mantaua ferfeniţită; dar nu e nevoie să-ţi laşi capul neîngrijit; parcă-i un rug de muri. Şi poate că, dacă nu ţi-ar fi acoperite urechile, ai lua mai bine seamă la ce ţi se spune.

Fără să rostească un cuvânt, Túrin şi-a întors privirile spre Saeros şi întunecimea lor a scăpărat. Dar lui Saeros nu i-a păsat de sclipirea aceasta prevestitoare, ci i-a întors privirea cu dispreţ, zicând astfel ca toţi să audă:

— Dacă bărbaţii din Hithlum arată atât de sălbatici şi de fioroşi, ce soi or fi femeile din ţara aia? Umblă precum ciutele, cu trupurile acoperite doar de păr?

Atunci Túrin a luat o carafă de pe masă şi i-a aruncat-o în faţă lui Saeros, care s-a prăvălit pe spate, lovindu-se rău de tot; Túrin a scos sabia şi s-ar fi repezit la el dacă nu l-ar fi oprit Mabling. Saeros s-a ridicat de jos, a scuipat sânge pe masă şi printre buzele sparte, a reuşit să îngaime:

— Cât o să-i mai găzduim aici pe woseul ăsta al pădurii? Cine-i stăpân aici în astă-seară? Pravila regească nu-i blândă cu aceia care-i atacăpe seniori în sala tronului; iar pentru cei care scot sabia aici surghiunul este soarta cea mai uşoară. În afara zidurilor sunt gata să-ţi răspund la zădărâre, woseule al pădurii!

Dar, când Túrin a văzut sângele de pe masă, chipul i-a devenit ca de piatră; cu o mişcare din umeri, s-a desprins din strânsoarea lui Mablung şi a părăsit sala fără un cuvânt.

— Ce streche te-a apucat în astă-seară? l-a întrebat Mablung pe Saeros. Pentru răul de-acum pe tine te învinovăţesc şi nu m-ar mira ca regele să judece că buzele tale sparte sunt o dreaptă pedeapsă pentru vorbele-ţi de ocară.

— Dacă ţângăul are a se plânge de ceva, să i-o spună regelui şi s-aştepte dreapta lui judecată, a răspuns Saeros. Dar nici o pricină nu îngăduie a se scoate săbiile aici. În afara zidurilor, dacă necioplitul mă întărâtă, îl scurtez de zile.

— Ar putea fi şi altminterea, nu s-a lăsat Mablung. Aş zice însă că, oricare dintre voi ar cădea răpus, tot mârşav ar fi, o faptă potrivită mai curând pentru Angband decât pentru Doriath, şi fapta asta ar duce la altele şi mai rele. Şi-aş mai zice că în seara asta ne-a atins o umbră de la miazănoapte. Fii cu băgare de seamă, Saeros, dacă nu vrei, în trufia ta, să împlineşti vrerea lui Morgoth, şi adu-ţi aminte că eşti un eldar!

— Nu uit asta, a răspuns Saeros; mânia însă nu şi-a potolit-o, iar în timpul nopţii răutatea i-a devenit şi mai aprigă, sporindu-i simţământul că fusese nedreptăţit.

A doua zi dimineaţă, l-a atacat pe Túrin la scurtă vreme după ce acesta plecase din Menegroth fără să mai zăbovească, vrând să se întoarcă la hotarul de la miazănoapte. Túrin nu apucase să se îndepărteze prea mult, când Saeros l-a ajuns din urmă cu sabia scoasă şi scutul prins de braţ. Dar Túrin, pe care sălbăticia îl învăţase să stea cu toate simţurile la pândă,l-a văzui cu coada ochiului şi, ferindu-se într-o parte, şi-a tras iute sabia din teacă şi s-a răsucit către vrăjmaşul său.

— Morwen! a strigat el. Acum cel oare te-a batjocorit va plăti pentru dispreţul său!

Cu o lovitură a despicat scutul lui Saeros, apoi s-au luptat în săbii iuţi ca fulgerul. Túrin însăavusese dascăli neîndurători, încât devenise la fel de sprinten ca un elf şi mult mai puternic. Când l-a dovedit pe Saeros; rănit la mâna ce ţinea sabia, Saeros s-a pomenit la mila lui Túrin, care şi-a pus piciorul pe sabia scăpată de elf.

— Saeros, ai cale lungă de alergat, a zis Túrin. Hainele or să te încurce; părul o să-ţi fie de-ajuns.

Şi, dintr-odată, trântindu-l la pământ, l-a despuiat de veşminte. Ia simţit Saeros forţa neînchipuit de mare şi abia atunci i s-a făcut frică. Dar Túrin l-a ridicat de jos.

— Fugi, fugi, zeflemitor de femei! i-a strigat el. Fugi! Şi,dacă nu fugi iute ca o căprioară, o să simţi în dos ascuţişul sabiei mele.

Şi a înţepat cu vârful sabiei bucile lui Saeros, caro a rupt-o la fugă în pădure, strigând îngrozit după ajutor. Túrin însă îl urmărea ca un ogar şi oricât fugea Saeros de tare ori pe căi ocolite, sabia lui Túrin era în urma lui, îmboldindu-l cu vârful.

Auzindu-i strigătele, mulţi alţii au pornit şi ei pe urmele lui, dar numai cei mai iuţi de picior izbuteau să se ţină după cei doi. Mablung era în frunte, tulburat de gânduri, căci, dacă zeflemeaua i se păruse nefastă, „răutatea ce se trezeşte dimineaţa este prilej de bucurie pentru Morgoth înainte de a se însera”; încă şi mai dureros era că un elf ajunsese de ruşine din pricina propriei îndărătnicii, fără ca sămânţa zâzaniei să fie desluşită şi judecată. Nimeni nu ştia atunci că Saeros îl atacase primul pe Túrin şi că l-ar fi ucis fără să stea pe gânduri,

— Oprește-te, Túrin, stai pe loc! a strigat Mablung. Numai orcii fac ce faci tu aici, în pădure.

— Treaba orcească a fost, acum e doar hârjoana orcească! a strigat Túrin peste umăr.

Înainte să-l audăpe Mablung, tocmai vroise să-l lase pe Saeros în plata Domnului, dar acum, cu un strigăt, s-a repezit din nou pe urmele lui. Iar Saeros, strigând deznădăjduit după ajutor şi gândind că sfârşitul îi eraaproape, fugea de mânca pământul până când pe neaşteptate, a ajuns la o buză de râpa în fundul căreia un pârâu ce se vărsa în Esgalduin curgea printre pereţii înalţi de stâncă a unei strâmtori adânci şi atât de late încât nici o căprioară n-ar fi putut-o trece sărind. Dar Saeros, înnebunit de frică, a încercat să sară; piciorul i-a alunecat de pe malul celălalt şi el s-a prăvălit pe spate, urlând, şi s-a zdrobit de un bolovan mare care ieşea din apă. Astfel s-a sfârşit viaţa lui în Doriath; şi multă vreme avea Mandos să-l ţină în sălile sale.

Túrin s-a uitat la trupul lui rostogolit în pârâu şi în sinea lui şi-a zis: „Nebun nefericit! De aici l-aş fi lăsat s-o ia domol spre Menegroth, Acum m-a împovărat cu o vină pe care nu o meritam.” S-a răsucit şi l-a privit întunecat pe Mablung şi pe cei

care-l însoţeau; se apropiaseră şi ei de marginea prăpastiei. Într-un târziu, Mablung a spus cu tristeţe;

— Mare păcat! Dar acum, Túrin, va trebui să te întorci cu noi, pentru ca regele să judece aste fapte.

— Dacă regele ar fi drept m-ar găsi nevinovat, a spus Túrin. Oare n-a fost acesta unul dintre sfetnicii lui? De ce şi-ar alege un rege drept un suflet ticălos să-i fie prieten? Îi desfid pravila şi judecata.

— Prea înfumurate vorbe ai spus, i-a zis Mablung, cu toate că-n suflet îi era milă de Túrin. Învaţă să fii înţelept! Nu o apuca pe calea pribegiei. Îţi cer, ca un prieten ce-ţi sunt, să te întorci cu mine. Martor am fost şi sunt şi alţii, când regele va afla adevărul, poţi să te aştepţi la iertare din partea sa.

Dar Túrin se săturase de sălaşurile elfilor, iar în sufletul său se cuibărise teama că va fi aruncat în temniţă, astfel că i-a zis lui Mablung:

— N-am să-ţi dau ascultare. N-am să aştept iertare din partea Regelui Thingol fără a fi vinovat; şi voi merge acum unde osânda lui nu mă poate ajunge. Alege: fie mă laşi să plec, fie mă răpui, dacă aşa sună legea voastră. Căci sunteţi prea puţini să mă prindeţi viu.

În ochii lui scăpărători au citit adevărul spuselor sale, aşa că s-au dat la o parte din calea lui.

— O moarte e de-ajuns, a zis Mablung.

— N-am vrut-o, dar nu o plâng, a mai spus Túrin. Fie ca Mandos să-l judece cu dreptate, dar, de-o fi să se întoarcă vreodată în lumea celor vii, poate se va arăta mai înţelept. Rămâneţi cu bine!

— Eşti liber să pleci, căci asta-ţi este vrerea, i-a zis Mablung. Dar nu-ţi pot dori cale bătută, dacă pleci astfel. O umbră adastă întunecată asupră-ţi. Să nu fie şi mai întunecată când ne-om întâlni din nou.

Túrin nu i-a mai răspuns, ci, întorcându-le spatele, s-a îndepărtat cu pas iute spre oareunde.

Se povesteşte că, atunci când Túrin nu s-a întors la hotarul de miazănoapte al Doriathului şi nici veşti despre el nu s-au auzit, Beleg Arcul Puternic a venit el însuşi la Menegroth să-l caute; pe măsură ce auzea ba una, ba alta despre faptele şi fuga lui Túrin, inima i se îngreuna tot mai mult. Curând după aceea, Thingol şi Melian s-au întors acasă, căci vara era pe sfârşite; şi, când regele a aflat ce se întâmplase, a spus:

— Dureroasă poveste pe care trebuie s-o aud d'a fir a' păr. Cu toate că Saeros, sfetnicul meu, a fost răpus, iar Túrin, fiul meu adoptiv, a fugit, mâine mă voi aşeza în jilţul judecăţii drepte şi voi asculta încă o dată totul de la un capăt la altul, înainte să rostesc osânda.

A doua zi, regele s-a aşezat pe tronul său din sala sfatului, iar în jurul lui s-au adunat toate căpeteniile şi bătrânii din Doriath. Apoi au fost chemaţi pe rând mulţi martori şi dintre aceştia Mablung a avut cele mai multe despus şi a vorbit cu limpezime.

Şi, când a spus despre gâlceava de la masă, regelui i s-a părut că, în inima sa, Mablung lua partea lui Túrin.

— Mărturiseşti aici ca prieten al lui Túrin, fiul lui Húrin? l-a întrebat Thingol.

— Prieten i-am fost, dar adevărul îl îndrăgesc mai presus şi de mai multă vreme, a răspuns Mablung. Dă-mi ascultare până la capăt, Domnia Ta!

Când toate au fost spuse, până la ultimele cuvinte de despărţire ale lui Túrin, Thingol a oftat; i-a cuprins cu privirea pe cei care şedeau în faţa lui şi a zis:

— Vai şi-amar! O umbră văd pe chipurile voastre. Cum de s-a putut furişa în regatul meu? Aici ticăloşia şi-a vârât coada. Credincios şi înţelept îl credeam pe Saeros; de-ar trăi, ar simţi mânia mea, căci sfruntarea lui a fost mârşavă şi pe el îl socotesc vinovat pentru cele petrecute aici în sală. Până aici, pe Túrin îl iert. Dar nu pot face uitate faptele sale de pe urmă, când mânia ar fi trebuit să i se astâmpere. Ruşinarea lui Saeros şi hărţuirea care i-a adus moartea au fost păcate mai mari decât ocara pe care i-a adus-o el lui Túrin, iar peste ele nu pot trece. Ele arată o inimă crudă şi trufie.

A stat o vreme Thingol cufundat în gânduri şi-ntr-un târziu a rostit cu glas plin de tristeţe:

— Un fiu vitreg nerecunoscător şi, în adevăr, un om prea trufaş pentru rangul lui. Cum să mai găzduiesc pe cineva care mă batjocoreşte şi-mi nesocoteşte pravila, cum să iert pe cineva care nu se căieşte? Osânda pe care o dau această va fi. Îl voi izgoni pe Túrin din Doriath. De va căuta să intre aici, în faţa mea să fie adus, să-l judec; şi până nu-şi va cere iertare în genunchi, la picioarele mele, nu-l mai privesc drept fiu. Dacă cineva aici de faţă socoteşte că n-am judecat cu dreptate, acum să vorbească!

S-a lăsat tăcerea în sală, iar Thingol şi-a înălţat mâna pentru a consfinţi osânda. Dar în acea clipă Beleg s-a năpustit în sală şi a strigat:

— Domnia Ta, mai pot vorbi?

— Vii târziu, a spus Thingol. N-ai fost poftit odată cu ceilalţi?

— Aşa e, Domnia Ta, a răspuns Beleg, dar a trebuit să zăbovesc pe drum încoace. Am căutat pe cineva pe care-l cunosc de mult. Iată că am adus cu mine un martor care trebuie ascultat înainte să dai osânda.

— Toţi cei care au avut ceva de spus au fost chemaţi aici, a zis regele. Ce-ar putea spune martorul tău, care să aibă mai multă greutate decât cei pe care i-am ascultat până acum?

— Singur vei judeca după ce-l vei fi auzit, a răspuns Beleg. Dacă sunt demn de graţia Domniei Tale, îngăduie-i să vorbească.

— O fac pentru tine, s-a înduplecat regele.

Atunci Beleg a ieşit şi s-a întors cu fecioara Nellas, care sălăşluia în pădure şi nu păşea niciodată în Menegroth; s-a înspăimântat ea văzând sala aceea uriaşă, cu pilaştri şi cu tavanul de piatră, şi toţi ochii aceia îndreptaţi asupra ei. Iar când Thingol a poftit-o să vorbească, ea a zis:

— Domnia Ta, şedeam într-un copac… dar glasul i-a tremurat, căci se pierduse cu firea în faţa regelui, şi n-a mai putut vorbi.

— Au mai făcut-o şi alţii, a zâmbit regele, dar n-au simţit nevoia să mi se destăinuie.

— Aşa e, a spus fata. Zâmbetul regelui îi dădea curaj. Chiar şi Luthien a stat! Tocmai la ea mă gândeam, în dimineaţa cu pricina, şi la Beren Omul.

Thingol n-a scos un cuvânt; zâmbetul i s-a şters de pe chip. Aştepta ca Nellas să vorbească mai departe.

— Căci Túrin îmi amintea de Beren, a spus ea în sfârşit. Sunt înrudiţi, aşa mi s-a spus, unii bagă de seamă acest lucru – cei care privesc cu luare-aminte.

Regele îşi pierdea răbdarea.

— Aşa o fi, a zis el. Dar Túrin, fiul lui Húrin, a plecat în semn de dispreţ faţă de mine şi nu-l vei mai vedea ca să ştii cu cine se-nrudeşte. Căci acum îi voi rosti osânda.

— Domnia Ta! a strigat fata. Fii îngăduitor cu mine şi lasă-mă să vorbesc mai întâi. Stăteam într-un copac, să-l văd pe Túrin cum pleacă; şi l-am văzut pe Saeros ivindu-se din pădure cu sabie şi scut şi năpustindu-se pe neaşteptate asupra lui Túrin.

La aceste vorbe, sala s-a umplut de murmur. Regele şi-a înălţat mâna şi a spus:

— Îmi aduci veşti mai tulburătoare decât mi-am închipuit. Ai grijă ce-mi spui, pentru că aici te găseşti într-o sală de judecată.

— Aşa mi-a zis şi Beleg, a răspuns ea, şi numai de aceea am îndrăznit să vin, pentru ca Túrin să nu fie judecat cu nedreptate. E viteaz, dar şi îndurător. Stăpâne, s-au luptat cei doi până când Túrin l-a lăsat pe Saeros şi fără sabie, şi fără scut; dar nu l-a răpus. Şi de aceea gândesc că nu i-a dorit moartea. Dacă Saeros a fost umilit, umilire a şi meritat.

— Eu judec faptele, a spus Thingol. Dar ceea ce mi-ai zis va atârna greu în balanţă.

Regele a descusut-o pe Nellas cu de-amănuntul; în cele din urmă, s-a întors spre Mablung:

— Ciudat îmi pare că Túrin nu ţi-a vorbit despre toate astea.

— Şi totuşi n-a făcut-o, căci altfel v-aş fi repetat vorbele sale aici, s-a apărat Mablung. Şi altele mi-ar fi fost cuvintele la despărţire.

— Şi alta îmi va fi hotărârea acum, a spus Thingol. Ascultaţi! Îl iert pe Túrin de orice păcat, socotind că a fost nedreptăţit şi zădărât. Şi, întrucât cu adevărat unul dintre sfetnicii mei – cum a zis şi Túrin – a fost cel care s-a purtat astfel cu el, nu trebuie să-şi mai ceară el iertare, ci eu o să-i cer să mă ierte, oriunde s-ar afla; şi-l voi ruga să se întoarcă în casa mea, cu cinstirea ce i se cuvine.

După ce regele a rostit aceste cuvinte, Nellas a izbucnit în plâns.

— Unde poate fi găsit? a întrebat ea. A plecat din ţara noastră, iar lumea e mare.

— Îl vom căuta, a zis Thingol.

S-a ridicat regele de pe tron, iar Beleg a luat-o pe Nellas şi a însoţit-o afară din Menegroth.

— Nu plânge, a rugat-o el. Căci, dacă Túrin mai e în viaţă ori pribegeşte prin lumea largă, eu îl voi găsi, chiar dacă toţi ceilalţi vor da greş.

A doua zi, Beleg s-a înfăţişat la Thingol şi Melian, iar regele i-a spus:

— Dă-mi un sfat, Beleg, căci sunt tare îndurerat. L-am primit pe fiul lui Húrin drept fiu al meu şi aşa va rămâne, numai dacă nu se întoarce Húrin dintre umbre să-mi ceară înapoi ce-i al său. Nu vreau să umble vorba că l-aş fi alungat pe nedrept pe Túrin în sălbăticie; bucuros l-aş primi înapoi, pentru că mi-a fost tare drag.

— Îngăduie-mi, Domnia Ta, a zis Beleg, ca în numele Domniei Tale să îndrept, dacă pot, răul ce s-a făcut. Căci o asemenea mândreţe de flăcău ce se ghicea în el nu trebuie să se irosească zadarnic în pustietate. Doriath are nevoie de el, iar nevoia asta tot sporeşte. Şi mie mi-e drag.

— Acum chiar am nădejde în această căutare! i-a zis Thingol lui Beleg. Te du cu binecuvântarea mea, iar de-l găseşti, ai grijă de el şi călăuzeşte-lcum te-oi pricepe mai bine. Beleg Cúthalion, demultă vreme eşti cel mai aprig apărător al Doriathului şi pentru multe fapte de vitejie şi de înţelepciune ale tale îţi sunt recunoscător. Iar de-l găseşti pe Túrin, aceasta va fi dintre ele cea mai de seamă pentru mine. Şi-acum, că ne despărţim, cere-mi orice şi-ţi voi da.

— Atunci îţi cer o sabie din cele mai straşnice, a spus Beleg, căci orcii s-au înmulţit peste măsură, încât arcul singur nu-mi mai face trebuinţă, iar tăişul ce-l am nu-i pe măsura armurilor lor.

— Alege-o pe care vrei dintr-ale mele, numai pe Aranrúth, sabia mea, să n-o iei.

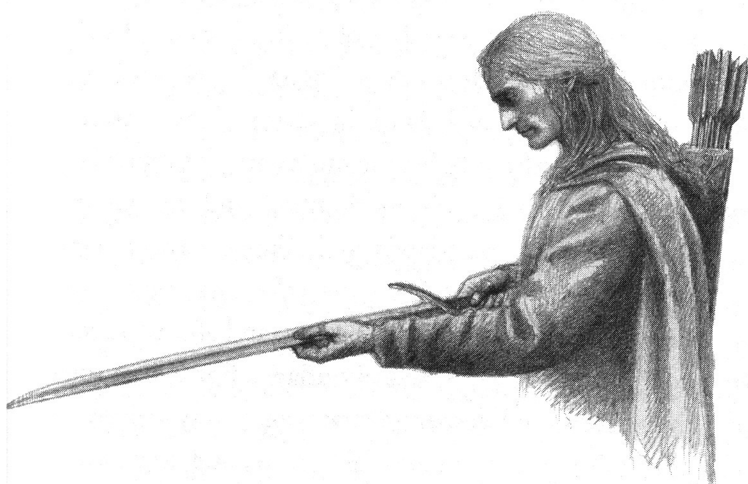
Atunci Beleg a ales-o pe Anglachel; era o sabie de mare faimă şi se numea astfel pentru că fusese făurită dintr-un fier ce căzuse din ceruri, asemenea unei stele căzătoare. Tăişul ei străpungea orice metal scos din adâncul pământului. O singură sabie din Pământul de Mijloc îi era aidoma. Dar locul ei nu este în povestea asta, cu toate că din acelaşi metal a fost şi ea bătută şi de către acelaşi fierar, pe nume Eol, Elful Întunecat, care a luat-o de soaţă pe Aredhel, sora lui Turgon. Cu părere de rău i-a dat-o el pe Anglachel lui Thingol, drept plată pentru a i se îngădui să-şi ducă traiul în Nan Elmoth. Pe Anguirel, surata lui Anglachel, a păstrat-o pentru sine, până când i-a fost furată de Maeglin, fiul său.

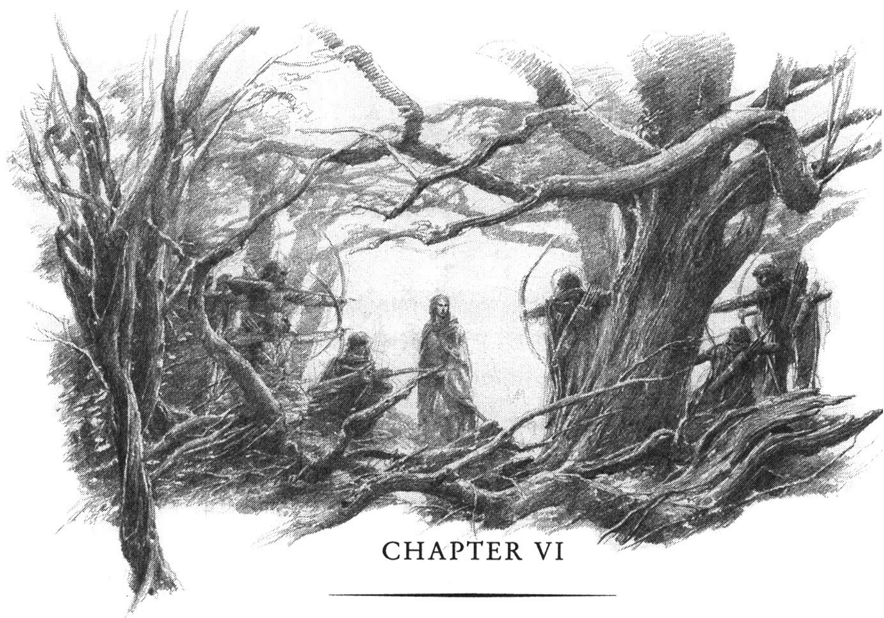
Dar, când Thingol a întors sabia Anglachel cu plăselele către Beleg, Melian s-a uitat la tăişul ei şi a spus:

— În sabia asta zace răutate. Inima întunecată a fierarului încă sălăşluieşte în ea. Nu va iubi mâna ce-o va mânui şi nu va rămâne la tine multă vreme.

— Cu toate acestea, o voi mânui atât cât voi putea, a zis Beleg şi, mulţumind regelui, a luat sabia şi a plecat.

În lungul şi-n latul Beleriandului a căutat în zadar să afle veşti despre Túrin şi multe primejdii a-nfruntat; astfel a trecut iarna. Apoi, şi primăvara.

Capitolul VI
TÚRIN PRINTRE PROSCRIŞI

Povestea se întoarce acum din nou la Túrin. Crezându-se un proscris căruia regele avea să-i ia urma, Túrin nu s-a mai dus la Beleg, la hotarul de la miazănoapte, ci s-a îndreptat spre apus şi, ieşind în taină din Regatul Străjuit, a pătruns în ţinuturile împădurite aflate la miazăzi de Teiglin. Înainte de bătălia Nirnaeth, acolo-şi avuseseră nenumăraţi oameni gospodăriile, risipite care-ncotro; cei mai mulţi dintre ei ţineau de poporul lui Haleth, dar nu aveau nici un stăpân. Ca să-şi ducă zilele, vânau, creşteau porci pe lângă casă şi plugăreau poieni în păduri, pe care apoi le înconjurau cu garduri, să le ferească de sălbăticiuni. Puţini mai rămăseseră dintre ei, ceilalţi pierind răpuşi ori fugind în Brethil, şi toată acea regiune trăia cu spaimă de orci şi de proscrişi. Căci, în acele vremi de prăpăd, oameni ajunşi fără adăpost şi deznădăjduiţi o apucau unde vedeau cu ochii: erau cei care scăpaseră din bătălii şi înfrângeri ori fuseseră alungaţi de pe pământurile pustiite; alţii fugiseră în sălbăticie din pricina nelegiuirilor. Se hrăneau din ce vânau şi din ce izbuteau să culeagă din pădure; dar mulţi se apucaseră de furat şi se

dovedeau plini de cruzime când îi muşcau colţii foamei ori îi chinuiau alte nevoi. Mai cu seamă iarna răspândeau groaza în jurul lor, ca lupii sângeroşi, iar cei care încă îşi apărau avuturile îi numeau gaurwaithi, adică oamenii-lupi. Vreo şaizeci dintre aceşti oameni se uniseră într-o bandă care pribegea prin pădurile aliate dincolo de hotarele apusene ale Doriathului. Sălăşluitorii acelor meleaguri îi urau aproape la fel de mult ca pe orci, şi asta pentru că unii proscrişi îşi aveau sufletele încrâncenate, duşmănindu-şi semenii.

Cel mai neîndurător dintre ei era unul pe nume Andróg, gonit din Dor-lómin pentru că ucisese o femeie; mai erau câţiva veniţi din acelaşi ţinut, bătrânul Algund, cel mai împovărat de ani dintre ei, care fugise din Nirnaeth, şi Forweg, cum singur se numise, un bărbat cu păr bălai şi ochi scăpărători, care iscodeau în toate părţile, mătăhălos şi îndrăzneţ, dar care se îndepărtase mult de felul de a fi al Edainilor din poporul lui Hador. Uneori însă se arăta înţelept şi generos; în plus, era căpetenia cetei. Pe unii restriştile ori încăierările îi răpuseseră, încât numărul lor se împuţinase la vreo cincizeci; iar cei rămaşi deveniseră prevăzători, mereu puneau pe câte unul de strajă şi când umblau, şi când se odihneau. Astfel că au prins iute de veste că Túrin se apropiase de bârlogul lor. I-au luat urma şi l-au împresurat. Dintr-odată, când Túrin a ajuns într-o poiană, lângă un pârâu, s-a pomenit în mijlocul unui cerc de oameni care-şi încordaseră arcurile şi-şi scoseseră săbiile din teci.

Túrin s-a oprit locului, dar nu dădea semn că i-ar fi fost teamă.

— Cine sunteţi? a întrebat el. Credeam că numai orcii îi atacă pe oameni, dar văd că am greşit.

— Amarnic ai să te căieşti pentru greşeala asta, a zis Forweg; aici sunt locurile noastre de sălăşluire şi oamenii mei nu lasă nici un alt om să se apropie. Drept pedeapsă pentru cel care-l face, îi luăm viaţa doar dacă nu are cum să şi-o răscumpere.

Túrin a izbucnit într-un râs amar:

— N-o să vă alegeţi cu nici o răscumpărare de la unul ca mine, proscris şi surghiunit. N-aveţi decât să mă scotociţi când oi fi mort dar vă va costa foarte scump dacă vreţi să vedeţi de-am spus adevărul ori nu. Mulţi dintre voi or să moară înaintea mea.

Moartea însă părea să-i fie aproape, cu toate săgeţile acelea puse în arcuri, aşteptând doar o vorbă de la căpetenie şi cu toate că Túrin purta zale elfice sub tunica cenuşie şi mantie,

vreo săgeată tot ar fi găsit un cotlon ucigător. Nici unul dintre vrăjmaşii lui nu stătea îndeajuns de aproape ca, dintr-un salt, Túrin să-l poată răpune cu sabia. Dar, zărind nişte pietre chiar la picioarele sale, pe malul pârâiaşului, el s-a aplecat dintr-odată. În aceeaşi clipă, unul dintre bărbaţi, mâniat de vorbele semeţe ale lui Túrin, a tras o săgeată ţintindu-i chipul; numai că aceasta a zburat peste capul lui Túrin, care, în clipa următoare, a sărit în picioare ca un arc slobozit şi a aruncat o piatră drept în arcaş, nimerindu-l în plin; arcaşul s-a prăvălit la pământ cu ţeasta crăpată.

— V-aş putea fi mult mai de folos viu, în locul nenorocosului ăstuia, a zis Túrin, răsucindu-se spre Forweg. A adăugat: Dacă tu eşti căpetenia, n-ar trebui să le îngădui oamenilor tăi să tragă fără poruncă.

— Nu le îngădui, a zis Forweg; ăsta şi-a primit pedeapsa destul de iute. Te voi lua pe tine în locul lui dacă-mi vei da mai multă ascultare decât el.

— Îţi voi da, a răspuns Túrin, câtă vreme eşti căpetenie şi în toate cele ce ţin de o căpetenie. Dar a alege un nou fârtat nu ţine doar de vrerea căpeteniei, aşa judec eu. Vocile tuturor trebuie auzite. E vreunul dintre voi care nu mă vrea?

Doi proscrişi, dintre care unul – Ulrad pe nume – era prieten cu cel căzut, au strigat împotrivindu-se, iar Ulrad a zis:

— Ciudat fel de a-ţi câştiga dreptul să intri într-o frăţie, răpunându-l pe unul dintre cei mai buni.

— Nu fără temei, a spus Túrin. Dar veniţi! O să vă ţin piept la amândoi o dată, ne batem în arme, dacă vreţi, ori ne luăm la trântă. Atunci o să vedeţi dacă-s potrivit să iau locul unuia dintre cei mai buni de-ai voştri. Dar, dacă în această încercare veţi folosi arcuri, atunci trebuie să-mi daţi şi mie unul.

Din doi paşi a fost lângă ei: dar Ulrad s-a tras îndărăt, nevrând să lupte. Celălalt şi-a aruncat arcul la pământ şi s-a îndreptat către Túrin. Andróg era omul ăsta, din Dor-lómin de loc. S-a oprit în faţa lui Túrin şi l-a măsurat din cap până-n picioare.

— Nu, a zis el într-un târziu, clătinând din cap. Nu-s fricos de felul meu, după cum prea bine mă ştiu fârtaţii, dar nu mă pot măsura cu tine. Şi nu gândesc că-i vreunul printre noi s-o facă. Din partea mea, ni te poţi alătura. Dar nu'ş ce sclipire ciudată ai în ochi; eşti un om primejdios. Cum zici că te cheamă?

— Neithan, Nedreptăţitul, aşa mi-e numele, a zis Túrin, şi Neithan i-a rămas mai apoi numele printre proscrişi; dar, cu

toate că le-a spus că fusese nedreptăţit (şi de atunci Túrin şi-a aplecat urechea la oricine se plângea de nedreptate), n-a vrut să le mai zică nimic altceva legat de viaţa ori locul lui de baştină. Era limpede totuşi pentru ei că odată fusese de rang înalt şi că, deşi nu avea altceva la el decât armele, acestea erau făcute în fierării elfeşti. N-a trecut mult şi toţi au ajuns să-l laude, pentru că era puternic şi viteaz şi se descurca mult mai bine în pădure decât ei; aveau încredere în el pentru că nu se lăcomea şi nu se gândea în primul rând la sine; dar se şi temeau de el, din pricina răbufnirilor sale de mânie, pe care arareori le înţelegeau.

În Doriath, Túrin nu se putea întoarce ori poate mândria îl oprea să o facă. În Nargothrond, după căderea lui Felagund, nimeni nu avea cum să pătrundă. La micul popor al lui Haleth, din Brethil, nu găsea de cuviinţă să se ducă, iar în Dor-lómin nu îndrăznea, căci ţinutul era împresurat din toate părţile şi un om singur nu avea nădejde, la acea vreme, să poată răzbate prin trecătorile Munţilor Umbrei aşa gândea Túrin. Aşa că a rămas cu proscrişii, pentru că îi venea mai uşor să îndure sălbăticia în tovărăşia altor oameni. Iar pentru că dorea să trăiască şi nu putea să fie tot timpul în sfadă cu ei, nu făcea mai nimic să-i abată de la fărădelegile pe care le puneau la cale. Astfel s-a făcut că în curând s-a deprins cu o viaţă josnică şi adeseori crudă şi cu toate acestea, mila şi dezgustul se deşteptau în el. Iar atunci mânia ce-l cuprindea se dovedea primejdioasă. În ticăloşie şi primejdii a trăit el până la sfârşitul acelui an şi a îndurat frigul şi foamea din timpul iernii, până ce-a venitDezmorţirea. Şi apoi o primăvară minunată.

Aşa cum s-a mai povestit, în pădurile din Teiglin se mai găseau câteva gospodării ale unor oameni care se dovedeau pe cât de temerari, pe atât de prevăzători, mai cu seamă că erau puţini la număr. Nu-i aveau câtuşi de puţin la inimă pe proscrişi şi nu le era milă de ei. Cu toate acestea, în iernile crunte se lipseau de merindele ce le prisoseau şi le aşezau în locuri unde bănuiau ei că oamenii-lupi le vor putea găsi: astfel nădăjduiau să se pună la adăpost de atacurile cetelor de flămânzi. Dar mai curând le arătau recunoştinţă păsările şi sălbăticiunile decât proscrişii de care îi apărau câinii şi gardurile. Căci pământurile le erau împrejmuite cu garduri de scaieţi înalte şi dese. Iar în jurul caselor săpaseră şanţuri şi ridicaseră palisade; de la o gospodărie la alta bătuseră poteci şi când aveau nevoie de ajutorul vecinilor, suflau în corni.

Dar, când venea primăvara, pentru gaurwaithi era primejdios să se apropie prea mult de casele Pădurenilor, care puteau să se strângă şi ei în cete şi să-i vâneze. Lucru ce-l făcea pe Túrin să se întrebe mirat de ce oare Forweg nu-şi ducea fârtaţii din locurile alea. Doar la miazăzi, unde nu se mai afla picior de om, ar fi găsit şi hrană mai multă, şi vânat. Într-o buni zi, Túrin nu i-a mai văzut pe Forweg şi pe prietenul său Andróg; când a întrebat unde se duseseră, fârtaţii au râs.

— Au ei treburile lor, aşa cred, a răspuns Ulrad. N-or să lipsească mult, şi-atunci o s-o luăm cu toţii din loc. Poate că în grabă; mare noroc de n-or veni cu tot stupul după ei.

Soarele strălucea, frunzele tinere erau de-un verde crud; sătul până-n gât de tabăra sărăcăcioasă a proscrişilor, Túrin a pornit de unul singur prin pădure. Fără să vrea, gândurile i s-au întors la Regatul Ascuns şi i se părea că aude numele florilor din Doriath ca nişte ecouri ale unei limbi străvechi, aproape uitate. Dar, pe neaşteptate chiar, a auzit ţipete şi dintr-un aluniş numai ce a văzut ieşind în fugă o femeie tânără, cu veşmintele toate sfâşiate de spini; atât de înspăimântată era încât s-a împiedicat şi a căzut la pământ. Dintr-un salt, Túrin a şi ajuns la desiş şi scoţând sabia, a înfipt-o fără să stea pe gânduri într-un bărbat care se repezise dintre copaci pe urmele femeii; dar în aceeaşi clipă a văzut că omul pe care-l răpusese nu era altul decât Forweg.

Şi, cum stătea el şi se uita uluit la sângele ce se scurgea în iarbă, din aluniş a ieşit Andróg. S-a oprit locului la fel de uluit.

— Rea treabă, Neithan! a strigat el scoţând sabia.

Dar Túrin l-a privit cu ochi de gheaţă şi l-a întrebat:

— Ei? Unde-s orcii? Să-nţeleg că le-aţi luat-o înainte ca s-o ajutaţi pe femeie?

— Orci, a pufnit Andróg. Neghiobule! Şi mai zici că eşti proscris. Singura pravilă a proscrişilor sunt nevoile lor. Vezi-ţi de-ale tale, Neithan şi lasă-ne pe noi să ne vedeam de-ale noastre!

— Aşa voi face, a zis Túrin. Dar azi potecile noastre s-au încrucişat. Ori mi-o laşi pe femeia asta, ori te trimit alături de Forweg.

Andróg a izbucnit în râs.

— Dacă aşa voieşti, aşa să fie, a spus el. Singur nu-ţi pot ţine piept, dar fârtaţii n-or să privească răpunerea noastră cu ochi buni.

Atunci femeia s-a ridicat în picioare şi şi-a pus o mână pe braţul lui Túrin. S-a uitat la sânge, apoi la Túrin şi-n ochii ei se citea că era bucuroasă de ceea ce vedea.

— Omoară-l, domnul meu! a zis ea. Omoară-l şi pe el! Şi-apoi vino cu mine. Dacă le aduci capetele, Larnach, tatăl meu, se va bucura. Pentru două „capete de lupi” i-a răsplătit pe oameni cu prisosinţă.

Dar Túrin l-a întrebat pe Andróg:

— Cât e până la casa ei?

— Vreo milă şi ceva, a răspuns acesta; gospodăria aia împrejmuită, care se vede colo. Femeia ieşise de una singură.

— Du-te iute înapoi, s-a întors Túrin către femeie. Spune-i tatălui tău să te păzească mai bine. Dar nu-mi voi scurta de cap fârtaţii ca să-i câştig bunăvoinţa ori să fiu răsplătit. Apoi, băgând sabia în teacă, i-a zis lui Andróg: Vino! Ne vom întoarce la ai noştri. Dar, de vrei să-ţi îngropi căpetenia, o vei face de unul singur. Şi cât mai iute, să nu ne pomenim că se dă alarma. Adu-i şi armele!

Femeia a pornit-o printre copaci, uitându-se de multe ori în urmă, înainte să dispară în pădure. Iar Túrin şi-a văzut de drumul său, fără să mai spună nimic. Andróg l-a privit cum se îndepărtează încruntat, ca şi când se străduia să dezlege o ghicitoare.

Întorcându-se în bârlogul proscrişilor, Túrin i-a găsit cuprinşi de neastâmpăr şi nelinişte; stătuseră prea mult într-un singur loc, prea aproape de gospodăriile bine păzite şi-acum cârteau între ei împotriva lui Forweg.

— Se joacă cu focul pe pielea noastră, ziceau ei. Or să plătească alţii pentru plăcerile lui.

— Atunci alegeţi-vă o căpetenie nouă! a zis Túrin, oprindu-se în faţa lor. Forweg nu vă mai poate conduce; e mort.

— De unde ştii? a vrut să afle Ulrad. Ai căutat miere în acelaşi stup? L-au înţepat albinele?

— Nu, a răspuns Túrin. O singură înţepătură a fost de-ajuns. Eu l-am răpus. Dar l-am cruţat pe Andróg, care o să fie aici în curând.

Apoi le-a povestit tot ce se întâmplase, având numai cuvinte de ocară pentru toţi cei care făceau asemenea lui Forweg; încă nu terminase ce avea de spus, când s-a întors şi Andróg, aducând armele fostei lor căpetenii.

— Vezi, Neithan! a strigat el. N-a dat nimeni alarma. Poate că femeia gândeşte că te va întâlni oarecândva.

— Dacă mă iei peste picior, a spus Túrin, o să-mi pară rău că nu i-am dat scăfârlia ta. Hai, îndrugă-ţi povestea, dar nu te lungi cu vorba.

Andróg le-a zis cele petrecute, fără să se abată prea mult de la adevăr.

— Acum stau şi mă-ntreb ce treabă avea Neithan prin locurile alea, a spus el la urmă. Alta decât a noastră, aş zice eu. Căci, atunci când am apărut eu, Forweg zăcea mort de mâna lui. Tare i-a mai plăcut femeii ce vedea şi l-a chemat cu ea pe Neithan, cerând capetele noastre drept preţ pentru a-i deveni femeie. Dar Túrin n-o dorea pe femeie şi i-a zis să-şi ia tălpăşiţa de-acolo. Deci ce-o fi avut de împărţit cu căpitanul nostru nu pot pricepe. Mi-a lăsat capul pe umeri şi pentru asta-i sunt recunoscător, dar nu mă dumiresc.

— Atunci nu te mai cred că te tragi din Poporul lui Hador, i-a înfruntat Túrin. Mai curând eşti dintr-ai lui Uldor Blestematul şi-a trebui să te duci să slujeşti în Angband. Dar acum ascultaţi-mă bine! a strigat Túrin ca să-l audă toţi. Vă pun să alegeţi. Ori mă luaţi drept căpetenie în locul lui Forweg, ori mă lăsaţi să plec. Ori conduc frăţia de-acum încolo, ori o părăsesc. Dar, de puteţi să mă răpuneţi, daţi-i bătaie! Mă lupt cu voi toţi până cad mort, ori cădeţi voi.

Auzindu-l, mulţi bărbaţi au pus mâna pe arme, dar Andróg le-a strigat:

— Nu! Capul cruţat nu-i chiar prost. Dacă ne luptăm, mai mulţi de unul or să piară fără rost înainte să apucăm să-l răpunem pe cel mai bun dintre noi.

Apoi a izbucnit în râs:

— Aşa a fost şi când ni s-a alăturat. Ucide ca să-şi facă loc. Dacă a dovedit prima dată că a avut dreptate, la fel poate să se întâmple şi acum; şi poate că ne va duce spre o soartă mai bună decât aceea de a răscoli prin bălegarul altora.

— Cel mai bun dintre noi, a zis şi bătrânul Algund. A fost o vreme când şi noi am fi făcut la fel dacă am fi îndrăznit, dar de-atunci multe am dat uitării. Poate că până la urmă ne va duce înapoi la casele noastre.

La aceste vorbe, un gând i-a venit lui Túrin, anume că din această ceată mică ar putea să-şi alcătuiască o obşte liberă, sub cârmuirea sa. I-a privit pe Algund şi pe Andróg şi a zis:

— La casele voastre, ziceţi voi? Înalţi şi friguroşi vă taie calea Munţii Umbrei. Dincolo de ei se află neamul lui Uldor, iar împrejurul lor oştirile din Angband. Dacă toate acestea nu vă înspăimântă pe voi, de şapte ori câte şapte, atunci v-aş putea duce până la casele voastre. Dar cât de departe am ajunge înainte să pierim?

Tăceau cu toţii. Iar Túrin le-a vorbit din nou:

— Vreţi să vă fiu căpitan? Atunci vă voi duce mai întâi în sălbăticie, departe de locurile de sălăşluire ale oamenilor. Poate om da acolo de-o soartă mai bună, poate nu; batăr ne vom alege cu mai puţină ură din partea semenilor noştri.

Atunci toţi cei care se trăgeau din Poporul lui Hador s-au strâns în jurul său şi l-au ales drept căpetenie; ceilalţi n-au avut încotro, au trebuit şi ei să se supună. Şi, fără să mai zăbovească, Túrin i-a scos din acea ţară.

Mulţi soli fuseseră trimişi de Thingol ca să dea de urma lui Túrin între hotarele Doriathului şi pe meleagurile vecine; dar în anul fugii sale l-au căutat zadarnic, căci nimeni nu ştia sau nu se gândea că s-ar fi putut alătura proscrişilor şi duşmanilor oamenilor. Iar când a venit iarna, s-au întors cu toţii, în afară de Beleg. El singur a rămas să-l caute mai departe.

Dar în Dimbar şi de-a lungul hotarelor de la miazănoapte lucrurile mergeau din ce în ce mai rău. Coiful Dragonului nu mai fusese zărit în luptă; se simţea şi lipsa Arcului Puternic; au prins astfel curaj servitorii lui Morgoth, care-şi sporeau numărul şi sc făceau tot mai îndrăzneţi. Iarna a venit şi a trecut şi, odată cu primăvara, şi-au înteţit şi ei atacurile: Dimbar a fost cucerit, iar în Oamenii din Brethil se cuibărise spaima din pricină că răul ajunsese de-acum chiar la hotarele meleagului lor, nu însă şi în partea dinspre miazăzi.

Trecuse aproape un an de când fugise Túrin, iar Beleg încă îl căuta, cu nădejde tot mai mică de a-i da de urmă. În peregrinările sale a apucat-o spre miazănoapte, unde se găsea Trecerea peste Teiglin, dar acolo, auzind veştile rele despre o nouă năvală a orcilor dinspre Taur-nu-Fuin, s-a întors din drum. Întâmplarea a făcut să ajungă la gospodăriile Pădurenilor la scurtă vreme după ce Túrin părăsise acel meleag. De la Pădureni i-a fost dat să audă o poveste ciudată. Un om înalt, de stirpe aleasă, ori poate un războinic elf – spuneau unii – apăruse în pădure şi-l răpusese pe unul dintre gaurwaithi, salvând-o pe fiica lui Larnach, pe care aceştia o urmăreau.

— Mândru mai era, i-a spus lui Beleg fiica lui Larnach, cu ochi luminoşi care se fereau să mă privească. Cu toate acestea, spunea că oamenii-lupi erau tovarăşii săi şi n-a vrut să-l răpună pe altul care stătea acolo şi care îi zicea pe nume. Neithan, aşa-i zicea.

— Poţi să desluşeşti taina asta? l-a întrebat Larnach pe elf.

— Pot din păcate, a răspuns Beleg. Omul despre care-mi vorbiţi este cel pe care-l caut.

Mai mult nu le-a spus el Pădurenilor despre Túrin; dar i-a prevenit că la hotarul de la miazănoapte se strângea răul.

— Curând orcii vor năvăli în ţara asta şi vor fi atât de mulţi încât voi nu veţi putea să le ţineţi piept, le-a spus el. Anul ăsta vă veţi pierde fie libertatea, fie viaţa. Duceţi-vă în Brethil cât mai aveţi vreme!

Apoi Beleg a plecat în mare grabă pe drumul său, căutând ascunzişurile proscrişilor şi orice semn care i-ar fi putut arăta încotro o apucaseră. Până la urmă a găsit asemenea semne; dar Túrin se găsea acum la câteva zile depărtare. Înainta cu repeziciune, temându-se să nu fie urmărit de Pădureni, şi folosea toate vicleşugurile pe care le cunoştea pentru a zăpăci ori a amăgi pe oricine încerca să se ia după el. Şi-a dus ceata spre apus, cât mai departe de Pădureni şi de fruntariile Doriathului, până au ajuns la capătul dinspre miazănoapte al marilor podişuri ce se înălţau între văile Sirionului şi Narogului. Pământul era mai uscat acolo, iar pădurea se isprăvea pe neaşteptate chiar la buza unei coame. La poalele acesteia se zărea străvechiul Drum de la Miazăzi, urcând dinspre Trecerea peste Teiglin, ca să tivească marginea apuseană a ţinutului mlăştinos şi să se îndrepte spre Nargothrond. Acolo şi-au dus o vreme proscrişii traiul hăituit, arar rămânând două nopţi într-o tabără şi lăsând puţine urme ale zăbovirii ori înaintării lor. Astfel s-a făcut că până şi Beleg i-a căutat în zadar. Luându-se după semne pe care le putea desluşi ori după zvonurile despre trecerea proscrişilor, aflate de la sălbăticiunile ale căror graiuri le înţelegea, Beleg se apropia adesea de ei, dar, de câte ori ajungea la bârlog, îl găsea părăsit, căci proscrişii puneau de strajă dintre ei, zi şi noapte, şi, când prindeau de veste despre apropierea cuiva, pe dată strângeau tabăra şi o luau din loc.

— Vai şi-amar! strigă Beleg. Prea bine l-am deprins pe puiul ăsta de om cu tainele pădurii şi ale şesului! Mai că-mi vine să cred că urmăresc o ceată de elfi.

Cât despre proscrişi, ei au înţeles că aveau de-a face cu un urmăritor ce nu cunoştea oboseala, pe care nu-l puteau vedea, dar de care nici nu se puteau descotorosi cu una cu două; şi i-a cuprins neliniştea.

Nu mult după aceea, temerile lui Beleg s-au adeverit, orcii au trecut râul Brithiach, dar, fiind stăviliţi în înaintarea lor de Handir din Brethil şi de toţi cei pe care acesta reuşise să-i cheme la arme, orcii au apucat-o spre miazăzi, pe la Trecerea peste Teiglin, cu gând să prade tot ce găseau în cale. Mulţi dintre Pădureni au urmat sfatul lui Beleg şi şi-au trimis soaţele şi copiii să ceară adăpost în Brethil. Astfel au scăpat ei şi toţi cei care-i însoţeau, luând-o la timp înaintea orcilor, pe la trecere; dar bărbaţii înarmaţi, care veneau în urma lor, s-au pomenit faţă în faţă cu orcii, care i-au biruit. Câţiva bărbaţi s-au luptat cu îndârjire şi au izbutit să răzbească până în Brethil, dar cei mai mulţi au căzut răpuşi ori au fost luaţi în captivitate; după care orcii au ajuns la gospodăriile lor şi le-au jefuit şi le-au pârjolit. Fără să mai piardă vremea, au apucat-o către apus, căutând Drumul, căci acum voiau să se întoarcă pe meleagurile de la miazănoapte cât mai repede cu putinţă, dimpreună cu prăzile şi cu captivii.

Numai că iscoadele proscrişilor i-au mirosit la vreme: şi, cu toate că nu se prea sinchiseau de captivi, tâlhărirea Pădurenilor le-a aţâţat lăcomia. Túrin gândea că era primejdios a se arăta orcilor, înainte de a şti câţi numărau aceştia; dar proscrişii n-au vrut să-i dea ascultare – aveau trebuinţă de multe lucruri acolo în sălbăticie, iar unora dintre ei începuse să le pară rău că-l aleseseră pe Túrin drept căpetenie. Aşa s-a făcut că Túrin a pornit înainte, luându-şi-l doar pe Orleg drept tovarăş, ca să iscodească oastea orcilor, lăsându-l pe Andróg drept căpetenie în lipsa lui. I-a dăscălit ca în tot acest timp să nu-i lase să se răzleţească unii de alţii şi să stea bine ascunşi.

Oştirea orcilor întrecea cu mult ceata proscrişilor, dar se afla pe un meleag unde rareori cutezaseră să vină şi mai ştiau că dincolo de Drum se afla Taiath Dimen, Câmpia Străjuită, unde stăteau de pază iscoadele din Nargothrond; mirosindu-le a primejdie, erau cu ochii-n patru, iar propriile iscoade se furişau printre copaci, de-o parte şi de alta a şirurilor care înaintau. Astfel au dat ei peste Túrin şi Orieg, când trei iscoade s-au împiedicat de cei doi pitiţi la pândă. Şi cu toate că doi dintre orci au căzut răpuşi, al treilea a scăpat fugind şi-n timp ce fugea

a strigat: *Golug! Golug!* Aşa-i numeau ei pe noldori. Pe neaşteptate, pădurea s-a umplut de orci, împrăştiaţi peste tot aproape neauziţi, amuşinând în lung şi-n lat. Văzând că aveau puţină nădejde să scape, Túrin s-a gândit ca măcar să-i amăgească şi să-i îndepărteze de bârlogul alor săi; înţelegând din strigătul orcului că aceştia se temeau de iscoadele din Nargothrond, a rupt-o la fugă împreună cu Orieg, spre apus. Hăitaşii s-au luat de îndată după ei, până când, tot căutând şi ferindu-se din calea lor, Túrin şi Orieg au ieşit din pădure; acolo au fost de îndată zăriţi şi, tocmai când să treacă Drumul, Orieg a căzut doborât de nenumărate săgeţi. Túrin însă a scăpat mulţumită cămăşii de zale elfeşti şi a fugit de unul singur în sălbăticiile de dincolo de Drum. Iute şi viclean cum era, a izbutit să-i ducă de nas pe duşmani, adâncindu-se într-un meleag ce-i era străin, iar orcii, care se temeau să nu-i stârnească pe elfii din Nargothrond, i-au răpus pe captivi şi au pornit în grabă spre miazănoapte.

După ce au trecut trei zile fără ca Túrin şi Orieg să se întoarcă, unii proscrişi au vrut să iasă din peştera în care stătuseră ascunşi; iar Andróg nu i-a lăsat. Şi-tocmai când se sfădeau ei din această pricină, numai ce se iveşte înfaţa lor o arătare cenuşie. Beleg îi descoperise în cele din urmă. S-a apropiat fără să aibă vreo armă la el, cu palmele întoarse spre ei; dar ei au sărit cuprinşi de teamă, iar Andróg, venind pe la spate, a aruncat în jurul lui un laţ şi a smucit legându-i astfel braţele.

— Dacă n-aveţi poftă de oaspeţi, ar trebui să vă păziţi mai bine, a zis Beleg. De ce mă primiţi astfel? Eu vin ca un prieten, ca să-mi caut prietenul. Am auzit că voi îi ziceţi Neithan.

— Nu-i aici, a spus Ulrad. Dar cum se face că-i ştii numele? Doar nu ne-ai iscodit?

— Ba ne-a iscodit, şi-ncă de mult a zis Andróg. Asta-i umbra care s-a ţinut după noi. Acum poate vom afla care-s adevăratele lui gânduri.

Apoi le-a cerut ortacilor săi să-l lege pe Beleg de-un copac, lângă peşteră. Şi, după ce l-au legat fedeleş de mâini şi de picioare, l-au luat la întrebări. Dar la toate întrebările lor Beleg dădea un singur răspuns:

— Prieten i-am fost lui Neithan acesta, de când l-am întâlnit prima oară în codru; era pe-atunci un copilandru. Îl caut cu iubire, pentru a-i aduce veşti bune.

— Să-l ucidem, să scăpăm de iscodirile sale, a izbucnit mânios Andróg, uitându-se la arcul cel mare al lui Beleg şi râvnind la el, căci el însuşi era arcaş.

Dar câţiva mai cu suflet i s-au împotrivit iar Algund i-a spus:

— Căpitanul o să se întoarcă; şi-atunci o să te căieşti dacă o afla că l-ai lăsat şi fără prieten, şi fără veştile cele bune.

— Nu-mi vine a crede în povestea elfului ăstuia, a zis Andróg. E-o iscoadă de-a Regelui din Doriath. Dar, dacă are cu adevărat veşti, ni le va spune nouă; iar noi vom judeca dacă ele sunt destulă pricină pentru a-l lăsa în viaţă.

— Îl voi aştepta pe căpitanul vostru, a spus Beleg.

— Acolo ai să rămâi până vorbeşti, l-a ameninţat Andróg.

Apoi, întărâtaţi de Andróg, proscrişii l-au lăsat pe Beleg legat de copac, fără hrană ori apă. Iar ei s-au aşezat în preajma lui, ca să mănânce şi să bea; dar el nu a mai scos nici un cuvânt. Şi au mai trecut două zile şi două nopţi, în acelaşi fel, iar proscrişii au fost cuprinşi de teamă şi totodată de mânie şi tare ar fi vrut să plece de acolo; mulţi se arătau dornici să-l omoare pe elf. La lăsarea nopţii, s-au strâns cu toţii în jurul lui şi Ulrad a adus un tăciune aprins din focul mic ce ardea în gura peşterii. Dar chiar în clipa aceea s-a întors Túrin. Apropiindu-se încet, după cum îi era obiceiul, s-a oprit în umbrele din spatele cercului de oameni şi, în lumina tăciunelui, a văzut chipul supt al lui Beleg.

Parcă l-a lovit o săgeată în acea clipă şi, ca şi când o gheaţă s-ar fi topit brusc, lacrimi de mult înfrânate i-au umplut ochii. S-a repezit la copac.

— Beleg! Beleg! a strigat el. Cum ai ajuns aici? Şi de ce eşti legat astfel?

De îndată a tăiat frânghia ce-l pironea pe prietenul său şi Beleg s-a prăbuşit în braţele lui Túrin.

Auzind tot ceea ce avuseseră de spus ciracii săi, mânia şi durerea l-au cuprins pe Túrin; dar mai întâi s-a îngrijit de Beleg. Şi-n timp ce-i ostoia suferinţa cum se pricepea el mai bine, s-a gândit la viaţa lui în pădure şi mânia i s-a îndreptat asupra lui însuşi. Adesea străinii care se apropiaseră prea mult de bârlogurile proscrişilor fuseseră ucişi ori atraşi în capcană, iar el nu împiedicase niciodată asemenea fapte; ba, mai mult, nu o dată îi ponegrise pe Regele Thingol şi pe Elfii Cenuşii, încât avea şi el partea lui de vină dacă aceştia erau socotiţi duşmani.

— Aţi fost cruzi, s-a întors el cu amărăciune spre proscrişi, cruzi fără să fie nevoie. Până acum încă n-am chinuit niciodată un prizonier; dar pricina pentru asemenea purtare orcească este

însăşi viaţa pe care o ducem. Nelegiuite şi sterpe ne-au fost toate faptele noastre, numai la noi ne-am gândit, umplându-ne inimile de ură.

— Păi, la cine să ne gândim dacă nu la noi? l-a luat Andróg în răspăr. Pe cine să iubim dacă toţi ne urăsc?

— Batăr eu unul nu voi mai ridica nicicând mâna împotriva elfilor sau a oamenilor, a zis Túrin. Angbandul are şi aşa destui slujitori. Dacă nu vreţi să juraţi alături de mine, voi merge de aici încolo de unul singur.

Atunci Beleg a deschi ochii şi şi-a înălţat capul.

— Singur nu! a zis el. Acum pot în sfârşit să-ţi spun veştile cele bune. Nu eşti proscris şi Neithan e un nume ce nu ţi se potriveşte. Eşti slobozit de orice învinuire ce ţi s-a adus. De un an de zile eşti căutat pentru a fi dus înapoi cu cinstire şi pentru a-i fi de ajutor regelui. Prea mult timp am simţit lipsa Coifului Dragonului.

Dar Túrin nu s-a arătat bucuros la auzul acestor veşti, ci a stat îndelung fără să scoată o vorbă, căci cele spuse de Beleg readuseseră o umbră în sufletul lui.

— Să lăsăm noaptea asta să treacă, a zis el într-un târziu. Mâine îţi voi spune ce-am hotărât. Dar, oricare ar fi hotărârea mea, mâine trebuie să părăsim ascunzătoarea asta, căci nu toţi cei care ne caută ne vor şi binele.

— Ba chiar nimeni, a zis Andróg, aruncându-i o privire haină lui Beleg.

A doua zi dimineaţă, Beleg, care, asemenea elfilor din străvechime, se întremase iute de pe urma chinurilor îndurate, l-a tras pe Túrin deoparte, pentru a-i vorbi între patru ochi.

— Mă aşteptam ca veştile mele să te bucure, i-a zis el. Te vei întoarce în Doriath, nu-i aşa?

Cu cerul şi pământul l-a implorat pe Túrin să facă astfel; dar cu cât stăruia el mai mult, cu atât Túrin bătea în retragere. Totuşi a vrut să afle de la Beleg cu de-amănuntul cum îl judecase Thingol. Iar Beleg i-a spus tot ce ştia, iar în cele din urmă Túrin a spus:

— Înţeleg Mablung s-a dovedit cu adevărat a-mi fi prieten, aşa cum părea odată?

— Prietenul adevărului, aş zice eu, a răspuns Beleg, şi până la urmă a fost bine aşa; cu toate că soartă ar fi fost mai puţin dreaptadacă Nellas n-ar fi venit să mărturisească.De ce, Túrin de ce nu i-aispus nimic lui Mablung despre atacul lui Saeros? Cu totul altfel s-ar fi petrecut lucrurile atunci. Şi a adăugat el,

privind la bărbaţii întinşi pe jos, în gura peşterii – ţi-ai fi ţinut încă la rang înalt coiful, n-ai fi căzut atât de jos, ca acum.

— Aşa o fi, dacă tu numeşti asta cădere, a zis Túrin. Aşa o fi. Dar aşa a fost să fie; vorbele nu-mi ieşeau cu nici un chip pe gură. În ochii lui am citit dojana, fără să-mi fi pus vreo întrebare, pentru o faptă pe caren-o făcusem. Inima mea de om a fost mândră, aşa cum a zis regele elf. Şi încă mai este aşa, Beleg Cúthalion. Încă nu mă lasă să mă întorc în Menegroth şi să îndur privirilelor pline de milă şi îngăduinţă, ca pentru un băietan iertat pentru năbădăile sale. Eu artrebui să iert. Nu să fiu iertat. Şi nu mai sunt băietan. Ci bărbat, după socoteala seminţiei mele; şi soarta m-a făcut să fiu un bărbat neiertător.

Beleg l-a privit plin de tulburare.

— Şi-atunci ce vei face?

— O să-mivad de drumul meu în libertate Asta mi-a îngăduit Mablung să fac la despărţire Şi mă gândesc că iertarea lui Thingol nu-i chiar atât de mare încât să-i încapă pe toţi aceşti tovarăşi ai mei întru cădere. Nu mă voi despărţi de ei acum dacă ei nu vorsă se despartă de mine. Îi îndrăgesc în felul meu, câte puţin chiar şi pe cei mai netrebnici dintre ei. Sunt din seminţia mea şi-n fiecare zace ascuns ceva bun, care ar putea da rod. Cred că-mi vor sta alături.

— Tu priveşti cu alţi ochi decât mine, a spus Beleg. Dacă încerci să-i lecuieşti de rău, nu vei izbândi. N-am încredere în ei, mai cu seamă în unul dintre ei.

— Cum poate un elf să-i judece pe oameni?

— Aşa cum judecă toate faptele, oricine le-ar fi făptuit, a răspuns Beleg fără să spună mai mult, aşa că nu i-a vorbi despre răutatea lui Andróg, din a cărui pricină mai cu seamă îndurase el atâtea; înţelegea simţămintele lui Túrin şi se temea că nu-i va da crezare şi că, spunând prea multe, va dăuna vechii lor prietenii, făcându-l pe Túrin să se întoarcă la nelegiuirile sale.

— Să-ţi vezi de drum în libertate, Túrin, prietene. Ce vrei să zici cu asta?

— Îi voi conduce pe oamenii mei şi mă voi război aşa cum cred cu de cuviinţă, a răspuns Túrin. Dar ceva tot s-a schimbat de-acum în sufletul meu; mă căiesc pentru toate loviturile pe care le-am dat, în afară de cele asupra Duşmanului oamenilor şi al elfilor. Şi, mai presus de toate, aş vrea să te am alături. Rămâi cu mine!

— De-ar fi să rămân cu tine, din dragoste aş face-o, nu din înţelepciune, a zis Beleg. Inima-mi spune că mai bine ar fi să ne

înturnăm în Doriath. Oriunde altundeva o umbră se aşterne înaintea noastră.

— Eu acolo nu mă duc, orice-ar fi, i-a spus Túrin.

— Mare păcat! a spus Beleg. Dar, asemenea unui tată care împlineşte dorinţa fiului său, împotriva propriilor presimţăminte, îţi voi face pe voie. Mai rugat, aşa că voi rămâne.

— Bine faci! a consimţit Túrin şi parcă simţind el însuşi umbra, dintr-odată a rămas tăcut, luptându-se cu mândria din el, care nu-l lăsa să seîntoarcă; şi gândul i-a zburat la anii ce trecuseră.

Scuturându-sc deodată de gânduri, i-a spus lui Beleg:

— Ai pomenit de fecioara aceea elfă, i-am uitat numele; îi rămân dator pentru că mi-a fost martoră când trebuia, dar nu mi-o amintesc. De ce mă urmărea?

Beleg l-a măsurat cu o privire ciudată.

— Cum adică de ce te urmărea? a zis el. Túrin, oare chiar trăieşti mereu cu sufletul şi cu jumătate din minţile tale în altă parte? Doar ai hălăduit ca băietan împreună cu Nellas prin pădurile din Doriath.

— Asta trebuie să fi fost demult. Aşa-mi pare acum copilăria mea şi parcă-i învăluită în ceaţă – nu-mi amintesc decât de casa tatălui meu din Dor-lómin. De ce să fi hălăduit eu cu fecioara elfă?

— Poate ca să deprinzi ceea ce te putea ea învăţa, a răspuns Beleg, chiar şi numai câteva cuvinte în elfică, numind florile pădurilor. Măcar numele acestea nu le-ai uitat. Vai, vai, vlăstar al oamenilor, alte suferinţe îndură Pământul de Mijloc, nu pe ale tale, iar rănile sale nu de arme-s pricinuite! Chiar că încep să cred că elfii şi oamenii n-ar trebui să se întâlnească ori să se amestece unii cu alţii.

Fără să spună un cuvânt, Túrin l-a privit îndelung pe Beleg, ca şi când ar fi vrut să desluşească pe chipul lui înţelesul tainic al vorbelor sale. Dar lui Nellas din Doriath nu i-a mai fost dat să-l vadă pe Túrin şi umbra lui a părăsit-o. Iar Beleg şi Túrin au început să vorbească despre altele, cumpănind unde ar trebui ei să sălăşluiască.

— Hai să ne întoarcem în Dimbar, la hotarul de la miazănoapte, pe unde umblam noi doi odată! a zis Beleg cuprins de neastâmpăr. E nevoie de noi acolo. Căci în ultima vreme orcii au găsit o cale să coboare din Taur-nu-Fuin, anume şi-au tăiat un drum prin Trecătoarea Anach.

— Nu-mi amintesc de trecătoarea asta, a spus Túrin.

— Nici nu ne-am depărtat vreodată atât de mult de hotare, aşa e. Dar piscurile Crissaegrim le-ai zărit în depărtare. Iar la răsărit, pereţii întunecaţi ai munţilor Gorgoroth. Anach se află între masivele astea două şi mai sus de izvoarele râului Mindeb. O trecătoare greu de străbătut şi primejdioasă; şi totuşi este bătută de mulţi, iar Dimbarul, un meleag liniştit până deunăzi, aproape că a ajuns sub stăpânirea Mâinii Întunecate. Oamenii din Brethil sunt înspăimântaţi. Înspre Dimbar te chem să mergem!

— Nu, nu o apuc înapoi pe nici un drum al vieţii, a spus Túrin. Şi nici în Dimbar nu mi-e uşor să ajung. Sirionul îmi stă în cale, fără pod şi fără vad dincolo de Brithiach, departe la miazănoapte; îţi primejduiești viaţa dacă încerci să treci râul. Doar în Doriath sc poate trece. Eu însă nu voi păşi în Doriath şi nu mă voi folosi de iertarea şi îngăduinţa pe care mi le-ar arăta Thingol.

— Singur ai spus că eşti neiertător, Túrin. Iar dacă asta înseamnă încăpăţânare, atunci ai dreptate. Acum e rândul meu. Cu îngăduinţa ta, eu unul voi pleca fără să mai zăbovesc şi-mi voi lua rămas-bun de la tine. Dacă vrei cu adevărat să-l ai pe Arcul Puternic alături de tine, caută-mă în Dimbar.

Túrin n-a mai spus nimic la aceste vorbe.

A doua zi, Beleg a pornit-o la drum şi Túrin l-a însoţit cât de-o aruncătură de săgeată din tabără; în tot acest timp nu a scos un singur cuvânt.

— Să însemne că ne luăm rămas-bun, fiu al lui Húrin? l-a întrebat Beleg.

— Dacă vrei cu adevărat să-ţi ţii vorba şi să rămâi cu mine, atunci caută-mă pe Amon Rudh! Astfel a răspuns Túrin, apăsat de presimţiri şi fără a şti ce soartă îl aştepta. Altfel, ne luăm rămas-bun aici, pentru totdeauna.

— Poate că aşa e cel mai bine, a spus Beleg şi dus a fost.

Se povesteşte că Beleg s-a întors în Menegroth şi s-a înfăţişat lui Thingol şi Melian, istorisindu-le tot ce se întâmplase, lăsând la o parte doar cruzimea cu care se purtaseră tovarăşii lui Túrin. La urmă, Thingol a oftat şi a spus:

— L-am luat pe fiul lui Húrin drept fiu al meu şi aşa va rămâne, cu bune şi rele, cu iubire şi ură, dacă nu se întoarce Húrin Viteazul însuşi. Ce mai vrea să fac pentru el?

Dar Melian a spus:

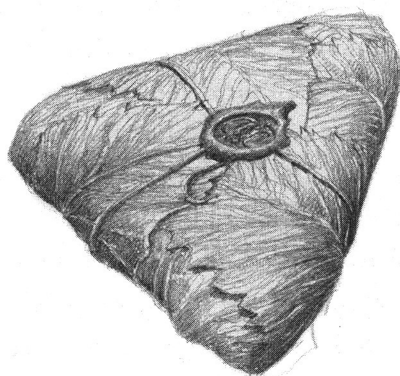
— Pentru ajutorul ce ni l-ai dat şi pentru onoarea ta, Cúthalion, un dar vei primi de la mine şi nici că am altceva mai de preţ să-ţi dăruiesc.

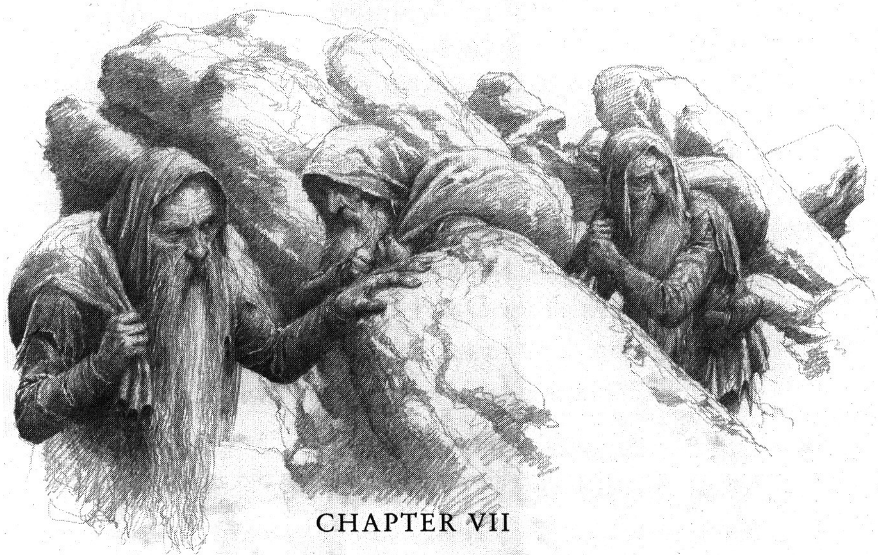
I-a dat atunci o grămadă de *lembas*, turlele elfilor, învelite în foiţe de argint cu fire înnodate şi sigilate cu sigiliul reginei – o bucată de ceară albă având formă unei flori de Teperion. Căci, după cum era tradiţia Eldaliënilor, numai regina putea să păstreze şi să dăruiască *lembas.*

— Turtele acestea, Beleg, a spus ea, de ajutor pe meleagurile celea sălbatice şi în vreme de iarnă vă vor fi ţie şi celor pe care-i vei alege alături de tine. Ţie ţi le dau acum, să le împărţi în numele meu aşa cum vei socoti de cuviinţă.

Nicicând Melian nu-i făcuse lui Túrin o favoare mai mare ca acum, dăruindu-i aceste turte, căci nicicând înainte Eldarii nu le îngăduiseră oamenilor să se folosească de ele şi rareori aveau după aceea să mai fie atât de darnici.

A plecat apoi Beleg din Menegroth şi s-a îndreptat spre hotarele de la miazănoapte, unde-şi avea el sălaşul şi prietenii; dar, odată cu venirea iernii şi cu domolirea luptelor, numai ce s-au pomenit tovarăşii lui Beleg că acesta nu se mai găsea printre ei şi nici că s-a mai întors.

Capitolul VII
DESPRE MÎM GNOMUL

Acum povestea se întoarce la Mîm Gnomul Scundac. Despre Gnomii Scundaci nu se mai ştie de mult nimic, căci Mîm fusese ultimul dintre ei. Şi chiar în vremurile trecute se ştiau puţine despre seminţia lor. Nibin-nogrim îi numeau în cele timpuri elfii din Beleriand, însă la suflet nu-i aveau; cât despre gnomi, ei nu iubeau pe nimeni, ci numai pe ei înşişi. Iar dacă îi urau pe orci şi se temeau de ei, la fel de mult îi urau pe Eldari, mai cu seamă pe Surghiuniţi, căci noldorii le furaseră pământurile şi locurile de sălăşluire, aşa ziceau ei. Gnomii Scundaci fuseseră cei care descoperiseră peşterile Nar- gothrond şi tot ei începuseră să le transforme în sălile acelea uriaşe, cu mult înainte ca Fingon Felagund să fi venit de peste mare.

Se zvoneşte că Scundaci i se trăgeau dintr-un neam de gnomi ce fuseseră alungaţi din oraşele lor aflate la răsărit, în evuri apuse. Cu mult înainte de venirea lui Morgoth, porniseră în bejenie spre apus. Neavând gnomi pricepuţi printre ei şi nefiind

nici mulţi la număr, le fusese greu să ajungă la filoanele de metale, încât încet-încet îşipierduseră măiestria de fierari, iar armele li se împuţinaseră. S-au apucat de jafuri, ca să aibă cu ce-şi duce viaţa, iar la trup parcă nu mai erau la fel de înalţi ca rubedeniile lor de la răsărit, din pricină că umblau mereu îndoiţi de spate şi cu paşi iuţi, furişaţi. Şi totuşi, asemenea celor din spiţa gnomilor, erau mult mai vânjoşi decât lăsa să se întrevadă în statura lor, şi se ţineau cu dinţii de viaţă chiar şi în cele mai cumplite încercări. Dar, până la urmă, neamul lor s-a stins cu totul, pierind din Pământul de Mijloc. N-au mai rămas decât Mîm şi cei doi fii ai săi, iar Mîm era bătrân chiar şi după socoteala gnomilor, bătrân şi uitat de soartă.

După plecarea lui Beleg (asta se întâmpla în a doua vară de la fuga lui Túrin din Doriath), proscrişii au început s-o ducă rău. Ploua când se aşteptau mai puţin, iar orcii, mai mulţi decât oricând, veneau de la miazănoapte, de-a lungul vechiului Drum spre Miazăzi, trecând râul Teiglin şi tulburând toţi codrii de la hotarul apusean al Doriathului. Proscrişii nu prea mai aveau unde să se ascundă fără teamă, nici măcar răgaz de odihnă nu mai găseau, căci se preschimbaseră din vânători în vânat.

Într-o noapte, pe când stăteau la pândă în întunericul neluminat de foc, Túrin şi-a cernut în minte viaţa şi şi-a spus în sinea lui că nu i-ar strica s-o facă niţel mai bună. „Trebuie să găsesc o ascunzătoare ferită de primejdii, gândea el, şi-acolo să strâng provizii pentru când vor veni iarna şi foametea.” Dar încotro s-o apuce nu ştia.

Astfel că a doua zi şi-a dus oamenii din acel loc, mai departe ca niciodată de Teiglin şi de hotarul Doriathului. Şi-au mers ei fără odihnă trei zile încheiate şi abia la sfârşitul celei de-a treia s-au oprit la poala apuseană a pădurilor din Valea Sirionului. Acolo pământurile erau mai uscate şi mai sterpe, căci începeau să urce spre platourile acoperite cu iarba-rea.

Nu mult după aceea, la ceasul la care prinsele să pălească lumina unei zile ploioase, Túrin şi oamenii săi s-au adăpostit într-un desiş de stejari-de-piatră; dincolo de desiş, copacii dispăreau, lăsând locul multor bolovani uriaşi, rezemaţi unii de alţii ori prăbuşiţi de-a valma. Peste tot tăcerea era stăpână, nu se auzea decât picurul ploii de pe frunze.

Dintr-odată, pândarul a scos un strigăt; sărind în picioare, proscrişii au zărit trei forme înglugate şi învelite în mantii cenuşii, care se furişau printre bolovani. Fiecare ducea în cârcă

un sac greu, dar, în ciuda poverilor, se mişcau cu sprinteneală. Túrin le-a strigat să se oprească, iar oamenii au ţâşnit pe urmele lor ca nişte ogari, dar formele şi-au văzut mai departe de drum şi, cu toate ca Andróg a tras asupra lor, două s-au făcut nevăzute în umbrele serii. A treia rămăsese ceva mai în urmă, poate din pricină că era mai înceată în mişcări ori mai împovărată decât celelalte; curând, proscrişii au ajuns-o şi au trântit-o la pământ, pironind-o acolo cu mâinile lor neîndurătoare, cu toate că vietatea se zbătea şi muşca asemenea unei sălbăticiuni. Apropiindu-se, Túrin s-a stropşit la oameni, întrebându-i:

— Ce-aţi prins acolo? De ce sunteţi atât de fioroşi? E o fiinţă bătrână şi mică. Ce rău v-a făcut?

— Muşcă, i-a răspuns Andróg, oblojindu-şi mâna sângerândă. E-un orc sau vreo spurcăciune de soiul ăsta. Să-l omorâm!

— O merită din plin, pentru că ne-a dus de nas, a zis altul care luase sacul. N-are aici decât rădăcini şi pietriş.

— Ba uite că are barbă, a zis Túrin. E-un gnom, aşa cred. Ridicaţi-l şi lăsaţi-l să vorbească.

Astfel a apărut Mîm în Povestea Copiilor lui Húrin. S-a ridicat cu greu în genunchi, la picioarele lui Túrin, şi l-a rugat să-i cruţe viaţa.

— Sunt bătrân şi sărac. Sunt un biet gnom, aşa cum ai zis, nu-s orc, Mîm este numele meu. Stăpâne, nu-i lăsa să mă răpună fără pricină, aşa ca orcii.

Cu toate că i se făcuse milă de fiinţa asta, Túrin i-a zis:

— Cu adevărat pari sărac, Mîm, cu toate că tare ciudat e lucrul ăsta la un gnom; dar îmi vine să cred că noi suntem şi mai săraci; oameni fără adăpost şi fără prieteni. Dacă ţi-aş spune că nu cruţăm numai din milă, căci la mare ananghie suntem, ce ne-ai da drept răscumpărare?

— Nu ştiu ce v-ar trebui, stăpâne, a zis Mîm prevăzător.

— La ceasul ăsta, nu mare lucru, i-a răspuns Túrin uitându-se amărât înjur, în timp ce ploaia îi cădea în ochi. Un loc ferit de primejdii, unde să putem dormiastfel să scăpăm de pădurile astea mustind de apă. Nu mă îndoiesc că tu ai un asemenea loc unde te adăposteşti.

Mîm s-a codit.

— Am, numai că nu-l pot da drept răscumpărare. Sunt prea bătrân ca să trăiesc sub cerul liber.

— Te-ai mătorit destul. Andróg a făcut un pas înainte, cu un cuţit în mâna nevătămată. Pe loc îţi scurtez zilele.

— Stăpâne! a strigat Mîm înspăimântat peste poate, încleştându-se de genunchii lui Túrin. De-mi pierd eu viaţa, s-a dus şi adăpostul vostru; fără Mîm, n-o să-l găsiţi în veci. Să-l dau mi-e peste poate, dar l-oi împărţi cu voi. E mai încăpător acum decât a fost odată; atâţia s-au dus pentru totdeauna.

Spunând acestea, gnomul s-a pus pe plâns.

— Îţi cruţ viaţa, Mîm, a hotărât Túrin.

— Măcar până ajungem la bârlogul lui, nu s-a lăsat Andróg.

Dar Túrin s-a răsucit spre el şi i-a zis:

— Dacă Mîm ne duce la casa lui fără vicleşuguri şi casa e bună, înseamnă că şi-a răscumpărat viaţa; şi nu va fi răpus de nici un om care mă urmează pe mine. Jur.

Atunci Mîm i-a sărutat lui Túrin genunchii şi a spus:

— Mîm va fi prietenul tău, stăpâne. A crezut întâi că eşti elf, aşa i s-a părut după cum îţi sunt vorba şi glasul. Dar, de eşti om, cu atât mai bine. Mîm nu-i iubeşte pe elfi.

— Şi unde, mă rog, e casa aia a ta? a dorit să ştie Andróg. Dacă e ca Andróg s-o împartă cu un gnom, trebuie să fie o casă bună. Pentru că lui Andróg nu-i plac gnomii. Neamul meu venit din răsărit n-a prea avut lucruri bune de povestit despre seminţia asta.

— Poveştile ce au rămas după neamul ăsta au fost şi mai urâte. Judecă singur după ce vei fi văzut-o, i-a zis Mîm. Numai că aveţi nevoie de lumină pe drum, oameni împiedicaţi ce sunteţi! Mă duc şi mă-ntorc cât ai clipi, ca să vă călăuzesc într-acolo.

— Nu, nu! a strigat Andróg. Doar n-o să-l laşi să facă asta, căpitane? N-o să-l mai vezi pe pişicherul ăsta bătrân.

— Se-ntunecă, a zis Túrin. Să zicem că ne lasă ceva drept zălog. Tu ce zici, Mîm, rămâne sacul ăsta la noi, cu tot ce-i în el?

Dar, la aceste vorbe, gnomul a căzut din nou în genunchi, vădit tulburat, şi le-a spus:

— Dacă Mîm n-ar avea de gând să se întoarcă, nu s-o întoarce după un sac plin cu rădăcini. O să mă întorc. Lăsaţi-mă să plec!

— Nu te las, i-a retezat-o Túrin. Dacă nu vrei să te desparţi de sacul tău, atunci rămâi aici cu el. Poate că, dacă-ţi petreci o noapte cu noi sub frunziş, o să ne plângi şi tu de milă.

Dar lui Túrin nu-i scăpase, cum nu le scăpase nici celorlalţi, că Mîm punea pe sac şi povara dinăuntru un preţ mult mai mare decât părea să merite la o primă vedere.

L-au dus pe bătrânul gnom la tabăra lor jalnică şi, în timp ce mergeau, l-au auzit bolborosind într-un grai ciudat, că parcă înăsprit de o ură străveche, dar, când i-au legat picioarele, Mîm a tăcut dintr-odată. Iar cei care au stat de strajă în noaptea aceea l-au văzut cum a şezut tot timpul tăcut şi nemişcat ca o stană; doar ochii fără somn îi sclipeau cercetând neliniştiţi întunericul.

Înainte să se crape de ziuă, ploaia a încetat şi vântul a tulburat frunzişul. Zorile au venit mai strălucitoare decât în multe alte dimineţi din urmă şi suflări uşoare de la miazăzi au limpezit cerul care arăta palid şi senin în aşteptarea răsăritului. Mîm continua să şadă neclintit, de-ai fi zis că-i mort, căci acum pleoapele lui grele îi coborâseră peste ochi, iar lumina dimineţii îl făcea să pară zbârcit şi sfrijit de bătrâneţe. Túrin s-a apropiat şi a privit în jos spre el.

— Acum e destulă lumină, i-a zis el.

Atunci Mîm a deschis ochii şi a arătat spre legături, iar când i le-au scos, s-a stropşit la ei:

— Ţineţi minte ce vă spun, descreieraţilor! Niciodată să nu-l legaţi pe-un gnom! N-o să v-o ierte. Nu vreau să mor. Dar pentru ce mi-aţi făcut inima mea clocoteşte. Mă căiesc pentru ce v-am făgăduit.

— Eu nu mă căiesc, i-a întors-o Túrin. Mă vei duce la casa ta. Până atunci, nu mai vorbim de moarte. Aşa voiesc eu.

Şi-a aţintit privirile în ochii gnomului, dar acesta nu le-a putut îndura; puţini erau cei care puteau înfrunta privirile lui Túrin când îşi punea în gând ceva ori când era mânios. Gnomul şi-a ferit privirea şi s-a ridicat în picioare.

— Urmează-mă, stăpâne! a zis el.

— Prea bine! Dar întâi să-ţi mai spun ceva: îţi înţeleg mândria. Mai bine mori decât să mai fii legat vreodată.

— Aşa este! a spus Mîm. Dar acum vino!

Şi, cu acestea, gnomul i-a dus până la locul unde-l prinseseră cu o seară înainte şi a arătat spre apus.

— Acolo-i casa mea! Aş zice că aţi văzut-o adesea, pentru că este înaltă. Îi ziceam Sharbhund înainte ca elfii să fi schimbat numele la toate cele.

Atunci au văzut că gnomul arăta spre Amon Rudh, Dealul Pleşuv, al cărui creştet golaş străjuia peste multe leghe ale pustiei.

— L-am zărit, dar niciodată atât de aproape, a zis Andróg. Ce sălaş neprimejdios se poate găsi acolo? Apă e? Sau orice altceva de care avem trebuinţă? Îmi vine să cred că-i un vicleşug la mijloc. Cine-a pomenit de oameni care se ascund pe creştetul unui deal?

— Uneori e mai bine să priveşti până departe decât să pândeşti de-aproape, a zis Túrin. Amon Rudh vede în lung şi-n lat. Ei bine, Mîm, voi veni să văd şi eu ce-ai să-mi arăţi. Cât ne va lua nouă, oamenilor ăstora împiedicaţi, să ajungem acolo?

— Ziua-ntreagă, până-n înserare, dacă pornim acum, a răspuns Mîm.

Curând, ceaţa a pornit spre apus. Túrin mergea în frunte, cu Mîm lângă el. După ce-au ieşit din pădure, au mers cu fereală, dar ţinutul părea pustiu şi tăcut. Au trecut peste bolovanii rostogoliţi şi au început să urce. Amon Rudh se găsea la marginea răsăriteană a înaltului podiş cuprins între văile Sirionului şi Narogului, iar de la bărăganul pietros de la poale până-n creştet măsura mai bine de o mie de picioare. Pe partea sa răsăriteană, clina hârtopită urca încet spre crestele înalte, printre pâlcuri de mesteceni şi scoruşi. Mărăcini vechi de când lumea atârnau din stâncă, spânzuraţi în rădăcinile lor. Dincolo de ei, spre platourile cu iarbă-rea şi spre poale, povârnişurile dealului erau împrejmuite cu desişuri de aeglos; dar capul cenuşiu şi abrupt nu era acoperit decât de seregonul roşu care învelea stânca.

În după-amiaza târzie, proscrişii au ajuns aproape de poalele dealului. Veneau dinspre miazănoapte, aşa-i dusese Mîm; lumina soarelui aflat la scăpătat cădea pe creştetul Amon Rudhului, iar seregonul era înflorit.

— Ia uitaţi-vă! Sus e numai sânge, a strigat Andróg.

— Încă nu, a zis Túrin.

Soarele apunea, iar lumina dispărea din vâlcele. Dealul se semeţea acum înaintea şi deasupra capetelor lor; proscrişii se întrebau ce rost avea o călăuză când ţinta era chiar acolo, în faţa ochilor. Dar, pe măsură ce urcau ultimele povârnişuri abrupte, avându-l pe Mîm în frunte, au băgat de seamă că gnomul urma o anumită potecă pe care o desluşea după semne

tainice sau poate după deprinderi străvechi. Ba o lua într-o parte, ba în cealaltă şi, privind înjur, proscrişii vedeau că în dreapta şi-n stânga lor se căscau vâlcele şi strungi întunecate sau că pripoarele se prăvăleau în grohotişuri de bolovani mari, iar prăpăstiile şi rupturile se ascundeau sub rugi şi mărăcinişuri. Fără călăuză, s-ar fi opintit şi s-ar fi căţărat zile întregi ca să dea de-un drum.

Într-un târziu, au ajuns la o pantă mai abruptă, dar mai netedă. Au trecut pe sub umbra unor scoruşi bătrâni, apoi prin crânguri de *aeglos* târâtori; umbrele de-aici erau pline de-o aromă dulce. Pe neaşteptate, s-au pomenit în faţa unui perete de stâncă, drept, neted, înălţându-se preţ de vreo patruzeci de picioare, dacă nu şi mai mult, dar amurgul întunecase cerul deasupra lor, încât nu puteau decât să-şi dea cu presupusul.

— Asta-i uşa casei tale? a întrebat Túrin. Se spune că gnomii iubesc piatra.

S-a dat mai aproape de Mîm, ca nu cumva gnomul să-i păcălească tocmai acum.

— Nu-i uşa casei, ci poarta ogrăzii, a răspuns Mîm.

Apoi a luat-o la dreapta, spre piciorul stâncii, şi după douăzeci de paşi s-a oprit brusc; Túrin a văzut o crăpătură în aşa fel tăiată de mâna cuiva ori de trecerea timpului încât cele două feţe ale peretelui se încălecau, iar între ele se găsea o despicătură ce se adâncea în stâncă, înspre stânga. Intrarea era acoperită de plante care atârnau prinse în spărturile de deasupra, dar înăuntrul deschizăturii o potecă de piatră urca abrupt în beznă. Se auzea picurând apa, iar aerul era jilav.

Înaintau în şir. În partea de sus, poteca a cotit la dreapta, apoi spre miazăzi, scoţându-i printr-un hăţiş de mărăcini, pe un platou verde, unde se pierdea în umbre. Ajunseseră la casa lui Mîm, Bar-en-Nibin-noeg, de care numai străvechile poveşti din Doriath şi Nargothrond mai aminteau şi pe care nici un om n-o văzuse vreodată. Dar noaptea cădea, la răsărit cerul se umpluse de stele, încât proscrişii nu-şi puteau da seama ce formă avea acest loc ciudat.

Amon Rudh avea un creştet; un ditamai dealul, ce se asemăna cu o căciulă de piatră înaltă, cu vârful teşit şi golaş. În partea dinspre miazănoapte, din el se desprindea un fel de prag, drept şi aproape pătrat, ce nu putea fi văzut de jos. În spatele pragului, creştetul dealului arăta ca un zid, iar de la marginile sale de la apus şi răsărit porneau în jos stânci prăpăstioase. Aici, sus, se ajungea uşor doar dinspre miazănoapte, aşa cum

veniseră ei, şi numai cei care cunoşteau drumul puteau s-o facă. De la „poartă” pornea o potecă ce dădea curând într-o pădurice de mesteceni pitici care creşteau în jurul unui iaz limpede, aflat într-o copaie scobită în stâncă. Apa curgea dintr-un pârâiaş izvorând din peretele din spatele pragului, şi printr-un canal se vărsa asemenea unui fir alb de tort peste buza apuseană a pragului. Dincolo de cortina copacilor, aproape de pârâiaş, între două steiuri înalte, se găsea o peşteră. Părea o grotă micuţă, nimic altceva, cu o intrare joasă, arcuită şi crăpată; dar dincolo de prag fusese adâncită şi sfredelită, mult înăuntrul dealului, de mâinile migăloase ale Gnomilor Scundaci, în lungii ani în care vieţuiseră acolo, netulburaţi de Elfii Cenuşii din păduri.

Prin noaptea adâncă, Mîm i-a dus pe proscrişi lângă iazul în care, printre umbrele ramurilor de mesteceni, prinseseră a se oglindi stelele. La gura peşterii, s-a întors şi a făcut o plecăciune în faţa lui Túrin.

— Intră, stăpâne, l-a poftit el. Bar-en-Danwedh, Casa Răscumpărării, căci astfel se va numi de-acum încolo.

Túrin însă nu s-a lăsat convins cu una, cu două.

— Poate că aşa se va numi. Mai întâi să arunci o privire înăuntru.

A intrat împreună cu Mîm, iar ceilalţi, văzându-şi căpitanul netemător, i-au urmat, chiar şi Andróg, cel care avea cel mai puţin încredere în gnom. Curând, întunericul a devenit ca de smoală, dar Mîm a bătut din palme şi pe loc a apărut o luminiţă venind de după un colţ; dintr-un coridor din spatele grotei de la intrare, s-a ivit un alt gnom aducând o torţă mică.

— Ha! a făcut Andróg. Nu l-am nimerit. De-asta m-am temut!

Dar Mîm a schimbat câteva vorbe cu celălalt gnom, în graiul acela aspru al lor, şi, părând mânios ori tulburat de cele auzite, s-a repezit spre coridor şi a dispărut. A fost destul ca să-l convingă pe Andróg.

— Atacaţi primii! a strigat el. O fi pe-aici vreun viespar de fiinţe din astea; noroc că-s mici.

— Eu zic că-s numai trei, a spus Túrin şi a pornit în urma lui Mîm.

În spatele lui, proscrişii înaintau bâjbâind şi pipăind cu mâinile pereţii aspri. Erau nevoiţi s-o ia brusc ba într-o parte, ba în cealaltă, până când, în cele din urmă, o lumină palidă a lucit în faţă şi iată-i ajunşi într-o sală mică, dar înaltă, slab luminată de felinare ce erau aninate de lanţuri subţiri atârnând din

umbra tavanului. Mîm nu era acolo, numai vocea i se auzea şi, luându-se după ea, Túrin a dat de uşa unei încăperi aflate în partea cealaltă a sălii. A privit înăuntru şi l-a văzut pe Mîm îngenuncheat pe podea. Lângă el stătea tăcut gnomul cu torţa; pe laviţa de piatră lipită de peretele opus zăcea un al treilea.

— Khîm, Khîm, Khîm! se tânguia bătrânul gnom, smulgându-şi barba.

— Văz că n-ai tras numai în vânt, i-a zis Túrin lui Andróg. Doar că n-ai nimerit unde trebuia. Prea uşor te descotoroseşti de săgeţi; poate că n-ai să trăieşti îndeajuns de mult să apuci să înveţi să fii înţelept.

Lăsându-i pe ceilalţi în sală, a intrat încet şi s-a oprit în spatele lui Mîm, vorbindu-i:

— Care-i necazul, jupâne? Mă pricep cât de cât să tămăduiesc. Îţi pot fi de folos?

Mîm şi-a întors capul spre el; în ochi îi ardea o lumină roşie.

— Numai dacă poţi da timpul înapoi şi reteza mâinile crude ale oamenilor tăi, a răspuns el. Acesta e fiul meu. O săgeată i-a străpuns pieptul. Acum nu mai poate vorbi. A murit la apusul soarelui. Legăturile voastre m-au împiedicat să-l pot tămădui.

Din nou mila de mult împietrită a năvălit în inima lui Túrin, asemenea apei din stâncă.

— Vai, vai! Dacă mi-ar sta în puteri, aş opri din zbor săgeata. De-acum, casa aceasta cu adevărat se va numi Bar-en-Danwedh, Casa Răscumpărării. De-o fi sau nu să ne statornicim aici, eu îţi rămân îndatorat şi, dacă va fi vreodată să strâng avere, voi plăti o *danwedh* în aur greu pentru moartea fiului tău şi durerea ta, cu toate că nu-ţi va mai bucura inima.

S-a ridicat Mîm şi l-a privit pe Túrin îndelung. Într-un târziu, a spus:

— Să fie precum spui! Vorbeşti ca un senior gnom din străvechime şi tare mă minunez. Mi s-a răcorit inima, chiar dacă nu e bucuroasă. Eu unul îmi voi plăti răscumpărarea; puteţi sălăşlui aici dacă voiţi. Un singur lucru cer; acela care a slobozit săgeata să-şi frângă arcul şi săgeţile şi să le pună la picioarele fiului meu şi nicicând să nu mai pună mâna pe vreo săgeată ori să poarte arc. De-o va face, de ele să piară. Altfel îl blestem.

L-a cam luat cu frig pe Andróg auzind blestemul; fără nici o tragere de inimă, şi-a rupt arcul şi săgeţile şi le-a aşezat la picioarele gnomului mort. Dar, când a ieşit din încăpere, i-a aruncat o privire rea lui Mîm şi a mârâit:

— Blestemul unui gnom nu piere niciodată, aşa se zice; dar şi omului o să-i vină apa la moară. Fie ca gnomul să moară cu o săgeată în grumaz!

În acea noapte s-au culcat în sală şi au dormit chinuit din pricina vaierelor lui Mîm şi ale lui Ibun, celălalt fiu al său. Când au încetat acestea n-ar fi putut spune, dar când s-au trezit, în cele din urmă, gnomii dispăruseră şi încăperea avea un bolovan pus în dreptul uşii. Ziua era senină şi-n soarele dimineţii proscrişii s-au îmbăiat în iaz şi au pregătit ceva de-ale gurii din merindele pe care le aveau. Şi, în timp ce mâncau, numai ce apare Mîm în faţa lor.

Gnomul a făcut o plecăciune în faţa lui Túrin.

— L-am dus de-aici şi-am împlinit toate datinile, a zis el. Acum zace alături de străbunii săi. Ne întoarcem la viaţa ce ne-a mai rămas, măcar că scurte-s zilele ce ne stau dinainte. Vă place sălaşul lui Mîm? Răscumpărarea e plătită şi primită?

— Da, a răspuns Túrin.

— Atunci totul e al vostru, statorniciţi-vă aici după cum vă este voia. Un singur lucru vă cer; nimeni n-are voie să deschidă încăperea închisă, în afară de mine.

— Să fie precum spui, a zis Túrin. Din cât îmi pare mie, aici suntem în siguranţă; nu ne-ar prisosi însă nişte hrană şi câteva lucruri. Cum vom putea ieşi? Dar, mai ales, cum ne vom putea întoarce?

Spre neliniştea lor, Mîm a scos un hohot de râs gâlgâit, din fundul gâtlejului.

— Te pomeneşti că vă temeţi că v-aţi luat după un păianjen? a întrebat el. Nu, Mîm nu mănâncă oameni! Şi un păianjen ar avea mult de furcă de s-ar înfrunta cu treizeci de viespi în acelaşi timp. Vedeţi doar că voi sunteţi înarmaţi, câtă vreme eu stau aici cu mâinile goale. Nu, voi şi cu mine trebuie să împărţim sălaşul, hrana, focul şi, poate, alte lucruri. Casa, gândesc eu, o veţi păzi şi păstra drept o taină pentru binele vostru, chiar şi când veţi şti să ieşiţi şi să veniţi înapoi. Cu timpul, veţi învăţa drumurile. Până una-alta, vă va călăuzi Mîm ori Ibun, fiul său, atunci când veţi ieşi; şi unul dintre ei va merge cu voi oriunde veţi merge şi se va întoarce când vă întoarceţi şi voi sau vă va aştepta într-un loc anume pe care-l ştiţi şi voi şi la care vă veţi putea întoarce şi singuri. Tot mai aproape de casă va fi locul ăsta, aşa gândesc.

Túrin a consimţit, i-a mulţumit lui Mîm şi mulţi dintre ciracii săi au fost bucuroşi, căci în soarele dimineţii, şi cu vara în toi, sălaşul gnomului părea de-a dreptul frumos. Numai Andróg era neîmpăcat.

— Cu cât ne vom cunoaşte drumurile mai repede, cu atât va fi mai bine, a spus el. Nicicând n-am luat cu noi în aventurile noastre un prizonier care să aibă atâtea păsuri.

În acea zi s-au odihnit, şi-au curăţat armele, şi-au cârpit veşmintele; merinde mai aveau pentru o zi sau două, plus ce mai punea şi Mîm dintr-ale sale. Le-a dat trei oale mari şi lemne de foc; a mai scos şi un sac din peşteră.

— Pleavă, a zis el. Nu merită nici măcar să le şterpeleşti. Rădăcini sălbatice, nimic altceva.

Dar, după ce le-au spălat, rădăcinile au apărut albe şi cu o coajă cărnoasă, iar gătite erau bune de mâncat, având gust de pâine; s-au bucurat proscrişii, pentru că de multă vreme nu mai puseseră gura pe pâine, doar ce mai apucaseră să şterpelească de ici, de colo.

— Elfii Sălbatici nu ştiu de ele, Elfii Cenuşii încă nu le-au descoperit; iar cei de peste mare, care se ţin mândri, sunt prea mândri să le caute, a zis Mîm.

— Care le e numele? a vrut să ştie Túrin.

Mîm l-a privit chiondorâş.

— N-au nume decât în graiul gnomilor, pe care nu-l dezvăluim nimănui. Iar pe oameni nu-i învăţăm cum să dea de ele, căci sunt lacomi şi necumpătaţi şi nu s-ar opri din cules decât după ce vor fi pierit toate, câtă vreme acum, când merg, trec pe lângă ele ca orbeţii prin pustie. Alta nici că mai aflaţi de la mine, dar vă puteţi înfrupta din prada mea, numai să vorbiţi frumos şi să nu iscodiţi sau să nu şterpeliţi. Din nou a scos hohotul acela gâlgâit din gâtlej. Sunt nepreţuite, a mai zis el. Mai de preţ ca aurul în iarna flămândă, căci pot fi puse la păstrare precum alunele în scorbura veveriţei, iar noi tocmai începusem să ne facem provizii din cele care au apucat să se coacă. Numai că voi sunteţi neghiobi de vă închipuiţi că n-o să mă lipsesc de un tain mic de-ar fi ca astfel să-mi salvez pielea.

— I-auzi, a spus Ulrad, care scotocise în sac când Mîm fusese luat captiv. Da' când a fost s-o faci, n-ai făcut-o; vorbele tale mă minunează cu atât mai mult.

Mîm s-a răsucit spre el şi l-a aţintit cu priviri întunecate.

— Tu eşti unul dintre neghiobii după care primăvara n-ar jeli dacă ai pieri iarna, i-a spus el. Eu făcusem o făgăduială, prin urmare trebuia să mă întorc, de bunăvoie sau nu, cu sac sau făr' de el, şi un om fără de lege şi fără de credinţă n-are decât să creadă ce-o vrea! Dar nu-mi place ca un ticălos să mă despartă cu forţa de ce-i al meu, chiar şi de-i numai o nojiţă. Crezi că nu-mi aduc aminte că mâinile tale au fost printre cele care m-au legat, împiedicându-mă să mai pot vorbi cu fiul meu? De câte ori voi lua pâinea pământului din proviziile mele, tu nu vei fi pus la socoteală, iar de vei mânca, o vei face din tainul tovarăşilor tăi, nu din al meu.

Zicând acestea, Mîm a plecat, dar Ulrad, care se pierduse cu firea în faţa mâniei lui, atât a aşteptat ca să spună:

— Ce vorbe măreţe! Numa' că pişicherul ăsta bătrân are şi altele în sacul ăla al lui, asemenea la formă cu rădăcinile, dar mai tari şi mai grele. Te pomeneşti că s-o mai găsi în sălbăticie şi altceva pe lângă pâinea pământului, nedescoperit de elfi şi despre care oamenilor nu le este îngăduit să afle!

— Poate, a zis Túrin. Măcar un lucru tot l-a spus adevărat gnomul, anume că eşti neghiob. De ce trebuie să dai glas gândurilor tale? Dacă vorbele frumoase îţi stau în gât, mai de folos ne este la toţi să-ţi ţii gura.

Ziua a trecut liniştită, fără ca vreunul dintre proscrişi să dorească să se depărteze de sălaş. Túrin s-a tot plimbat pe pajiştea verde a pragului, măsurând-o dintr-o margine în alta; se uita ba spre răsărit, ba spre apus, minunându-se de cât de departe puteau desluşi privirile sale în văzduhul acela limpede. La miazănoapte când căta, zărea, ciudat de aproape, Codrul Brethil acoperind cu verdeaţa sa pantele dealului Amon Obel, aflat în mijlocul său; într-acolo îşi simţea privirile atrase mai ades decât şi-ar fi dorit, fără să ştie de ce; căci inima lui tânjea mai curând după meleagurile aflate ceva mai la apus, unde i se părea că, la multe leghe depărtare, unde cerul se îngemăna cu pământul, desluşeşte Munţii Umbrei şi hotarele locului său de baştină. În amurg, Túrin şi-a întors privirile către apus, la ceasul în care soarele se rostogolea roşu peste coastele îndepărtate, iar Valea Narog se adâncea în neguri.

Astfel a început viaţa lui Túrin, fiul lui Húrin, în sălile lui Mîm, în Bar-en-Danwedh, Casa Răscumpărării.

Vreme îndelungată, proscrişii au dus o viaţă pe placul lor. De hrană nu duceau lipsă, adăpost bun aveau, cald şi uscat, larg cât să le ajungă lor şi să mai încapă şi alţii; căci au descoperit că peşterile ar fi putut găzdui, la nevoie, mai bine de o sută de suflete. În adâncul stâncii se mai afla o sală, ceva mai mică. De o parte avea o vatră deasupra căreia un horn urca prin stâncă până la o răsuflătoare ascunsă cu dibăcie într-o despicătură din coasta dealului. Mai erau şi alte încăperi, multe la număr, ce se deschideau din săli sau din coridoarele dintre ele, unele folosite drept locuinţă, altele ca ateliere sau cămări. Când era vorba de a pune ceva la păstrare, Mîm se pricepea mai bine ca ei şi avea multe vase şi cufere din piatră şi lemn ce arătau a fi foarte vechi. Dar cele mai multe din încăperile astea erau goale acum; în cele pentru arme atârnau topoare şi harnaşamente colbuite şi ruginite, rafturile şi scrinurile erau goale, iar în fierării focul nu mai ardea de mult. Decât în una singură; o încăpere mică, ce dădea în holul interior şi a cărei vatră împărţea hornul cu vatra din hol. Acolo lucra Mîm la răstimpuri, dar nu lăsa pe nimeni altcineva să intre; şi nu le-a spus despre scara tainică ce ducea din casa lui până pe creştetul teşit al dealului Amon Rudh. A descoperit-o în schimb Andróg, pe când, mişunând flămând ca să găsească proviziile de mâncare ale lui Mîm, se pierduse în peşteri; dar nici el nu a spus nimănui despre descoperire.

Cât a mai durat anul acela, proscrişii n-au mai dat iama pe nicăieri, iar dacă totuşi părăseau dealul ca să vâneze ori să caute de-ale gurii, se duceau îndeobşte în cete mici. Dar, aproape de fiecare dată, cetele se chinuiau la întoarcere să regăsească drumul, astfel că până la urmă, în afară de Túrin, doar şase dintre ei îl nimereau fără să mai dea greş. Cu toate acestea, văzând că aceia care se pricepeau la a citi urmele puteau ajunge la bârlogul lor fără ajutorul lui Mîm, s-au hotărât să pună pândari zi şi noapte, în apropierea crăpăturii din peretele dinspre miazănoapte. Dinspre miazăzi nu se aşteptau să fie atacaţi de duşmani şi nu se temeau că s-ar fi încumetat careva să se caţere pe Amon Rudh dinspre acea parte, dar ziua, aproape tot timpul, se găsea câte un străjer în punctul cel mai înalt al creştetului dealului, care putea vedea până hăt departe de jur împrejur. Oricât erau de abrupte pantele creştetului, acolo în vârf se putea ajunge, căci la răsărit de gura peşterii fuseseră săpate în piatră nişte trepte ce duceau până la cline pe care orice om le putea urca uşor, fără ajutor.

Şi astfel a trecut anul, fără necazuri ori temeri. Dar, pe măsură ce zilele se scurtau şi apa iazului devenea cenuşie şi tot mai rece, iar mestecenilor le cădeau frunzele şi ploile cele mari se reîntorceau, proscrişii erau nevoiţi să-şi petreacă tot mai mult timp în adăpost. Curând a început să li se urască de întunericul de sub deal sau de penumbra sălilor, iar cei mai mulţi gândeau că viaţa ar fi fost mai bună dacă n-ar fi trebuit s-o împartă cu Mîm. Prea adesea apărea din vreun cotlon umbros ori se ivea în vreun prag tocmai când ei îl credeau a fi în cu totul altă parte, iar când Mîm se afla în preajma lor le venea greu să mai vorbească între ei. Din care pricină s-au obişnuit să vorbească numai în şoaptă.

Cu Túrin însă lucrurile stăteau taman pe dos, lucru ce lor li se părea ciudat; se arăta din ce în ce mai prietenos cu bătrânul gnom şi îi urmă tot mai mult sfaturile. În iarna aceea, a stat ore întregi cu Mîm şi i-a ascultat istorisirile şi peripeţiile vieţii, iar când avea vorbe de ocară despre Eldari, nu-l dojenea. Mîm părea pe deplin mulţumit şi la rândul său îi arăta multă bunăvoinţă lui Túrin; numai pe el îl îngăduia în fierărie din când în când, unde stăteau de vorbă cu glasuri şoptite.

Dar, odată cu trecerea toamnei, iarna a început să-i chinuie. Înainte de Sărbătoarea sfârşitului de an, dinspre miazănoapte s-au abătut ninsorile, mai grele decât le fusese dat să cunoască pe văile râurilor. La acea vreme, pe măsură ce sporea puterea Angbandului, iernile se înăspreau în Beleriand. Amon Rudh a fost acoperit de o pătură groasă de nea şi numai cei mai vânjoşi dintre proscrişi îndrăzneau să iasă din bârlog. Unii au căzut bolnavi şi cu toţii sufereau de foame.

În amurgul întunecat al unei zile din mijlocul iernii, printre ei s-a ivit dintr-odată un om – aşa părea – mătăhălos, burduhănos, acoperit din cap până-n picioare cu o pelerină albă. Cum-necum, trecuse nebăgat în seamă de cei puşi să facă de strajă; s-a apropiat de foc fără a spune un cuvânt. Proscrişii au sărit în picioare, dar el a izbucnit în râs şi s-a descoperit, iar ei au văzut că în faţa lor se afla Beleg Arcul Puternic. Sub mantia largă ascunsese o legătură mare, în care adusese multe lucruri menite a-i ajuta.

Astfel s-a întors Beleg la Túrin, dând ascultare iubirii ce i-o purta, şi nu înţelepciunii sale. Mult s-a bucurat Túrin, căruia nu o dată îi păruse rău că se arătase atât de îndărătnic, dar, iată, acum dorinţa inimii sale îi fusese împlinită, fără ca el să se

umilească ori să fie nevoit să-şi calce hotărârea. Andróg însă nu împărtăşea bucuria lui Túrin şi nici alţi câţiva dintre tovarăşii lor. Te pomeneşti că Beleg şi căpetenia lor puseseră la cale ceva, îşi ziceau ei, o înţelegere pe care Túrin o tăinuise de ei; iar Andróg îi privea pizmaş cum stau deoparte şi vorbesc.

Beleg adusese cu sine Coiful lui Hador, nădăjduind că astfel îl va face pe Túrin să renunţe la a mai hălădui prin sălbăticie, în fruntea unei cete atât de jalnice.

— Al tău este, drept care ţi l-am adus, i-a spus el lui Túrin, scoţând Coiful din legătură. Mi-a fost dat în grijă la hotarul de Ia miazănoapte, dar de uitat nu l-a uitat nimeni, aşa zic eu.

— Mai-mai că a fost dat uitării, ceea ce nu se va mai întâmpla vreodată, a spus Túrin şi a tăcut, aţintindu-şi privirile gânditoare undeva în zare, până când atenţia i-a fost atrasă de ceva strălucitor în mâna lui Beleg.

Era darul de la Melian, dar frunzele de argint luceau roşii în lumina focului şi, când Túrin a văzut pecetea, privirile i s-au înnegurat.

— Ce-ai tu acolo? a întrebat el.

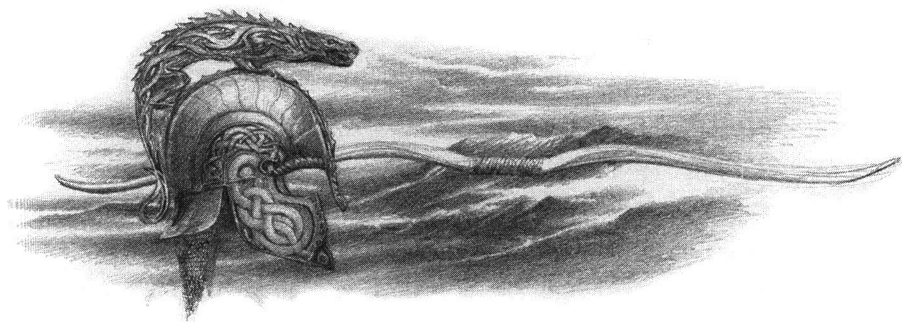
— Cel mai de preţ dar pe care ţi-l trimite cineva care încă te mai iubeşte, i-a răspuns Beleg. Am aici *lembas in-Elidh,* turta Eldarilor, din care încă nici un om nu a gustat.

— Coiful străbunilor mei îl iau ca semn de recunoştinţă pentru că ai avut grijă de el, a spus Túrin. Însă nu voiesc a primi daruri din Doriath.

— Atunci trimite-ţi înapoi sabia şi celelalte arme, a zis Beleg. Trimite înapoi şi toată învăţătura şi grijă ce ţi s-a purtat în tinereţe. Şi lasă-ţi oamenii, care (spui tu) ţi-au fost credincioşi, să moară în pustie, ca să-ţi faci toanele. Numai că turtele astea nu ţie ţi-au fost dăruite, ci mie, iar eu fac cu ele ce poftesc. N-ai decât să nu le mănânci dacă-ţi stau în gât, dar poate că alţii or fi mai flămânzi şi mai puţin fuduli.

I-au scăpărat lui Túrin ochii, dar, uitându-se la chipul lui Beleg, focul lor s-a stins, lăsându-i cenuşii, iar el a glăsuit cu o voce abia auzită:

— Mă minunez, prietene, că ai binevoit a te întoarce la un om atât de necioplit. De la tine primesc orice, chiar şi sudalmă. De acum încolo mă vei povăţui în toate cele, mai puţin spre calea de întoarcere în Doriath.

Capitolul VIII
ŢARA ARCULUI ŞI A COIFULUI

În zilele care au urmat, Beleg a trudit mult ca să-i ajute pe soţii lui Túrin în toate cele. Pe cei bolnavi ori răniţi i-a îngrijit şi iute s-au tămăduit. Căci în acele vremuri Elfii Cenuşii erau încă un popor ales, ei având puteri nebănuit de mari. Cunoşteau tainele vieţii, ca nimeni alţii, şi pe cele ale făpturilor vii; şi, cu toate că erau mai puţin învăţaţi şi pricepuţi decât Surghiuniţii din Valinor, harurile lor erau neştiute oamenilor. Unde mai pui că Beleg Arcaşul era osebit cu totul printre cei de-un neam cu el din Doriath; puternic şi răbdător, cu ochi şi minte care vedeau departe, iar la nevoie se dovedea viteaz în bătălie, punând temei nu numai pe iuţile săgeţi trimise de arcul său puternic, ci şi pe straşnica lui sabie Anglachel. Tocmai de aceea sporea mereu ura în inima lui Mîm, care-i pizmuia pe toţi elfii deopotrivă, după cum s-a mai spus, şi privea cu ochi ciudoşi dragostea pe care Túrin i-o purta lui Beleg.

Dar iarna a trecut, totul prindea viaţă odată cu venirea primăverii, iar proscrişii s-au pomenit curând prinşi de treburi mult mai apăsătoare. Morgoth îşi punea din nou în mişcare puterea şi, asemenea degetelor lungi ale unei mâini hrăpăreţe, iscoadele oştirilor sale cercau drumurile spre Beleriand.

Cine poate şti ce socoteli îşi făcea Morgoth? Cine poate măsura până unde ajungea gândul celui care fusese Melkor, măreţ printre ainurii Marelui Cânt, şi care acum şedea ca

stăpân întunecat pe un tron la fel de întunecat, la miazănoapte, cântărind în cumpăna răutăţii sale toate veştile pe care le primea, de la iscoadă ori trădător, cercetând cu ochii minţii şi înţelegând faptele şi gândurile tainice ale duşmanilor mai în adânc decât se temeau până şi cei mai înţelepţi dintre ei, dar nu şi Melian Regina. Spre ea se îndrepta adesea gândul lui, dar nu izbutea s-o desluşească.

În anul acela anume, răutatea sa s-a îndreptat spre şesurile de pe malul apusean al Sirionului, unde se mai aflau puteri ce-i ţineau piept. Gondolinul, bunăoară, care însă îi era tăinuit. Avea cunoştinţă de Doriath, dar acolo încă nu putea pătrunde. Mai departe era Nargothrond, spre care nici unul dintre slujitorii săi nu găsise drumul, iar numele însuşi băga spaima în ei; acolo, poporul lui Finrod sălăşluia într-o fortăreaţă puternică şi bine ascunsă. Şi de foarte departe de la miazăzi, de dincolo de pădurile de mesteceni din Nimbrethil, dinspre coasta Arvernien şi gurile Sirionului răzbăteau veşti despre Limanul Corăbiilor. Până acolo Morgoth nu putea ajunge până nu cădeau toate celelalte piedici.

Aşadar, orcii veneau dinspre miazănoapte în număr tot mai mare. Prin Anach au pătruns, au cucerit Dimbarul şi au împânzit hotarele de la miazănoapte. Coborau orcii pe drumul străvechi, cel ce străbătea lungul defileu al Sirionului, treceau de insula pe care se aflase odată Minas Tirith, turnul lui Finrod, apoi prin ţinutul dintre Malduin şi Sirion şi, mai departe, pe sub poala Codrului Brethil, până la Trecerea peste Teiglin. De-acolo, drumul ducea, ca de la începutul începuturilor, până hăt în Câmpia Străjuită şi, dinspre podişul vegheat de Amon Rudh, o apuca în jos, înspre Valea Narogului, şi tot aşa până-n Nargothrond. Dar orcii n-au urmat drumul până la acel capăt – nu atunci; pândea în sălbăticie o spaimă tăinuită, iar de pe dealul roşu iscodeau ochi mereu la pândă despre care nimeni nu le dăduse lor de veste.

În acea primăvară, spre bucuria lui Beleg, Túrin şi-a pus încă o dată pe cap Coiful lui Hador. La început, ceata lor număra mai puţin de cincizeci de ortaci, dar măiestria lui Beleg şi vitejia lui Túrin îi făceau să pară, în ochii duşmanului, o adevărată armată. Iscoadele orcilor erau vânate, taberele le erau privegheate, iar dacă orcii strângeau rândurile ca să străbată în marş vreo strungă, dintre stânci ori din umbra copacilor numai ce săreau asupra lor Coiful Dragonului şi oamenii săi, înalţi şi fioroşi. În curând, doar ce auzeau răsunetul cornului său între dealuri, şi

căpeteniile orcilor se făceau mici de frică, iar orcii făceau stânga-mprejur şi o rupeau la fugă înainte să zbârnâie vreo săgeată ori să sară o sabie din teacă.

După, cum s-a mai spus, când Mîm a primit să-şi dea sălaşul de pe Amon Rudh pe mâinile lui Túrin şi ale ciracilor săi, a cerut ca acela care trăsese săgeata ce-i răpusese fiul să-şi frângă arcul şi săgeţile şi să le pună, aşa frânte, la picioarele lui Khîm; acel om era Andróg. Cu multă obidă i-a dat Andróg ascultare lui Mîm. Şi a mai cerut gnomul atunci ca Andróg să nu mai poarte niciodată arc şi săgeată şi l-a blestemat ca, de-o fi să facă altminteri, de săgeată şi arc să fie răpus.

Dar, în primăvara acelui an, Andróg a luat în răspăr blestemul lui Mîm şi s-a înarmat cu un arc nou când ceaţa de pe Bar-en-Danweth a coborât la atac; şi-n acel atac el a fost rănit de o săgeată orcească otrăvită şi a fost adus înapoi în chinuri, mai mult mort decât viu. Dar Beleg i-a tămăduit rana. Ceea ce a sporit însutit ura pe care i-o purta Mîm lui Beleg, căci elful îl dezlegase pe Andróg de blestem; dar „o să-l muşte din nou”, a zis scundacul.

În acel an, în lungul şi-n latul Beleriandului, prin codri şi peste izvoare, străbătând trecătorile dintre dealuri, mersese vestea că Arcul şi Coiful care căzuseră în Dimbar (aşa se credea la acea vreme) se înălţaseră iarăşi, mai presus de orice speranţă. Încât mulţi elfi şi oameni deopotrivă, care rătăciseră fără căpetenie şi fără nici un rost, dar nu şi descurajaţi, rămaşi în viaţă după bătălii, înfrângeri şi pustiiri de pământuri, s-au înflăcărat din nou şi au pornit să-i caute pe cei Doi Căpitani, cu toate că nimeni nu ştia unde li se afla fortăreaţa. Túrin îi primea cu bucurie pe toţi cei care veneau la el, dar, sfătuit de Beleg, nu îi lăsa să urce în adăpostul său de pe Amon Rudh (care acum se numea Achad i Sedryn, Tabăra Credincioşilor); drumul până acolo nu-l ştiau decât cei din vechea lui ceată şi nimănui altcuiva nu-i era îngăduit să-l urmeze. În schimb, au fost întemeiate alte tabere şi forturi în jurul dealului; în pădurea de la răsărit, pe podiş, sau chiar în smârcurile de la miazăzi, de la Methed-en-glad (Capătul Pădurii) până la Barerib, la câteva leghe spre miazăzi de Amon Rudh, pe pământul mănos pe vremuri dintre Narog şi Heleşteiele Sirionului; şi din toate locurile astea oamenii puteau vedea creştetul dealului Amon Rudh. Iar prin semnale primeau veşti şi porunci.

Astfel, încă înainte să se fi sfârşit vara, ceata lui Túrin s-a preschimbat într-o adevărată armie, iar puterea din Angband a fost împinsă înapoi. Vestea a ajuns până în Nargothrond şi mulţi dintre cei care sălăşluiau acolo au început să se agite, zicând că dacă un proscris putea să-i pricinuiască atâtea necazuri Duşmanului, Seniorul râului Narog ar fi putut face mult mai mult. Dar Orodreth, Regele din Nargothrond, nu voia să-şi schimbe planurile. Îi dădea ascultare numai lui Thingol, de la care primea şi căruia îi trimitea solii pe căi tainice; se dovedea un senior înţelept, aşa cum erau toţi cei care puneau soarta popoarelor lor mai presus de orice şi care se îngrijeau să-şi apere cât mai mult timp viaţa şi averile de pofta nesătulă a puterii de la miazănoapte. Din această pricină, nu a îngăduit nici unuia dintre supuşii săi să i se alăture lui Túrin, trimiţându-i vorbă acestuia ca, în tot ceea ce făcea ori punea la cale în războiul său, să se ferească să pună piciorul pe pământul Nargothrondului ori să-i împingă pe orci într-acolo. Totuşi, era gata să-i ajute pe cei Doi Căpitani de vor fi avut nevoie (se crede că Thingol şi Melian îl sfătuiseră astfel), dar nu cu oştire.

La ceasul acela, Morgoth şi-a înfrânat mâna, cu toate că punea adesea la cale atacuri părelnice astfel ca, prin victorii uşoare, răzvrătiţii ăştia să nu-şi mai încapă în piele de-atâta încredere în ei. Aşa cum s-a şi dovedit curând. Căci Túrin a dat numele de Dor-Cuarthol întregii întinderi dintre Teiglin şi hotarul apusean al Doriathului; iar sieşi, ungându-se drept stăpân al ţării, şi-a spus Gorthol, un nume nou ce însemna Coiful Groazei; şi se simţea de parcă avea aripi noi. Lui Beleg însă i se părea că alta ar fi trebuit să fie înrâurirea Coifului asupra lui Túrin; şi, întrezărind zilele ce aveau să vină, gânduri tulburi au început să-l frământe.

Într-un rând, pe la sfârşitul verii, şedea împreună cu Túrin în Echad, odihnindu-se după o lungă hărţuire şi un marş la fel de lung. Şi i-a spus Túrin lui Beleg:

— De ce eşti amărât şi gânditor? Oare nu merg toate bine de când te-ai întors la mine? Nu s-a dovedit a fi bun planul meu?

— Toate-s bune acum, a răspuns Beleg. Duşmanii noştri încă nu s-au dezmeticit şi-s tot speriaţi. Şi-n faţă ne stau încă zile bune – o vreme.

— Şi după aceea? a întrebat Túrin.

— Vine iarna, a răspuns Beleg. Şi-apoi un alt an, pentru cei ce-or mai trăi să-l prindă.

— Şi după aceea?

— Mânia Angbandului. Am ars doar vârfurile degetelor de la Mâna Neagră – nimic mai mult. Ea nu se va retrage.

— Dar oare nu este tocmai mânia Angbandului ţinta şi bucuria noastră? a întrebat Túrin. Ce altceva te-ai aştepta să fac?

— Ştii prea bine. Dar despre acea cale m-ai oprit să mai vorbesc. Acum însă ascultă-mă cu luare-aminte. Căpetenia unei armii numeroase are multe nevoi. Întâi îi trebuie un refugiu sigur; apoi avere şi mulţi a căror treabă să nu fie războiul. Când sporeşte numărul oştenilor, e nevoie de hrană, mai multă decât pot vânătorii să găsească în sălbăticie; şi-apoi, cu atât de mulţi, se duce şi vorba mai iute. Amon Rudh e un loc bun pentru o mână de oameni – are şi ochi, şi urechi. Dar n-are nimic împrejur şi poate fi văzut de la depărtare; nu-i nevoie de cine ştie ce oştire să-l împresoare dacă nu e păzit de o oaste mult mai numeroasă decât este a noastră acum sau va fi vreodată.

— Orice-ai zice, eu voi fi căpetenia armiei mele, nu s-a lăsat Túrin. Şi, dacă ea piere, voi pieri şi eu. Stau aici, în calea lui Morgoth, şi, câtă vreme stau aici, el nu poate folosi drumul spre miazăzi.

Veşti desluşite despre Coiful Dragonului, care se afla în tărâmul de pe malul apusean al Sirionului, au ajuns iute la urechile lui Morgoth şi, auzindu-le, el a izbucnit în râs, căci, iată, Túrin i se arăta din nou, cel îndelung pierdut în umbre şi sub vălurile lui Melian. Dar îi dădea târcoale şi teama că Túrin va ajunge atât de puternic încât blestemul pe care-l abătuse asupra lui nu se va mai împlini, iar el va scăpa de soarta ce-i fusese hărăzită ori poate se va refugia în Doriath, unde ochii lui Morgoth nu-l vor mai putea vedea. Chitea să-l prindă pe Túrin şi să-l facă să sufere, ca şi pe tatăl său, să-l supună la cazne şi să-l înrobească.

Beleg adevăr grăise când îi spusese lui Túrin că nu izbutiseră decât să ardă degetele Mâinii Negre, care cu nici un chip nu se va retrage. Dar Morgoth îşi ţinea bine ascunse socotelile pe care şi le făcea şi, până una-alta, se mulţumea să-şi trimită într-acolo cele mai iscusite iscoade; n-a trecut mult până când Amon Rudh a fost înconjurat de ochi supraveghetori, pândind din sălbăticie nebăgaţi în seamă, fără să se apropie de cetele de oameni care veneau şi plecau.

Doar Mîm ştia că orcii adăstau pe pământurile ce înconjurau Amon Rudh, iar ura pe care i-o purta lui Beleg i-a îmboldit

sufletul smolit să ia o hotărâre ticăloasă. Într-o bună zi, când anul era pe sfârşite, le-a spus oamenilor din Bar-en-Danweth că pleca împreună cu fiul său Ibun să caute rădăcini, pentru proviziile de iarnă; dar adevăratul său gând era acela de a-i găsi pe slujitorii lui Morgoth şi de a-i duce la ascunzătoarea lui Túrin.

Cu toate acestea, Mîm a încercat să se tocmească; orcii au râs, dar Mîm le-a spus că habar n-aveau dacă-şi închipuiau că puteau scoate ceva prin tortură de la un gnom scundac. Atunci au vrut să ştie ce anume le cerea în schimb, iar Mîm le-a zis: ei să-i plătească greutatea în fier a fiecărui om pe care-l prindeau ori îl răpuneau, în afară de Túrin şi Beleg, pentru care cerea aur; sălaşul lui Mîm, după ce îl vor fi scăpat de Túrin şi ai săi ciraci, să-i fie lăsat lui, iar el să scape nevătămat; Beleg să fie lăsat acolo, legat fedeleş, ca să-i facă Mîm de petrecanie; iar pe Túrin să-l lase să plece.

Trimişii lui Morgoth s-au învoit pe dată cu tot ceea ce le ceruse Mîm, fără însă a avea de gând să împlinească nici prima, nici a doua condiţie. În sinea lui, căpitanul orcilor şi-a zis că soarta lui Beleg o puteau lăsa în grija lui Mîm; cât despre a-l lăsa pe Túrin să plece liber, el unul primise altă poruncă: să fie dus „viu în Angband”. Se învoise, nu-i vorbă, cu cele cerute de Mîm, dar pe Ibun avea să-l ţină ostatic, asta nu se negocia; atunci Mîm s-a înspăimântat şi a încercat să bată în retragere ori să scape în vreun fel. Însă fiul său era în mâinile orcilor, încât Mîm s-a văzut nevoit să-i călăuzească până la Bar-en-Danweth. Şi uite aşa a fost trădată Casa Răscumpărării.

S-a mai spus că suprafaţa pietroasă ce alcătuia coroana ori căciula dealului Amon Rudh avea vârful pleşuv, retezat, dar, oricât de abrupte îi erau laturile, oamenii puteau ajunge până sus urcând nişte trepte tăiate în stâncă, ce porneau de la pragul ori terasa din dreptul intrării în sălaşul lui Mîm. Chiar în vârf vegheau oameni puşi de strajă, iar aceştia au dat alarmă că se apropiau duşmanii. Dar, călăuziţi de Mîm, orcii au ajuns până pe terasa din faţa intrării, iar Túrin şi Beleg au fost nevoiţi să se retragă pe pragul sălaşului Bar-en-Danwedh. Câţiva dintre oamenii care au încercat să urce treptele tăiate în stâncă au fost doborâţi de săgeţile orcilor.

Túrin şi Beleg s-au refugiat în peşteră şi au rostogolit o piatră mare în dreptul intrării. Abia acum, aflându-se ei la mare ananghie, le-a dezvăluit Andróg scara tainică ce ducea pe culmea teşită a lui Amon Rudh, scara peste care dăduse când se

pierduse în peşteră – dar despre asta s-a mai povestit. Atunci Túrin şi Beleg au urcat împreună cu mulţi dintre oamenii lor această scară şi au ajuns sus, pe vârf, luându-i prin surprindere pe puţinii orci care urmaseră poteca de pe povârniş, şi i-au împins în abis. O vreme – nu lungă le-au ţinut piept orcilor care urcau stânca, dar adăpost nu aveau pe acel creştet pleşuv şi mulţi au fost săgetaţi trăgându-se asupra lor de jos. Cel mai viteaz s-a dovedit Andróg, care a căzut în capul scării, rănit de o săgeată, fără nădejde de scăpare.

Túrin şi Beleg au rămas doar cu zece oameni şi împreună s-au retras în mijlocul creştetului, unde se găsea un stei, şi, aşezându-se de jur împrejurul lui, s-au apărat până ce toţi au căzut ucişi, în afară de Beleg şi Túrin, asupra cărora orcii au aruncat nişte plase. Túrin a fost legat fedeleş şi dus de-acolo; l-au legat orcii şi pe Beleg, care era rănit, dar pe el l-au lăsat pe pământ, cu încheieturile mâinilor şi gleznele priponite în piroane de fier înfipte în stâncă.

Descoperind şi ei scara tainică, orcii au coborât de pe vârf şi au intrat în Bar-en-Danwedh, pângărindu-l şi jefuindu-l. Nu l-au găsit pe Mîm, care pândea în cine ştie ce cotlon al peşterii; dar, după ce aceştia au plecat de pe Amon Rudh, Mîm a urcat pe vârful dealului şi, îndreptându-se spre locul unde Beleg zăcea ţintuit, nemişcat, i-a dat târcoale în vreme ce-şi ascuţea pumnalul.

Dar Mîm şi Beleg nu erau singurele fiinţe vii de pe acea înălţime de piatră. Andróg, deşi el însuşi rănit de moarte, s-a târât printre leşuri spre ei, şi apucând o sabie a azvârlit-o spre gnom. Scoţând un ţipăt de spaimă, Mîm a rupt-o la fugă spre buza stâncii şi a dispărut; a tulit-o în jos, pe o bârnă de capre, abruptă, pe care o ştia doar el. Cu ultimele puteri, Andróg a retezat funiile ce-l ţineau legat pe Beleg, redându-i libertatea.

Iar Andróg a mai apucat să îngaime:

— Rănile mele sunt prea adânci, chiar şi pentru putinţa ta de a le tămădui.

Şi, cu aceste vorbe, şi-a dat sufletul.

Capitolul IX
MOARTEA LUI BELEG

Printre morţi l-a căutat Beleg pe Túrin, ca să-l îngroape; dar leşul nu i l-a găsit. Atunci a înţeles că fiul lui Húrin era încă în viaţă şi dus ca prizonier în Angband; însă el s-a văzut nevoit să rămână în Bar-en-Darwedh, până i se vor fi tămăduit rănile. Abia atunci s-a aşternut la drum, fără multă speranţă, încercând să găsească urmele orcilor – a dat peste ele aproape de Trecerea peste Teiglin. Acolo acestea se împărţeau, unele trecând pe sub poala Codrului Brethil, spre Vadul Brithiach, iar celelalte apucând-o spre apus. Beleg s-a dumirit de îndată că trebuia să se ia după acelea care se îndreptau întins spre Angband, străbătând Trecătoarea Anach. Astfel, şi-a continuat drumul prin Dimbar, a urcat spre trecătoarea Anach din Ered Gorgoroth, Munţii Groazei, şi a ajuns în podişul Taur-nu-Fuin, Pădurea de sub Umbra Nopţii, un ţinut al spaimei şi al vrăjitorilor întunericului, al rătăcirilor şi deznădejdii.

L-a apucat noaptea pe acel pământ ticăloşit şi, pe neaşteptate, Beleg a văzut o lumină firavă printre copaci; îndreptându-se într-acolo, a dat peste un elf care dormea la rădăcina unui copac înalt şi uscat; lângă capul acestuia se găsea

un lămpaş de pe care căzuse acoperământul. L-a trezit Beleg din somn, i-a dat o bucată de *lembas* şi l-a întrebat ce vânt îl adusese în locul acela cumplit; iar elful i-a răspuns că se numea Gwindor, fiul lui Guilin.

Beleg s-a uitat îndurerat la el; în faţa lui se găsea doar o umbră cocârjată şi nevolnică a celui care fusese Seniorul din Nargothrond, iar în Bătălia Lacrimilor Făr’ de Număr călărise până la porţile Angbandului, unde căzuse prizonier. Puţini dintre noldorii prinşi de Morgoth erau ucişi, şi asta din pricină că erau neîntrecuţi în a scoate din măruntaiele pământului metale şi nestemate; din aceeaşi pricină a scăpat şi Gwindor cu viaţă şi a fost pus la muncă în minele de la miazănoapte. Noldorii aceştia aveau multe lămpaşe Fëanoriene, nişte cristale atârnate într-o plasă fină de inele, care luceau etern cu o radiere albastră ce venea din lăuntrul lor, numai bună pentru a găsi drumul în întunecimea nopţii sau în tuneluri; nici măcar ei, noldorii, nu cunoşteau taina acestor lămpaşe. Astfel au izbutit mulţi dintre elfii truditori în mine să scape din bezna adâncurilor, bortelindu-şi drumul până afară. Gwindor însă primise şi o sabie scurtă de la un elf care muncea în fierărie şi, odată, în timp ce muncea din greu într-o galerie săpată în stâncă, numai ce s-a năpustit asupra păzitorilor. A scăpat el, nu-i vorbă, doar că ciung de-un braţ, iar acum zăcea sfârşit sub cetinile marilor pini ai codrului Taur-nu-Fuin.

De la Gwindor a aflat Beleg că mica ceată de orci aflaţi undeva în faţa lor, de care el unul se ascunsese, nu ducea nici un prizonier şi înainta în grabă; vreo ariergardă, te pomeneşti, ducând veşti în Angband. L-a cuprins disperarea pe Beleg auzind acestea; bănuia acum că urmele pe care le văzuse apucând-o spre apus, după Trecerea peste Teiglin, erau ale unei oştiri mai mari, care, după obiceiul orcilor, se dedase la prădăciuni peste tot pe unde trecuseră, în căutare de hrană şi lucruri de preţ, iar acum pesemne se întorceau, în Angband prin „Gâtuitură”, lungul defileu al Sirionului, aflat mult mai departe la apus. Dacă aşa stăteau treburile, singura lui nădejde era aceea a se înturna la Vadul Brithiach şi apoi s-o apuce spre miazănoapte, spre Toi Sirion. Dar abia de hotărâse astfel, că au şi auzit zgomotele făcute de o oaste numeroasă, care se apropia prin pădure dinspre miazăzi; ascunzându-se în rămurişul unui copac, i-au zărit trecând pe slujitorii lui Morgoth, abia mergând, atât erau de îngreunaţi de prădăciuni şi prizonieri şi înconjuraţi

de lupi. Şi l-au văzut pe Túrin cu mâinile prinse în lanţuri, mânat cu biciul.

Abia atunci i-a spus Beleg lui Gwindor ce anume căuta el în Taur-nu-Fuin; Gwindor a încercat să-i schimbe gândul, zicându-i că nu va izbuti decât să i se alăture lui Túrin în chinurile care-l aşteptau. Dar Beleg nu voia să-l părăsească pe Túrin şi, cu toate că el însuşi se simţea cuprins de deznădejde, hotărârea lui a retrezit speranţa în inima lui Gwindor; aşa că au plecat împreună, urmându-i pe orci, până când au ieşit din codru pe povârnişurile înalte la poalele cărora se aflau dunele pustietăţii Anfauglith. Acolo îşi făcuseră orcii tabăra, într-o văioagă stearpă, de unde se vedeau ţancurile Thangorodrimului, punându-i pe lupi drept strajă de jur împrejurul malurilor sale. Şi numai ce-au pornit ei să benchetuiască şi să se înfrupte din bunătăţile prădate; iar după ce şi-au supus prizonierii la cazne, cei mai mulţi dintre ei au căzut morţi de beţi şi au adormit. Lumina zilei se stinsese de-acum, iar întunericul se adâncea. O furtună cumplită se apropia cu repeziciune de la apus şi duduituri se auzeau în depărtare când Beleg şi Gwindor s-au furişat pe brânci spre văioagă.

După ce tabăra s-a cufundat în somn, Beleg şi-a luat arcul şi în întuneric, a săgetat patru dintre lupii-străjeri, aflaţi pe clina dinspre miazăzi, unul câte unul, fără să scoată cel mai mic zgomot. Apoi cei doi au intrat în tabără, înfruntând primejdia de a fi prinşi, şi l-au găsit pe Túrin, cu lanţuri la mâini şi la picioare, legat de un copac.În jurul lui erau cuţite aruncate spre el de schingiuitorii lui şi înfipte în trunchi, dar el nu era rănit; fără simţire zăcea, poate căzut într-o stare de sfârşeală pricinuită de cine ştie ce licoare sau poate adormit, răpus de istovire. Beleg şi Gwindor au tăiat legăturile ce-l ţineau ţintuit de copac şi l-au scos pe Túrin din tabără. Era însă mult prea greu ca să-l poată duce departe, încât n-au izbutit să ajungă decât până la un desiş de scaieţi, spre creasta povârnişurilor ce străjuiau tabăra. Acolo l-au lăsat jos; în ăst timp, furtuna se apropia, iar fulgerele scăpărau peste Thangorodrim. Beleg şi-a scos sabia Anglachel şi cu ea a retezat fiarele ce-l legau pe Túrin. Dar soarta din acea zi s-a dovedit mai puternică, făcând ca tăişul lui Eol, Elful Întunecat, să-i alunece din mână şi să-i cresteze lui Túrin laba piciorului.

Atunci Túrin s-a trezit cuprins brusc de furie şi spaimă şi, când a dat cu ochii de o umbră aplecată în întuneric asupra sa, cu un tăiş în mână, a sărit în sus ţipând, încredinţat că orcii

veniseră iarăşi să-l chinuie; s-a luptat cu umbra în întuneric, a smuls-o pe Anglachel şi a înfipt-o în Beleg Cúthalion, gândind că e unul dintre duşmani.

Dar, cum stătea el aşa, descătuşat şi gata să-şi vândă scump pielea în lupta cu vrăjmaşii pe care-i închipuia peste tot în jur, un fulger cumplit a brăzdat cerul deasupra lor şi în lumina aceea s-a uitat în jos şi a văzut chipul lui Beleg. Ca trăsnit a rămas Túrin, mut, cu ochii aţintiţi la moartea aceea nemiloasă, înţelegând ce făcuse; iar chipul său era atât de încrâncenat în lumina fulgerelor ce scăpărau peste tot, încât Gwindor s-a ghemuit la pământ, fără să cuteze a-şi ridica ochii.

În tabăra din vale, orcii se treziseră şi ei, din pricina furtunii dar şi a strigătului lui Túrin, şi au descoperit că prizonierul lor dispăruse; n-au pornit însă în căutarea lui, cotropiţi cum erau de groaza ce le-o stârnea tunetul de la apus, încredinţaţi că era trimis împotriva lor de puternicii Duşmani de dincolo de Mare. Apoi s-a pornit vântul, baierile cerului s-au rupt şi de pe coamele podişului Taur-nu-Fuin se prăvăleau torente. Dându-şi seama în ce primejdie se aflau, Gwindor i-a strigat lui Túrin să plece de-acolo, dar flăcăul continua să şadă nemişcat în furtună, cu chipul împietrit, lângă trupul lui Beleg Cúthalion, care zăcea în crângul întunecat, ucis de propria lui mână tocmai când acesta îi tăiase lanţurile ce-l înrobiseră.

Până dimineaţă, furtuna se îndepărtase spre răsărit, peste Lothlam, făcând loc soarelui de toamnă, fierbinte şi strălucitor; dar orcii urau soarele la fel de mult ca şi tunetul şi, pe lângă asta, credeau că Túrin fugise departe de locul acela, iar ploaia îi ştersese urmele, aşa că au luat-o din loc în mare grabă, nerăbdători să se întoarcă în Angband. Gwindor i-a zărit în zare, mărşăluind spre miazănoapte, peste nisipurile aburinde ale pustiului Anfauglith. Carevasăzică, orcii se întorceau la Morgoth cu mâinile goale, lăsându-l în urmă pe fiul lui Húrin, care şedea cu un aer buimac, ca de nebun, pe un povârniş al podişului Taur-nu-Fuin, apăsat de o povară mult mai grea decât lanţurile orcilor.

Cu chiu, cu vai, Gwindor a reuşit să-l scoată pe Túrin din împietrire, ca să-l ajute să-l îngroape pe Beleg. S-a ridicat Túrin ca prin vis; împreună l-au întins pe Beleg într-o scobitură, iar alături l-au pus pe Belthronding, marele său arc, făcut din lemn negru de tisă. Dar pe Anglachel, temuta sabie, a luat-o Gwindor, spunând că, decât să zacă nefolositoare în pământ, mai bine să

se răzbune pe slujitorii lui Morgoth; şi a mai luat Gwindor şi turtele *lembas* ale lui Melian, să le dea puteri în sălbăticie.

Astfel a pierit Beleg Arcul Puternic, cel mai credincios prieten, cel mai priceput şi mai destoinic dintre toţi cei ce sălăşluiau în Codrii Beleriandului în Zilele de Odinioară, răpus de mâna celui pe care l-a iubit mai presus decât pe oricine altcineva; iar durerea pentru pierderea lui i s-a întipărit lui Túrin pe chip pentru totdeauna.

În schimb, elful din Nargothrond simţea în el o nouă putere şi, plin de curaj, l-a călăuzit pe Túrin departe de Taur-nu-Fuin. Tot timpul cât au străbătut ei drumuri şi poteci lungi, presărate de primejdii, Túrin nu a scos o vorbă; mergea ca unul care nu mai are nici o dorinţă sau nădejde în suflet. Anul se apropia de sfârşit. Iarna se abătuse de-acum peste meleagurile de la miazănoapte. Dar Gwindor era tot timpul acolo, lângă el, să-l păzească şi să-l călăuzească; aşa au trecut ei Sirionul spre apus şi, într-un târziu, au ajuns la Frumosul Heleşteu şi la Eithel Ivrin, izvoarele Râului Narog, la poalele Munţilor Umbrei, şi i-a vorbit Gwindor lui Túrin astfel:

— Trezeşte-te, Túrin, fiu al lui Húrin! Pe Lacul Ivrin este numai râset. Din fântâni de cleştar nesecate îşi ia el apele şi nimic nu-l poate întina, căci e păzit de Ulmo, Domnul Apelor, care i-a săvârşit frumuseţea în străvechime.

Túrin a îngenuncheat şi a băut din apa lacului; pe neaşteptate, s-a aruncat la pământ şi lacrimile au prins să curgă slobode, tămăduindu-l de nebunia ce-l cuprinsese.

Acolo a făcut el un cântec pentru Beleg; l-a numit *Laer Cu Beleg,* Cântecul Marelui Arc; îl cânta cu voce tare, fără să-i pese de primejdii. Gwindor i-a pus sabia Anglachel în mână. Túrin ştia că era grea şi aprigă şi că avea puteri mari, dar lama îi era neagră, fără strălucire, cu tăişul tocit.

— Ciudată e lama asta, a spus Gwindor, nu seamănă cu nimic din ce mi-a fost dat să văd în Pământul de Mijloc. Îl jeleşte pe Beleg, aidoma ţie. Fii însă pe pace; eu mă întorc în Nargothrond, fortăreaţa Casei lui Finarfin, unde m-am născut şi am trăit înainte de nenorocirea ce s-a abătut asupră-mi. Iar tu vei veni cu mine şi acolo te vei întrema şi vei prinde puteri.

— Cine eşti? l-a întrebat Túrin.

— Un elf rătăcitor, un sclav fugit, pe care l-a întâlnit Beleg şi i-a dat nădejde. Odată am fost Gwindor, fiul lui Guilin, Senior în

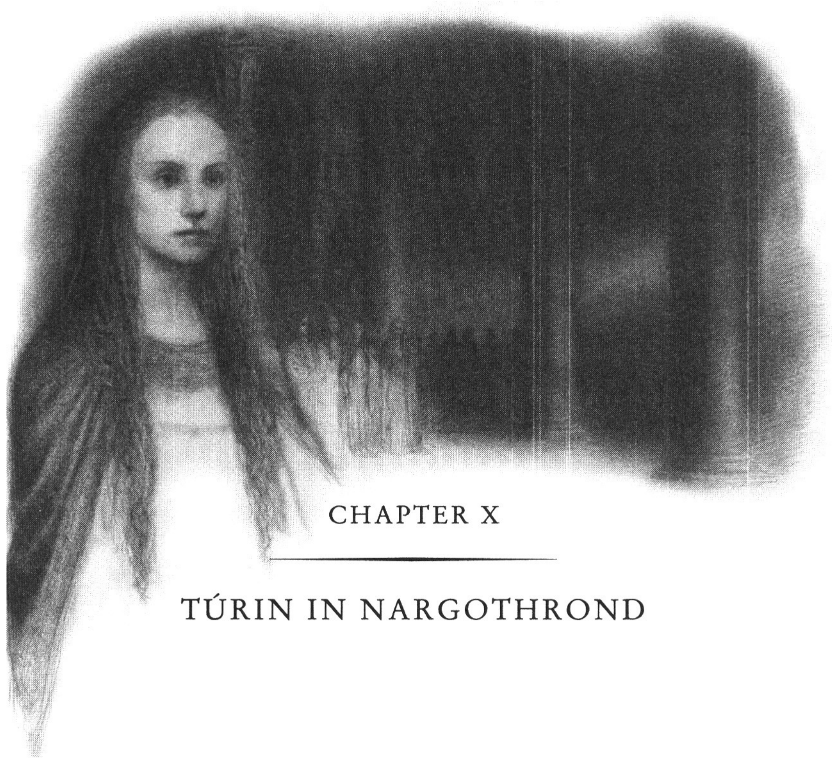
Nargothrond, până am plecat să mă lupt în bătălia Nirnaeth Arnoediad şi am ajuns sclav în Angband.

— Înseamnă că l-ai văzut pe Húrin, fiul lui Galdor, războinicul din Dor-lomin! a întrebat Túrin.

— De văzut nu l-am văzut, a răspuns Gwindor. Dar prin Angband se povesteşte cum că el încă îl mai înfruntă pe Morgoth, iar acesta i-ar fi blestemat pe el şi pe tot neamul său.

— Aşa-mi vine să cred, a zis Túrin.

S-au ridicat de pe mal şi, lăsând în urmă Eithel Ivrin, s-au îndreptat spre miazăzi, de-a lungul Narogului, până au fost prinşi de iscoadele elfilor şi duşi ca prizonieri în fortăreaţa ascunsă. Astfel a ajuns Túrin în Nargothrond.

Capitolul X
TÚRIN ÎN NARGOTHROND

La început, Gwindor n-a fost recunoscut de-ai săi, căci plecase tânăr şi vânjos şi se întorsese ca un bătrân de-al oamenilor muritori, într-atât îl măcinaseră chinurile şi truda din mină; iar acum era şi olog. Dar Finduilas, fiica Regelui Orodreth, a ştiut cine este şi i-a dat bineţe; îl iubise pe Gwindor şi chiar fuseseră juruiţi unul altuia înainte de bătălia Nirnaeth, iar el o iubise pentru frumuseţea ei într-atât de mult încât o numise Faelivrin, ceea ce înseamnă strălucirea soarelui în iazurile Ivrinului.

S-a întors dară Gwindor acasă şi, de hatârul lui, Túrin a fost lăsat să intre împreună cu el în Nargothrond; căci era om viteaz,

a spus Gwindor, şi prieten drag al lui Beleg Cúthalion din Doriath. Dar, când Gwindor a dat să-i spună pe nume, Túrin l-a oprit:

— Sunt Agarwaen, a zis el, fiul lui Úmarth (adică Pătat-de-Sânge, Fiul Ghinionului), vânător în codri.

Dar, cu toate că elfii bănuiau că-şi luase aceste nume din pricină că-şi ucisese prietenul (neştiind ei de alte pricini), nu l-au mai iscodit.

Fierari pricepuţi din Nargothrond au bătut din nou tăişul sabiei Anglachel, dându-i-o lui Túrin ca nouă şi, cu toate că lama avea să-i fie întotdeauna neagră, tăişurile îi luceau ca focul mocnit. Lui Túrin însuşi i s-a dat în Nargothrond numele de Mormegil, Sabia Neagră, mergându-i vestea pentru faptele sale cu acea armă; iar sabia el şi-a numit-o Gurthang, Fierul Morţii.

Atât de mari îi erau vitejia şi destoinicia în luptele cu orcii, încât Túrin se bucura de tot mai multă preţuire din partea lui Orodreth, care l-a primit în sfatul său. Lui Túrin nu-i plăcea felul în care se luptau elfii din Nargothrond, cu atacuri neaşteptate, furişări şi săgeţi trase din ascunzişuri, astfel că îi îndemna să uite de ele şi să-şi folosească mai curând forţa pentru a-i ataca pe slujitorii Duşmanului, să pornească lupta la câmp deschis şi să le ia urma celor ce spălau putina. Dar Gwindor mereu vorbea împotriva lui Túrin la Sfatul Regelui, spunând că fusese în Angband şi ştia câte ceva despre oştirile lui Morgoth şi îi ghicise şi planurile.

— Victoriile mărunte se vor dovedi păguboase până la urmă, zicea el; căci astfel Morgoth va afla unde se găsesc cei mai curajoşi dintre duşmanii lui şi va strânge oştire îndeajuns de mare să-i distrugă. Întreaga putere unită a elfilor şi a Edainilor nu va ajunge decât pentru a-l ţine în loc şi a se alege cu liniştea unui asediu; lung, nu-i vorbă, dar numai atât de lung cât să-i dea răgaz lui Morgoth să-l spargă; şi nicicând o asemenea unire nu va mai putea fi făptuită. Tăinuirea este singura noastră nădejde de supravieţuire. Până la venirea valarilor.

— Valarii! a izbucnit Túrin. Pe voi v-au părăsit, iar pe oameni îi dispreţuiesc. Ce rost are să privim spre apus, peste Marea fără Sfârşit, spre scăpătarea muribundă de la apus? Noi n-avem treabă decât cu un singur vala, anume cu Morgoth; şi, dacă până la urmă nu-l putem înfrânge, batăr îi rănim şi-i oprim. Victoria e victorie, oricât ar fi de mică, iar valoarea nu-i stă doar în ceea ce urmează după ea. Dar este şi folositoare. Lupta din umbră n-are sorţi de izbândă până la urmă; singurul zid în calea

lui Morgoth sunt armele. Dacă nu faceţi nimic să-l împiedicaţi, întregul Beleriand va cădea sub umbra lui, mai curând decât gândiţi, şi-atunci rând pe rând vă va forţa să ieşiţi din vizuină. Şi-apoi? Câţiva supravieţuitori demni de milă vor fugi spre miazăzi şi spre apus şi se vor tupila pe ţărmurile mării, prinşi la mijloc, între Morgoth şi Ossë. Mai bine atunci să ne câştigăm gloria, chiar dacă scurtă; sfârşitul n-are cum fi mai rău. Vorbeşti de tăinuire, spui că doar în ea zace nădejdea noastră; dar, chiar de-ar fi să atacaţi prin surprindere şi să răpuneţi toate iscoadele lui Morgoth până la ultima, ca nici una să nu se poată întoarce vreodată cu veşti în Angband, el taman astfel va afla că trăiţi şi va ghici şi unde anume. Şi vă mai spun: chiar dacă oamenii muritori au viaţa scurtă pe lângă cea a elfilor, mai curând şi-o petrec în bătălie decât fugind sau supunându-se; nesupunerea lui Húrin Thalion este o faptă măreaţă. Şi, chiar dacă Morgoth îl răpune pe făptuitor, nu poate şterge fapta ca şi când n-ar fi fost. Chiar şi stăpânii Apusului o vor cinsti. Oare nu stă scris în istoria Ardei, de unde nici Morgoth şi nici Manwë n-o pot face să dispară?

— Vorbeşti de lucruri măreţe, a răspuns Gwindor, şi-mi este limpede că ai trăit printre Eldari. Dar de întunecime ţi-e cuprinsă mintea dacă-i pui alături pe Morgoth şi pe Manwë ori dacă vorbeşti despre valari ca despre vrăjmaşii elfilor şi ai oamenilor; căci valarii nu dispreţuiesc nimic, cu atât mai puţin pe Copiii lui Iluvatar. Nici n-ai habar de toate nădejdile Eldarilor. Ştim toţi de prorocirea cum că într-o bună zi un sol din Pământul de Mijloc va străpunge negurile şi va ajunge în Valinor, iar Manwë va auzi şi Mandos se va îndupleca. Oare pentru acea vreme nu se cade să păstrăm sămânţa noldorilor şi a Edainilor? Iar Círdan sălăşluieşte acum la miazăzi şi acolo se făuresc corăbii; dar ai tu ştiinţă de corăbii şi de mare? Tu te gândeşti la tine şi la gloria ta şi ne îmboldeşti să facem la fel; dar mai trebuie să ne gândim şi la alţii pe lângă noi înşine, căci nu toţi pot să lupte şi să piară, iar pe aceştia trebuie să-i ferim de război şi de nimicire, atât cât mai putem.

— Atunci trimite-i la corăbiile voastre, cât mai este vreme, a zis Túrin.

— Nu vor să se despartă de noi, a răspuns Gwindor, chiar dacă Círdan i-ar putea adăposti pe toţi. Trebuie să rămânem împreună cât mai îndelung cu putinţă şi nu să ne jucăm cu moartea.

— Tocmai la asta am găsit răspuns, a zis Túrin. Apărare curajoasă a hotarelor şi lovituri nemiloase, înainte ca duşmanul să-şi strângă rândurile; numai astfel aveţi nădejde să rămâneţi împreună multă vreme. Şi oare aceia despre care vorbeşti cu drag, cei care se furişează prin păduri şi-i vânează asemenea lupilor pe cei rătăciţi de oaste, fac mai mult decât cel care-şi pune coiful, îşi ia scutul şi-i alungă pe vrăjmaşi, chiar de-s mai mulţi decât întreaga lui armie? Măcar femeile Edainilor nu şi-au împiedicat bărbaţii să lupte în Nirnaeth Arnoediad.

— Dar au îndurat mai multă durere decât dacă nu s-ar fi dus acea bătălie, a zis Gwindor.

Túrin avea tot mai multă trecere pe lângă Orodreth şi într-o bună zi a fost numit sfetnicul de frunte al regelui, care-i cerea sfatul în toate cele. În acele vremuri, elfii din Nargothrond au uitat de felul lor ascuns de a fi şi au umplut arsenalele cu arme; sfătuiţi de Túrin, noldorii au durat un pod mare peste Narog, care pornea chiar de la Porţile lui Felagund, pentru ca armiile lor să poată trece râul mai iute, căci războiul se înteţise între timp, mai cu seamă pe malul răsăritean al Narogului, pe Câmpia Străjuită. Ca hotar de la miazănoapte, Nargothrondul stăpânea acum Pământul Discordiei, aproape de izvoarele râurilor Ginglith şi Narog şi de poalele Codrilor Nuath. Între Nenning şi Narog orcii nu pătrundeau; la răsărit de Narog, regatul se întindea până la Teiglin şi la marginile Bărăganurilor stăpânite de Nibin-noeg.

Curând, nimeni nu mai lua seama la vorbele lui Gwindor, nemaifiind cel mai priceput în mânuirea armelor, iar puterea slăbindu-i; unde mai pui că adesea îl chinuia durerea braţului ciuntit. Túrin însă era tânăr, abia atinsese vârsta la care putea fi numit bărbat, iar la înfăţişare semăna aidoma cu Morwen Eledhwen, mama sa; înalt, acelaşi păr negru şi aceeaşi piele albă, aceiaşi ochi cenuşii, mai chipeş decât orice alt muritor din Zilele de Odinioară. Vorba şi felul lui de a fi aminteau de străvechiul regat al Doriathului şi chiar şi printre elfi putea fi luat, la prima vedere, drept un vlăstar al măreţelor spiţe ale noldorilor. Într-atât de neînfricat era Túrin, şi-ntr-atât de priceput în mânuirea armelor, mai cu seamă a sabiei şi scutului, încât elfii spuneau că nu putea fi răpus decât printr-o întâmplare nefericită ori de o săgeată ticăloasă trasă de la depărtare. Aşa că i-au dăruit zale din cele făcute de gnomi, ca să-l apere; şi odată, când era el foarte înverşunat, a descoperit printre armele

din arsenal o mască de-a gnomilor, aurită toată, pe care şi-a pus-o înaintea unei bătălii – a fost de-ajuns că vrăjmaşii să fugă din calea lui.

S-ar fi zis că toate mergeau după placul inimii lui şi bine, treabă avea întocmai cum îşi dorise şi era respectat pentru ceea ce făcea, se purta curtenitor cu toată lumea, nu mai era atât de încrâncenat, încât n-a trecut mult până când a câştigat inimile tuturor celor din Nargothrond. Astfel, mulţi îl numeau Adanedhel, Omul-elf. Dar, dintre toţi, Finduilas, fiica lui Orodreth, simţea cum îi tresaltă inima ori de câte ori se apropia el ori se găsea în aceeaşi încăpere cu ea. Avea părul bălai Finduilas, al celor din spiţa lui Finarfin, iar lui Túrin începuse să-i facă plăcere să o vadă şi să fie în compania ei; îi amintea de cei din neamul lui şi de femeile din Dor-lómin, din casa părintelui său.

La început, o întâlnea numai când se afla şi Gwindor prin preajmă, dar, după o vreme, l-a căutat ea şi astfel se întâlneau uneori numai ei doi, deşi de fiecare dată părea că întâmplarea îi aducea împreună. Apoi ea a început să-lîntrebe despre Edaini, din care mai văzuse şi ea când şi când câte unul, şi despre ţara şi neamul lui.

Iar Túrin îi răspundea fără ocolişuri, cu toate că nu pomenea numele meleagului unde se născuse ori pe cele ale rubedeniilor sale; odată i-a zis:

— Am avut o soră, Lalaith, aşa-i spuneam eu; chipul tău de ea îmi aduce aminte. Dar Lalaith era o copiliţă, o floare galbenă în iarba verde a primăverii; de-ar fi trăit, poate că acum s-ar fi veştejit de durere. Dar tu semeni cu o regină şi cu un copac de aur; mi-ar plăcea să am o soră atât de frumoasă.

— Dar şi tu pari de viţă regească, i-a zis ea, asemenea Seniorilor poporului lui Fingolfin; aş vrea să am un frate atât de viteaz. Şi nu cred că Agarwaen este numele tău adevărat, nici nu ţi se potriveşte, Adanedhel. Am să te numesc Thúrin, Taina.

Túrin a tresărit auzind-o, dar a zis:

— Nu e numele meu, cu adevărat, şi eu nu-s rege, căci regii noştri dintre Eldari se trag, iar eu nu-s eldar.

Acum Túrin a băgat de seamă că Gwindor nu-i mai arăta aceeaşi prietenie ca la început; şi-l mai mira ceva; dacă la început suferinţa şi groaza ce i le stârnea Angbandul lui Gwindor se depărtaseră de el, acum părea că iarăşi îi cuprinseseră grijile şi tristeţea. Şi şi-a zis Túrin în sinea lui; o fi

amărât din pricină că mă împotrivesc sfaturilor sale şi că l-am biruit; mi-aş dori să nu fie aşa. Îl îndrăgea pe Gwindor, pentru că-l călăuzise şi îl tămăduise şi-i era milă de el. Dar în acele zile şi strălucirea lui Finduilas parcă se împuţinase, pasul îi era mai zăbavnic şi chipul îngândurat, supt, trupul firav; şi, băgând de seamă toate acestea, Túrin şi-a spus că fără doar şi poate vorbele lui Gwindor îi strecuraseră fetei spaima în suflet pentru ceea ce avea să vină.

Adevărul e că în Finduilas se ducea o luptă. Pe de o parte, îl preţuia pe Gwindor şi-i era milă de el. Ar fi vrut să nu-i adâncească prin nimic suferinţa, dar, împotriva voinţei ei, iubirea ce i-o purta lui Túrin sporea pe zi ce trecea, iar gândul îi zbură la Beren şi la Luthien. Dar Túrin nu era ca Beren! Nu o privea cu dispreţ, se bucura când ea se găsea în preajma lui, însă Finduilas ştia că el nu-i putea dărui iubirea pe care şi-o dorea ea. Mintea şi sufletul lui îi erau în altă parte, hălăduind pe râuri din primăveri demult trecute.

Într-o bună zi, Túrin i-a vorbit lui Finduilas, spunându-i:

— Nu lăsa vorbele lui Gwindor să te înspăimânte. A pătimit în întunecimea din Angband, iar unui viteaz ca el îi vine greu să fie olog şi neputincios din astă pricină. Are nevoie de multă alinare şi de-un răgaz mai lung să se tămăduiască.

— Ştiu prea bine, a răspuns ea.

— Dar mulţumită nouă va avea acest răgaz! Nargothrond nu va cădea! Nicicând Morgoth Mişelul nu va mai ieşi din Angband, doar pe servitorii săi se va mai putea bizui; sunt vorbele lui Melian din Doriath. Ei sunt degetele de la mâna lui, iar noi le vom zdrobi şi le vom reteza, până ce-şi va trage înapoi ghearele. Nargothrond nu va cădea!

— O fi cum spui, a zis Finduilas. Nu va cădea dacă tu vei izbândi. Dar fii cu băgare de seamă, Thúrin, inima mi-e grea când te văd mergând la bătălie, de teamă ca Nargothrond să nu te piardă.

Apoi Túrin l-a căutat pe Gwindor şi i-a spus:

— Gwindor, prieten drag, te cufunzi iarăşi în întristare; nu trebuie! Căci tămăduirea ţi-o vei regăsi în casele celor de-un neam cu tine şi-n lumina lui Finduilas.

Gwindor s-a uitat lung la Túrin, dar n-a spus nimic, ci faţa i s-a adumbrit.

— De ce mă priveşti astfel? l-a întrebat Túrin. Adesea ochii tăi m-au privit ciudat de o vreme încoace. Ţi-am pricinuit vreo

supărare? M-am împotrivit sfaturilor tale, dar un om trebuie să vorbească după cum îl îndeamnă mintea, şi nu să ascundă adevărul în care crede, dintr-o pricină doar de el ştiută. Mi-aş dori să putem gândi la fel, căci îţi sunt adânc îndatorat, iar acest lucru nu-l voi uita.

— Aşa să fie? a întrebat Gwindor. Cu toate acestea, faptele şi sfaturile tale mi-au schimbat şi casa, şi rubedeniile. Umbra ta adastă asupra lor. De ce m-aş bucura eu, care am pierdut totul din pricina ta?

Dar Túrin n-a înţeles aceste vorbe, nu se gândea decât că Gwindor îl pizmuia pentru preţuirea de care se bucurau el şi sfaturile sale în inima regelui.

După plecarea lui Túrin, Gwindor a rămas cufundat în gânduri întunecate şi l-a blestemat pe Morgoth, care-şi hăituia duşmanii cu nenorociri, oriunde ar fi fugit aceştia.

— Abia acum, a spus el, dau crezare zvonurilor din Angband că Morgoth i-a blestemat pe Húrin şi pe toţi ai lui.

S-a dus s-o caute pe Finduilas şi, găsind-o, i-a spus:

— Eşti apăsată de tristeţe şi îndoială; prea ades îţi duc dorul acum şi-ncep să cred că mă ocoleşti. Dar, pentru că nu-mi spui pricina, trebuie să ghicesc. Fiică a spiţei lui Fingolfin, nu lăsa durerea să se strecoare între noi! Chiar dacă Morgoth mi-a distrus viaţa, tot pe tine te iubesc. Du-te acolo unde te cheamă dragostea; eu unul nu mai sunt potrivit să te iau de soaţă şi nici vitejia mea, nici sfaturile mele nu mai au preţ aici.

Finduilas a izbucnit în plâns.

— N-ai de ce să plângi acum! i-a spus Gwindor. Dar fii cu băgare de seamă, ca să nu ai pricină de lacrimi. Nu e bine ca Întâii Născuţi ai lui Iluvatar să-şi unească viaţa cu Cei Născuţi După; şi nu ar fi nici înţelept, căci viaţa lor e scurtă şi pier curând, lăsându-ne văduviţi cât durează lumea asta. Soarta însăşi nu o îngăduie, decât o dată sau de două ori, dintr-o pricină a destinului pe care noi nu avem cum s-o ştim. Dar omul acesta nu e Beren, a continuat Gwindor, chiar de-i la fel de chipeş şi de viteaz. Şi lui i-a fost scrisă o ursită. O ursită întunecată. Nu te băga peste ea. De-o vei face, dragostea te va trăda şi se va preface în amărăciune şi moarte. Ascultă-mă bine! O fi el *agarwaen* şi i-o fi *Úmarth* părinte, dar adevăratul lui nume este Túrin, fiul lui Húrin, pe care Morgoth îl ţine în Angband şi pe-al cărui neam l-a blestemat. Să nu pui la îndoială

puterea lui Morgoth Bauglir! Nu şi-a lăsat ea semnele în fiinţa mea?

S-a ridicat Finduilas în picioare şi într-adevăr arăta ca o regină.

— Ochii-ţi sunt orbiţi, Gwindor, i-a zis ea. Nu vezi şi nu înţelegi ce urmează să se întâmple. Oare trebuie acum de două ori să mă acopăr de ruşine, dezvăluindu-ţi adevărul? Căci te iubesc, Gwindor, şi mi-e ruşine că nu te iubesc mai mult, ci m-am lăsat cuprinsă de o iubire încă şi mai mare, de care nu pot scăpa. Nu am căutat-o şi multă vreme am pus-o deoparte. Dar, dacă mie mi-e milă de suferinţele tale, ai şi tu milă de ale mele. Túrin nu mă iubeşte şi nu mă va iubi.

— Spui asta numai ca să iei asupră-ţi vina de pe umerii celui pe care-l iubeşti. De ce te caută şi şade îndelung cu tine şi apoi pleacă de două ori mai bucuros?

— Pentru că şi el are nevoie de mângâiere, a zis Finduilas, şi duce dorul după cei de-un neam cu el. Amândoi aveţi nevoi. Dar cum rămâne cu Finduilas? Nu-i de ajuns că-ţi mărturisesc că sunt neiubită, ci mai zici şi tu că vorbesc astfel numai ca să amăgesc?

— Nu, o femeie nu se lasă amăgită cu una, cu două când e vorba de iubire, a răspuns Gwindor. Şi nu vei găsi mulţi care să tăgăduiască iubirea ce li se arată, dacă iubirea e adevărată.

— De-ar fi ca unul din noi trei să mintă, atunci aceea-s eu; fără voia mea, însă. Dar ce-mi vei spune despre soarta ta şi de veştile despre Angband? Ce-mi vei spune despre moarte şi nimicnicie? Adanedhel e prea puternic în povestea Lumii şi faima lui va ajunge chiar şi până la Morgoth într-o bună zi.

— E trufaş, a zis Gwindor.

— Dar şi îndurător. Încă nu s-a trezit deplin, dar mila îi mai poate străpunge inima, lucru pe care nu-l va tăgădui vreodată. Aş zice că mila va fi întotdeauna singura portiţă de intrare în sufletul lui. De mine însă nu-i este milă. Mă venerează, ca şi când i-aş fi mamă şi regină în acelaşi timp!

Se prea poate ca Finduilas să fi spus adevărul, căci vedea lucrurile cu ochii pătrunzători ai Eldarilor. Iar Túrin, care nu ştia ce vorbiseră între ei Finduilas şi Gwindor, se purta cu tot mai multă blândeţe faţă de ea, căci i se părea tot mai tristă. Dar, într-o bună zi, Finduilas i-a spus:

— Túrin Adanedhel, de ce ţi-ai ascuns numele de mine? De-aş fi ştiut cine eşti, nu ţi-aş fi arătat mai puţină cinstire, ci aş fi înţeles mai bine durerea ce te macină.

— Ce vrei să spui? a întrebat-o el. Cine crezi că sunt?

— Túrin, fiul lui Húrin Thalion, căpitanul de la miazănoapte.

Aflând Túrin de la Finduilas despre cele întâmplate, s-a lăsat pradă mâniei şi i-a spus lui Gwindor:

— Mi-ai salvat viaţa şi m-ai apărat, iar pentru astea te-am îndrăgit. Dar acum mi-ai făcut rău, prietene, trădându-mi adevăratul nume, căci mi-ai invocat ursita de care voiam să mă feresc.

— Ursita în tine zace, nu în numele tău, i-a răspuns Gwindor.

În acel timp de linişte şi speranţă, când, mulţumită faptelor lui Mormegil, puterea lui Morgoth era zăgăzuită la apus de Sirion şi în codrii domnea pacea, Morwen a fugit în sfârşit din Dor-lómin, împreună cu Niënor, fiica ei, şi s-a încumetat să străbată lungul drum până la curtea lui Thingol. Acolo însă o aştepta o nouă durere, căci nu l-a mai găsit pe Túrin, iar în Doriath nu se mai ştia nimic despre el de când Coiful Dragonului dispăruse de pe meleagurile de la apus de Sirion; cu toate acestea, Morwen a rămas în Doriath împreună cu Niënor, ca oaspeţi ai lui Thingol şi Melian, fiind cinstite cum se cuvenea rangului lor.

Capitolul XI
CĂDEREA NARGOTHRONDULUI

În primăvara celui de-al cincilea an de la sosirea lui Túrin în Nargothrond, au sosit doi elfi care spuneau că sunt Gelmir şi Arminas, din neamul lui Finarfin; ziceau că au o solie pentru Seniorul din Nargothrond. La vremea aceea, Túrin comanda toate armiile din Nargothrond şi tot ceea ţinea de război; se înăsprise, devenise mândru, dădea porunci în dreapta şi-n stânga, cum dorea şi cum credea că e mai bine. Prin urmare, cei doi au fost aduşi în faţa lui Túrin; dar Gelmir a zis:

— Lui Orodreth, fiul lui Finarfin, vrem noi să-i vorbim.

Iar când a venit Orodreth, Gelmir i-a spus:

— Domnia Ta, din poporul lui Angrod ne tragem şi îndelung am hălăduit după Nirnaeth; dar în ultima vreme am sălăşluit în obştea lui Círdan, lângă Gurile Sirionului. Şi-ntr-o bună zi ne-a chemat la el şi ne-a rugat să venim la tine; căci Ulmo însuşi,

Domnul Apelor, i s-a înfăţişat şi i-a vorbit de o mare primejdie ce se apropie de Nargothrond.

Dar Orodreth, neîncrezător, i-a întrebat:

— De ce, atunci, veniţi încoace dinspre miazănoapte? Ori poate că aveţi şi alte misii de îndeplinit?

Arminas i-a răspuns:

— Da, Domnia Ta. De când s-a sfârşit bătălia Nirnaeth, am tot căutat Regatul Ascuns al lui Turgon, dar nu l-am găsit şi mă tem că din pricina acestei căutări am întârziat prea mult cu solia către tine. Căci Círdan ne-a trimis de-a lungul coastei, cu o corabie, pentru ca drumul să ne fie tăinuit şi grabnic, iar pe ţărm am coborât în Drengist. Dar printre marinari erau câţiva care veniseră în miazăzi cu ani în urmă, ca trimişi ai lui Turgon, şi din vorbele lor spuse cu fereală am înţeles că Turgon ar mai sălăşlui la miazănoapte, şi nu la miazăzi, aşa cum mulţi cred. Dar n-am găsit nici semne, nici zvonuri despre ceea ce căutam.

— De ce-l căutaţi pe Turgon? a vrut să ştie Orodreth.

— Pentru că, din cât se spune, regatul lui va ţine piept cel mai mult lui Morgoth, a răspuns Arminas.

Lui Orodreth nu i-au plăcut vorbele astea, care sunau rău prevestitoare.

— Atunci nu mai zăboviţi în Nargothrond, le-a zis el, căci aici nu veţi auzi veşti despre Turgon. Şi n-am trebuinţă de nimeni care să-mi spună că Nargothrond se află în primejdie.

— Să nu-ţi fie cu supărare, Domnia Ta, dacă-ţi spunem adevărul când ne întrebi, a zis Gelmir. Şi, de ne-am abătut de la drumul drept până aici, n-a fost chiar în zadar, căci am umblat pe unde nici cele mai îndepărtate iscoade ale tale n-au ajuns; am străbătut Dor-lóminul şi toate meleagurile aflate la poalele munţilor Ered Wethrin şi am cercetat Trecătoarea Sirion, iscodind ceea ce pune la cale Duşmanul. Pe meleagurile acelea se adună orcii şi tot felul de făpturi ticăloase, iar o oştire se strânge în jurul Insulei lui Sauron.

— Ştiu, a zis Túrin. Veştile voastre sunt vechi. Dacă solia lui Cirdan avea un rost, ar fi trebuit să ajungă mai devreme.

— Domnia Ta, măcar acum s-o auziţi, i-a răspuns Gelmir lui Orodreth. Ascultaţi vorbele Domnului Apelor! Astfel i-a vorbit el lui Cirdan: „Răul de la miazănoapte a pângărit izvoarele Sirionului, iar puterea mea se depărtează din degetele apelor curgătoare. Dar altceva şi mai rău stă să vină. Spune-i Seniorului din Nargothrond: „Zăvorăşte porţile fortăreţei şi nu mai ieşi de-acolo. Aruncă pietrele mândriei tale în apele

zgomotoase, pentru ca răul ce se furişează să nu-i mai găsească poarta”.

Întunecate i s-au părut lui Orodreth aceste vorbe şi s-a uitat la Túrin, aşa cum făcea de câte ori voia un sfat. Dar Túrin nu avea încredere în mesageri, astfel că a zis dispreţuitor

— Ce ştie Círdan despre războaiele noastre, ale sălăşluitorilor din preajma Duşmanului? Marinarul să aibă grijă de corăbiile sale! Dar, dacă Domnul Apelor vrea cu adevărat, să ne trimită un sfat, să vorbească atunci mai pe şleau. Căci altfel cel hărșit în războaie ar zice că ne-ar prinde mai bine să ne strângem forţele şi să pornim în calea duşmanilor înainte să se apropie ei de noi.

Atunci Gelmir a făcut o plecăciune în faţa lui Orodreth şi i-a spus:

— Am grăit aşa cum am fost rugaţi, Domnia Ta.

Şi a dat să plece. Dar Arminas i-a zis lui Túrin:

— Te tragi cu adevărat din Casa lui Hador, aşa cum am auzit vorbindu-se?

— Aici mi se spune Agarwaen, Sabia Neagră din Nargothrond, a răspuns Túrin. Bag seamă că te pricepi să vorbeşti cu fereală, Arminas prietene. Aş zice că e bine că taina lui Turgon nu ţi-a fost dezvăluită, altfel curând s-ar duce vestea în Angband. Numele unui om este al lui şi numai al lui şi dacă fiul lui Húrin, care vrea să rămână ascuns, află că l-ai dat în vileag, n-are decât Morgoth să te prindă şi să-ţi pună limba pe foc!

Furia neagră a lui Túrin l-a tulburat pe Arminas, dar Gelmir a spus:

— De noi nu va fi trădat, Agarwaen. Oare nu ne sfătuim aici cu uşile închise, astfel că putem vorbi mai pe şleau? Iar Arminas, socot eu, ţi-a pus această întrebare din pricină că toţi cei care trăiesc lângă mare ştiu că Ulmo îndrăgeşte nespus Casa lui Hador şi-s unii care spun că Húrin şi Huor, fratele său, au ajuns odată în Tărâmul Ascuns.

— Dacă într-adevăr aşa s-a petrecut, n-ar fi vorbit despre asta nimănui, mare sau umil, necum fiului său, băietan, a răspuns Túrin. Carevasăzică, nu cred că Arminas mi-a pus acea întrebare cu gândul să afle ceva despre Turgon. N-am încredere în asemenea soli ai ticăloşiei.

— Fă bine şi păstrează-ţi neîncrederea pentru tine! s-a stropşit Arminas cu mânie. Gelmir m-a înţeles greşit. Am întrebat din pricină că mă îndoiam de ceea ce toţi de-aici par să

creadă, căci cu adevărat prea puţin te asemeni cu neamul lui Hador, oricare ţi-ar fi numele.

— Ce ştii tu despre ei? l-a luat Túrin în răspăr.

— Pe Húrin l-a întâlnit, asemenea şi pe străbunii lui. Iar în pustietatea din Dor-lómin l-a întâlnit pe Tuor, fiul lui Huor, fratele lui Húrin; el seamănă cu străbunii săi, tu însă nu.

— Aşa o fi, a zis Túrin, batăr că despre Tuor n-am auzit până acum. Dar de mi-e părul negru, şi nu bălai nu-i lucru de care să mă ruşinez. Căci nu-s primul fiu care seamănă cu mama lui; iar de partea lui Morwen Eledhwen mă trag din Casa lui Bëor şi din neamul lui Beren Camlost.

— Nu de păr negru ori bălai vorbeam eu. Alţii din Casa lui Hador au o altă fire, iar Tuor se numără printre ei. Se poartă cuviincios, ascultă de sfaturile bune, le arată cinstire Stăpânilor Apusului, câtă vreme tu nu asculţi decât de propria-ţi minte şi de sabia de la brâu şi vorbeşti cu trufie. Ascultă-mă ce-ţi spun, soarta-ţi va fi cu totul alta decât ar aştepta-o unul din Casele lui Hador şi Bëor.

— Cu totul alta a fost de la bun început, a răspuns Túrin. Iar dacă e să îndur ura lui Morgoth din pricina vitejiei tatălui meu, atunci trebuie să îndur şi zeflemele de parcă aş fi un fugit de la război, cu toate că-s os din os regesc? Fă bine şi te-ntoarce la malurile neprimejduite ale mării.

Astfel au plecat Gelmir şi Arminas şi s-au întors la miazăzi; dar, în ciuda zeflemelelor lui Túrin, ar fi rămas bucuroşi alături de cei de-o spiţă cu ei să aştepte bătălia; au plecat doar din pricină că Círdan îi rugase, la porunca lui Ulmo, să-i aducă veşti din Nargothrond şi despre cum îşi împliniseră ei solia acolo. S-a tulburat Orodreth de vorbele trimişilor, cât despre Túrin, el s-a încrâncenat şi mai tare; pentru nimic în lume nu voia să dea ascultare sfaturilor lui, cu atât mai puţin să dărâme podul. Măcar atât înţelesese şi el din vorbele lui Ulmo.

Curând după plecarea celor doi soli, Handir, Seniorul din Brethil a fost răpus; căci orcii năvăliseră în ţara lui, căutând să se pună de strajă la Trecerea peste Teiglin, ca să poată înainta pe-acolo mai târziu. Handir se luptase cu ei, dar Oamenii din Brethil au fost învinşi şi alungaţi înapoi în codrii lor. Orcii nu le-au luat urma, căci până una-alta câştigaseră ceea ce plănuiseră şi şi-au tot strâns forţele în Trecătoarea Sirion.

În toamna aceluiaşi an, socotind că venise clipa potrivită, Morgoth a slobozit asupra poporului ce sălăşluia de-a lungul

râului Narog marea oaste pe care o pregătise de mult vreme. Glaurung, Părintele Dragonilor, a străbătut pustiul Anfauglith şi a ajuns în văile de la miazănoapte ale Sirionului, prăpădind totul în calea lui. La umbra munţilor Ered Wethrin, în fruntea unei oştiri de orci făr' de număr, care-l urma îndeaproape, a pângărit izvorul Eithel Ivrin, apoi a trecut mai departe, intrând în regatul Naigothrond şi pârjolind Talath Dimen, Câmpia Străjuită, aflată între Narog şi Teiglin.

Atunci au ieşit la luptă războinicii din Nargothrond; înalt şi cumplit arăta Túrin în acea zi, iar oştenii prinseseră din nou curaj văzându-l cum călărea la dreapta lui Orodreth. Dar oştirea lui Morgoth era cu mult mai numeroasă decât spuseseră iscoadele regelui şi nimeni nu putea îndura apropierea lui Glaurung, în afară de Túrin, apărat de masca lui.

Elfii au fost siliţi de către orci să se retragă pe câmpia Tumhalad şi acolo au fost înfrânţi, spulberându-se ca pleava toată mândria şi armia Nargothrondului. Orodreth Regele a căzut în primele rânduri, iar Gwindor, fiul lui Guilin, a fost rănit de moarte. Dar Túrin i-a venit în ajutor şi orcii au fugit din calea lui; l-a scos pe Gwindor din învălmăşeala aceea şi, reuşind să se adăpostească într-o pădure, l-a aşezat pe iarbă.

I-a spus Gwindor atunci:

— Te-am purtat, m-ai purtat! Pentru mine a fost fără noroc, pentru tine este în zadar; căci trupul mi-e rănit şi nimic nu-l mai tămăduieşte şi va trebui să părăsesc Pământul de Mijloc. Batăr că te iubesc, fiu al lui Húrin, tot blestem ziua în care te-am luat de la orci. De n-ar fi fost curajul şi trufia ta, aş fi avut parte şi de iubire, şi de viaţă, iar Nargothrondul ar mai fi ţinut piept duşmanului o vreme. Acum, de mă iubeşti, lasă-mă! Grăbeşte-te spre Nargothrond şi scoate-o de-acolo pe Finduilas. Doar atât îţi mai spun: numai ea stă între tine şi soarta ce ţi-e hărăzită. Dacă tu o părăseşti pe Finduilas, fii încredinţat că ursita-ţi te va găsi fără greş! Rămâi cu bine!

În grabă s-a întors atunci Túrin în Nargothrond, chemându-i după sine pe toţi oştenii pe care-i găsea pe drum; frunzele care mai atârnau pe crengi în acea toamnă ce se preschimbă în iarnă aspră erau smulse de vântul stârnit de goana lor. Numai că oastea orcilor şi Glaurung ajunseseră acolo înaintea lui Túrin – din pricină că acesta întârziase ca să-l salveze pe Gwindor – şi, pe neaşteptate, au năvălit asupra lor, înainte că oştenii rămaşi de strajă să afle ce se petrecuse pe câmpia Tumhalad. În acea zi, podul pe care Túrin ceruse să fie construit peste Narog s-a

dovedit un lucru rău – mare şi bine clădit, n-a putut fi distrus cu repeziciune, încât duşmanii au trecut una-două peste râul adânc, iar Glaurung s-a repezit spre Porţile lui Felagund ca un berbece de foc şi, după ce le-a dărâmat, a pătruns în fortăreaţă.

Când a sosit Túrin, fortăreaţa Nargothrond căzuse pradă cumpliţilor vrăjmaşi. Orcii îi uciseseră ori îi puseseră pe fugă pe toţi oştenii pe care-i găsiseră acolo şi tocmai luaseră în stăpânire sălile cele mari şi încăperile, distrugând ceea ce nu jefuiau; femeile şi slujnicele pe care nu le dăduseră pradă focului sau nu le spintecaseră fuseseră îngrămădite pe terasele din faţa porţilor pentru a fi duse drept sclave în Angband. În acel ceas de pustiire şi deznădejde a sosit Túrin şi nimeni n-a putut să i se împotrivească sau nu a vrut, cu toate că dobora tot ce-i stătea în cale, şi astfel a trecut podul, croindu-şi drum până la prizoniere.

Singur rămăsese, căci puţinii oşteni care-l urmaseră fugiseră să se pitească pe unde apucau. Dar, în acea clipă, printre Porţile lui Felagund larg deschise s-a ivit Glaurung şi s-a aşezat între Túrin şi pod. Pe neaşteptate, a prins glas, căci vorbea spiritul ticălos ce sălăşluia în el, şi a spus:

— Slavă, fiu al lui Húrin. Bine-mi pare de întâlnire!

Túrin s-a răsucit dintr-un salt şi s-a repezit spre el, cu ochi scăpărând, iar tăişul lui Gurthang a lucit ca fulgerat. Dar Glaurung nu şi-a trimis flăcările asupra lui, nici nu s-a clintit, ci şi-a deschis larg ochii lui de şarpe şi i-a pironit asupra lui Túrin. Fără teamă, Túrin a privit drept în ochii aceia, în timp ce înălţa sabia; în aceeaşi clipă, Túrin a fost învăluit de vraja înfiorătoare a dragonului şi a împietrit. Aşa au rămas amândoi, nemişcaţi, tăcuţi, în faţa marilor Porţi ale lui Felagund. Apoi, Glaurung a vorbit din nou, luându-l în derâdere pe Túrin:

— Ticăloase ţi-au fost faptele, fiu al lui Húrin, vlăstar nerecunoscător, proscris, ucigaş de prieteni, hoţ de iubire, uzurpator al Nargotlirondului, căpetenie nesăbuită şi trădător de neam! Ca nişte sclave trăiesc mama şi sora ta în Dor-lómin, în sărăcie şi în nevoi. Tu, înveşmântat ca un prinţ, ele – în zdrenţe. După tine tânjesc ele, dară ţie nici că-ţi pasă… Bucuros ar fi tătâne-tău să afle că are un asemenea fiu. Şi va afla!

Ţintuit de vraja ochilor lui Glaurung, Túrin îi asculta vorbele, văzându-se pe sine ca într-o oglindă strâmbată de răutate, şi l-a cuprins scârba de ceea ce vedea.

În timp ce stătea astfel, împietrit de ochii lui Glaurung, pradă gândurilor chinuitoare, fără să se poată clinti, la un semn al

dragonului, orcii le-au mânat pe prizoniere pe lângă Túrin şi peste pod. Printre ele se găsea şi Finduilas. Fata şi-a întins braţele spre Túrin şi l-a strigat pe nume. Dar abia după ce strigătele ei şi vaierele prizonierelor s-au stins departe, pe drumul către miazănoapte, l-a eliberat Glaurung pe flăcău de vraja ochilor. Însă vocea avea să-l bântuie de atunci încolo, fără ca Túrin să-şi mai poată astupa urechile ca să n-o mai audă.

Dintr-odată, Glaurung şi-a întors privirile într-o parte şi a aşteptat; Túrin s-a mişcat încet, trezindu-se ca dintr-un vis înfiorător.

Venindu-şi în fire, s-a aruncat asupra dragonului cu un strigăt. Dar Glaurung a izbucnit în râs, spunând:

— Dacă vrei să cazi răpus, te voi răpune bucuros. Numai că lui Morwen şi lui Niënor le va fi de prea puţin folos. Nici nu ţi-a păsat de strigătele elfei celeia. Oare vei nesocoti şi legătura de sânge?

Atunci Túrin şi-a ridicat sabia şi a înfipt-o în ochii Dragonului; cu o răsucire fulgerătoare, Glaurung s-a înălţat deasupra lui, zicând:

— Ia te uită! Da’ ştiu că eşti viteaz. Mai abitir decât toţi pe care i-am cunoscut. Mint ceia care spun că d’alde noi nu preţuim vitejia duşmanilor. Ia aminte! Îţi dăruiesc libertatea. Du-te la rubedeniile tale dacă poţi! Pleacă de-aici! Şi, de-o fi să mai rămână în viaţă vreun elf sau om care să povestească despre aste zile, cu dispreţ te vor pomeni, n-ai grijă, dacă dai cu piciorul acestui dar!

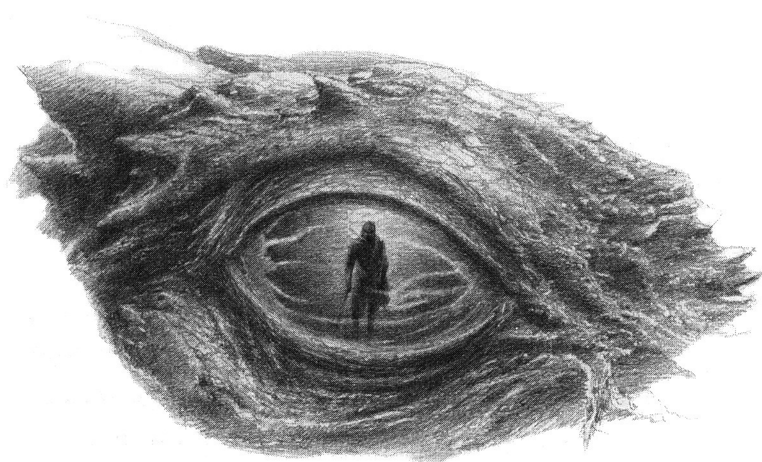
Încă buimăcit de privirea dragonului, părându-i-se că avea în faţă un duşman ce cunoştea mila, Túrin s-a încrezut în vorbele lui Glaurung; făcând cale-ntoarsă, a rupt-o la fugă peste pod. În urmă a auzit din nou vocea cruntă a lui Glaurung:

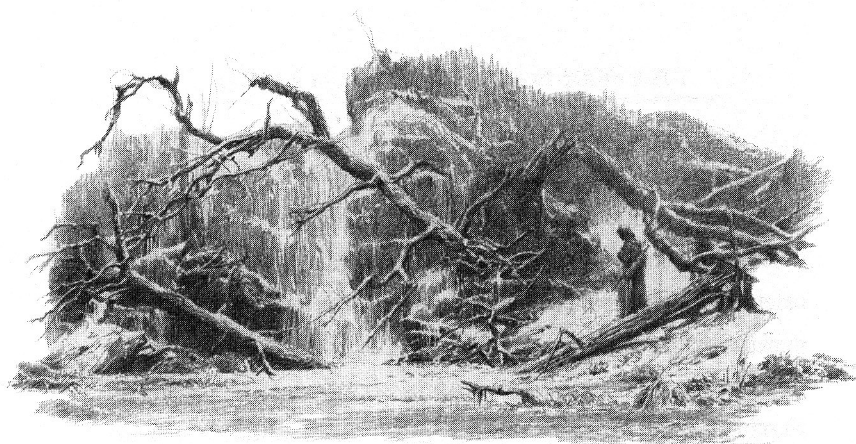
— Grăbeşte-te, fiu al lui Húrin, spre Dor-lómin! Ori te pomeneşti că iarăşi ajung orcii înaintea ta? Şi, de-o fi să zăboveşti din pricina lui Finduilas, nicicând n-o vei mai vedea pe Morwen, iar pe Niënor, nici atât; şi te vor blestema.

Dar Túrin o apucase de-acum pe drumul spre miazănoapte. Glaurung a izbucnit în râs, căci împlinise porunca ce i-o dăduse stăpânul său. Apoi şi-a văzut de ceea ce-i plăcea lui îndeosebi; scoţând flăcări pe nări, a pârjolit totul în jurul lui. După care i-a strâns pe orcii care rămăseseră la jefuit şi i-a mânat de-acolo, nelăsându-i să ia nimic din ceea ce tâlhăriseră. După ce-au trecut podul, Glaurung l-a făcut fărâme-fărâmițe, lăsându-l să cadă în înspumatul Narog. De-acum, nimeni nu mai putea

ajunge la el. Simţindu-se în siguranţă, a adunat toate bogăţiile lui Felagund într-o grămadă mare, în cea mai afundă sală, şi s-a cocoţat pe ea ca să se odihnească o vreme.

Túrin gonea pe drumuri, spre miazănoapte, străbătând meleaguri pustiite, între Narog şi Teiglin, şi, curând, a dat piept cu Iarna Cruntă; căci în acel an zăpada a căzut înainte să se sfârşească toamna, iar primăvara a venit târziu, cu multe zile reci. Mereu i se părea lui Túrin că aude strigătele lui Finduilas, chemându-i numele prin păduri şi printre dealuri, iar chinul îi sporea cu atât mai abitir, dar inima îi era încă înfierbântată de minciunile lui Glaurung şi-n faţa ochilor i se năzărea că-i vede pe orci dând foc casei lui Húrin sau chinuindu-le pe Morwen şi Niënor, astfel că nu-şi abătea paşii de la drumul pe care pornise.

Capitolul XII
ÎNTOARCEREA LUI TÚRIN ÎN DOR-LÓMIN

Într-un târziu, istovit de graba cu care mersese şi de drumul lung (patruzeci de leghe – poate chiar mai multe – străbătuse fără odihnă), Túrin a ajuns odată cu primele îngheţuri ale iernii la iazurile Ivrin, unde se tămăduise înainte. Acum se preschimbaseră într-o mlaştină îngheţată, din care nu mai putea să-şi astâmpere setea.

Şi a mers mai departe, până la curmăturile ce duceau în Dor-lómin; ninsoarea cădea nemiloasă dinspre miazănoapte, drumurile erau toate primejdioase şi îngheţate. Cu toate că trecuseră douăzeci şi trei de ani de când străbătuse pentru prima oară acea cale, îi rămăsese adânc întipărită în inimă, atât de mare fusese durerea ce-i îngreunase fiecare pas care-l dusese tot mai departe de Morwen. Iată că acum se întorcea în sfârşit pe meleagurile copilăriei sale. Pustii şi neprimitoare i s-au înfăţişat; puţinii oameni care mai trăiau acolo erau necioplţi; vorbeau graiul aspru al Răsăritenilor, pe când vechiul grai era vorbit doar de slugi ori de duşmani. Túrin mergea cu băgare de seamă, ursuz, cu gluga trasă peste ochi. Într-un târziu, a ajuns la casa pe care o căuta. Rece şi întunecată era; prin preajmă, nici ţipenie; căci Morwen plecase, iar Brodda Veneticul (cel care

o luase cu de-a silă de soaţă pe Aerin, rubedenia lui Húrin) îi prădase casa, luând tot ce mai rămăsese din avutul lui Morwen şi din senatori. Casa lui Brodda se găsea în vecinătatea vechii gospodării a lui Húrin şi-ntr-acolo s-a îndreptat Túrin, sfârşit de drumul lung şi de amărăciune, şi a cerut găzduire; a fost primit, căci Aerin izbutise să mai păstreze ceva din vechile obiceiuri ale omeniei. I s-a făcut loc lângă un foc, printre servitori şi printre câţiva pribegi aproape la fel de mohorâţi la chip şi de istoviţi ca şi el; iar Túrin i-a întrebat ce se mai întâmpla prin ţară.

La aceasta, oamenii au tăcut, câţiva s-au retras mai la o parte, privindu-l chiondorâş pe străin. Numai un pribeag, care se sprijinea într-o cârjă, i-a zis:

— Jupâne, dacă ai poftă să vorbeşti în graiul străvechi, fă-o mai încet şi nu cere să afli ce se întâmplă. Vrei să te alegi cu o cotonogeală pe cinste, ca orice pungaş, ori să fii luat drept iscoadă şi să atârni în laţ? După cum arăţi, poţi fi şi una, şi alta. Adicătelea – a continuat bătrânul, apropiindu-se şi susurându-i lui Túrin în ureche – unul din acel neam cumsecade de demult, care a venit dimpreună cu Hador în zilele de aur, înainte ca scăfârliile să fie acoperite de păr de lup. Sunt p-aici şi din ăştia, e drept c-au ajuns cerşetori şi sclavi, şi, de n-ar fi Doamna Aerin, n-ar avea parte nici de focul ăsta, nici de un coltuc de pâine. Dar mata de unde vii şi ce veşti ai vrea să afli?

— Era pe vremuri o domniţă, se numea Morwen, a răspuns Túrin, pe-atunci locuiam în casa ei. După ce-am bătut pământul în lung şi-n lat, m-am întors, aşteptându-mă să fiu întâmpinat cu bucurie, şi uite că n-am mai găsit nici foc, nici suflet de om.

— De mai bine de-un an nu mai e urmă de viaţă acolo, a răspuns bătrânul. Dar şi focul, şi oamenii s-au împuţinat în casa aia de când cu războiul nimicitor; domniţa se trăgea din neamu' ăla vechi – mă îndoiesc că ştii asta –, văduva lui Húrin, fiul lui Galdor, era ea. De ea n-au îndrăznit să se atingă, atât de tare îi înspăimânta; mândră şi frumoasă ca o regină, înainte ca durerea să o macine. Ziceau despre ea că-i vrăjitoare şi se fereau din calea ei. Auzi vorbă, vrăjitoare! Carevasăzică, „prietena elfilor”, aşa s-ar numi asta în graiul cel nou. Dar au prădat-o. Nu o dată ar fi flămânzit ea şi fiica ei de n-ar fi fost Doamna Aerin. Ea le-a ajutat în taină, aşa se povesteşte, şi de multe ori a fost snopită în bătăi de necioplitul Brodda, bărbatul ei cu de-a sila.

— Iar de-un an şi mai bine încoace? a întrebat Túrin. Au murit, au fost luate în robie sau ce? Le-au atacat orcii?

— Prea bine nu se ştie, a răspuns bătrânul. A plecat cu fiica ei, dar Brodda ăsta i-a prădat casa şi a luat tot ce-a mai găsit. Până şi pe ultimul câine l-a luat, iar mâna de oameni ce mai rămăseseră din neamul ei au căzut în robie, în afară de aceia care-au apucat-o pe drumul bejeniei, aşa ca mine. Ani fără număr am slujit-o, iar mai înainte, pe Stăpânul cel Mare eu, Sador Ologul; de n-ar fi fost un topor blestemat în pădure, demult de tot, aş zăcea şi eu acum în Gorganul cel Mare. Parcă ieri a fost ziua în care băiatul lui Húrin a fost trimis de-acasă. Şi cum mai plângea! Şi ea la fel, după ce a plecat băiatul. S-a dus în Regatul Ascuns, aşa se zice.

Dintr-odată bătrânul a tăcut, aruncându-i o privire neîncrezătoare lui Túrin.

— Sunt bătrân şi vorbesc în dodi, stăpâne, a zis el. Nu mă lua în seamă! O fi plăcut să stau la taclale în graiul de demult cu cineva care-l vorbeşte la fel de frumos ca-n vremurile apuse, dar cele de-acum sunt ticăloase şi trebuie să fim cu ochii-n patru. Nu toţi cei care vorbesc graiul cel frumos au şi inimile frumoase.

— Aşa e, a zis Túrin. Inima mi-e încrâncenată. Dacă te temi c-oi fi vreo iscoadă de la miazănoapte sau de la răsărit, înseamnă că nu te-ai înţelepţit câtuşi de puţin, Sador Labadal!

Bătrânul l-a privit cu gura căscată, apoi, tremurând tot, i-a spus:

— Să ieşim! E mai frig, dar mai sigur. Vorbeşti prea tare, iară eu prea mult pentru încăperea unui Răsăritean.

Ajunşi în ogradă, bătrânul l-a prins pe Túrin de mantie.

— Zici că ai trăit în casa aceea cu mult timp în urmă. Stăpâne Túrin, de ce-ai venit înapoi? Mi s-au deschis ochii, la fel şi urechile, în sfârşit; ai vocea tatălui dumitale. Numai băietanul Túrin îmi spunea aşa, Labadal. Dar nu în batjocură; eram prieteni buni şi veseli la acea vreme. Ce caută el aici, acum? Puţini am rămas; suntem bătrâni, arme n-avem. Mai fericiţi sunt cei din Marele Gorgan.

— N-am venit cu gând de bătălie, a spus Túrin, cu toate că vorbele tale, Labadal, mă-ndeamnă să mă gândesc la asta. Bătălia însă mai trebuie să aştepte. Am venit să le caut pe Doamna Morwen şi pe Niënor. Ce poţi să-mi spui? Iute!

— Puţine, stăpâne, a răspuns Sador. Au plecat pe-ascuns. Se zvonea printre noi că le-a trimis vorbă Stăpânul Túrin, căci nu ne îndoiam că în toţi anii ce trecuseră ajunsese înalt în rang, rege sau senior undeva pe meleagurile de la miazăzi. Dar, din câte văd, nu-i aşa.

— Nu-i aşa. Am fost senior într-o ţară de la miazăzi, acum sunt doar un pribeag. Însă nu eu am trimis vorbă să vină la mine.

— Atunci nu ştiu ce să-ţi spun. Mă gândesc c-o şti Doamna Aerin. Ea ştie de toate planurile mamei dumitale.

— Cum pot să ajung la ea?

— Nici asta nu ştiu. Chiar de i-am putea trimite vorbă, ar plăti scump dacă ar fi prinsă şuşotind în prag cu un vagabond pribeag din neamul celor asupriţi. Iar un cerşetor ca tine n-ajunge prea departe de vrea să străbată sala spre masa stăpânilor, c-au şi pus Răsăritenii labele pe el şi-l bat de-i zboară fulgii, dacă nu şi mai rău.

Túrin s-a aprins de mânie auzind acestea.

— Spui că nu-i îngăduit să străbat sala lui Brodda şi c-or să mă ciomăgească? a strigat el. Ia, hai să vedem!

A intrat în sală, şi-a dat jos gluga de pe cap şi, îmbrâncind tot ce-i stătea în cale, s-a îndreptat spre masa la care şedeau stăpânul casei şi soaţa lui, dimpreună cu alţi mai-mari Răsăriteni. Unii dintre ei s-au repezit să-i prindă, însă el i-a trântit la pământ şi a strigat:

— Nu-i nimeni stăpân aici ori e-o vizuină de orci? Unde-i stăpânul?

Atunci Brodda s-a ridicat furios:

— Eu conduc această casă.

Dar, înainte să apuce să mai spună ceva, Túrin i-a zis:

— Înseamnă că n-ai deprins încă datina omeniei, pe care-o avea această ţară înainte să vii tu. Aşa-i obiceiul bărbaţilor în ziua de azi, să-şi lase slugile să batjocorească rubedeniile soaţelor lor? Căci eu rubedenie sunt şi-am o solie pentru Doamna Aerin. Mă laşi să mă apropii slobod ori mă apropii cum voi crede de cuviinţă?

— Apropie-te, a zis Brodda, mustrându-şi supuşii; dar Aerin a pălit dintr-odată.

Túrin s-a apropiat de masă cu paşi mari, s-a oprit în faţa ei şi a făcut o plecăciune.

— Cu iertare să-mi fie, Doamnă Aerin, că vin aşa, pe nepusă masă, dar solia mea nu poate să mai aştepte şi drum lung am bătut pentru ea. Le caut pe Morwen, Doamna din Dor-lómin, şi pe Niënor, copila ei. Le-am găsit casa pustie şi jefuită. Ce-mi poţi spune?

— Nimic, a zis Aerin, cuprinsă de o teamă cumplită, căci Brodda n-o scăpa din ochi.

— Nu cred, a zis Túrin.

Atunci Brodda s-a repezit de după masă, roşu de furie aghesmuită.

— De-ajuns! a strigat el. N-am să îngădui ca vorbele soţiei mele să fie tăgăduite de-un cerşetor care vorbeşte graiul slugilor. Nimeni n-a auzit de vreo doamnă din Dor-lómin. Cât despre Morwen, era una din neamul ăla de sclavi şi a fugit aşa cum fug sclavii. Fă şi tu la fel, repejor, dacă nu vrei s-ajungi în ştreang!

Túrin a sărit la Brodda, şi-a tras din teacă sabia neagră, l-a prins de păr şi i-a smucit capul pe spate.

— Nimeni să nu se clintească, a spus el, altfel unde-i stau picioarele acolo o să-i stea şi capul! Doamna Aerin, îţi mai cer încă o dată iertare dacă mi-a putut trece prin minte că necioplitul ăsta s-a purtat vreodată cu tine altfel decât rău. Acum spune-mi şi nu-mi ascunde nimic! Oare nu-s eu Túrin, Seniorul din Dor-lómin? Vrei să-ţi poruncesc?

— Porunceşte-mi, a spus ea.

— Cine a prădat casa lui Morwen?

— Brodda.

— Când a fugit Morwen şi-ncotro?

— Au trecut un an şi trei luni de-atunci, a zis Aerin. Stăpânul Brodda şi alţi câţiva venetici de la răsărit, care se află aici, au asuprit-o fără milă. De multă vreme fusese rugată să plece în Regatul Ascuns; în cele din urmă, a plecat. Căci meleagurile până acolo fuseseră ferite o vreme de rău, se zice, mulţumită vitejiei Sabiei Negre din ţara aceea de la miazăzi, dar acum s-a sfârşit. S-a dus să-şi caute fiul care o aştepta acolo. Dar, dacă tu eşti acela, atunci mă tem că totul e anapoda.

Túrin a izbucnit într-un râs amar.

— Anapoda? Anapoda? a strigat el. Că bine zici; la fel de sucit ca şi Morgoth!

Şi dintr-odată l-a cuprins o furie neagră, ochii i s-au limpezit şi ultimele fire ale vrăjii lui Glaurung, ce-l ţinuseră legat, s-au slobozit, iar Túrin a priceput minciunile cu care fusese îmbrobodit.

— Am fost oare momit să vin încoace ca să-mi găsesc o moarte ruşinoasă tocmai eu, care puteam măcar să mor vitejeşte în faţa Porţilor fortăreţei Nargothrond?

Şi din noaptea ce înconjura casa i s-a năzărit că aude strigătele lui Finduilas.

— N-o să pier eu primul aici! a strigat Túrin.

L-a înşfăcat pe Brodda şi, cu forţa ce i-o dădeau suferinţa sa cumplită şi mânia, l-a ridicat în văzduh şi l-a scuturat ca pe un câine.

— Morwen din neamul sclavilor, aşa ai zis? Pui de venetic, banditule, sclav al sclavilor!

L-a azvârlit pe Brodda cu capul înainte, de-a latul mesei, chiar în faţa unui răsăritean care se ridicase să-l atace pe Túrin. În cădere, Brodda şi-a frânt gâtul, iar Túrin s-a repezit după servitorii lui şi a mai răpus trei, care, prinşi fără arme, se făcuseră mici de frică. S-a iscat zarvă mare în sală. Răsăritenii care se aflau acolo l-ar fi înfruntat pe Túrin, dar se mai găseau mulţi alţii dintre vechii locuitori ai Dor-lóminului. Vreme îndelungată, fuseseră slugi supuse, dar acum şi-au părăsit locurile, strigând răzvrătiţi. Curând, în sală s-a încins lupta şi, cu toate că răzvrătiţii nu aveau la ei decât cuţite de carne şi alte asemenea unelte pe care apucaseră să pună mâna ca să se apere de pumnale şi săbii, mulţi au pierit curând, şi dintr-o tabără, şi din cealaltă, înainte ca Túrin să sară între ei şi să-i căsăpească pe ultimii Răsăriteni rămaşi în sală.

Istovit, Túrin s-a rezemat de un pilastru; focul furiei sale se preschimbase în cenuşă. Dar bătrânul Sador s-a târât până la el şi i-a cuprins genunchii. Era rănit de moarte.

— De trei ori câte şapte ani, dacă nu şi mai mult, au trecut. Lungă mi-a fost aşteptarea pentru această clipă, a spus el. Dar acum te du, stăpâne, te du! Te du şi nu te mai întoarce, decât dacă aduci armie cu tine. Or să ridice întreaga ţară împotriva ta. Mulţi au scăpat de-aici cu fuga. Te du, altfel aici vei sfârşi. Cu bine!

Atât a mai apucat să spună, apoi a alunecat pe podea şi şi-a dat sufletul.

— Adevărul vorbelor de pe urmă, a zis Aerin. Ai aflat ce-ai vrut să ştii. Acum dispari repede! Dar mai întâi du-te la Morwen, să-i aduci mângâiere, altfel nu-ţi voi ierta niciodată prăpădul pe care l-ai făcut aici. O fi fost viaţa mea rea, dar, din pricina nestăpânirii tale, zilele mele sunt de-acum numărate. Veneticii s-or răzbuna pentru astă noapte pe toţi care am fost aici. Pripite îţi sunt faptele, fiu al lui Húrin, de parcă ai fi tot copilandrul pe care-l ştiam eu.

— Şi slabă eşti de inimă, Aerin, fiică a lui Indor, aşa cum erai şi pe vremea când îţi spuneam mătuşă şi când te speria până şi un câine burzuluit. Ar fi trebuit să trăieşti într-o lume mai blândă. Dar vino cu mine! Te voi duce la Morwen.

— Zăpada acoperă pământul, îmi trece de cap de adâncă ce e, a răspuns ea. Aş pieri în sălbăticie cu tine la fel de iute ca şi de mâinile sălbaticilor Răsăriteni. Nu poţi îndrepta ce-ai stricat. Te du! De rămâi, o să fie şi mai rău şi-o vei îndurera şi mai mult pe Morwen, fără nici un rost. Te du, din suflet te rog!

Túrin a făcut o plecăciune adâncă în faţa ei, s-a răsucit pe călcâie şi a părăsit sala lui Brodda. În urma lui au pornit de îndată toţi răsculaţii care se mai simţeau în putere. Au fugit în munţi, căci unii dintre ei cunoşteau bine potecile din pustie, şi au binecuvântat zăpada ce cădea şi le acoperea urmele. Astfel, cu toate că vânarea lor a început destul de curând după aceea, oameni, câini şi nechezături de cai umplând locurile şi văzduhul, fugarii au reuşit să scape în munţii de la miazăzi. Uitându-se apoi în urmă, au zărit o lumină roşie în depărtare, în ţara pe care o părăsiseră.

— Au dat foc la casă, a zis Túrin. De ce oare au făcut asta?

— Au dat foc? Nu, stăpâne. Ea trebuie să fi fost, a răspuns un fugar, pe nume Asgon. Mulţi războinici nu ştiu să citească ce zace în spatele răbdării şi tăcerii. Ea ne-a făcut mult bine, plătind scump pentru aceasta. Inima nu-i era câtuşi de puţin slabă, iar răbdarea are şi ea un sfârşit în cele din urmă.

Câţiva dintre cei mai voinici, care puteau îndura iarna, au rămas cu Túrin şi l-au dus, pe cărări doar de ei ştiute, la un adăpost în munţi, o peşteră a proscrişilor şi a fugarilor; de aceea se găseau acolo şi provizii din belşug. Au aşteptat în peşteră până s-a potolit ninsoarea, după care i-au dat lui Túrin merinde şi l-au dus la o trecătoare aproape neumblată, ce ducea spre miazăzi, în Valea Sirionului, unde zăpada nu ajunsese. Pe drumul de coborâre şi-au luat rămas-bun.

— Rămâi cu bine, Senior al Dor-lóminului, a zis Asgon. Dar să nu ne dai uitării. De-acum vom fi vânaţi fără răgaz, iar neamul oamenilor-lupi va fi şi mai sângeros din pricina venirii tale. Aşa că du-te şi nu te mai întruna, numai dacă vii cu armie, să ne eliberezi. Cu bine!

Capitolul XIII
SOSIREA LUI TÚRIN ÎN BRETHIL

Iar Túrin a coborât spre Sirion, cu mintea chinuită de gânduri. I se părea lui că, dacă înainte avusese de ales între două rele, acum erau trei, la cele vechi adăugându-se şi poporul său asuprit, care-l chema şi căruia el nu făcuse altceva decât să-i sporească suferinţa. O singură mângâiere avea Túrin: nu se mai îndoia că Morwen şi Niënor ajunseseră demult în Doriath, iar drumul le fusese ferit de primejdii numai mulţumită vitejiei Sabiei Negre din Nargothrond. În sinea lui îşi spunea: „Unde în alt loc mai bun le-aş fi putut adăposti dacă aş fi ajuns mai din vreme? De s-o frânge şi Brâul lui Melian, atunci totul se va sfârşi. Mai bine aşa cum s-au brodit acum lucrurile, căci prin furia şi pripeala mea nu fac decât să aduc înnegurare oriunde m-aş afla. Să le ţină Melian la ea! Eu le voi lăsa în pace, ferite de umbră, măcar o vreme”.

Dar prea târziu s-a pornit Túrin s-o caute pe Finduilas, răscolind codrii de la poalele munţilor Ered Wethrin, sălbăticit şi pândar asemenea unei fiare; toate drumurile le-a cercetat, care duceau spre miazănoapte, la Trecătoarea Sirion. Prea târziu. Urmele fuseseră spălate de ploi şi zăpadă. Dar aşa s-a făcut că, luând-o de-a lungul râului Teiglin la vale, Túrin s-a întâlnit cu câţiva dintre oamenii Poporului lui Haleth, din Codrul Brethil. Războiul îi secerase, împuţinându-le rândurile, iar cei rămaşi, o mână de suflete, trăiau neştiuţi de nimeni la adăpostul unei palisade, pe Amon Obel, în inima codrului. Ephel Brandir se numea acel loc; căci Brandir, fiul lui Handir, era acum căpetenia lor, după ce tatăl lui pierise răpus. Brandir nu era un om potrivit pentru războaie, din pricină că era olog de un picior pe care şi-l frânsese în copilărie, într-o împrejurare nefericită; avea şi o fire tare blândă, iubind mai degrabă lemnul, şi nu fierul, şi ştiinţă despre tot ceea ce creştea sub pământ, mai curând decât despre orice altceva.

Dar unii dintre Pădurenii aceştia încă îi vânau pe orci la hotarele ţinutului lor. Aşa s-a făcut că, atunci când Túrin a ajuns în acele locuri, a auzit zvon de încleştare. A grăbit pasul, s-a furişat cu băgare de seamă printre copaci şi a văzut o ceată mică de oameni, înconjurată de orci. Oamenii se apărau cu disperare, stând cu spatele la un pâlc de copaci care creşteau stingheri, în mijlocul unei poieni; dar orcii erau mulţi la număr, încât bieţii pădureni nu prea aveau cum să scape dacă nu-i ajuta cineva. Pitit în desiş, fără să-l vadă careva, Túrin s-a apucat să facă o hărmălaie cumplită, cu bufnituri de picioare şi trosnet de crengi rupte, ca apoi să strige în gura mare, de-ai fi zis că se afla în fruntea unei adevărate armii.

— Aha! Aici mi-erau! Veniţi după mine! La atac, ucideţi tot ce puteţi!

Auzindu-i, mulţi dintre orci s-au uitat peste umăr, cuprinşi de spaimă. Dintr-un salt, Túrin a fost în poiană, făcând semn cu mâna pentru a-i îndemna şi pe ceilalţi din urmă, iar tăişurile lui Ciurthang au scăpărat asemenea unei flăcări în mâna lui. Prea bine cunoşteau orcii lama aceea, încât, înainte ca Túrin să ajungă în mijlocul lor, ei s-au şi împrăştiat şi au rupt-o la fugă. Pădurenii i s-au alăturat şiîmpreună i-au vânat pe orci, împingându-i în râu, puţini izbutind să iasă pe malul celălalt. În cele din urmă, oamenii s-au oprit pe mal şi Dorlas, căpetenia pădurenilor, a spus:

— Iute eşti la vânătoare, jupâne, dar ciracii nu se grăbesc să te urmeze.

— Altfel stă treaba, i-a răspuns Túrin: alergăm cu toţii ca şi când am fi unul singur şi cu nici un chip nu ne despărţim.

Oamenii din Brethil au început să râdă.

— Păi, unul singur d-alde tine face cât o armie întreagă. Îţi suntem datori cu mii de mulţumiri. Dar cine eşti şi ce faci aici?

— Îmi fac treaba pe care o ştiu face, adică să răpun orci, a zis Túrin. Şi sălăşluiesc acolo unde am treabă. Sunt Sălbaticul din Păduri.

— Atunci vino de sălăşluieşte cu noi, au zis ei. Căci noi în păduri ne avem sălaşurile şi ne trebuie oameni pricepuţi. Vei fi primit cu braţele deschise!

Túrin le-a aruncat o privire ciudată şi a zis:

— Să mai fi rămas suflete pe lumea asta care să nu se teamă că voi pogorî umbră peste uşile lor? Prieteni, mai am o misie dureroasă de îndeplinit: s-o caut pe Finduilas, fiica lui Orodreth din Nargothrond, sau măcar să aflu ce s-a ales de ea. Vai şi-amar! Multe săptămâni au trecut de când a fost luată din Nargothrond, dar tot trebuie să mă duc şi s-o caut.

Oamenii l-au privit cu milă, iar Dorlas a spus:

— Nu o mai căuta. Căci o oaste de orci a venit dinspre Nargothrond spre Trecerea peste Teiglin. Aflasem despre ea cu mult înainte, din pricină că înaintau foarte încet, ducând cu ei mulţi prizonieri. Atunci ne-am gândit să dăm şi noi micul nostru atac în război, astfel că i-am înconjurat pe orci din toate părţile, cu toţi arcaşii pe care izbutisem să-i strângem, nădăjduind să-i putem elibera pe prizonieri. Dar, vai! De cum au fost atacaţi, orcii aceiaticăloşi i-au ucis pe captivi, întâi pe femei, iar pe fiica lui Orodreth au pironit-o de-un copac cu o suliţă.

Túrin a rămas ca trăsnit.

— De unde ştiţi că ea era? a întrebat el.

— Pentru că mi-a vorbit înainte să moară, a răspuns Dorlas. Era limpede că privirea ei căuta pe cineva pe care-l aştepta şi mi-a zis aşa: „Mormegil. Spuneţi-i lui Mormegil că Finduilas este aici”. Altceva n-a mai spus. Acelea fiind ultimele ei cuvinte, am înmormântat-o acolo unde a murit. Zace într-un gorgan, lângă Teiglin. Să fi trecut o lună de-atunci.

— Duceţi-mă acolo, le-a cerut Túrin, şi ei l-au dus la o colină în apropiere de Trecerea peste Teiglin.

S-a întins Túrin pe pământ şi o întunecime l-a cuprins, încât oamenii l-au crezut mort. Dorlas s-a aplecat asupra lui, l-a privit cu băgare de seamă, apoi s-a întors către oamenii săi şi a spus:

— Prea târziu! Mare păcat. Aici zace însuşi Mormegil, Marele Căpitan din Nargothrond. După sabie ar fi trebuit să-l recunoaştem, aşa cum au făcut orcii.

Căci Sabiei Negre de la miazăzi i se dusese faima în lung şi-n lat, până şi în inima codrului.

L-au ridicat cu veneraţie şi l-au purtat până la Ephel Brandir, iar Brandir a ieşit în întâmpinarea lor şi s-a minunat de năsălia pe care-l duceau. Dar, când a dat la o parte acoperământul de pe trup, s-a uitat la chipul lui Túrin, fiul lui Húrin, şi o umbră întunecată i-a cuprins inima.

— Vai, oameni cruzi ai lui Haleth! a strigat el. De ce aţi împiedicat moartea să-l ia pe omul ăsta? V-aţi chinuit să aduceţi pân-aici ultimul blestem al neamului nostru.

Dar pădurenii i-au zis:

— Nicidecum, acesta este Mormegil din Nargothrond, un mare casap de orci şi de mult folos ne va fi dacă va trăi. Şi, chiar de n-arfi aşa, cum am putea lăsa leşul unui om lovit de durere să zacă de izbelişte?

— Cu adevărat n-aţi putea, a consimţit Brandir. Soarta a vrut să fie astfel.

Şi l-a luat pe Túrin în casa lui şi l-a îngrijit.

Dar, când Túrin a izbutit într-un târziu să alunge întunecimea, venise primăvara; s-a trezit şi a văzut soarele luminând mugurii verzi. Şi dintr-o dată s-a redeşteptat în el curajul Casei lui Hador şi s-a ridicat Túrin în capul oaselor, spunând în sinea lui: „Toate faptele mele şi zilele de odinioară mi-au fost întunecate şi pline de ticăloşie. Iată că a venit o zi nouă. Aici mă voi statornici în pace şi mă voi lepăda şi de nume, şi de neam. Voi lăsa în urmă sau măcar voi încerca să n-o arunc peste cei pe care îi iubesc”.

Astfel că şi-a luat un nume nou, zicându-şi Turambar, care în graiul Elfilor Nobili însemna Stăpânul Destinului. Şi a trăit el printre pădureni, fiind iubit de ei, iar el i-a rugat să-i dea uitării numele de odinioară şi să-l socotească drept unul dintre ei, născut în Brethil. Numai că schimbându-şi numele n-a însemnat şi că îşi schimbase năravul pe de-a-ntregul ori că uitase de vechile lui păsuri împotriva servitorilor lui Morgoth. Când şi când, pornea la vânătoare de orci, însoţit de câţiva care gândeau asemenea lui, cu toate că treaba asta nu-i plăcea defel

lui Brandir. Căci el dorea să păzească obştea mai curând tăinuind-o şi fără zarvă.

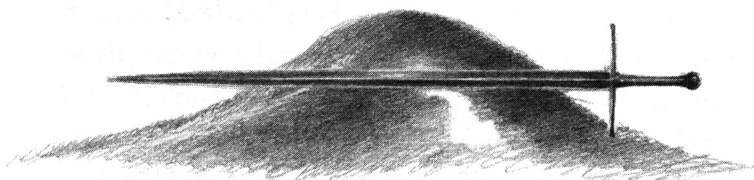
— Mormegil nu mai este, spunea el, dar teamă mi-e că seminţia lui Turambar să nu stârnească mânia duşmanilor împotriva Codrului Brethil.

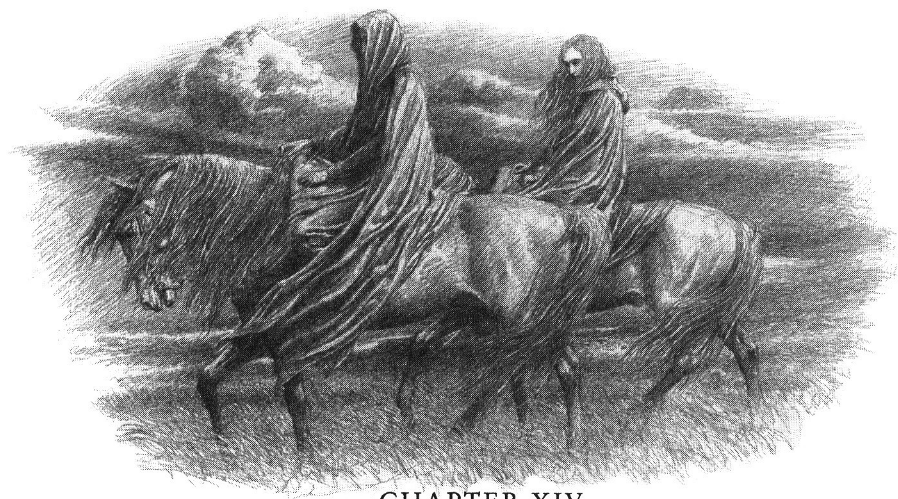
Aşa că Turambar şi-a pus sabia neagră deoparte şi nu a mai luat-o cu sine la luptă, mânuind de acum numai arcul şi săgeata. Pe orci însă nu-i lăsa nicicum să se apropie de Trecerea peste Teiglin ori de măgura în care zăcea, Gorganul Fecioarei Elfe, şi curând orciis-au învăţat să se teamă de acel loc şi să-i ocolească. Dar Dorlas i-a spus lui Turambar:

— Ţi-ai lepădat numele, tu însă tot Sabia Neagră ai rămas. Oare nu-i adevărat ce se zvoneşte, cum că Sabia Neagră era fiul lui Húrin din Dor-lómin, Senior al Casei lui Hador?

Turambar i-a răspuns:

— Aşa am auzit şi eu. Dar nu o spune şi altora, te rog mult, ca pe un prieten ce-mi eşti.

CHAPTER XIV

Capitolul XIV
CĂLĂTORIA LUI MORWEN ŞI A LUI NIËNOR ÎNNARGOTHROND

După trecerea Iernii Crunte, în Doriath au sosit veşti despre Nargothrond. Le aduseseră câţiva care scăpaseră din atacul asupra fortăreţei şi reuşiseră să supravieţuiască iernii în sălbăticie, iar acum veniseră să caute adăpost la Thingol, iar străjerii de la hotare îi aduseseră în faţa regelui. Unii spuneau că toţi duşmanii se retrăseseră la miazănoapte, alţii că Glaurung încă mai sălăşluia în sălile lui Felagund; mai erau cei care ziceau că Mormegil fusese răpus; câţiva vorbeau cum că Mormegil fusese vrăjit de Dragon şi rămăsese în fortăreaţă, preschimbat în stană. Dar cu toţii spuneau că în Nargothrond se ştiuse tot timpul că Sabia Neagră nu era altcineva decât Túrin, fiul lui Húrin din Dor-lómin.

Auzind acestea, Morwen şi Niënor au fost cuprinse de o spaimă şi o durere cumplite. Şi a spus Morwen:

— Îndoiala asta este lucrarea lui Morgoth! Oare nu ne e dat să aflăm adevărul şi astfel să ştim la ce ne putem aştepta mai rău?

Chiar şi Thingol dorea să afle mai multe despre soarta Fortăreţei Nargothrond şi se gândea să trimită într-acolo câteva iscoade, numai că el credea că Túrin fusese ucis ori, dacă nu murise, nimeni nu l-ar mai fi putut salva; şi nu voia cu nici un chip să trăiască ceasul în care Morwen ar fi aflat crudul adevăr dincolo de orice îndoială. Astfel că i-a spus:

— Treaba asta e tare primejdioasă, Doamnă din Dor-lómin, trebuie să cumpănim. Îndoiala poate într-adevăr fi lucrarea lui Morgoth, vrând să ne facă să ne pripim.

Dar Morwen, pradă deznădejdii, i-a strigat:

— Pripeală, domnul meu! Dacă fiul meu rătăceşte flămând prin codri, dacă zace în lanţuri undeva, dacă leşul lui a rămas neînmormântat, atunci crede-mă că mă voi pripi. N-aş irosi nici o clipă ca să mă duc să-l caut.

— Doamnă din Dor-lómin, a zis Thingol, fiul lui Húrin nu şi-ar dori aşa ceva. El s-ar gândi că eşti mai la adăpost decât în oricare alt meleag de pe acest pământ aici, în grija lui Melian. De dragul lui Húrin şi al lui Túrin, nu te voi lăsa să rătăceşti pe cine ştie ce coclauri în vremurile astea pline de primejdii.

— Pe Túrin nu l-ai împiedicat să dea piept cu primejdia, dar pe mine vrei să mă ţii departe de el, a ţipat Morwen. În grija lui Melian! Da, o prizonieră a brâului. Multă vreme am pregetat până să păşesc înăuntrul brâului, iar acum mă căiesc.

— Doamnă din Dor-lómin, i-a zis Thingol, dacă astfel ţi-e vorba, atunci să ştii: brâul este deschis. Liberă ai venit aici, liberă vei sta ori vei pleca.

Melian, care tăcuse în tot acest timp, i-a spus:

— Nu te duce, Morwen. Adevărat ai spus: îndoiala aceasta de la Morgoth vine. Dacă pleci, pleci pentru că aşa vrea el.

— Teama de Morgoth nu mă va opri să urmez chemarea neamului meu, a răspuns Morwen. Dar, dacă te temi pentru viaţa mea, atunci, domnul meu, dă-mi pe câţiva dintre slujitorii Domniei Tale să mă însoţească.

— Ţie nu-ţi spun ce să faci, i-a răspuns Thingol. Alor mei însă le spun. Îi voi trimite când cred eu de cuviinţă.

Morwen n-a mai spus nimic; izbucnind în plâns, a plecat din faţa regelui. Thingol îşi simţea inima grea, căci i se părea că Morwen îşi pierduse minţile şi a întrebat-o pe Melian dacă puterile ei n-o puteau împiedica să plece.

— Ca să împiedic răul să intre pot să fac multe, a răspuns ea. Dar nu şi împotriva celor care vor să iasă. Asta numai ţie îţi stă în puteri. Dacă e să fie ţinută aici, trebuie s-o ţii cu forţa. Doar aşa o vei face să se răzgândească.

Morwen s-a dus la Niënor şi i-a spus:

— Rămâi cu bine, fiică a lui Húrin. Eu plec să-mi caut fiul ori măcar să aflu ce i s-a întâmplat cu adevărat. Aici toţi se codesc să facă ceva şi-or să se codească până va fi prea târziu. Tu aşteaptă-mă, nădăjduiesc să mă întorc curând.

Cuprinsă de teamă şi deznădejde, Niënor a încercat s-o oprească, dar Morwen n-a mai scos un cuvânt, s-a întors în camera ei, iar când a venit dimineaţa a încălecat şi dusă a fost.

Thingol dăduse poruncă să nu stea nimeni în calea lui Morwen. Dar de cum a plecat, regele i-a chemat la sine pe cei mai voinici şi mai pricepuţi dintre străjeri, iar pe Mablung l-a numit căpetenia lor.

— Plecaţi acum fără zăbavă, le-a zis el, dar să nu ştie că o urmăriţi. Iar când o ajunge în pustie, de-o fi s-o ameninţe ceva, arătaţi-vă; dacă nu se întoarce cu voi, păziţi-o cum puteţi mai bine. Însă pe câţiva dintre voi îi voi ruga s-o ia înainte cât pot ei de repede, să afle tot ce se poate afla.

Aşa s-a întâmplat că Thingol a trimis mai mulţi străjeri decât avusese de gând, iar printre ei se aflau şi zece Cavaleri care duceau de dârlogi alţi câţiva cai. Au pornit pe urmele lui Morwen care a apucat-o spre miazăzi, străbătând ţinutul Region, şi astfel a ajuns la malul râului Sirion, mai sus de Heleşteiele Amurgului; acolo s-a oprit ea, căci Sirionul era lat şi vijelios, iar Morwen nu ştia pe unde s-o apuce. Străjerii au fost nevoiţi să se arate, iar Morwen le-a spus:

— Thingol vrea să mă oprească din drum? Ori poate abia acum îmi trimite ajutorul pe care nu voise să ni-l dea?

— Şi una, şi alta, a răspuns Mablung. Nu vrei să te întorci?

—Nu!

— Înseamnă că va trebui să te ajut, cu toate că o fac împotriva inimii. Aici Sirionul e lat şi adânc, nu poate fi trecut înot nici de noi, nici de cai.

— Atunci duceţi-mă dincolo, pe unde trec elfii, i-a zis Morwen, altfel voi încerca să-l trec înot.

Şi Mablung a dus-o la Heleşteiele Amurgului. Pe acel mal răsăritean, în micile estuare şi în desişul de stuf, elfii ţineau ascunse şi bine păzite bărci, pentru ca solii care-i aduceau lui

Thingol veşti despre rubedeniile sale din Nargothrond să poată trece dintr-o parte în cealaltă. Acum au aşteptat să treacă noaptea luminată de stele şi abia în ceţurile albicioase dinaintea zorilor au traversat râul. Iar la vremea când soarele apăruse roşu de după Munţii Albaştri şi vântul dimineţii sufla cu putere, împrăştiind ceaţa, străjerii au urcat malul apusean, lăsând în urmă Brâul lui Melian. Elfi Înalţi din Doriath erau străjerii aceştia, cu veşminte cenuşii şi cu mantii peste cămăşile de zale. De pe ponton, Morwen îi privea cum trec în tăcere pe lângă ea şi dintr-odată a scos un ţipăt.

— Acela de unde a apărut? a întrebat ea, arătând spre coada companiei. De trei ori câte zece eraţi când aţi venit la mine. Iar acum urcaţi malul de trei ori câte zece şi încă unul!

Atunci s-au întors şi ceilalţi şi cu adevărat au văzut că soarele lumina un cap auriu; căci Niënor era nou-venitul; din pricina vântului, gluga îi căzuse de pe cap. Astfel au descoperit că ea se luase după străjeri şi li se alăturase în întuneric, înaintesă înceapă traversarea râului. Străjerii s-au înspăimântat, dar mai speriată era Morwen.

— Du-te înapoi, i-a strigat că. Întoarce-te! Îţi poruncesc!

Dar Niënor i-a răspuns:

— Dacă soaţa lui Húrin poate să plece împotriva tuturor sfaturilor pentru că o cheamă glasul sângelui, la fel poate şi fiica lui Húrin. Mi-ai dat numele de Bocirea, numai că nu voiesc a jeli de una singură după tată, după frate şi după mamă. Voi sunteţi tot ce am şi vă iubesc mai presus de orice. Şi, dacă tu nu te temi, nici eu nu mă tem.

Şi cu adevărat pe chipul ei nu se citea nici urmă de teamă. Niënor părea înaltă şi puternică; semăna cu cei din Casa lui Hador, înalţi la stat, iar cu veşmintele acelea elfeşti pe care le purta nu se deosebea de străjeri, fiind doar cu puţin mai scundă decât cel mai înalt dintre ei.

— Şi-acum ce-ai de gând să faci? a întrebat-o Morwen.

— Să merg încotro vei merge şi tu. Ai de ales. Fie mă duci înapoi şi mă dai în siguranţă în grija lui Melian, căci nu e înţelept să nu-i asculţi sfatul, fie, dacă tu vei apuca-o pe drumul primejdiei, vei şti că te urmez pe acelaşi drum.

Adevărul e că Niënor venise până aici în nădejdea că, de teamă pentru viaţa fiicei ei şi din dragoste pentru ea, Morwen se va întoarce, iar Morwen nu ştia cum să se împartă.

— Una e să nu dai ascultare unui sfat, a răspuns Morwen. Cu totul alta să nu te supui poruncii pe care ţi-o dă mama ta. Du-te înapoi!

— Nu, s-a împotrivit Niënor. De mult nu mai sunt copil. Am şi eu vrerea mea şi o minte care judecă singură, cu toate că până acum nu a judecat altminteri decât a ta. Merg cu tine. Mai curând în Doriath, ca semn de cinstire pentru cei care-l cârmuiesc, dar, de nu voieşti astfel, atunci spre apus. Şi, dacă tot vorbim despre cine să meargă mai departe, mai degrabă eu ar trebui să fiu aceea, fiind în deplinătatea puterilor mele.

Privindu-şi fiica, Morwen a văzut în ochii ei cenuşii încăpăţânarea lui Húrin. Mai că i-ar fi dat ascultare, dar nu-şi putea înfrânge mândria – ar fi părut, în ciuda vorbelor meşteşugite, că se lasă dusă înapoi de Niënor, ca o femeie bătrână ce a dat în mintea copiilor.

— Îmi voi urma drumul, aşa cum am plănuit, i-a răspuns ea. Dacă vrei să vii, vino, dar fără consimţământul meu.

— Aşa să fie, a zis Niënor.

Atunci Mablung le-a spus străjerilor:

— E limpede acum că nu din lipsă de curaj, ci din prevedere aduce poporul lui Húrin nenorociri asupra altora! Aşa s-a întâmplat şi cu Túrin, dar nu şi cu strămoşii lui. Cei de-acum sunt toţi cu minţile rătăcite, unul mai rău decât celălalt, iar asta nu-mi place defel. Mai tare mă tem de această misie ce ne-a dat-o regele decât de a-l vâna pe Lup. Ce-i de făcut?

Dar Morwen, care urcase şi ea pe ţărm şi se apropiase de ei, a auzit ultimele cuvinte.

— Faceţi aşa cum v-a rugat regele, le-a spus ea. Căutaţi să aflaţi veşti despre Nargothrond şi despre Túrin. Pentru asta am venit cu toţii până aici.

— Ehei, mai e drum lung de străbătut şi presărat de primejdii, i-a zis Mablung. Dacă e să mergeţi mai departe, trebuie să urcaţi în şei şi să călăriţi alături de ceilalţi călăreţi, fără să vă depărtaţi nici un pas de ei.

Se luminase bine de ziuă când au pornit mai departe şi au ieşit, fără să se grăbească şi cu ochii-n patru, din ţinutul trestiilor şi al sălciilor pitice, ajungând la poalele pădurilor cenuşii, care acopereau mare parte din câmpia de la miazăzi de Nargothrond. Cât a fost ziua de lungă, au mers tot spre apus, fără să vadă înjur altcevadecât pustiiciune şi fără să audă vreun zgomot; meleagul era tăcut, parcă sub stăpânirea unei spaime

mari, aşa i s-a părut lui Mablung. Pe acelaşi drum apucase şi Beren, cu mulţi ani înainte, apoi pădurile se umpluseră de ochii ascunşi ai vânătorilor, dar acum toţi cei care sălăşluiseră de-a lungul râului Narog plecaseră şi nu se vedea nici un semn că orcii s-ar fi încumetat atât de departe spre miazăzi. În acea noapte şi-au aşezat tabăra în pădurea cenuşie, fără să aprindă vreun foc, nici măcar cât de-o torţă.

Următoarele două zile şi-au continuat călătoria. În seara celei de-a treia zile de când traversaseră Sirionul, au ajuns în partea cealaltă a câmpiei, de unde nu mai era mult până la malul răsăritean al Narogului. Dintr-odată, pe Mablung l-a cuprins o asemenea tulburare încât a rugat-o pe Morwen să nu meargă mai departe. Dar ea a râs şi a spus:

— Din cât mi se pare, în curând vei scăpa de noi şi-atunci o să poţi răsufla uşurat. Dar până atunci va trebui să ne mai rabzi puţin. Aproape am ajuns, n-o să mă întorc tocmai acum doar pentru că mi-e teamă.

— Sunteţi nebune de legat şi nesăbuite amândouă, i-a strigat Mablung. Mai mult ne împiedicaţi decât ne ajutaţi să aflăm veşti. Ascultaţi bine ce vă spun! Am fost rugaţi să nu stăm cu voi cu de-a sila, dar am fost rugaţi şi să vă apărăm cum om putea mai bine. În trecătoarea asta nu pot face decât un singur lucru, să vă păzesc. Mâine vă voi duce la Amon Ethir, Dealul Iscoadelor, care nu e departe de-aici; acolo veţi rămâne sub strajă şi nu vă veţi mai clinti din loc atâta vreme cât sunt eu căpetenie aici.

Amon Ethir era un gorgan mare cât un deal, care, cu multă vreme în urmă, la porunca lui Felagund, fusese ridicat cu trudă pe câmpia din faţa Porţilor fortăreţei sale, la o leghe spre răsărit de Narog. De atunci, crescuseră copaci pe el; golaş rămăsese numai creştetul de unde se putea vedea în toate părţile. Se zăreau drumurile care duceau la marele pod al Nargothrondului şi plaiurileîmprejmuitoare. La acest deal au ajuns ei târziu dimineaţa şi l-au urcat dinspre răsărit. Apoi, privind de-acolo, de sus, spre platoul Faroth, cafeniu şi golaş dincolo de râu, Mablung a văzut cu ochii lui de elf terasele fortăreţei Nargothrond, pe abruptul malului apusean; ca o gaură mică şi neagră în zid se desluşeau Porţile lui Felagund. Dar Mablung nu izbutea să prindă nici un zvon şi nu zărea nici urmă de Duşman ori de Dragon, în afară de semnele de foc din jurul porţilor, pe care le pricinuise Dragonul când prădase fortăreaţa. Totul zăcea în nemişcare sub un soare palid.

După cum spusese că o să facă, Mablung le-a poruncit celor zece cavaleri să le ţină pe Morwen şi pe Niënor în vârful dealului şi nu care cumva să se clintească de acolo până nu se întorcea el, decât dacă se ivea vreo primejdie cumplită şi, dacă totuşi se ivea, atunci Cavalerii trebuiau să le înconjoare pe mamă şi fiică şi să fugă, cât puteau ei de repede, spre răsărit, spre Doriath, trimiţând pe unul dintre ei înainte, ca să dea de veste şi să ceară ajutor.

Apoi Mablung i-a luat cu sine pe ceilalţi tovarăşi de drum şi împreună au coborât dealul. Când au ajuns în câmpia apuseană, unde copacii erau rari, s-au împrăştiat şi, cu îndrăzneală, dar şi cu fereală, fiecare a apucat-o pe alt drum, îndreptându-se spre malul râului Narog. Mablung însuşi a luat-o pe drumul din mijloc, ce ducea spre pod. Astfel, a ajuns la capătul lui de pe malul cestălalt şi l-a găsit dărâmat; jos, în albia adâncă, râul curgea vijelios, umflat de ploile căzute departe la miazănoapte, înspumat şi vuind printre pietrele prăvălite.

Dar Glaurung se afla acolo, zăcând în umbra marelui coridor ce ducea de la Porţile sfărâmate până în inima fortăreţei; prinsese demult de veste de venirea iscoadelor, cu toate că puţini ochi din Pământul de Mijloc le-ar fi zărit. Dar căutătura ochilor lui ticăloşi era mai ageră decât cea a vulturilor, întrecând-o chiar pe cea departe-văzătoare a elfilor; ştia şi că unii rămăseseră în urmă, sus, pe creştetul pleşuv al dealului Amon Ethir.

Astfel, pe când Mablung se strecură printre bolovani, cercând să treacă râul dezlănţuit pe pietrele podului năruit, numai ce iese Glaurung, scuipând foc, şi se târăşte jos în râu. Dintr-odată s-a auzit un sfârâit cumplit şi din ape s-au înălţat vălătuci de neguri. Mablung şi ceilalţi străjeri care pândeau în apropiere s-au pomenit învăluiţi într-un abur orbitor şi-ntr-o miasmă greţoasă. Cei mai mulţi au rupt-o la fugă, mai curând nimerind decât găsind drumul înapoi spre Dealul Iscoadelor. Dar, în timp ce Glaurung trecea râul Narog, Mablung s-a tras deoparte şi s-a ascuns sub o stâncă, rămânând pitit acolo, căci socotea că misia lui încă nu se încheiase. Acum ştia dincolo de orice îndoială că Glaurung sălăşluia în Nargothrond, dar încă nu aflase nimic despre soarta fiului lui Húrin. Inima lui vitează îi dădea ghes să traverseze râul de cum dispărea Glaurung şi să cerceteze sălile lui Felagund. Îşi spunea că făcuse tot ce-i stătea lui în puteri să le apere pe Morwen şi Niënor. Fără doar şi

poate, străjerii vor fi prins de veste că Glaurung se apropia, iar Cavalerii vor fi pornit în galop înapoi spre Doriath.

Aşa s-a făcut că Glaurung a trecut pe lângă Mablung – o formă urieşească înconjurată de aburi; înainta cu repeziciune, căci o fi fost el un vierme mare, dar era şi sprinten. Mablung a trecut la rândul său Narogul, pe malul celălalt, nu fără să-şi primejduiască viaţa. De sus, de pe Amon Ethir, străjile l-au văzut pe Dragon ieşind şi s-au înspăimântat. N-au mai stat o clipă pe gânduri, ci le-au rugat pe Morwen şi pe Niënor să încalece şi s-au pregătit să fugă spre răsărit, aşa cum le spusese căpetenia lor. Dar, chiar când lăsaseră în urmă clina dealului şi porniseră în galop pe câmpie, un vânt rău a împins asupra lor aburii şi o miasmă pe care nici un cal n-a putut-o îndura. Orbiţi de negură şi înnebuniţi de groaza ce le-o stârnise duhoarea Dragonului, caii n-au mai fost de stăpânit, încât au rupt-o la fugă care-ncotro. Străjerii n-au mai ştiut unii de alţii, ci se izbeau de copaci sau orbecăiau zadarnic în căutarea tovarăşilor lor.

Nechezăturile cailor şi strigătele călăreţilor au ajuns la urechile lui Glaurung şi tare i-a plăcut ce auzea.

Unul dintre elfii călăreţi, care-ncerca să-şi strunească armăsarul în ceaţă, a văzut-o deodată pe Doamna Morwen trecând pe lângă el, un duh cenuşiu pe un cal înnebunit; în clipa următoare a dispărut strigând *„Niënor!”* şi de atunci dusă a fost.

Când groaza aceea oarbă a pus stăpânire pe călăreţi, calul lui Niënor, care gonea sălbatic, s-a împiedicat, aruncând-o pe fată din şa. A căzut în iarba moale, aşa că nu s-a rănit, dar, ridicându-se în picioare, a văzut că rămăsese singură, pierdută în ceaţă, fără cal şi fără străjeri. Nu s-a înspăimântat câtuşi de puţin, ci a cumpănit ce era mai bine de făcut. N-avea nici un rost, şi-a zis ea, să se ia după un strigăt sau altul, căci, chiar dacă răsunau peste tot în jurul ei, strigătele păreau să devină tot mai slabe. Mai înţelept era să încerce să se întoarcă la deal. Cu siguranţă, acolo avea să vină şi Mablung înainte de a se îndrepta spre Doriath, măcar pentru a vedea dacă nu cumva rămăsese cineva în urmă.

Aşa că Niënor a pornit în direcţia în care simţea că se înalţă pământul sub picioarele ei şi, cu adevărat, în scurt timp a ajuns la deal, apoi a luat-o încet pe poteca ce ducea dinspre latura răsăriteană spre vârf. Pe măsură ce urca, ceaţa se subţia, iar când a ajuns pe culme, soarele scălda creştetul golaş. Niënor a mai făcut câţiva paşi şi a privit spre apus. Şi chiar acolo, în faţa ei, se găsea capul cel mare al lui Glaurung, care tocmai atunci

se târâse până sus din partea cealaltă a dealului; înainte ca fata să se dumirească ce se întâmpla, ochii ei au privit în cumpliţii ochi ai viermelui, stăpâniţi de acelaşi spirit ticălos ca ai lui Morgoth, stăpânul lui.

Niënor, a cărei fire îndărătnică nu se pierdea cu una, cu două, s-a împotrivit căutăturii din ochii lui Glaurung, dar dragonul a copleşit-o cu puterea lui.

— Ce cauţi aici? a întrebat-o el.

Fără voia ei, fata a răspuns:

— Îl caut pe unul numit Túrin, care a sălăşluit aici o vreme. Dar poate a pierit.

— Nu am de unde şti, a zis Glaurung. A fost lăsat aici să le apere pe femei şi pe nevolnici, dar, când am venit eu, el i-a părăsit pe toţi şi a rupt-o la fugă. Un fanfaron şi-un fricos fără pereche, aşa-mi pare. De ce-l cauţi tocmai pe unul de teapa lui?

— Minţi, a zis Niënor. Copiii lui Húrin nu-s fricoşi, aşa să ştii. Nu ne temem de tine.

Glaurung a izbucnit într-un râs răutăcios; fiica lui Húrin se dăduse de gol.

— Înseamnă că sunteţi nebuni şi tu, şi fratele tău, a zis el. Iar lăudăroşenia voastră se va pierde în pustiu. Căci eu sunt Glaurung!

Atunci el i-a înlănţuit privirea în privirea sa şi voinţa ei s-a risipit ca fumul. Lui Niënor i s-a părut că soarele păleşte şi că totul în jur devine nedesluşit; încet, o mare întunecime a pogorât peste ea şi în acea întunecime era doar un gol uriaş, Niënor n-a mai ştiut nimic, n-a mai auzit nimic şi nu şi-a mai amintit nimic.

Multă vreme a cercetat Mablung încăperile fortăreţei Nargothrond înfruntând bezna şi duhoarea. Dar nu a mai dat peste nici un suflet viu acolo: nimic nu se mişca printre oase, strigătele lui nu primeau nici un răspuns. În cele din urmă, copleşit de grozăvenia acelui loc şi temându-se canu cumva Glaurung să se întoarcă, s-a îndreptat înapoi spre porţi. Soarele cobora spre asfinţit; în spate, Faroth îşi arunca umbrele negre peste terase şi peste râul dezlănţuit din vale, dar în depărtare, sub Amon Ethir, ochii lui Mablung păreau să desluşească forma blestemată a Dragonului. Mai grea şi mai primejdioasă a fost acum traversarea Narogului pe malul celălalt, căci pasul nu-i era doar grăbit, ci şi nesigur din pricina fricii. Abia a apucat Mablung să pună piciorul pe malul răsăritean şi să se furişeze la

adăpostul stâncii, că Glaurung ajunsese pe buza râpei. Doar că acum se mişca leneş şi parcă furişat; focurile din el mocneau; îşi irosise multă putere, iar acum nu dorea decât să se odihnească şi să doarmă în întuneric. Aşa că şi-a târât trupul prin apă şi apoi în sus, spre porţi, ca un şarpe uriaş, cenuşiu, mânjind pământul cu scursura lipicioasă a pântecului său.

Dar, înainte să dispară dincolo de porţi, şi-a întors privirea spre răsărit şi din el a răsunat hohotul de râs al lui Morgoth, abia auzit, dar cumplit, un ecou al răutăţii venit din îndepărtatele abisuri negre. Hohotului i-a urmat vocea sa rece şi coborâtă:

— Te-ai pitit ca un şoarece sub mal, Mablung slăvitule! Prost te-ai priceput să îndeplineşti misiile ce ţi le-a dat Thingol. Grăbeşte-te să ajungi pe deal ca să vezi ce s-a ales din ceea ce ţi s-a dat în grijă.

Şi cu aceasta Glaurung s-a furişat în bârlogul lui, soarele a asfinţit şi înserarea cenuşie a coborât rece peste pământ. Mablung însă a rupt-o la fugă spre Amon Ethir, iar când a început să urce poteca, stelele prinseseră să scapere la răsărit. În lumina lor a zărit el o siluetă întunecată, stând în picioare nemişcată, parcă cioplită în piatră. Astfel stătea Niënor, fără să audă ce-i spunea el şi fără să-i adreseze vreo vorbă. Dar, când el a luat-o de mână, ea a tresărit şi s-a lăsat dusă de acolo; cât o ţinea el de mână, ea îl urma, când îi dădea drumul, ea se oprea locului.

Amărăciunea şi nedumerirea l-au copleşit pe Mablung; nu avea de ales – trebuia s-o ducă pe Niënor pe lungul drum răsăritean, fără ca nimeni dintre ai săi să-l însoţească ori să-l ajute. Parcă erau somnambuli, aşa mergeau amândoi, şi astfel au ajuns pe câmpia cufundată în noapte. Iar când a venit dimineaţa, Niënor s-a împiedicat, a căzut şi acolo a rămas, nemişcată, iar Mablung s-a aşezat lângă ea, cuprins de disperare.

— Nu zadarnic m-am temut eu de misia asta, a murmurat el ca pentru sine. Dar, după cum mi se pare, va fi şi ultima. Alături de nefericita asta de odraslă de om voi pieri şi eu în pustietate, iar numele îmi va ajunge de batjocură în Doriath – de va ajunge până acolo vreo veste despre soarta noastră. Fără doar şi poate, toţi ceilalţi au fost răpuşi, numai ea a fost cruţată, dar nu din milă.

Astfel au fost ei găsiţi de trei dintre străjerii care fugiseră de pe malul râului Narog când ieşise Glaurung din bârlogul lui.

Rătăciseră vreme îndelungată, dar după ce se risipise ceaţa se întorseseră pe deal, unde nu mai găsiseră pe nimeni, drept care nu le mai rămăsese decât să caute drumul înapoi spre casă. În sufletul lui Mablung s-a retrezit speranţa; au pornit cu toţii, apucând-o mai întâi spre miazănoapte, apoi spre răsărit, căci spre miazăzi nu era nici un drum care să-i ducă până în Doriath, iar de când văzuse fortăreaţa Nargothrond nimeni nu mai putea folosi podul plutitor ca să pătrundă în Regatul Ascuns, ci numai ca să iasă.

Tare încet înaintau, ca şi când ar fi dus cu ei un copil sleit de puteri. Dar, pe măsură ce se depărtau de Nargothrond şi se apropiau de Doriath, Niënor îşi recăpăta puterile – mergea ore întregi, ascultătoare, dusă de mână. Numai că ochii ei larg deschişi nu vedeau nimic, urechile ei nu auzeau nici un cuvânt, buzele ei nu rosteau nici o vorbă.

După multe zile de mers, au ajuns într-un târziu la hotarul apusean al Doriathului, undeva la miazăzi de Teiglin; se gândiseră să treacă de împrejurimile micului regat al lui Thingol dincolo de Sirion şi astfel să ajungă la podul păzit, aflat în apropiere de locul de vărsare a râului Esgalduin. Acolo s-au oprit o vreme; au întins-o pe Niënor pe un pat de iarbă, iar ea a închis ochii, lucru pe care nu-l făcuse până atunci; părea că se cufundase în somn. Elfii s-au aşezat şi ei să se odihnească; erau atât de osteniţi, încât au uitat să pună o strajă. Deodată, au fost atacaţi de o ceată de vânători orci, una din multele care cutreierau în cele vremuri hotarele şi îndrăzneau chiar să se apropie de împrejurimile Doriathului. În toiul încăierării care a urmat, Niënor a sărit brusc în picioare din culcuşul ei de iarbă, ca unul trezit din somn de o alarmă în miez de noapte şi cu un strigăt s-a repezit în pădure. Zărind-o, orcii s-au luat după ea, iar elfii după orci. Dar cu Niënor se petrecuse la fel de neaşteptat o schimbare, căci acum era mai iute de picior decât toţi, fugind ca o căprioară printre copaci, cu părul fluturându-i în vânt, atât de repede gonea. Mablung şi tovarăşii săi i-au ajuns pe orci şi i-au răpus până la ultimul, după care au pornit din nou pe urmele lui Niënor. Dar pe Niënor parcă o înghiţise pământul; n-au mai dat de ea, nici măcar de vreo urmă a ei, cu toate că au căutat-o zile întregi.

Până la urmă, Mablung a trebuit să se întoarcă în Doriath, gârbovit de amărăciune şi ruşine.

— Stăpâne, alege-ţi o altă căpetenie pentru vânători, i-a spus el regelui. Eu m-am făcut de râs.

Dar Melian i-a spus:

— Nu ai dreptate, Mablung. Ai făcut tot ce ţi-a stat în puteri, nici un alt slujitor al regelui n-ar fi izbutit mai mult. Din nefericire, ai fost nevoit să înfrunţi o putere mult prea mare pentru tine, prea mare pentru toţi cei care sălăşluiesc în Pământul de Mijloc.

— Te-am trimis să afli veşti şi ai aflat, a zis şi Thingol. Nu este vina ta că aceia pentru care veştile aveau cea mai mare însemnătate nu le mai pot auzi. Cu adevărat dureros este acest sfârşit pentru neamul lui Húrin, dar nu tu eşti cel vinovat.

Ca şi când n-ar fi fost de ajuns că Niënor se pierduse în sălbăticie cu minţile rătăcite, Morwen dispăruse şi ea. Nici atunci şi nici mai târziu, despre soarta ei nu s-a mai aflat nimic sigur în Doriath ori în Dor-lómin. Dar Mablung nu-şi găsea liniştea, astfel că, însoţit de câţiva dintre tovarăşii săi, a plecat în sălbăticie şi timp de trei ani a bătut hotarele în lung şi-n lat, de la Ered Wethrin până la gurile Sirionului, căutând urme sau veşti despre cele care se pierduseră.

Capitolul XV
NIËNOR ÎN BRETHIL

Cât despre Niënor, ea a fugit şi a tot fugit prin pădure, auzind în spate strigătele urmăritorilor; în timp ce fugea, şi-a sfâşiat veşmintele, unul câte unul, până când a rămas goală; o zi întreagă a fugit, ca o sălbăticiune vânată care-şi dă duhul de oboseală, dar nu îndrăzneşte să se oprească să-şi tragă sufletul. Dintr-odată, la apusul soarelui, nebunia a părăsit-o pe Niënor. S-a oprit preţ de o clipă, buimacă parcă, apoi, cuprinsă de o sfârşeală soră cu moartea, s-a prăbuşit ca răpusă într-un desiş de ferigi. Şi-acolo, printre ferigile bătrâne şi lăstarele fragede ale primăverii, a rămas ea adâncită într-un somn greu, fără să mai ştie de nimic.

S-a trezit a doua zi dimineaţă, bucuroasă de lumina din jur, asemenea unei fiinţe care deschide pentru prima oară ochii asupra lumii; totul în jurul ei i se părea necunoscut şi ciudat, nu ştia numele lucrurilor pe care le vedea. Căci în urma ei nu era altceva decât o întunecime goală, prin care nu răzbăteau nici o amintire despre ceea ce cunoscuse vreodată, nici un ecou al vreunui cuvânt.

Nu-şi amintea decât de umbra fricii, din care pricină era mereu cu ochii la pândă şi căuta tot timpul locuri unde să se ascundă; se căţăra în copaci, se furişa în tufărişuri, la fel de iute ca o veveriţă sau o vulpe, ori de câte ori auzea vreun zgomot sau o înspăimânta vreo umbră, iar din ascunziş pândea multă vreme printre frunze înainte să iasă la lumină.

Astfel şi-a continuat ea drumul, tot înainte, până ce a ajuns la râul Teiglin, unde şi-a stâmpărat setea; dar hrană nu găsea şi nu ştia nici cum să şi-o găsească; foamea o chinuia, la fel şi frigul. Şi cum copacii de pe malul celălalt păreau mai deşi, mai umbroşi (aşa şi erau, aflându-se la poalele Codrului Brethil), ea a trecut râul într-acolo şi a ajuns la un dâmb verde, unde s-a lăsat să cadă, sfârşită de puteri; i se părea că întunecimea aceea o ajungea din urmă şi soarele însuşi se înnegura.

În fapt, o furtună cumplită se apropia dinspre miazăzi, grea de fulgere şi ploaie groasă. Niënor a rămas pe dâmbul acela, chircindu-se de groază de câte ori bubuia tunetul, iar ploaia îi biciuia goliciunea; ea privea fără să scoată un sunet, ca o sălbăticiune prinsă în capcană.

Întâmplarea a făcut ca, tocmai la acel ceas, nişte Pădureni din Brethil să se întoarcă de la vânătoare de orci, traversând în grabă Trecerea peste Teiglin şi îndreptându-se spre un adăpost aflat în apropiere; un trăsnet a luminat dintr-odată cerul, învăluind Haudh-en-Elleth într-o flamă albă. Turambar, care se afla în fruntea cetei, s-a dat înapoi cutremurat şi şi-a acoperit ochii; i se năzărise că văzuse duhul unei fecioare răpuse, zăcând pe mormântul lui Finduilas.

Dar unul dintre oameni s-a repezit spre gorgan şi l-a strigat pe Turambar:

— Aici, stăpâne! O femeie tânără zace aici, e încă în viaţă!

Turambar s-a apropiat şi a luat-o în braţe; apa şiroia din părul ei; fata a închis ochii, un fior a părut s-o scuture, apoi a rămas nemişcată. Mirat de goliciunea ei, Turambar a învelit-o în mantia lui şi a dus-o la adăpostul din pădure al vânătorilor. Acolo au făcut focul şi au acoperit-o pe fată cu pături, iar ea a deschis ochii şi i-a privit; când l-a văzut pe Turambar, faţa i s-a luminat; a întins o mână spre el, căci i se părea că în sfârşit găsise ceva ce căutase în întunecime, şi s-a simţit cuprinsă de o mare linişte. Turambar i-a luat mâna într-ale sale, a zâmbit şi i-a spus:

— Ei bine, domniţă, n-ai vrea acum să ne spui care ţi-e numele, din ce neam te tragi şi ce nenorocire s-a abătut asupra ta?

Ea a clătinat din cap şi nu a spus nimic, ci a început să plângă; aşa că n-au mai iscodit-o, ci au lăsat-o să mănânce hulpav tot ceea ce i-au pus dinainte. După ce a isprăvit de mâncat, fata a oftat şi l-a luat din nou pe Turambar de mână, iar el i-a spus:

— Cu noi n-ai de ce te teme. Odihneşte-te în noaptea asta, iar mâine te vom duce la sălaşurile noastre, sus, în pădure. Dar am vrea să-ţi aflăm numele şi neamul din care te tragi, ca să-i putem găsi pe-ai tăi şi să le dăm de ştire despre tine.

Nici de data asta n-a răspuns, ci s-a pornit pe plâns.

— Nu te necăji! i-a zis Turambar. O fi prea tristă povestea că să ne-o spui acum. Până una-alta, îţi dau eu un nume, îţi voi spune Níniel, Fecioara Lacrimilor.

Auzind numele acesta, ea şi-a ridicat privirile, a clătinat din cap, dar a zis:

— Níniel.

Era primul cuvânt pe care îl rostea după întunecime şi de atunci aşa s-a numit ea printre Pădureni.

A doua zi dimineaţă, au dus-o pe Níniel spre Ephel Brandir, pe drumul care urca abrupt, până ce au ajuns la un loc unde trebuiau să traverseze apele vijelioase ale pârâului Celebros. Un pod de lemn fusese construit acolo, iar sub el pârâul trecea peste un prag de stâncă, mâncat de ape, şi cădea pe multe trepte înspumate, într-o copaie de piatră, aflată departe jos; văzduhul era plin de stropi, de-ai fi zis că ploua tot timpul. În capul cascadei se întindea o pajişte verde, înconjurată de mesteceni, dar de partea cealaltă a podului se deschidea o privelişte largă spre ravenele Teiglinului, la vreo două mile depărtare. Acolo aerul era mereu răcoros, tocmai bun ca drumeţii să se oprească vara pentru a se odihni şi a bea din apa rece. Dimrost, Scara Ploioasă, astfel se numea cascada, dar din ziua aceea avea să fie numită Nen Girith, Apa Tremurătoare, pentru că Turambar şi oamenii săi s-au oprit acolo, dar Níniel, de cum a ajuns, s-a înfiorat dintr-odată şi a început să tremure, iar ei nu au putut nici s-o încălzească şi nici s-o liniştească. Astfel, au luat-o repede din loc şi, încă înainte de a ajunge la Ephel Brandir, Níniel aiura, cuprinsă de fierbinţeală.

Multă vreme a zăcut ea bolnavă. Brandir şi-a folosit toată ştiinţa ca s-o tămăduiască, iar soaţele Pădurenilor au stat de veghe la căpătâiul ei zi şi noapte. Dar numai când se aşeza Turambar lângă ea fata îşi găsea liniştea ori dormea fără să mai geamă; cât a durat fierbinţeala, cu toate că adesea era tulburată, fata n-a murmurat o vorbă în nici una din limbile oamenilor ori ale elfilor. Iar după ce s-a întremat încetul cu încetul, s-a trezit şi a început din nou să mănânce, femeile din Brethil au trebuit s-o înveţe că pe un copil să cuvânte, vorbă de vorbă. Dar Níniel deprindea iute graiul, tare-i plăcea, ca şi când redescoperea comori mari şi mici pe care le crezuse pierdute, iar când, în sfârşit, învăţase destul cât să poată vorbi cu prietenii ei, ea întreba:

— Care e numele lucrului ăstuia? Căci l-am rătăcit în întunecimea mea.

Începând ea să umble iarăşi pe afară, se ducea acasă la Brandir. Voia să afle numele tuturor vietăţilor, iar el le ştia pe cele mai multe şi se preumblau împreună prin grădini şi poieni.

Astfel a ajuns Brandir să prindă drag de ea; după ce s-a întremat deplin, Níniel îi dădea braţul ca el să se sprijine în şontâcăiala luişi-l numea fratele ei. Însă inima şi-o dăruise lui Turambar şi numai când îl vedea pe el venind zâmbea şi ea, iar numai când vorbea el vesel izbucnea şi ea în râs.

Într-una din serile toamnei aceleia aurite, şedeau ei împreună, iar soarele scălda în lumină coasta dealului şi casele din Hphel Brandir şi peste tot era o linişte adâncă. Atunci Níniel i-a zis lui Turambar:

— Am întrebat de numele tuturor lucrurilor, numai de numele tău n-am întrebat. Cum ţi se spune ţie?

— Turambar, a răspuns el.

Ea a tăcut, parcă ascultând un ecou, apoi a spus:

— Şi ce înseamnă asta ori este doar numele tău?

— Înseamnă Stăpânul Umbrei Întunecate. Pentru că, Níniel, şi eu am avut parte de întunecime, în care am pierdut lucruri dragi mie, dar acum socotesc că am trecut peste asta.

— Şi ai fugit şi tu de întunecimea ta, până ce-ai ajuns în pădurile astea frumoase? Şi când ai scăpat de ea, Turambar?

— Aşa e, a răspuns el, am fugit timp de mulţi ani. Şi am scăpat când ai scăpat şi tu. Era întuneric când ai apărut tu, Níniel, dar de atunci a fost numai lumină. Şi e ca şi când ceea ce am căutat îndelung şi în van în sfârşit a ajuns la mine.

Iar când s-a îndreptat spre casa lui, în înserare, Turambar şi-a spus în sinea lui: „Haudh-en-Klleth! Din gorganul verde a apărut ea. E acesta un semn, oare cum să-l citesc?”

Anul acela auriu s-a stins încet-încet într-o iarnă blândă, după care a venit un alt an luminos. În Hrethil domnea pacea, Pădurenii stăteau liniştiţi la gospodăriile lor, nu hălăduiau pe alte meleaguri, cât despre veşti din ţinuturile învecinate, nu primeau. La acea vreme, în miazăzi, orcii se aflau sub puterea întunecată a lui Glaurung ori erau trimişi să iscodească hotarele Doriathului; ocolind Trecerea peste Teiglin, se îndreptau spre apus, departe de râu.

Tămăduită pe deplin, Níniel se făcuse frumoasă şi prinsese din nou puteri. Turambar n-a mai stat pe gânduri, şi a cerut-o de soţie. Tare s-a bucurat Níniel, dar când Brandir a auzit această veste, inima i s-a încrâncenat.

— Nu te pripi! i-a spus el lui Níniel. Nu mi-o lua în nume de rău dacă te sfătuiesc să mai aştepţi.

— Nimic din ce faci tu nu-i făcut cu gând rău, i-a răspuns ea. Atunci de ce mă sfătuieşti astfel, înţeleptul meu frate?

— Frate înţelept? s-a mirat el. Frate neputincios mai degrabă, neiubit şi fără vino-ncoace. N-aş şti să-ţi spun de ce. Dar asupra omului ăstuia adastă o umbră de care mă tem.

— O umbră a fost, a zis Níniel, aşa mi-a spus el. Dar a scăpat de ea, cum am scăpat şi eu. Oare nu merită el iubirea? Chiar dacă acum stă la casa lui, în linişte şi pace, n-a fost el oare cel mai mare căpitan din faţa căruia fugeau toţi duşmanii noştri?

— Cine ţi-a spus asta?

— Dorlas. N-a spus adevărul?

— Ba da, a zis Brandir, fără să-i placă ce auzise, deoarece Dorlas era căpetenia celor care doreau să pornească război împotriva orcilor. Totuşi, căuta pricini s-o oprească pe Níniel să se mărite, astfel că i-a spus adevărul, dar nu pe de-a-ntregul: Căci el a fost Căpitanul din Nargothrond, iar înainte de asta a venit de la miazăzi şi a fost (din ce se zice) fiul lui Húrin din Dor-lómin, din Casa războinică a lui Hador. Văzând înnegurarea ce se aşternuse peste chipul fetei, dar neînţelegându-i tâlcul, Brandir a adăugat: Aşa e, Níniel, că bine gândeşti: mai devreme sau mai târziu, unul ca el va pleca din nou la război, poate departe de meleagul ăsta. Şi de-o fi să se întâmple astfel, câtă vreme vei îndura singurătatea? Fii cu băgare de seamă, căci

presimt că, dacă Turambar se va duce din nou la bătălie, nu el va izbândi, ci Umbra.

— Greu îmi va veni să îndur, a răspuns ea, dar nu-mi va fi mai uşor nemăritată decât măritată. Iar o nevastă poate că mai curând îl va înfrâna şi va ţine Umbra la depărtare.

Cu toate acestea, vorbele lui Brandir au tulburat-o, astfel că l-a rugat pe Turambar să mai aibă răbdare. S-a mirat Turambar şi s-a mâhnit, apoi a aflat de la Níniel că Brandir o sfătuise să aştepte şi nu i-a plăcut defel.

Şi a venit următoarea primăvară, iar atunci i-a spus lui Níniel:

— Timpul trece. Am aşteptat până acum, nu vreau să mai aştept. Fă aşa cum te îndeamnă inima, prea dragă Níniel, dar ascultă-mă bine: am de ales între a mă întoarce la război, în sălbăticie, şi a mă însura cu tine şi a nu mai merge niciodată la luptă, decât pentru a te apăra pe tine, de-o fi să se abată vreun rău asupra casei noastre.

S-a bucurat din nou Níniel de vorbele astea şi a primit pe dată, iar la mijlocul verii au făcut nunta, ospăţ mare au pregătit pădurenii şi le-au dăruit o casă frumoasă pe care o construiseră anume pentru ei, sus pe Amon Obel. Acolo au trăit ei fericiţi. Numai Brandir era tulburat, iar umbra ce i se lăsase peste inimă se adâncise şi mai mult.

CHAPTER XVI

CAPITOLUL XVI
VENIREA LUI GLAURUNG

Puterea şi răutatea lui Glaurung sporeau; creatura se îngroşa la trup, îi strângea pe orci în jurul său şi cârmuia ca un rege-dragon, iar întregul ţinut care fusese odată regatul Nargothrond se afla sub stăpânirea lui. Dar, înainte să se sfârşească anul, al treilea de când Turambar trăia printre pădureni, Glaurung a pornit atacul împotriva meleagului lor, în care, de o vreme încoace, domniseră liniştea şi pacea; şi asta pentru că şi Glaurung, şi stăpânul său ştiau prea bine că în Brethil încă sălăşluia o obşte de oameni liberi, singurii care mai rămăseseră din cele Trei Case şi care se împotriveau puterii de la miazănoapte, iar ei nu puteau răbda acest lucru, căci gândul lui Morgoth era acela de a supune întregul Beleriand şi de a-i scotoci fiece cotlon, pentru ca nimeni să nu rămână în viaţă fără a-i fi lui sclav. Astfel că, dacă Glaurung a ghicit unde se ascundea Túrin sau dacă (aşa cum spun unii) la acea vreme Túrin scăpase de ochiul Răului care-l urmărea, are prea puţină

însemnătate. Căci, în cele din urmă, sfaturile lui Brandir trebuiau să se dovedească zadarnice, iar Turambar nu avea de ales, decât fie să stea fără să facă nimic, până când va fi fost descoperit şi va fi fost vânat ca un şobolan, fie să plece la luptă şi astfel să se arate duşmanului.

Dar, când în Ephel Brandir au ajuns primele veşti despre venirea orcilor, Turambar nu s-a dus să lupte, ci a ascultat de rugile lui Níniel, care îi spunea:

— Gospodăriile noastre încă nu sunt atacate, cum ziceai tu. Se mai zice că orcii nu-s mulţi. Iar Dorlas mi-a spus că, înainte să fi venit tu, asemenea atacuri se întâmplau adesea, dar pădurenii le ţineau piept.

Numai că de data asta Pădurenii au fost înfrânţi, pentru că orcii ăştia erau de-un soi tare rău, fioroşi, vicleni şi veniseră cu gândul limpede de-a invada Codrul Brethil, nu doar de a-i da ocol pe la margini, cum făceau alte dăţi, mânaţi de treburile lor sau când vânau în cete mari. Acum Dorlas şi oamenii săi au fost puşi pe fugă şi au pierdut mulţi dintr-ai lor, iar orcii au trecut râul Teiglin şi au pătruns adânc în codru. Dorlas a venit la Turambar, i-a arătat rănile cu care se alesese şi i-a spus:

— Vezi, stăpâne, acum chiar că suntem la restrişte mare, iar pacea a fost doar o amăgire, întocmai aşa cum am presimţit eu. Nu ne-ai zis odată să te socotim unul de-ai noştri, şi nu un străin? Primejdia asta nu te ameninţă şi pe tine? Căci gospodăriile noastre nu vor rămâne nedescoperite dacă orcii vor mai înainta pe meleagul nostru.

Aşa că Turambar s-a ridicat, şi-a luat din nou sabia, pe Gurthang, şi a plecat la bătălie; şi aflând pădurenii despre aceasta, au prins curaj şi s-au strâns în jurul lui, până au alcătuit o armie de multe sute. Au pornit vânătoarea în codru şi i-au răpus pe toţi orcii care se furişaseră acolo, spânzurându-i de copaci, lângă Trecerea peste Teiglin. Şi, când o nouă oştire i-a atacat, ei au împresurat-o, iar când orcii s-au trezit înconjuraţi de atâţia Pădureni şi s-au pomenit faţă în faţă cu Sabia Neagră, care se întorsese, au ieşit din ascunzători şi atunci au fost măcelăriţi unul după altul. După care pădurenii au înălţat ruguri mari pe care au ars mormanele de leşuri ale soldaţilor lui Morgoth; fumul răzbunării lor s-a înălţat negru spre înaltul cerului, iar vântul l-a purtat spre apus. Câţiva dintre orci tot au scăpat şi s-au întors în Nargothrond, ducând aceste veşti.

S-a înfuriat peste poate Glaurung auzind veştile, dar o vreme nu s-a clintit din loc, ci a stat şi a cugetat la cele auzite. Astfel a trecut iarna, în pace, iar oamenii spuneau:

— Măreaţă este Sabia Neagră din Brethil, căci toţi duşmanii noştri au fost răpuşi.

Níniel era mulţumită şi îi plăcea că Turambar al ei era atât de vestit; numai el stătea adâncit în gânduri şi-n sinea lui îşi spunea: „Zarurile au fost aruncate. Acum urmează încercarea în care fie îmi dovedesc renumele, fie dau greş cu totul. Nu voi mai fugi. Voi fi Turambar şi prin propria-mi voinţă şi vitejie îmi voi învinge soarta ori voi cădea. Fie că ajung pe scut, fie sub scut, pe Glaurung tot îl voi răpune".

Fără să-şi poată alunga neliniştea, Turambar a trimis drept iscoade câţiva oameni dintre cei mai curajoşi, căci, cu toate că nimeni nu vorbise despre acest lucru, el poruncea în dreapta şi-n stânga după cum socotea că-i mai bine, ca şi când el ar fi fost stăpân în Brethil şi nimeni nu-i mai dădea ascultare lui Brandir.

Primăvara a venit plină de speranţă, oamenii munceau şi cântau. Dar în acea primăvară Níniel a rămas grea; chipul îi era palid şi tras, iar fericirea îi dispăruse. Curând au început să se audă zvonuri ciudate, aduse de oamenii care trecuseră dincolo de Teiglin, cum că în depărtări se vedeau focuri în pădurile de pe câmpia dinspre Nargothrond, iar Pădurenii se-ntrebau ce semn putea fi acesta.

N-a trecut mult şi alte veşti au ajuns la urechile lor, anume că focurile se întindeau spre miazănoapte, iar cel care le stârnea era însuşi Glaurung. Căci el părăsise fortăreaţa Nargothrond şi iarăşi bântuia meleagurile cu treburi numai de el ştiute. Cei mai nesocotiţi şi mai încrezători dintre oameni spuneau:

— Oastea lui a fost distrusă şi-acum i-a venit mintea la cap şi se-ntoarce de unde a venit.

Iar alţii ziceau:

— Să nădăjduim că va trece de noi şi ne va lăsa în pace.

Dar Turambar nu nutrea asemenea speranţe, el ştia că Glaurung venea să-i caute. Astfel că, deşi îşi ferea gândurile de Níniel, cumpănea zi şi noapte ce să facă şi cum să dreagă; iar primăvara a trecut şi a venit vara.

Într-o bună zi, doi oameni s-au întors în Ephel Brandir aproape morţi de spaimă, căci îl văzuseră cu ochii lor pe Viermele cel Mare. Şi i-au spus lui Turambar:

— Stăpâne, nu-ncape nici o îndoială că se apropie de Teiglin, nu ne ocoleşte. L-am văzut întins în mijlocul unui pârjol mare;

copacii fumegau peste tot în jurul lui. Duhoarea ce iese din trupul lui este greu de îndurat. Şi brazda ticăloasă pe care-a târşit-o atâtea leghe lungi de la Nargothrond ni s-a părut că nu se abate nici măcar de-un pas, ci ţinteşte drept spre noi. Ce-i de făcut?

— Prea puţin, a răspuns Turambar, dar chiar şi la puţinul acesta am cumpănit. Veştile pe care mi le-aţi dat mai curând mă umplu de speranţă decât de teamă; dacă el cu adevărat înaintează drept, aşa cum spuneţi voi, şi nu se abate, atunci m-am şi gândit la ceva demn de cei cu inima vitează.

Oamenii au rămas pe gânduri, căci mai mult n-a vrut să le spună; cu toate acestea, văzându-l că nu se pierde cu firea, parcă au prins şi ei mai mult curaj.

Astfel arăta albia Teiglinului: râul cobora din Ered Wethrin, la fel de tumultuos ca şi Narog, dar la început între maluri joase, până după trecere, strângându-şi puterea din apele altor râuri, ca să poată sfredeli pe la poalele podişului pe care se întindea Codrul Brethil. După care curgea prin defileuri adânci, ai căror pereţi înalţi erau ca nişte ziduri de stâncă; la picioarele lor însă, albia era sugrumată, încât apele curgeau vijelioase şi urlând. O strâmtoare din aceasta, nu cea mai adâncă, dar cea mai îngustă, se afla acum tocmai în calea lui Glaurung, la miazănoapte de locul unde Celebros se vărsa în Teiglin. Astfel că Turambar a trimis trei bărbaţi viteji să urmărească de pe buza strâmtorii toate mişcările Dragonului; el însuşi avea să se îndrepte spre Nen Girith, cascada cea înaltă; acolo veştile puteau să ajungă la el iute, iar el putea să vadă până departe.

Dar, înainte de a porni, i-a strâns pe Pădurenii din Ephel Brandir şi le-a vorbit, spunându-le:

— Oameni din Brethil, o primejdie de moarte s-a abătut asupra noastră, căreia numai o vitejie fără seamăn îi poate ţine piept. Câţi suntem la număr are prea puţină însemnătate; arma noastră trebuie să fie viclenia şi să avem nădejde în noroc. Dacă am porni împotriva Dragonului cu toate forţele noastre, ca şi când am înfrunta o oştire de orci, n-am face decât să ne aruncăm cu toţii în braţele morţii, lăsându-ne soaţele şi rubedeniile fără apărare. Aşa că eu vă spun să rămâneţi aici şi să vă pregătiţi să fugiţi. Căci, de-o fi să vină Glaurung, atunci va trebui să părăsiţi acest loc şi să vă risipiţi care unde vede cu ochii; astfel unii dintre voi vor izbuti să scape cu viaţă. N-am nici o îndoială că, de va putea, el îl va face una cu pământul,

răpunând tot ce mişcă, dar nu va rămâne aici. În Nargothrond se află comoara lui, acolo sunt încăperile cele adânci în care zace şi-n care creşte el fără teamă.

Oamenii l-au ascultat abătuţi, cuprinşi de mare deznădejde, pentru că aveau încredere în Turambar şi se aşteptaseră să audă de la el vorbe dătătoare de mai multă speranţă. Dar el le-a mai spus:

— Ăsta e răul cel mai mare care se poate întâmpla. Dar, dacă planul meu se dovedeşte bun şi norocul e de partea mea, nu se va ajunge aici. Căci eu unul nu cred că Dragonul e de neînvins, cu toate că puterea şi răutatea lui sporesc odată cu trecerea anilor. Îl cunosc într-o oarecare măsură. Puterea i se trage mai curând din spiritul ticălos ce sălăşluieşte în el decât din forţa trupului, oricât de mare i-ar fi acesta. O să vă zic o poveste pe care şi eu am auzit-o de la cei care au luptat în anul bătăliei Nirnaeth, când eu şi cei mai mulţi care mă ascultaţi acum eram copii. Pe acea câmpie, gnomii i-au ţinut piept, iar Azaghal din Belegost l-a străpuns atât de adânc încât dragonul a fugit înapoi în Angband. Dar aici am un ghimpe mult mai ascuţit şi mai lung decât pumnalul lui Azaghal.

Turambar a scos sabia Gurthang din teacă şi a străpuns cu ea văzduhul de deasupra capului, iar celor care-l priveau li s-a părut că văd o limbă de foc ţâşnind din mâna lui Turambar, spre înaltul cerului. Şi atunci au strigat ei:

— Ghimpele Negru din Brethil!

— Ghimpele Negru din Brethil, a spus şi Turambar. Ar face bine să se teamă de el. Căci să ştiţi de la mine: astfel este ursita Dragonului ăstuia (şi, din ce se zice, a prăsilelor sale), încât, oricât de falnică i-ar fi platoşa de solzi comoşi, mai tari ca fierul, sub ea pântecele tot de şarpe îi este. Prin urmare, oameni din Brethil, plec acum să caut, cum oi şti şi oi putea, pântecele lui Glaurung. Cine vrea să vină cu mine? Mi-s de ajuns câţiva cu braţ vânos şi inimi viteze.

Atunci Dorlas a ieşit în faţă şi a spus:

— Merg cu tine, stăpâne, căci mai bine înaintez decât să aştept să vină duşmanul la mine.

Ceilalţi însă nu s-au grăbit să răspundă chemării, prea mare fiindu-le spaima de Glaurung, iar povestea iscoadelor care-l zăriseră trecuse din gură în gură şi sporise în grozăvenie.

— Ascultaţi, oameni din Brethil, a strigat Dorlas, se vădeşte acum că toate sfaturile lui Brandir nu-s de nici un folos în faţa răului din vremea noastră. Nu avem cum scăpa ascunzându-ne.

Oare nici unul dintre voi nu vrea să ia locul fiului lui Handir pentru a nu face de râs Casa lui Haleth?

Vorbe de ocară erau acestea, îndreptate împotriva lui Brandir, care cu adevărat şedea în jilţul mai-marelui sfatului, dar nimeni nu lua seama la el şi tare s-a încrâncenat inima sa auzindu-le; mai cu seamă că Turambar nu l-a mustrat pe Dorlas pentru ele. Unul dintre bărbaţi s-a ridicat totuşi în picioare, Hunthor era acesta, rubedenia lui Brandir, spunând:

— Rău faci, Dorlas, când batjocoreşti cu astfel de vorbe pe stăpânul tău, ale cărui mădulare din pricina sorţii nefericite nu pot să dea ascultare vrerii inimii sale. Fereşte-te ca nu cumva tu însuşi să te dovedeşti altfel decât ţi-e zisa! Şi cum poţi spune că sfaturile sale au fost în zadar, când niciodată nu le-am urmat? Tu însuţi, vasalul său juruit, le-ai nesocotit. Vă spun că Glaurung vine la noi acum, aşa cum s-a dus şi-n Nargothrond, din pricină că faptele noastre ne-au trădat, iar Brandir tocmai de asta s-a temut. Dar, dacă năpasta s-a abătut asupra noastră, cu voia ta, fiu al lui Handir, mă voi duce în numele Casei lui Haleth.

— Trei mi-s de-ajuns! a spus Turambar. Pe voi doi vă iau cu mine. Dar, stăpâne, eu unul nu te dispreţuiesc. Înţelege! Trebuie să ne grăbim, treaba ce-o avem de îndeplinit cere mădulare vânjoase. Socot că locul ţi-e alături de obştea ta. Eşti înţelept şi ştii să tămăduieşti; mă tem că în puţină vreme va fi trebuinţă de înţelepciune şi putere de tămăduire.

Frumoase vorbe, dar care n-au făcut decât să-l amărască şi mai mult pe Brandir, care i-a spus lui Hunthor:

— Te du, atunci, însă fără învoirea mea. Căci asupra omului ăstuia adastă o umbră care te va duce spre rău.

Turambar nu mai avea vreme de pierdut, dar când s-a dus la Níniel să-şi ia rămas-bun, ea s-a agăţat de el, plângând îndurerată.

— Nu pleca, Turambar, ascultă-mi ruga! Nu te înfrunta cu Umbra de care ai fugit! Nu, nu, mai bine fugi şi ia-mă cu tine, cât mai departe!

— Níniel, draga mea dragă, a răspuns el, nu mai putem fugi tu şi cu mine. Suntem împrejmuiţi în ţara asta. Şi, chiar dacă aş pleca şi i-aş părăsi pe oamenii care ne-au primit în mijlocul lor cu prietenie, n-aş putea decât să teduc în sălbăticie, unde n-avem nici un adăpost şi unde aţi pieri tu şi pruncul nostru. O sută de leghe ne despart de orice meleag la care Umbra nu poate ajunge. Dar nu-ţi pierde cumpătul, Níniel. Căci asta îţi

spun: nici tu, nici eu nu vom fi răpuşi de Dragonul ăsta ori de vreun alt duşman de la miazănoapte.

Níniel s-a oprit din plâns şi n-a mai spus nimic, dar sărutul ei de despărţire a fost rece.

Apoi Turambar cu Dorlas şi Hunthor au pornit întins spre Nen Girith şi, când au ajuns acolo, soarele cobora spre asfinţit, iar umbrele se lungiseră; ultimele două iscoade îi aşteptau acolo.

— Aţi sosit tocmai la timp, stăpâne, au zis ei. Dragonul a venit, iar când am plecat noi, el ajunsese la malul Teiglinului şi privea pe partea cealaltă a râului. Se mişcă numai noaptea, aşa că ne putem aştepta la un atac chiar mâine, înainte de ivirea zorilor.

Turambar a privit peste cascada Celebros şi a văzut soarele scăpătând şi suliţe negre de fum ridicându-se la malul râului.

— N-avem timp de pierdut, a spus el, însă veştile sunt bune. Mă temusem că o să mişune în dreapta şi-n stânga; dacă o apuca spre miazănoapte şi ajungea la trecere şi de acolo la vechiul drum de la şes, n-ar mai fi fost nici o nădejde. Acum însă furia stârnită de trufie şi răutate îl împinge înainte. Dar, chiar în timp ce spunea acestea, în gândul său cumpănea îndoit: „Te pomeneşti că o creatură atât de ticăloasă şi de haină se fereşte de trecere la fel ca orcii? Haudh-en-Elleth! Oare Finduilas încă adastă între mine şi destinul meu?”

S-a răsucit spre însoţitorii săi şi a spus:

— Iată ce avem de făcut. Trebuie să mai aşteptăm o vreme; pripeala poate fi la fel de rea acum ca şi zăbava. Când s-o lăsa întunericul, o să ne furişăm până jos la râu. Dar să fiţi cu mare băgare de seamă! Căci urechile lui Glaurung aud la fel de bine pe cât îi văd ochii, iar ochii îi sunt ucigători. Dacă ajungem la râu fără să ne simtă, trebuie să coborâm în strungă, să trecem râul şi astfel găsim poteca pe care o va urma el când va porni.

— Dar cum poate el veni pe acolo? a întrebat Dorlas. O fi el sprinten, însă e un Dragon urieşesc. Şi cum o putea să coboare o stâncă şi s-o urce pe cealaltă, când partea din faţă trebuie să urce înainte ca a din spate să fi apucat să coboare? Şi, dacă o face totuşi, la ce ne slujeşte că ne aflăm în apele dezlănţuite de sub el?

— O fi aşa cum spui, a răspuns Turambar, şi, dacă într-adevăr aşa va face, va fi vai şi-amar de noi. Dar eu trag nădejde, din ceea ce ştim despre el şi după locul în care se află acum, că altele îi sunt gândurile. A ajuns la marginea strungii Cabed-en-

Aras, pe care, după cum mi-aţi povestit voi, odată o căprioară a trecut-o dintr-un salt, fugind de vânătorii lui Haleth. E atât de mare acum Dragonul, încât gândesc că va căuta să se arunce pe malul celălalt. Asta este nădejdea noastră şi-n ea trebuie să ne încredem.

Auzindu-l ce spune, Dorlas a simţit că-l părăseşte curajul, căci el cunoştea mai bine decât toţi întregul ţinut Brethil şi cu adevărat Cabed-en-Aras era un loc cumplit. Pe malul răsăritean, o stâncă dreaptă, de vreo patruzeci de picioare înălţime, golaşă până aproape de buza unde creşteau copaci; pe partea cealaltă, malul era mai puţin prăpăstios şi mai puţin înalt, acoperit de copaci şi tufăriş care atârnau în rădăcini, dar jos, în vale, apa curgea vijelioasă printre bolovani şi, chiar dacă un bărbat curajos şi sigur pe picioarele sale putea să-l treacă în timpul zilei, era primejdios să se încumete pe acolo în timpul nopţii. Dar acesta era planul lui Turambar şi era zadarnic să i se împotrivească.

Astfel, au pornit la lăsarea întunericului, dar nu spre locul unde se afla Dragonul, ci mai întâi au apucat-o pe poteca ce ducea spre trecere; apoi, înainte să ajungă acolo, au luat-o spre miazăzi, peo cărăruie care i-a dus până la marginea pădurilor ce umbreau Valea Teiglin. Şi, pe măsură ce se apropiau de Cabed-en-Aras, pas cu pas, oprindu-se adesea ca să asculte, au simţit miros de arsură şi o duhoare care i-a îngreţoşat. Altfel, peste tot nemişcare de moarte, nimic nu se clintea în văzduh. Primele stele au licărit la răsărit, în faţa lor, şi săgeţi palide de fum se înălţau drepte, neşovăitoare pe cerul apusean încă luminat.

După plecarea lui Turambar, Níniel a rămas tăcută şi împietrită, dar Brandir a venit la ea şi i-a spus:

— Níniel, nu te teme de pe-acum de ce-i mai rău. Oare nu te-am sfătuit să aştepţi?

— Ba da, a răspuns ea. Dar la ce mi-ar mai folosi acum? Căci dragostea nu trece şi nu îndură mai puţin dacă nu te măriţi.

— Ştiu asta, a zis Brandir. Dar nici nu te măriţi doar ca să fii măritată.

— Aşa e, a răspuns Níniel. Căci de două luni sunt grea cu pruncul lui. Şi nu-mi pare că din pricina asta mi-e mai greu să îndur teama de a-l pierde. Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Nici eu nu mă mai înţeleg. Ştiu doar că mi-e teamă.

— Halal mângâiere îmi aduci! a izbucnit ea. Brandir, prietene, ascultă-mă: fie că-s măritată sau nemăritată, fie că-s

mamă sau fecioară, mi-e peste puteri să mai îndur teama. Stăpânul Destinului s-a dus să-şi înfrunte destinul ce i-a fost scris, departe de-aici, iar eu cum să stau şi s-aştept să primesc veşti, bune, rele, cum or fi? Poate chiar în noaptea asta se va întâlni cu Dragonul, iar eu cum să stau sau să şed, aşteptând să treacă orele astea cumplite?

— Nu ştiu, a răspuns Brandir, dar, cum-necum, orele trebuie să treacă şi pentru tine, şi pentru soaţele celora care s-au dus cu el.

— Ele n-au decât să facă ce le îndeamnă inimile lor! a strigat Níniel. Eu însă trebuie să plec. Nu vreau ca multele leghe să mă despartă de primejdia în care se află stăpânul meu. Vreau să le ies veştilor în cale!

Vorbele lui Níniel i-au sporit lui Brandir însutit teama, făcându-l să strige:

— Ba nu te las nici în ruptul capului să faci una ca asta. Căci astfel ai pune în primejdie tot planul nostru. Multele leghe ce vă despart îţi dau răgazul să scapi, de-o fi să fie cum e mai rău.

— De-o fi să fie cum e mai rău, eu nu vreau să scap, a răspuns ea. Iar acum înţelepciunea ta e în zadar şi nici n-ai să-mi stai în cale.

S-a înfăţişat Níniel în faţa oamenilor care încă mai erau strânşi în Ephel şi a strigat:

— Oameni din Brethil! Nu voi aştepta aici. Dacă stăpânul meu dă greş, atunci orice nădejde este o amăgire. Ţara şi pădurile voastre vor fi preschimbate în cenuşă şi nimeni, nimeni nu va scăpa. Atunci de ce să mai zăbovim aici? Eu plec să aflu veştile şi soarta ce ne aşteaptă. Cei care gândesc la fel ca mine să mă însoţească!

Mulţi s-au arătat gata să plece împreună cu ea; soaţele lui Dorlas şi Hunthor, din pricină că aceia pe care-i iubeau erau duşi cu Turambar; altele, din milă faţă de Níniel şi din dorinţa de a se împrieteni cu ea; şi au mai fost şi alţii din cei atraşi de ceea ce se povestea despre Dragon şi, mânaţi de vitejie ori nesăbuinţă (neştiind ei prea multe despre rău), gândeau că vor fi martori la fapte ciudate şi glorioase. Căci, în mintea lor, Sabia Neagră ajunsese atât de măreaţă încât puţini îşi puteau închipui că Glaurung o va înfrânge. Aşa s-a făcut că în scurtă vreme şi în mare grabă s-au pornit la drum, îndreptându-se spre o primejdie pe care nu o pricepeau; şi, mergând aproape fără să se oprească, au ajuns în cele din urmă, la căderea nopţii, frânţi de oboseală, la Nen Girith, însă Turambar plecase, chiar dacă nu cu

mult înaintea sosirii lor. Noaptea e un sfetnic cu mintea limpede şi mulţi dintre ei s-au mirat de propria pripeală, iar când au auzit de la pândarii rămaşi acolo cât de aproape se află Glaurung şi ce disperat era planul lui Turambar, au simţit cum îi părăseşte curajul şi n-au îndrăznit să meargă mai departe. Unii au privit cu ochi temători spre Cabed-en-Aras, dar nimic nu izbuteau să zărească şi nu auzeau altceva decât glasul rece al cascadei. Níniel stătea de una singură, scuturată de un tremur cumplit.

După plecarea lui Níniel şi a însoţitorilor ei, Brandir le-a spus celor rămaşi:

— Priviţi cât sunt de dispreţuit şi cum mi se nesocotesc sfaturile! Alegeţi-vă pe altcineva drept cârmuitor: eu unul mă lepăd şi de cârmuire, şi de obşte. Fie ca Turambar să vă fie acesta, măcar cu numele, căci mi-a luat puterea ce-o aveam de drept. Şi nimeni să nu mai vină la mine după sfaturi ori pentru tămăduire!

Zicând acestea, şi-a rupt sceptrul şi în sinea lui şi-a spus: „De-acum nimic nu mi-a mai rămas, decât iubirea pentru Níniel. Prin urmare, unde se duce ea, din înţelepciune ori din nesăbuinţă, şi eu trebuie să mă duc. În ceasul acesta întunecat, nimic nu se întrevede, dar cine ştie de n-aş putea-o feri cât de cât de rău dacă i-aş fi în preajmă”.

Astfel, şi-a încins la brâu o sabie scurtă, cum rareori făcuse înainte, şi-a luat cârja şi a plecat din Ephel, cât de repede putea, cu mersul lui şchiopătat, apucând-o în urma celorlalţi pe lunga potecă ce ducea la hotarul apusean al Codrului Brethil.

Capitolul XVII
MOARTEA LUI GLAURUNG

Într-un târziu, la ceasul când noaptea învăluise pământurile, Turambar şi însoţitorii săi au ajuns la Cabed-en-Aras, bucuroşi de vuietul asurzitor al cascadei, căci, cu toate că le dădea de veste despre primejdiile ce-i aşteptau în fundul văii, acoperea orice alt zgomot. Dorlas i-a dus puţin mai spre miazăzi, până într-un loc de unde, printr-un horn, au coborât până la poalele stâncii, dar acolo jos curajul l-a părăsit pe Dorlas, din pricina stâncilor şi bolovanilor nenumăraţi îngrămădiţi în apele ce curgeau în jurul lor dezlănţuite şi scrâşnitoare.

— Mai sigur drum spre moarte nici că se poate, a zis Dorlas.

— Dar e singurul, fie spre moarte, fie spre viaţă, a zis Turambar, iar zăbava nu-l va face să pară mai plin de nădejde. Aşa că, după mine!

Şi, cu acestea, Turambar a luat-o înainte; cu pricepere şi curaj ori poate cu ajutorul sorţii, a trecut dincolo şi-n întunericul

negru ca smoala s-a răsucit să vadă cine-l urma. O siluetă şi mai întunecată stătea lângă el.

— Dorlas? a întrebat Turambar.

— Nu, eu sunt, a răspuns Hunthor. Aş zice că Dorlas n-a cutezat să treacă. Chiar de îndrăgeşte războiul, un bărbat se poate teme de multe lucruri. Şade tremurând pe mal, aşa bănuiesc. Ruşine să-i fie pentru vorbele ce i le-a spus rubedeniei mele!

Turambar şi Hunthor s-au aşezat să-şi tragă sufletul, dar curând noaptea i-a pătruns cu frigul ei, amândoi fiind uzi până la piele, aşa că s-au apucat să caute o potecă de-a lungul râului, spre miazănoapte, unde poposise Glaurung. Valea se îngusta şi întunericul se adâncea încă şi mai mult, dar, pe măsură ce înaintau orbecăind, Turambar şi Hunthor au zărit un licăr deasupra lor, ca de la un foc mocnit, şi au auzit mârâitul Marelui Vierme în somnul său pânditor. Atunci cei doi au încercat să găsească o cale care să-i ducă în sus, până sub buza peretelui; numai astfel nădăjduiau ei să se apropie de duşman fără ca acesta să-i simtă. Dar duhoarea era atât de cumplită, încât au simţit că-i apucă ameţeala şi mai mult alunecau decât urcau. Se agăţau de trunchiurile copacilor, maţele li se întorceau pe dos şi-n deznădejdea ce-i stăpânea uitaseră de orice frică, în afară de groaza de a nu se prăbuşi în colţii Teiglinului.

— Ne irosim prosteşte bruma de putere ce-o mai avem. Până nu vom şti pe unde va trece Dragonul, zadarnic urcăm, a zis Turambar.

La care Hunthor i-a spus:

— Iar când vom afla n-o să mai avem vreme să căutăm o cale de-a ieşi din strâmtură.

— Aşa e. Numai norocul ne poate veni în ajutor şi-n el trebuie să ne-ncredem.

S-au oprit, prin urmare, şi au aşteptat, iar din defileul întunecat au privit cum o stea albă şi îndepărtată străbătea palida fâşie de cer de deasupra lor; apoi Turambar a alunecat încet într-un vis în care se făcea că întreaga sa voinţă se încorda pentru a rămâne agăţat, în vreme ce un văl negru îi izbea şi-i rodea mădularele.

Dintr-odată a răsunat un mare vuiet, iar pereţii defileului s-au cutremurat şi au răspuns cu ecou. Turambar s-a scuturat din mrejele visului şi i-a spus lui Hunthor:

— Se urneşte. A sosit ceasul. Să loveşti adânc, pentru că doi trebuie să lovească tot atât de vârtos ca trei!

Şi astfel a început atacul lui Glaurung asupra Codrului Brethil; şi multe s-au întâmplat aşa cum sperase Turambar. Dragonul îşi târa greutatea spre marginea stâncii, fără să se abată într-o parte sau alta, ci pregătindu-se să sară peste prăpastie cu uriaşele lui labe dinainte, apoi să-şi tragă trupul mătăhălos. Mişcarea lui i-a băgat în sperieţi pe pândarii de dedesubt, şi asta pentru că nu-şi pregătea săritura chiar deasupra lor, ci puţin mai la miazănoapte, încât din locul unde se aflau ei zăreau acum umbra capului de vierme desenându-se pe bolta înstelată; fălcile îi stăteau căscate, lăsând la vedere şapte limbi de foc. Apoi a scuipat o pălălaie, încât prăpastia s-a umplut de-o lumină roşietică şi umbre negre au prins să dănţuiască printre stânci; copacii din faţa lui s-au zgârcit şi s-au preschimbat în fum, iar bucăţi de stâncă s-au prăvălit în râu. Apoi Dragonul s-a azvârlit în faţă şi cu ghearele lui vânjoase s-a prins de celălalt perete stâncos şi a început să se tragă peste hău.

Acum era nevoie de curaj şi iuţeală, căci, cu toate că Turambar şi Hunthor scăpaseră neatinşi de pala de foc, întrucât nu ajunseseră chiar în drumul lui Glaurung, trebuiau totuşi să se apropie de el, înainte ca dragonul să apuce să treacă peste ei, altfel nu mai aveau nici o nădejde. Fără să-i mai pese de primejdie, Turambar s-a târât pe stâncă în sus, ca să ajungă sub trupul viermelui; dar acolo fierbinţeala şi miasma erau atât de cumplite încât Turambar s-a pierdut cu firea şi ar fi căzut fără doar şi poate dacă Hunthor, care îl urma bărbăteşte, nu l-ar fi prins de braţ şi nu l-ar fi ţinut.

— Vitează inimă! i-a zis Turambar. Norocul mi te-a ales drept tovarăş!

Dar, chiar în timp ce spunea acestea, un pietroi cât toate zilele s-a rostogolit de sus şi i-a căzut lui Hunthor drept în cap, prăvălindu-l în apă, şi astfel şi-a găsit sfârşitul unul dintre cei mai neînfricaţi din Casa lui Haleth.

— Vai şi-amar! a strigat Turambar. Numai nenorociri se-abat asupra celor care merg în umbra mea! De ce am căutat ajutor? Acum ai rămas singur, Stăpân al Destinului, aşa cum ar fi trebuit să ştii că se va întâmpla. Şi singur va trebui să învingi!

Şi-a adunat el întreaga voinţă şi ura toată ce-o nutrea pentru Dragon şi stăpânul acestuia, iar dintr-odată i-a părut că inima şi trupul îi sunt cuprinse de-o putere pe care n-o cunoscuse până atunci; a urcat stânca, din piatră în piatră, din rădăcină în rădăcină, până când, în cele din urmă, s-a apucat de-un copac

subţire ce creştea chiar sub buza râpei şi, cu toate că vârful fusese pârjolit, trunchiul se ţinea bine înfipt în rădăcini. Tocmai când s-a sprijinit în furcă făcută de câteva crengi, partea de mijloc a trupului Dragonului a ajuns deasupra lui şi s-a lăsat în jos, tras de propria-i greutate, cât pe ce să atingă creştetul lui Turambar, înainte ca Glaurung să şi-l poată trage în sus. Spălăcite şi zbârcite îi erau dedesubturile trupului, jilăvite de o scursoare cenuşie de care se lipiseră scârnăvii de tot felul, care acum se desprindeau şi cădeau; duhoarea ce-o răspândeau era ca de moarte. Atunci Turambar şi-a tras din teacă Sabia Neagră a lui Beleg şi a avântat-o în sus, cu toată puterea braţului şi a urii sale, iar lama ucigaşă, lungă şi lacomă, a pătruns în pântecele Dragonului până la plăsele.

Glaurung a simţit muşcătura morţii şi a scos un ţipăt care a cutremurat codrii dintr-o poală în alta, iar cei care priveau de la Nen Girith au simţit că li se opreşte răsuflarea. Turambar s-a clătinat ca lovit şi a alunecat, iar sabia i s-a smuls din strânsura mâinii, rămânând înfiptă în pântece. Căci Glaurung dintr-odată s-a smucit spasmodic. Şi-a răsucit în sus huiduma de trup şi s-a aruncat cu totul peste hău; prăvălindu-se în partea cealaltă, a prins să se zvârcolească, ţipând, izbind şi răsucindu-se în agonie, până când a făcut una cu pământul tot ce se afla în jurul său; în cele din urmă, a rămas nemişcat, în mijlocul pârjolului, învăluit în fum.

Turambar s-a agăţat de rădăcinile copacului, mut şi năuc. Încet, şi-a strâns din nou puterile şi, pe jumătate alunecând, pe jumătate coborând din rădăcină-n piatră şi din piatră-n rădăcină, a ajuns din nou jos la râu şi s-a încumetat să-l treacă, iarăşi înfruntând primejdia, târându-se în patru labe, agăţându-se de bolovani, orbit de ploaia de stropi, până a pus piciorul pe malul celălalt şi de acolo, istovit peste poate, a urcat prin hornul prin care coborâseră ei înainte. Astfel a ajuns, în cele din urmă, la locul unde trăgea să moară Dragonul; fără urmă de milă, şi-a privit duşmanul rănit şi s-a bucurat.

Glaurung zăcea acolo, cu fălcile căscate; dar focurile din el se stinseseră, iar ochii săi ticăloşi îi erau închişi. Zăcea întins cât era el de lung, răsturnat pe o parte, iar din Gurthang, înfiptă în pântecele lui, nu se vedeau decât plăselele. Lui Turambar i-a crescut inima-n piept văzând aceasta, căci, cu toate că Dragonul încă răsufla, el avea să-şi ia înapoi sabia pe care o preţuise şi înainte, dar acum era mai presus decât toate comorile din Nargothrond. Adevărate se dovedeau vorbele ce fuseseră rostite

la făurirea ei, anume că nimic din ce era măreţ sau mărunt nu avea să supravieţuiască muşcăturii sale.

Aşa că Turambar s-a apropiat de duşman, şi-a pus un picior pe pântecele lui şi, apucând plăselele sabiei, a tras de ele cu toată puterea şi i-a strigat a batjocură lui Glaurung, îngânându-i cuvintele ce le spusese în Nargothrond:

— Slavă, Vierme al lui Morgoth! Bine-mi pare de-ntâlnire! Crăpi acum şi întunecimea să te-nghită! Astfel s-a răzbunat Túrin, fiul lui Húrin.

Şi-a smuls sabia şi, în aceeaşi clipă, din tăietură a ţâşnit un şuvoi de sânge negru, care i-a căzut lui Turambar pe mână, frigându-i carnea cu veninul său. Turambar a urlat de durere. Iar Glaurung a tresărit, a deschis ochii funeşti şi i-a aţintit asupra lui Turambar cu atâta răutate încât acesta s-a simţit ca străpuns de o săgeată; din pricina ochilor şi a durerii de la mână, a căzut fără simţire, zăcând ca mort lângă Dragon, cu sabia sub trup.

Ţipetele lui Glaurung au ajuns până la oamenii de la Nen Girith, umplându-i de groază, şi când iscoadele au zărit în depărtare prăpădul şi pârjolul pe care le pricinuia Dragonul în zvârcolirile sale, au crezut că dihania îi călca în picioare şi-i nimicea pe aceia care-l atacaseră. Şi-au dorit atunci ca leghele ce-i despărţeau de dragon să fie şi mai multe, dar nu îndrăzneau să părăsească înălţimea pe care se strânseseră, căci îşi aminteau de vorbele lui Turambar, anume că, dacă Glaurung ieşea victorios, spre Ephel Brandir avea să se îndrepte. Astfel, se uitau plini de teamă, aşteptând să-l vadă mişcându-se, dar nici unul nu era îndestul de curajos ca să coboare şi să se ducă până la locul bătăliei să vadă ce se întâmplă acolo. Iar Níniel şedea fără să se clintească, neputând să-şi mişte mădularele şi nici să-şi stăpânească tremurul trupului; şi-asta pentru că, atunci când a auzit glasul lui Glaurung, inima i s-a oprit în piept, iar ea a simţit cum o împresoară din nou întunecimea.

Aşa a găsit-o Brandir. Căci într-un târziu a ajuns şi el la podul peste Celebros, abia târându-se de ostenit ce era; şchiopătând şi sprijinindu-se în cârja lui, bătuse atâta amar de drum, cinci leghe şi mai bine de la el de-acasă. Teama pentru soarta lui Níniel îl mânase înainte, iar veştile pe care le auzea acum erau întocmai aşa cum se temuse că vor fi.

— Dragonul a trecut râul, îi spuneau oamenii. Sabia Neagră a pierit, fără doar şi poate, la fel şi cei care au mers cu el.

Brandir s-a oprit lângă Níniel, ghicindu-i deznădejdea, şi tare ar mai fi alinat-o, dar în sinea lui şi-a spus: „Sabia Neagră a murit, Níniel însă trăieşte”. S-a cutremurat ca de-un fior, căci dintr-odată a simţit că se face frig lângă apele râului Nen Girith; şi-a scos mantia şi a învelit-o pe Níniel. Ce să-i spună nu ştia, iar Níniel era mută.

Timpul trecea, dar Brandir a rămas tăcut lângă ea, scrutând întunericul nopţii şi ascultând; nu vedea însă nimic, cât despre auzit, nici un sunet nu desluşea în afară de vuietul cascadei Nen Girith. „Fără doar şi poate, Glaurung a plecat de-acolo şi a pătruns în Brethil”, şi-a spus în gândul său. Dar nu-i mai părea rău de oamenii lui, neghiobi care-i nesocotiseră sfaturile şi-l batjocoriseră. „N-are decât să se ducă Dragonul până la Amon Obel; o să am atunci răgaz s-o iau pe Níniel de-aici.” Încotro să se îndrepte habar n-avea, căci nicicând nu se depărtase de Codrul Brethil.

În cele din urmă, s-a aplecat şi a atins-o pe Níniel pe braţ, spunând:

— Trece timpul, Níniel! Vino! E vremea să mergem. Dacă mă laşi, o să te duc de-aici.

Tăcută, ea s-a ridicat şi l-a luat de mână, apoi au trecut amândoi podul şi au coborât pe cărarea ce ducea la Trecerea peste Teiglin. Dar cei care i-au zărit mişcându-se ca nişte umbre prin întuneric nu ştiau cine ar putea fi şi nici nu le păsa. Au mers ei aşa o bucată de drum printre copacii nefoşnitori şi dintr-odată luna s-a înălţat în spatele dealului Amon Obel, umplând luminişurile pădurii cu o lumină cenuşie. Atunci s-a oprit Níniel şi l-a întrebat pe Brandir:

— Acesta este drumul?

Iar el a răspuns:

— Care anume? Căci în Brethil nu mai avem nici o nădejde. Alt drum nu mai avem, decât acela care ne scapă de Dragon şi pe care putem fugi de el cât mai departe cu putinţă şi cât mai avem răgaz.

Níniel l-a privit uimită.

— Nu la el ai zis că mă duci? l-a întrebat ea. Sau ai vrut să mă amăgeşti? Sabia Neagră a fost iubitul meu, bărbatul meu şi nu merg decât în căutarea lui. Cum de-ţi închipui altceva? De-acum n-ai decât să faci cum socoteşti, dar eu sunt în mare grabă.

Brandir a rămas ca năuc preţ de câteva clipe, dar ea s-a şi depărtat iute de el.

— Stai, Níniel! Nu te duce singură! a strigat el în urmă-i. Nu ştii ce-ai să găseşti acolo. Vin cu tine!

Dar ea nu l-a luat în seamă, ci şi-a văzut de drum, ca şi când clocotea în ea sângele care înainte îi fusese îngheţat. Şi, cu toate că el a urmat-o cât de repede îi stătea în puteri, ea s-a făcut nevăzută. Şi-a blestemat Brandir soarta şi nevolnicia, dar nu s-a întors din drum.

Luna urca albă pe boltă, aproape plină, iar când Níniel a început să coboare spre pământurile ce mărgineau râul, i s-a părut că-şi aminteşte de apele sale şi a cuprins-o spaima. Căci ajunsese la Trecerea peste Teiglin, Haudh-en-Elleth se găsea acolo, în faţa ei, ca o fantasmă în lumina lunii, cu o umbră neagră de-a curmezişul lui, şi din gorganul acela se înălţa o mare ameninţare.

Scoţând un ţipăt, Níniel i-a întors spatele şi a rupt-o la fugă spre miazăzi, de-a lungul râului, lepădându-şi mantia în timp ce fugea, ca şi când s-ar fi lepădat de-o umbră ce se agăţa de ea; veşmântul îi era alb, iar luna îl făcea să lucească în timp ce Níniel fugea printre copaci. Aşa s-a făcut că Brandir a zărit-o de sus, de pe coasta dealului, şi pe loc a apucat-o şi el spre miazăzi, cu gând să-i taie calea, dacă izbutea. Printr-un noroc, a găsit o cărăruie, tocmai cea pe care o urmase şi Turambar, care se desprindea din drumul ceva mai umblat şi cobora abrupt spre râu; pe acesta a coborât şi Brandir, ajungând din nou aproape de Níniel, doar că în spatele ei. A strigat-o, dar ea nu s-a sinchisit ori poate nu-l auzise, fapt este căn-a trecut mult şi iar s-a depărtat de el. Astfel s-au îndreptat ei spre pădurile aflate chiar lângă Cabed-en-Aras şi lângă locul unde Glaurung se dădea de ceasul morţii.

Luna se găsea pe cerul de la miazăzi, neumbrită de nici un nor, iar lumina îi era clară şi rece. Ajungând la marginea pârjolului pricinuit de Glaurung, Níniel i-a văzut trupul prăvălit acolo şi pântecele cenuşiu sub sclipirea lunii; dar lângă el zăcea un om. Uitând de frică, Níniel s-a repezit printre cioturile arzând mocnit şi s-a apropiat de Turambar. Căzuse pe-o parte, cu sabia sub el; în lumina lăptoasă, chipul îi era pierit, ca atins de moarte. Níniel s-a aruncat peste trupul lui şi a-nceput să plângă şi să-l sărute; i s-a părut că încă mai respiră, dar s-a gândit că-i doar o amăgire a unei speranţe deşarte, căci trupul bărbatului era rece şi nemişcat, iar gura îi rămânea mută la strigătele ei. În timp ce-l mângâia, a descoperit că mâna îi era înnegrită, parcă fusese pârlită pe foc; i-a spălat-o cu lacrimile ei şi i-a înfășat-o cu

o bucată ruptă din veşmântul ei. Dar el tot nemişcat rămânea, în ciuda mângâierilor ei; l-a sărutat Níniel încă o dată şi a strigat:

— Turambar, Turambar, vino-ţi în simţiri! Auzi-mă! Trezeşte-te! Sunt eu, Níniel. Dragonul a murit, a murit, numai eu sunt aici lângă tine.

Dar el nu răspundea. Brandir i-a auzit strigătul, căci ajunsese şi el la marginea pământului pârjolit; dar, tocmai când să facă un pas spre Níniel, s-a oprit locului şi a rămas împietrit. La strigătul lui Níniel, Glaurung a tresărit pentru ultima oară, iar trupul i s-a cutremurat ca de un fior; şi-a întredeschis ochii funeşti în care s-a oglindit luna şi a horcăit:

— Slavă, Niënor, fiică a lui Húrin! Ne mai întâlnim o dată până să se sfârşească totul. Mă gândesc că te bucuri că ai izbutit să-ţi găseşti fratele. Acum vei cunoaşte cine este; cel care împlântă pumnalul în întuneric e viclean cu duşmanii, îşi trădează prietenii şi e un adevărat blestem pentru neamul său, Túrin, fiul lui Húrin!Dar, dintre toate faptele sale, pe cea mai ticăloasă o vei simţi chiar în tine.

Niënor a rămas ca împietrită, dar Glaurung şi-a dat duhul; şi, odată cu moartea lui, vălul aruncat asupra ei de răutatea lui i s-a ridicat de pe ochi şi întreaga ei aducere aminte i s-a limpezit dintr-odată, zi cu zi, mai mult chiar, şi-a amintit şi de tot ceea ce i se întâmplase de când zăcuse pe Haudh-en-Elleth. Şi întreg trupul ei s-a cutremurat de groază şi durere. Iar Brandir, care auzise totul, s-a rezemat fără vlagă de un trunchi.

Pe neaşteptate, Niënor a sărit în picioare, a stat palidă ca o nălucă în lumina lunii, a privit în jos la Túrin şi a strigat:

— Rămâi cu bine, ooo, tu, cel de două ori iubit! *A Túrin Turambar turun'ambartanen;* stăpân al destinului, al destinului sclav! Ferice de tine că ai murit!

Copleşită de atâta nenorocire şi de groaza ce-o cuprinsese, a rupt-o la fugă.

— Stai! Aşteaptă, Níniel! a strigat Brandir, pornind şchiopătat după ea.

S-a oprit o clipă Níniel şi s-a uitat în urmă cu ochi sticloşi.

— Să aştept? a strigat la rândul ei. Să aştept? Aşa mi-ai spus mereu. De te-aş fi ascultat! Acum e prea târziu. De-acum n-am să mai aştept în Pământul de Mijloc. Şi cu acestea s-a făcut nevăzută.

În câteva clipe a ajuns la marginea strâmtorii Cabed-en-Aras; s-a oprit, s-a uitat la apa volburoasă şi a strigat:

— Apă, apă! Ia-o acum pe Níniel Niënor, fiica lui Húrin; Bocirea, Bocirea, fiica lui Morwen! Ia-mă şi du-mă până la mare!

Astfel zicând, s-a aruncat în gol: o străfulgerare albă înghiţită de hăul negru, un ţipăt pierdut în vuietul râului.

Apele Teiglinului şi-au continuat curgerea, dar Cabed-en-Aras nu mai era; Cabed Naeramarth, Săritura Sorţii Neîndurătoare, aveau s-o numească oamenii; şi-asta pentru că nici o ciută n-o mai trecea sărind şi toate fiinţele vii o ocoleau, iar nici un om nu mai umbla pe malurile ei. Ultimul dintre oamenii care au privit în întunecimea ei a fost Brandir, fiul lui Handir; iar el şi-a ferit îngrozit faţa, inima i s-a strâns de frică şi, cu toate că i se urâse dintr-odată de viaţă, n-a putut să se arunce în braţele morţii pe care şi-o dorea. Apoi gândul i s-a întors către Túrin Turambar.

— Te urăsc, oare, ori îţi plâng de milă? a strigat Brandir. Dar tu eşti mort. Nu-ţi sunt dator mulţumiri ţie, hrăpăreţ a tot ce-am avut sau aş fi putut avea. Neamul meu însă are să-ţi plătească o datorie. Se cuvine ca de la mine s-o afle.

Astfel, a pornit cu mersul lui şchiopătat înapoi spre Nen Girith, ocolind cu scârbă întinderea pârjolită de Glaurung. În timp ce urca poteca abruptă, a dat peste un om care iscodea printre copaci şi zărindu-l a făcut un pas îndărăt. Într-o rază a lunii care scăpăta i-a desluşit chipul.

— Hei, Dorlas! a strigat el. Ce veşti îmi poţi da? Şi cum se face că ai scăpat viu? Rubedenia mea unde-i?

— Nu ştiu, a răspuns ursuz omul.

— Mare ciudăţenie, a spus Brandir.

— De chiar vrei să ştii, a spus Dorlas, Sabia Neagră ne-a pus să trecem pe întuneric Teiglinul clocotitor. Ce-i ciudat că n-am putut? Sunt mai priceput decât mulţi să mânuiesc toporul, da' n-am mădulare de ciută.

— Să înţeleg că s-au dus fără tine să-l înfrunte pe Dragon? a întrebat Brandir. Dar cum, când zici că a trecut râul? Măcar de-ai fi stat prin preajmă, ca să vezi ce se-ntâmplă.

La aceasta Dorlas n-a mai răspuns, ci stătea şi-l privea cu ură pe Brandir. Şi a priceput Brandir dintr-odată că omul ăsta îşi părăsise tovarăşii şi, copleşit de ruşine, se ascunsese în pădure.

— Ruşine să-ţi fie, Dorlas! i-a spus el. Vinovat eşti de toate nenorocirile noastre; ai aţâţat Sabia Neagră, l-ai adus pe Dragon încoace, asupra noastră, m-ai batjocorit, l-ai atras pe Hunthor spre moarte şi-apoi fugi ca un codaci, să te piteşti în pădure! În

timp ce spunea acestea, un alt gând i s-a ivit lui Brandir în minte şi s-a stropşit la Dorlas cu mânie: De ce n-ai venit să ne aduci veştile? Măcar atât puteai face ca să-ţi ispăşeşti vinovăţia. De-ai fi făcut-o, Doamna Níniel n-ar mai fi trebuit să vină să le afle singură. N-ar mai fi trebuit să vadă Dragonul. Ar fi fost în viaţă acum. Dorlas, te urăsc!

— Păstrează-ţi ura pentru tine! Jalnică este, ca şi sfaturile tale. De n-aş fi fost eu, ar fi venit orcii şi te-ar fi agăţat ca pe-o sperietoare chiar în grădina ta. Cât despre codaci, cine spune ăla e!

Zicând acestea, iute la mânie cum era din pricina ruşinii, şi-a pregătit pumnul uriaş să-l pocnească pe Brandir şi aşa l-a surprins moartea, înainte ca uimirea să i se şteargă de pe faţă, căci Brandir şi-a scos sabia şi l-a răpus cu o lovitură. Preţ de o clipă, Brandir a rămas tremurând, îngreţoşat de sânge; aruncându-şi sabia cât colo, s-a-ntors şi şi-a văzut de drum, aplecat peste cârja sa.

Când a ajuns la Nen Girith, luna palidă apusese, iar noaptea era pe sfârşite; dimineaţa se deschidea la răsărit. Oamenii care încă stăteau chirciţi lângă pod l-au zărit pe Brandir venind asemenea unei umbre cenuşii în prima lumină a zorilor, iar câţiva i-au strigat uimiţi:

— Unde ai fost? Ai văzut-o? Căci Doamna Níniel s-a dus.

— Da, a zis el, s-a dus. S-a dus, s-a dus şi nicicând nu se va mai întoarce! Eu însă am venit să vă aduc veşti. Ascultaţi acum, oameni din Brethil, şi să-mi spuneţi voi de-aţi auzit vreodată o poveste ca aceasta pe care o să v-o zic eu! Dragonul a murit, dar mort e şi Turambar, lângă el. Astea-s veştile cele bune; da, bune-s amândouă.

Oamenii au prins să murmure, mirându-se de vorbele lui, şi unii au zis că fără doar şi poate îşi pierduse minţile; dar Brandir a strigat:

— Ascultaţi-mă până la capăt! Níniel este moartă şi ea. Níniel cea frumoasă, pe care voi o îndrăgeaţi, pe care eu o îndrăgeam mai presus de orice. S-a aruncat de pe marginea prăpastiei Săritura Căprioarei, iar colţii Teiglinului au înhăţat-o. S-a dus, făcându-i-se lehamite de lumina zilei. Căci iată ce-a aflat înainte de-a fugi: copii ai lui Húrin erau amândoi, soră şi frate. Mormegil i se spunea lui, Turambar îşi spunea singur, astfel ascunzându-şi trecutul; Túrin, fiul lui Húrin. Niënor era ea, fiica lui Húrin. În Brethil şi-au adus umbra întunecatei lor ursite. Aici li s-a împlinit soarta şi de durere acest meleag nu va mai scăpa

nicicând. Nu-l mai numiţi Brethil, nici ţara halethrimilor, ci *Sarch nia Chîn Húrin,* Mormântul Copiilor lui Húrin!

Cu toate că nu înţelegeau cum de se petrecuse acest rău, oamenii au început să plângă şi câţiva au spus:

— Un mormânt se află în Teiglin pentru Níniel cea preaiubită şi un alt mormânt i se va face lui Turambar, cel mai viteaz dintre oameni. Izbăvitorul nostru nu va fi lăsat să zacă sub cerul liber. Să mergem dară la el.

Capitolul XVIII
MOARTEA LUI TÚRIN

Pe când Níniel fugea, Túrin s-a trezit şi i s-a năzărit că în bezna adâncă în care se cufundase a auzit glasul ei chemându-l de undeva de departe. Dar, în clipa în care Glaurung a murit, leşinul negru ce-l cuprinsese a dispărut ca prin farmec şi Túrin a tras cu nesaţ aer în piept, a oftat şi a picat într-un somn pricinuit de o mare sfârşeală. Însă, pe măsură ce se apropiau zorii, s-a lăsat un frig muşcător. Túrin s-a răsucit în somn şi plăselele lui Gurthang i s-au înfipt în coastă, astfel că el s-a trezit brusc. Noaptea era pe sfârşite, iar în văzduh se simţea adierea dimineţii; Túrin a sărit în picioare şi pe loc şi-a amintit de victorie şi de veninul arzător de pe mână. Şi-a ridicat mâna, s-a uitat la ea şi s-a mirat. Era legată cu o fâşie de pânză albă, dar pielea îi arăta proaspătă şi nu-l durea. În sinea lui şi-a spus: „Cine m-a oblojit astfel şi totuşi m-a lăsat să zac aici, în frig, în mijlocul prăpădului şi lângă duhoarea Dragonului? Ce lucruri ciudate s-au petrecut?”

A strigăt atunci, dar nimeni nu i-a răspuns. Totul era negru şi pustiit în jurul lui şi în văzduh plutea duhoarea morţii. S-a

aplecat şi-a ridicat sabia şi a văzut că era întreagă, iar tăişurile ei luceau la fel ca înainte.

— Cumplit a fost veninul lui Glaurung, a zis el, dar tu eşti mai puternică decât mine, Gurthang! Eşti lacomă de sânge. A ta e victoria. Dar să mergem! Trebuie să caut ajutor. Trupul mi-e istovit şi simt că frigul mi-a pătruns în oase.

Apoi i-a întors spatele lui Glaurung, lăsându-l să putrezească acolo, dar cu cât se depărta de locul acela, paşii îi deveneau tot mai grei şi-n gândul lui şi-a spus: „Poate că la Nen Girith m-a aştepta una dintre iscoade. Ah, de-aş ajunge odată în casa mea, să simt mâinile blânde ale lui Níniel şi să am parte de priceperea de tămăduire a lui Brandir!” Şi astfel, abia târându-se sprijinit în Gurthang, a ajuns într-un târziu, prin lumina cenuşie a primelor ceasuri ale dimineţii, la Nen Girith; tocmai când oamenii dădeau să pornească în căutarea leşului său, el le-a apărut dinainte.

S-au tras oamenii îndărăt înspăimântaţi, gândind că duhul lui neliniştit li se arăta, iar femeile s-au pus pe bocit şi şi-au acoperit ochii. Dar Túrin le-a spus:

— Nu, să nu plângeţi, ci bucuraţi-vă! Uitaţi-vă! Sunt viu, nu-i aşa? Şi oare nu l-am răpus pe Dragonul de care vă temeaţi?

Atunci oamenii s-au răsucit spre Brandir şi au strigat:

— Neghiobule, cu poveştile tale scornite, ziceai c-a murit. Nu ţi-am spus că eşti nebun?

Brandir stătea cu gura căscată şi se holba la Túrin cu teamă în ochi, fără să poată rosti un cuvânt.

Dar Túrin l-a întrebat:

— Înseamnă că tu ai fost acolo, de mi-ai oblojit mâna? Îţi mulţumesc. Dar bag seamă că nu te pricepi chiar atât de bine dacă nu poţi osebi leşinul de moarte. Iar oamenilor le-a spus: Voi să nu-i vorbiţi astfel, neghiobi ce sunteţi! Care dintre voi ar fi făcut mai mult? Măcar el a avut curajul să vină până la locul bătăliei, în timp ce voi aţi stat şi aţi bocit! Haide, fiu al lui Handir, a mai zis el, întorcându-se spre Brandir. Vreau să aflu mai multe. De ce te afli aici, împreună cu toţi oamenii ăştia pe care i-am lăsat la Ephel? Dacă eu îmi pun pielea la bătaie de hatârul vostru, oare nu mi se poate da ascultare cât sunt plecat? Şi unde-i Níniel? Măcar atâta nădejde să am, că n-ai adus-o şi pe ea cu tine, ci ai lăsat-o acolo unde i-am spus să rămână, în casa mea, cu oameni de nădejde care s-o apere.

Dar cum nimeni nu-i răspundea, el a strigat:

— Haideţi, spuneţi-mi unde-i Níniel? Pentru că pe ea vreau s-o văd şi ei îi voi spune mai întâi povestea celor întâmplate în noaptea asta.

Oamenii şi-au ferit chipurile. Într-un târziu, Brandir i-a spus:

— Níniel nu este aici.

— Atunci e bine, a zis Túrin. Prin urmare, mă duc acasă. Aveţi vreun cal aici? O targă ar fi şi mai bună. Simt că mă prăbuşesc de sfârşeală.

— Nu, nu! a strigat Brandir, cu inima cuprinsă de deznădejde. Casa ta e pustie. Níniel nu e acolo. E moartă.

Dar una dintre femei – soaţa lui Dorlas, care nu-l avea la inimă pe Brandir – a ţipat:

— Nu lua seamă la el, stăpâne! Căci şi-a pierdut minţile. A venit aici strigând că ai pierit şi-a zis că asta-i veste bună. Şi uite că trăieşti. Atunci de ce-ar fi adevărată povestea lui despre Níniel, cum că ar fi moartă şi-asta ar fi vestea cea rea?

Atunci Túrin s-a repezit la Brandir:

— Carevasăzică, moartea mea era veste bună? a strigat el. Da, de la început ai avut pică pe mine din pricina lui Níniel, ştiu asta. Acum zici că-i moartă. Asta e vestea rea? Ce minciună ai scornit în ticăloşia ta, şontorogule? Vrei să ne faci de petrecanie cu vorbe mişeleşti dacă nu poţi mânui armele?

Mânia ce l-a cuprins pe Brandir i-a alungat din inimă orice urmă de milă.

— Eu mi-am pierdut minţile? Nu. Tu ţi le-ai pierdut pe-ale tale, Sabie Neagră a sorţii negre! Tu şi toţi becisnicii ăştia. Eu nu mint! Níniel e moartă, moartă, moartă! În Teiglin s-o cauţi!

Túrin a rămas ca împietrit şi fără vlagă.

— De unde ştii? a întrebat el încet. Ce-ai pus la cale?

— Eu ştiu pentru că am văzut-o cum s-a aruncat, a răspuns Brandir. Iartu ai pus totul la cale. De tine a fugit, Túrin, fiu al lui Húrin, şi în Cabed-en-Aras s-a aruncat, pentru a nu te mai vedea niciodată. Níniel! Níniel? Ba Niënor, fiica lui Húrin.

Atunci Túrin l-a apucat de umeri şi l-a scuturat pe Brandir, căci în acele vorbe i se părea că aude paşii destinului ajungându-l din urmă; dar, în groaza şi furia ce-l cuprinseseră, inima lui se împotrivea vorbelor, asemenea unei sălbăticiuni rănite de moarte, care vrea să ucidă tot ce-i stă în preajmă înainte de a-şi da sufletul.

— Da, sunt Túrin, fiul lui Húrin, a strigat el. De mult ai ghicit asta. Despre sora mea Niënor nu ştii însă nimic. Nimic! Se află în Regatul Ascuns, teafără. E o minciună a minţii tale mârşave

şi, aşa cum ai încerca s-o sminteşti pe soaţa mea, încerci acum şi cu mine. Nemernic olog, vrei să ne-mpingi pe amândoi la moarte?

Dar Brandir s-a smuls din mâinile sale.

— Nu mă atinge! i-a spus el. Şi pune-ţi frâu nebuniei. Cea pe care o numeşti soaţa ta a venit la tine şi te-a oblojit, iar tu nu ai răspuns chemărilor ei. A răspuns altcineva în locul tău. Glaurung Dragonul, care îmi vine să cred că v-a vrăjit pe amândoi, spre nenorocirea ta. Şi-aşa i-a vorbit, înainte să moară: „Niënor, fiică a lui Húrin, iată-l pe fratele tău; viclean cu duşmanii, trădător al prietenilor, blestem pentru neamul său, Túrin, fiu al lui Húrin”. Dintr-odată, Brandir a izbucnit într-un râs dement. Se zice că pe patul de moarte oamenii spun adevărul, a chicotit el. Chiar şi unDragon, pare-mi-se! Túrin, fiu al lui Húrin, un blestem pentru neamul tău şi pentru toţi cei care te găzduiesc!

Túrin şi-a încleştat mâna pe Gurthang şi o sclipire sângeroasă i-a apărut în ochi.

— Iar despre tine ce-ar fi de zis, şontorogule? a întrebat el. Cine i-a şuşotit ei în ureche, pe la spatele meu, adevăratu-mi nume? Cine a adus-o la ticălosul de Dragon? Cine a stat deoparte şi a lăsat-o să moară? Cine a venit încoace şi s-a grăbit să trâmbiţeze grozăvenia? Hai, spune repede!

Văzându-şi moartea pe chipul lui Túrin, Brandir a rămas nemişcat, fără să se ferească din faţa lui, cu toate că nu avea nici o armă prinsă la brâu, şi a vorbit, spunând:

— Tot ce s-a petrecut e o poveste prea lungă să fie spusă, iar mie mi s-a urât de tine. Dar tu, fiul lui Húrin, mă ponegreşti. Pe tine te-a ponegrit Glaurung? Dacă-mi iei viaţa, toţi vor vedea că nu te-a ponegrit. Dar teamă nu mi-e să mor, căci astfel mă voi duce s-o găsesc pe Níniel pe care am iubit-o şi poate o voi regăsi dincolo de mare.

— S-o cauţi pe Níniel! a strigat Túrin. Ba pe Glaurung ai să-l găseşti, ca să scorniţi minciuni împreună. Cu viermele ai să dormi, fratele tău de suflet, şi-n aceeaşi întunecime veţi putrezi!

A înălţat-o pe Gurthang, a prăvălit-o peste Brandir şi dintr-o lovitură l-a trimis în braţele morţii. Oamenii şi-au ferit privirile de la astă faptă, iar când el s-a răsucit pe călcâie şi a plecat de la Nen Girith, i-au fugit din cale îngroziţi.

Túrin a umblat ca buimac prin codrii sălbatici, acum blestemând Pământul de Mijloc şi întreaga viaţă a oamenilor, acum strigând-o pe Níniel. Dar când, în cele din urmă, nebunia

durerii s-a risipit, s-a aşezat o vreme să cumpănească la toate faptele sale şi s-a auzit strigând: „Se află în Regatul Ascuns, teafără!” Şi s-a gândit că acum, când din întreaga lui viaţă nu se mai alegea nimic, într-acolo trebuia şi el să se îndrepte; căci toate minciunile lui Glaurung îi îndreptaseră mereu paşii în altă parte. Aşa că s-a ridicat şi a pornit spre Trecerea peste Teiglin şi, ajungând în dreptul gorganului Haudh-en-Elleth, a strigat:

— Amar am plătit, oh, Finduilas, că am ascultat de Dragon! Trimite-mi acum un sfat!

Dar, tocmai când striga el aşa, a zărit doisprezece vânători bine înarmaţi, vânători de-ai lui Thingol.

— Túrin! a strigat Mablung drept salut. În sfârşit, ne întâlnim. Te caut şi-s tare bucuros să te văd în viaţă, chiar dacă anii au lăsat semne grele pe chipul tău.

— Grele! a zis Túrin. Da, asemenea labelor lui Morgoth. Dar de te bucuri să mă vezi în viaţă, eşti ultimul din Pământul de Mijloc care-o face. Oare de ce?

— Pentru că te-ai bucurat de mare cinstire printre noi, a răspuns Mablung, şi, chiar dacă ai scăpat din multe primejdii, tot m-am temut pentru tine. Am urmărit înaintarea lui Glaurung şi mă gândeam că şi-a împlinit misia mârşavă şi-acum se-nturna la stăpânul său. Dar a luat-o spre Brethil şi tot atunci am aflat de la cei care străbăteau ţara că Sabia Neagră din Nargothrond apăruse din nou pe cele meleaguri şi orcii se fereau de hotarele ţării ca de moarte. M-a cuprins spaima şi mi-am spus în sinea mea: „Vai şi-amar! Glaurung se duce acolo unde orcii lui nu cutează ca să-l caute pe Túrin”. Astfel că am venit încoace cât mai putut de iute, să te previn şi să te ajut.

— Iute, dar nu îndeajuns, a zis Túrin. Glaurung e mort.

Elfii l-au privit cu uimire.

— L-ai ucis pe Viermele cel Mare! Lăudat întru veşnicie fie numele tău printre elfi şi oameni!

— Nu-mi pasă, a zis Túrin. Căci şi inima mi-e răpusă. Dar, dacă tot aţi venit din Doriath, daţi-mi veşti despre rubedeniile mele. Căci mi s-a spus în Dor-lómin că ar fi fugit în Regatul Ascuns.

Elfii nu i-au răspuns. Într-un târziu, Mablung a vorbit:

— Cu adevărat aşa au făcut, în anul dinaintea venirii Dragonului. Dar vai! Acum nu mai sunt acolo.

Lui Túrin i s-a oprit inima în piept, auzind cum îl urmăresc paşii destinului până în ultima clipă.

— Spune tot! a strigat el. Şi iute!

— Au plecat în sălbăticie să te caute, a continuat Mablung. Toţi le-au spus altminteri, dar ele au ţinut morţiş să se ducă la Nargothrond când s-a aflat că tu erai Sabia Neagră; iar Glaurung a ieşit din fortăreaţă şi oştenii care le apărau s-au risipit în cele patru vânturi. Pe Morwen nimeni n-a mai zărit-o din acea zi, iar Niënor a fost învăluită într-o vrajă ce i-a amorţit mintea şi a fugit spre miazănoapte, în codri, asemenea unei căprioare sălbatice, şi i s-a pierdut urma.

Spre mirarea elfilor, Túrin a izbucnit în hohote răsunătoare şi piţigăiate.

— Nu-i cumva o glumă? a strigat el. Ah, frumoasa Niënor! Prin urmare, a fugit din Doriath până la Dragon şi de la Dragon la mine. Ce dulce milostivire a sorţii! Ochi ca mura, negru-i părul; mică şi firavă, ca o copilă de elf, nimeni n-o putea lua drept altcineva!

Mablung l-a privit cu ochi mari.

— Şi totuşi vorbeşti despre altcineva, i-a spus el. Nu astfel arăta sora ta. Era înaltă, cu ochi albaştri, cu părul ca spicul grâului, aidoma tătâne-lui ei, Húrin, doar că avea trup de femeie. N-ai avut cum s-o vezi!

— N-am avut, zici tu, Mablung, că n-am avut? a strigat Túrin. Şi cum să fi avut! Vezi doar că sunt orb! Nu ştiai? Orb, orb, bâjbâind încă din pruncie în negura întunecată a lui Morgoth! Aşa că lasă-mă! Du-te, du-te! Întoarce-te în Doriath şi fie ca iarna să-l veştejească! Blestemat fie Menegroth! Blestemată să-ţi fie şi solia! A fost ultima picătură. De-acum se pogoară noaptea.

Şi a rupt-o la fugă de acolo ca vântul de iute, iar elfii au privit în urma lui înmărmuriţi şi plini de teamă. Dar Mablung a spus:

— S-a petrecut ceva ciudat şi înspăimântător, despre care noi nu ştim. Să-l urmăm şi să-l ajutăm de-om putea, căci acum e cu mintea tulbure.

Dar Túrin alerga mai iute ca ei; ajungând la Cabed-en-Aras, s-a oprit dintr-odată. A auzit vuietul apei şi a văzut că toţi copacii de aproape şi de departe se veştejiseră, iar frunzele lor ofilite cădeau a jale, ca şi când iarna se abătuse asupra lor chiar în primele zile ale verii.

— Cabed-en-Aras, Cabed Naernamarth! a strigat el. Nu-ţi voi spurca apele care au dus-o pe Níniel. Căci toate faptele mele au fost ticăloase şi ultima a fost cea mai rea dintre toate.

Şi-a scos sabia din teacă şi a spus:

— Slavă, Gurthang, fier al morţii, doar tu mi-ai mai rămas! Dar ce alt stăpân şi altă credinţă cunoşti, în afară de mâna ce te mânuieşte? Sângele nimănui nu te va face să dai îndărăt! Vei vrea atunci să-i iei viaţa lui Túrin Turambar? Vei vrea să mă răpui fără zăbavă?

Şi din tăişul sabiei s-a auzit răspunzând un glas rece:

— Da, îţi voi bea sângele, ca să uit de sângele lui Beleg, stăpânul meu, şi de sângele lui Brandir, pe nedrept ucis. Fără zăbavă te voi ucide.

Atunci Túrin a înfipt plăselele în pământ şi el s-a aruncat cu pieptul în vârful ascuţit al lui Gurthang, iar lama neagră i-a luat viaţa.

Când a sosit acolo Mablung, a văzut stârvul hidos al lui Glaurung şi s-a uitat la trupul lui Túrin şi tare s-a îndurerat, gândindu-se la Húrin aşa cum îl văzuse în bătălia Nirnaeth Araoediad şi la cumplita soartă a neamului său. Şi, în timp ce elfii stăteau acolo, au venit şi oamenii de la Nen Girith ca să se uite la Dragon, iar când au zărit cum se sfârşise viaţa lui Túrin Turambar au început să plângă; aflând ce tâlc avuseseră vorbele pe care li le spusese Túrin, elfii au rămas împietriţi de uimire. Iar Mablung a spus cu amărăciune:

— Şi eu am avut partea mea de vină în soarta Copiilor lui Húrin, iar cu veştile mele l-am ucis pe cel pe care-l iubeam.

Apoi l-au ridicat pe Túrin de acolo şi au văzut că tăişul sabiei lui se frânsese. Astfel s-au săvârşit toate cele ce odată fuseseră ale lui.

Cu truda multor mâini au adunat laolaltă lemne şi le-au pus unele peste altele, făcând un rug uriaş pe care au ars leşul Dragonului, până ce din el n-au mai rămas decât cenuşă neagră şi oase preschimbate-n colb, iar locul unde s-a înălţat rugul avea să fie pentru totdeauna sterp şi pustiu. Dar pe Túrin l-au aşezat într-un gorgan mare, durat chiar pe locul unde îşi dăduse ultima suflare, iar alături au pus frânturile lui Gurthang. După ce au isprăvit toate acestea, barzii elfilor şi ai oamenilor au cântat cântece de jelanie, amintind de vitejia lui Turambar şi de frumuseţea lui Níniel; şi au adus o piatră mare cenuşie pe care au aşezat-o pe gorgan, iar pe ea elfii au gravat cu Runele din Doriath:

TÚRIN TURAMBAR DAGNIRGLAURUNGA

iar dedesubt:

NIËNOR NÍNIEL

Dar ea nu se afla acolo şi nimeni n-a ştiut vreodată undeau dus-o apele reci ale râului Teiglin.

Astfel se sfârşeşte Povestea Copiilor lui Húrin, cea mai lungă dintre toate baladele din Beleriand.

După moartea lui Túrin şi a lui Niënor, Morgoth l-a eliberat pe Húrin din captivitate, astfel ducându-şi mai departe scopul mârşav. În rătăcirile sale, Húrin a ajuns în Codrul Brethil şi, într-o seară, venind dinspre Trecerea peste Teiglin, s-a oprit în locul unde fusese ars Glaurung şi unde se găsea marea piatră înălţată pe buza defileului Cabed Naeramarth. Despre ce s-a petrecut acolo se spune în cele ce urmează.

Dar Húrin nu s-a uitat la piatră, pentru că ştia ce stătea scris pe ea; ochii lui văzuseră că nu se găsea singur acolo. În umbra pietrei şedea ghemuită o făptură aplecată peste genunchi. Părea un rătăcitor fără de casă, îngreunat de ani şi peste măsură de istovit de drum pentru a-i fi luat în seamă apropierea; dar zdrenţele aminteau de un veşmânt muieresc. Într-un târziu, în vreme ce Húrin rămăsese ţintuit locului, făptura şi-a dat la o parte gluga ferfeniţită şi şi-a ridicat încet chipul, supt şi lihnit ca al unui lup hăituit. O femeie căruntă, cu nasul ascuţit şi dinţii stricaţi, cu o mână slăbănoagă încleştată de mantie în dreptul pieptului. Deodată, ochii ei i-au întâlnit pe-ai lui şi atunci Húrin a recunoscut-o; căci, cu toate că aveau o privire rătăcită şi temătoare, încă mai sclipea în ei o lumină greu de îndurat: elfica lumină care, într-o vreme de demult, îi adusese numele de Eledhwen, cea mai mândră dintre femeile muritoare din zilele de odinioară.

— Eledhwen! Eledhwen! a strigat Húrin; iar ea s-a ridicat şi a dat să facă un pas, dar s-a împiedicat şi el a prins-o în braţe.

— Ai venit, în sfârşit, a zis ea. Prea mult te-am aşteptat.

— Întunecat a fost drumul. Am venit când am putut, a răspuns el.

— Dar ai venit târziu, a zis ea, prea târziu. Ei au pierit.

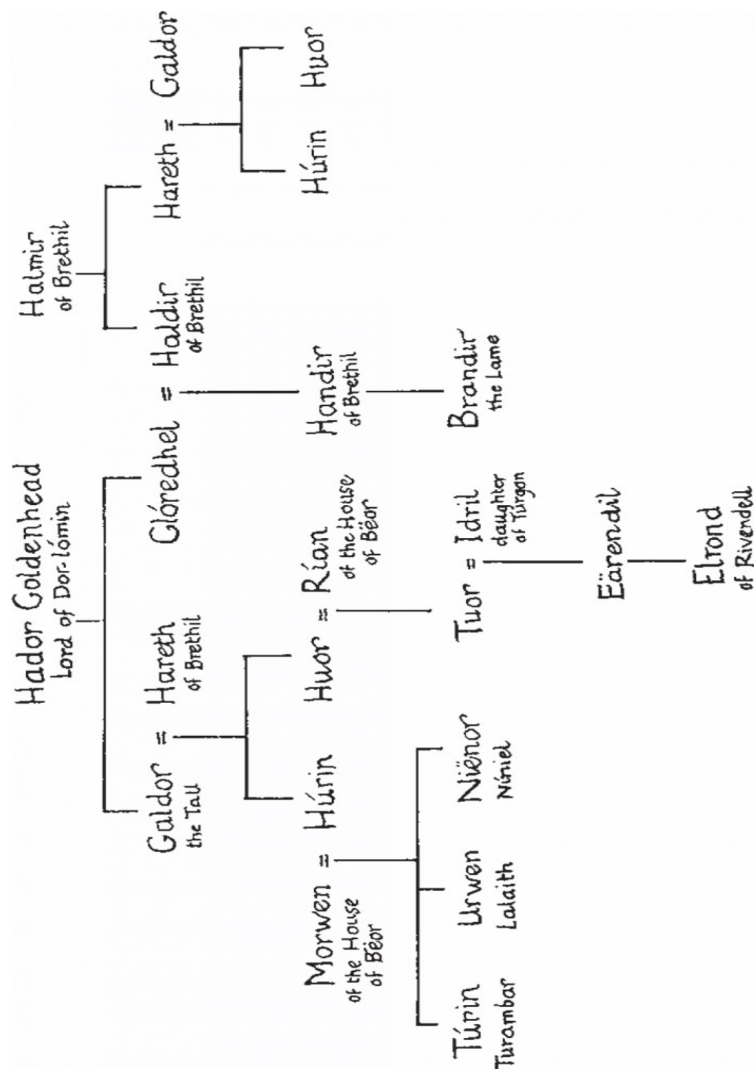
— Ştiu. Dar tu nu ai pierit.

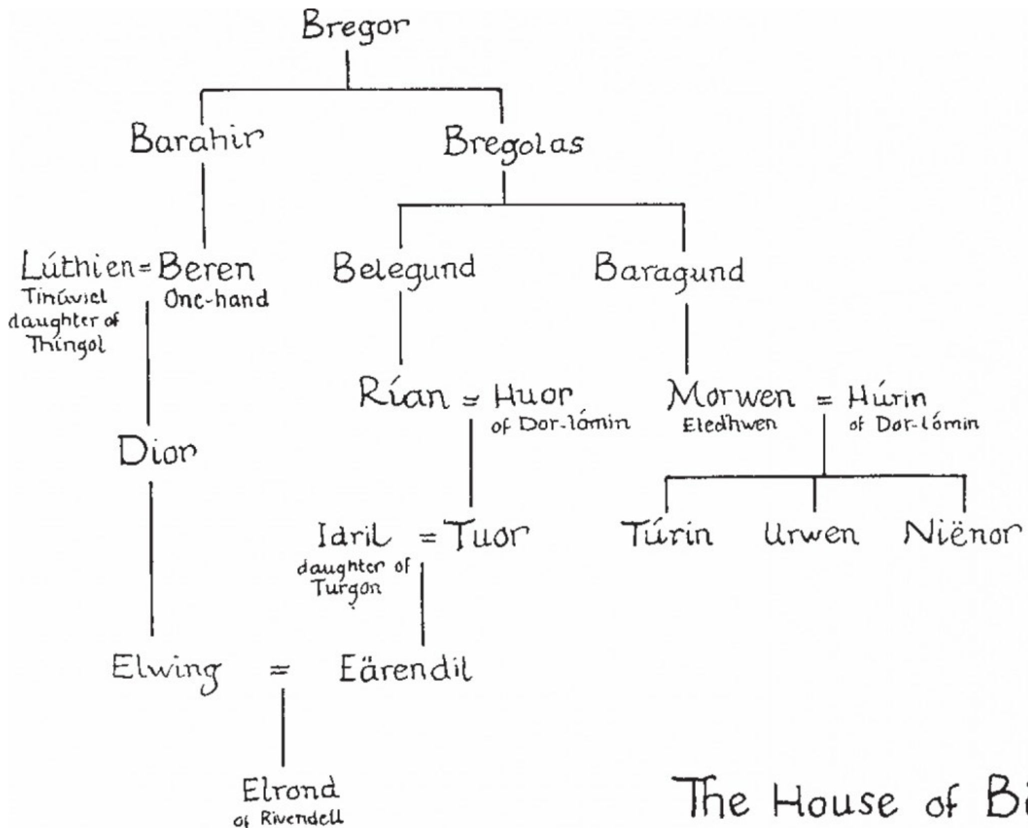
— Încă nu, a mai spus ea. Sunt sfârşită. Mă voi duce odată cu soarele. Ei au pierit. S-a prins de mantia lui şi a zis: Puţină vreme a mai rămas. Dacă ştii, spune-mi! Cum l-a găsit ea?

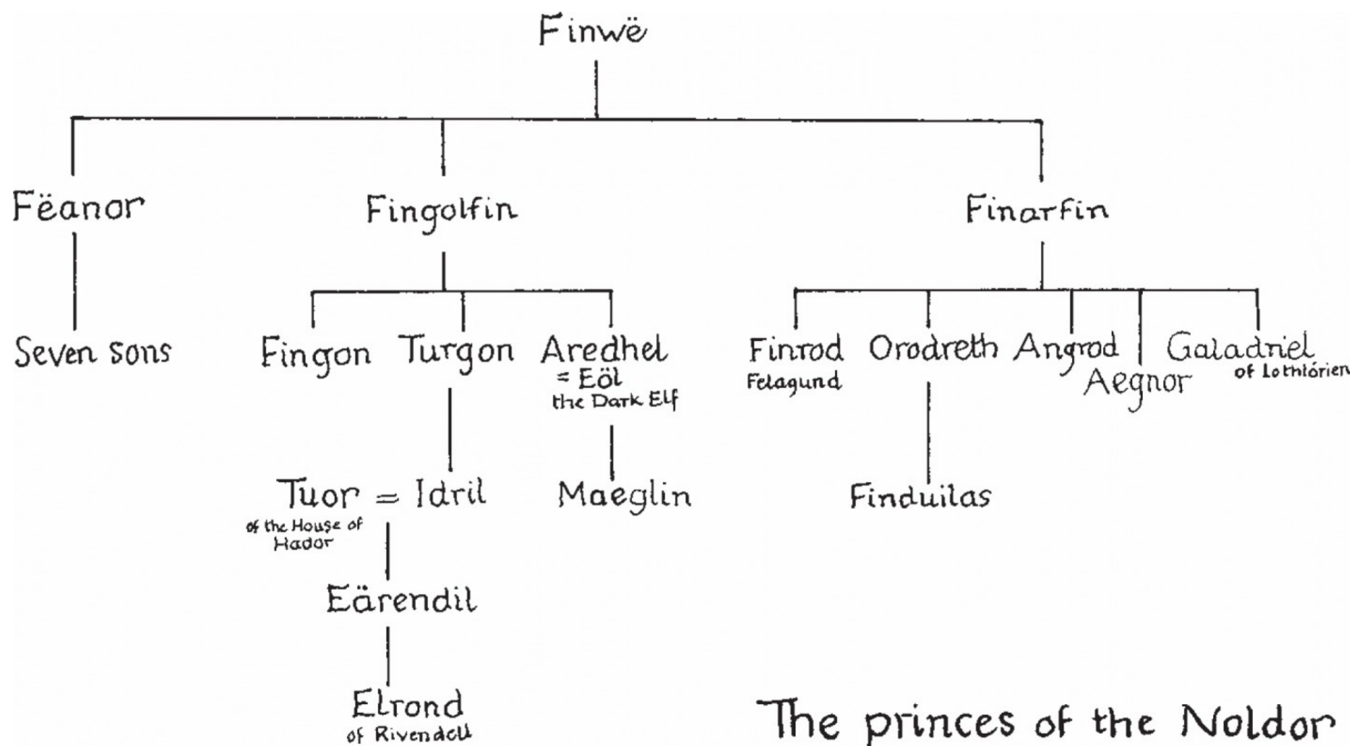
Húrin însă nu i-a răspuns, ci s-a aşezat lângă piatră cu Morwen în braţe; şi nu şi-au mai vorbit. Soarele a asfinţit, iar Morwen a oftat, l-a prins de mână şi a rămas nemişcată; iar Húrin a ştiut că murise.

GENEALOGIE

The House of Hador & the People of Haleth
Hador Goldenhead
Lord of Dor-lómin
Galdor
the Tall
=
Hareth
of Brethil
Glóredhel
=
Haldir
of Brethil
Halmir
of Brethil
Hareth
=
Galdor
Húrin
Huor
Morwen
of the House
of Bëor
=
Húrin
Huor
=
Rían
of the House
of Bëor
Handir
of Brethil
Brandir
the Lame
Túrin
Turambar
Urwen
Lalaith
Niënor
Níniel
Tuor
=
Idril
daughter
of Turgon
Eärendil
Elrond
of Rivendell

Bregor
Barahir
Bregolas
Lúthien = Beren
Tinúviel daughter of Thingol
One-hand
Belegund
Baragund
Rían = Huor
of Dor-lómin
Morwen = Húrin
Eledhwen
of Dor-lómin
Dior
Túrin
Urwen
Niënor
Idril = Tuor
daughter of Turgon
Elwing = Eärendil
Elrond
of Rivendell
The House of Bëor

Finwë
Fëanor
Fingolfin
Finarfin
Seven sons
Fingon
Turgon
Aredhel
= Eöl
the Dark Elf
Finrod
Felagund
Orodreth
Angrod
Aegnor
Galadriel
of Lothlórien
Tuor
of the House of
Hador
= Idril
Maeglin
Finduilas
Eärendil
Elrond
of Rivendell
The princes of the Noldor

ANEXĂ

(1)
CUM AU EVOLUAT MARILE POVEŞTI

Aceste poveşti cu multe legături între ele, dar independente s-au remarcat aproape de la început în lunga şi complexa istorie a valarilor, elfilor şi oamenilor din Valinor şi Marile Pământuri. În anii care au urmat după ce a abandonat *Poveştile Pierdute* înainte să le fi încheiat, tatăl meu a renunţat să mai scrie proză şi a început să lucreze la un poem lung ce purta titlul *Túrin, fiul lui Húrin, şi Glorund Dragonul,* schimbat ulterior într-o versiune revizuită a *Copiilor lui Húrin.* Asta se întâmpla la începutul anilor 1920, când ţinea ore la Universitatea din Leeds. Pentru acest poem a folosit străvechiul metru aliterativ englez (tipul de versificaţie din *Beowulf* şi alte poeme anglo-saxone), impunând asupra englezei moderne tiparele constrângătoare ale accentului şi „rimei iniţiale" respectate de poeţii de demult; o artă în care a atins o mare măiestrie, în genuri foarte diferite, de la dialogul dramatic din *Întoarcerea Acasă a lui Bëorhtnoth* la elegia pentru cei care au murit în bătălia de pe Câmpiile Pelennor. Poemul aliterativ *Copiii lui Húrin* era de departe cel mai lung dintre poemele compuse de el în acest metru, depăşind cu mult două mii de versuri; cu toate acestea, l-a conceput la dimensiuni atât de generoase încât abia dacă ajunsese cu povestea la atacul Dragonului asupra Nargothrondului, când tatăl meu l-a abandonat. Şi cum în *Povestea Pierdută*urmau multe întâmplări, la această scară ar fi avut nevoie de alte mii şi mii de versuri; în vreme ce o a doua versiune, abandonată la un moment mult mai timpuriu al naraţiunii, este aproape dublă în lungime faţă de prima versiune până în acel punct al povestirii.

În acea parte a legendei Copiilor lui Húrin pe care tatăl meu a transpus-o în poemul aliterativ, vechea poveste din *Cartea Poveştilor Pierdute* a fost extinsă şi dezvoltată în mod substanţial. Încă şi mai important, acum apar pentru prima oară Nargothrond, marele oraş-fortăreaţă din adânc, ca şi întinsele pământuri ce îi alcătuiesc domeniul (un element central nu numai în legenda lui Túrin şi Niënor, ci şi în istoria Zilelor de Odinioară ale Pământului de Mijloc), cu o descriere a câmpurilor

cultivate de elfii din Nargothrond, care oferă o imagine rară a „vieţii paşnice” în lumea străveche, asemenea instanţe fiind extrem de puţine şi zgârcite. Coborând spre sud, de-a lungul râului Narog, Túrin şi însoţitorul său (Gwindor, în textul din cartea de faţă) au găsit pământurile din preajma intrării în Nargothrond aparent părăsite:

...they came to a country kindlv tended:
through flowery frith and fair acres
they fared and found of folk empty
the leas and leasows and the lawns of Narog.
the teeming tilth by trees enfolded
twist hills and river. The hoes unrecked
in the fieldswere flung, and fallen ladders
in the long grass lay of the lush orchards;
every tree there turned its tangled head
and eyed them secretly. and the earsleastened
of the nodding grasses; though noontide glowed
on land and leaf. their limbs were chilld

Şi astfel au ajuns cei doi drumeţi la porţile Nargothrondului, în cheile râului Narog:

there steeply stood the strong shoulders
of the hills, o’erhanging the hurrying water.
there shrouded în trees a sheer terrace,
wide and winding, worn to smoothness.
was fashioned în the face of the falling slope.
Doors there darkly dim gigantic
were hewn în the hillside; huge their timbers.
and their posts and lintels of ponderous stone.

Prinşi de elfi, au fost duşi prin poarta cea mare, care s-a închis în urma lor:

Ground and grumbled on its great hinges
the door giganticwith din ponderous
it clanged and closed like clap of thinder.
and echoes awful în empty corridors
there ran and runbled under root’s unscen;
the light was lost. Then led them on
down long and winding lanes of darkness

their guards guiding their groping feet,
till the faint flicker offiery torches
flared before them; fitful murmur
as of many voices în meeting thronged
they heard aş they hastened. High sprang the roof.
Round a sudden turning they swung amazed,
and saw a solemn silent conclave,
where hundreds hushed în huge twilight
neath distant domes darkly vaulted
them wordless waited

Dar în textul Copiii lui Húrin, cuprins în această carte, nu ni se spune mai mult decât atât (p. 141):

S-au ridicat de pe mal şi, lăsând în urmă Eithel Ivrin, s-au îndreptat spre miazăzi, de-a lungul Narogului, până au fost prinşi de iscoadele elfilor şi duşi ca prizonieri în fortăreaţa ascunsă. Astfel a ajuns Túrin în Nargothrond.

Cum s-a ajuns la această formă? În cele ce urmează voi încerca să dau un răspuns.

Este aproape sigur că tot ceea ce a scris tatăl meu din poemul său aliterativ despre Túrin a fost realizat la Leeds şi că l-a abandonat la sfârşitul anului 1924 sau la începutul lui 1925; dar de ce a făcut-o rămâne un mister. În schimb, nu e defel un mister de ce anume s-a apucat după aceea: în vara lui 1925 a început să scrie un nou poem, într-un cu totul alt metru, având cuplete rimate octosilabice şi purtând titlul *Balada Leithian,* „Eliberarea din sclavie". Prin urmare, se apuca de o altă poveste dintre cele pe care ani mai târziu, în 1951, le-a descris – după cum am mai spus – ca încheiate, de sine stătătoare şi totuşi legate de „istoria generală"; căci subiectul *Baladei Leithian* este legenda lui Beren şi Luthien. La acest al doilea poem lung a lucrat timp de şase ani, abandonându-l, şi pe acesta, în septembrie 1931, după ce scrisese mai mult de 4 000 de versuri. Ca şi în cazul poemului aliterativ *Copiii lui Húrin,* căruia i-a urmat şi i-a luat locul Balada, acest poem reprezintă un progres substanţial în evoluţia legendei de la iniţiala *Poveste Pierdută* despre Beren şi Luthien.

În timpul elaborării *Baladei Leithian,* tatăl meu a scris în 1926 o „Schiţă a mitologiei" – destinată în mod declarat lui R.W. Reynolds, care fusese profesorul lui la Kind Edward's, în

Birmingham –, „pentru a explica context al versiunii aliterative despre Túrin şi Dragonul”. Acest scurt manuscris, numărând aproximativ douăzeci de pagini dactilografiate, a fost scris anume ca un sinopsis, la timpul prezent, într-un stil succint; şi totuşi reprezenta punctul de plecare al versiunilor „Silmarillion” ulterioare (deşi numele acesta ca atare încă nu exista). Dar, în vreme ce respectivul text cuprindea întreaga concepţie mitologică, povestea lui Túrin deţinea în mod evident un loc de frunte, iar titlul din manuscris este „Schiţă a mitologiei cu referire specială la «Copiii lui Húrin»„, în conformitate cu scopul său de a o scrie.

În 1930 a urmat o scriere mult mai substanţială, *Quenta Noldorinwa* (Istoria noldorilor; istoria elfilor noldorini reprezentând tema centrală din „Silmarillion”). Sursă directă se afla în „Schiţă” şi, deşi dezvolta textul iniţial şi îl întregea ca stil, tatăl meu încă privea *Quenta* în mare măsură drept o lucrare de *sinteză,* o epitomă de o concepţie narativă mult mai bogată, după cum este ilustrat în mod limpede de subtitlul pe care i l-a dat, în care declara că e vorba de *O Scurtă Istorie* [a noldorilor] desprinsă din Cartea Poveştilor Neterminate.

Trebuie ţinut cont că, la vremea aceea,*Quenta* reprezenta (chiar dacă într-o structură oarecum simplistă) întreaga dimensiune a „lumii imaginare” a tatălui meu. Nu era istoria Primului Ev, după cum a devenit ulterior, pentru că încă nu existau al Doilea Ev, nici al Treilea; nu existau Numenor, hobbiţi ori Inel, desigur. Istoria se încheia cu Marea Bătălie, în care Morgoth era în cele din urmă învins de ceilalţi zei (valarii), care „l-au azvârlit prin Poarta Nopţii fără de sfârşit, în nimicnicie, dincolo de Zidurile Lumii”, iar tatăl meu a scris drept încheiere la *Quenta:*„Acesta este sfârşitul poveştilor din zilele dinaintea vremurilor, din tărâmurile de la miazănoapte ale lumii apusene”.

Prin urmare, va părea ciudat într-adevăr că această scriere, *Quenta*din 1930, era totuşi singurul text „Silmarillion” cu început şi sfârşit (după „Schiţă”) pe care l-a produs vreodată tatăl meu; dar, cum se întâmplă adesea, presiunile externe au influenţat evoluţia operei sale. *Quenta* a fost urmată mai târziu, în decursul anilor 1930, de o nouă versiune, într-un manuscris minunat, purtând în sfârşit titlul *Quenta Silmarillion, Istoria Silmarililor.* Era sau urma să fie mult mai lungă decât *Quenta Noldorinwa* care o precedase, dar concepţia lucrării ca o sinteză a miturilor şi legendelor (acestea, la rându-le, dacă ar fi fost spuse pe de-a-ntregul, de o natură şi o anvergură cu totul

diferite) nu s-a pierdut câtuşi de puţin, fiind şi de această dată definită în titlu: *„Quenta Silmarillion*... Aceasta este *o scurtăistorie* inspirată din multe poveşti mai vechi; căci tot ceea ce cuprinde ea a existat în străvechime şi încă există printre Eldarii de la apus, repovestit mai pe larg în alte istorii şi cântece”.

Este cel puţin probabil ca viziunea tatălui meu privitoare la *Silmarillion* a generat în realitate din faptul că ceea ce poate fi numit „faza *Quenta*” a scrierii din anii ‘30 a debutat ca un sinopsis condensat servind un anumit scop, ca apoi să se extindă şi să se desăvârşească în faze succesive până când a pierdut aspectulde sinopsis, păstrând totuşi, din forma sa de început, o „uniformitate” caracteristică a tonului. Am scris la un moment dat că„forma şi maniera succinte mai condensate ce caracterizează *Silmarillion,* creând impresia de veacuri de poezie şi «învăţătură» aflate la temelia sa, evocă pregnant sentimentul de «poveşti nespuse» chiar atunci când «sunt spuse», «distanţa» nu se pierde niciodată. Nu există nici o urgenţă narativă, presiune şi teamă inspirate de un eveniment necunoscut, iminent. De fapt, nu vedem Silmarilii aşa cum vedem Inelul”.

Totuşi,*Quenta Silmarillion,* în această formă, a ajuns în 1937 la un final brusc şi, după cum s-a dovedit, decisiv. *Hobbitul* a fostpublicat de George Allen&Unwin pe 21 septembrie, în acelaşi an, şi nu mult după aceea, la invitaţia editorilor, tatăl meu a trimis câteva manuscrise de-ale sale, care au sosit la Londra pe 15 noiembrie. Printre acestea se afla şi *Quenta Silmarillion,*atât cât fusese scris până la acea dată, sfârşindu-se în mijlocul unei fraze la capătul de jos al paginii. Dar, după expedierea textului, el a continuat naraţiunea în ciornă, până la fuga lui Túrin din Doriath şi începutul vieţii lui de proscris:

Trecând de hotarele regatului, a strâns în jurul său o ceată de oameni care, ca mulţi alţii în acele vremuri ticăloşite, bântuiau sălbăticia, fără acoperiş deasupra capului şi pradă disperării. Vai de cel ce nimerea în calea lor, fie acela elf, om sau orc?

Acesta este fragmentul care premerge începutul capitolului despre *Túrin printre proscrişi* din cartea de faţă, p 123.

Tatăl meu ajunsese în punctul respectiv al poveştii când a primit înapoi *Quenta Silmarillion* şi celelalte manuscrise. Trei

zile mai târziu, pe 19 decembrie 1937, le-a scris lui Allen şi Unwin următoarele: „Am scris primul capitol al unei noi poveşti despre hobbiţi «O petrecere mult aşteptată».

Acesta a fost momentul în care tradiţia continuă, evolutivă a *Silmarillionului* în stilul sintetizator caracteristic pentru *Quenta* a ajuns la capăt, fiind brusc întreruptă odată cu plecarea lui Túrin din Doriath. Continuarea istoriei din acel punct a rămas ani întregi după aceea în forma simplă, comprimată, nedezvoltată din *Quenta* anilor 1930, „îngheţată”, ca să zic aşa, în vreme ce marile structuri ale celui de-al Doilea şi de-al Treilea Ev s-au conturat pe parcursul scrierii *Stăpânului Inelelor.* Dar acea istorie continuatoare avea o importanţă cardinală în legendele străvechi, deoarece poveştile de încheiere (derivând din originala *Carte a Poveştilor Pierdute*) vorbeau despre povestea dezastruoasă a lui Húrin, tatăl lui Túrin, după ce l-a eliberat Morgoth, şi despre distrugerea regatelor elfice Nargothrond, Doriath şi Gondolin, despre care cânta Gimli în minele Moriei, multe mii de ani mai târziu.

Era o lume fără seamăn,
În Zilele de Odinioară,
Pân-au pierit semeţii regi
Din Nargothrond şi Gondolin
Spre Soare-Apune, peste mări…

Acesta trebuia să fie punctul culminant şi final al întregului; pieirea elfilor noldorini în lunga lor luptă împotriva puterii lui Morgoth şi rolurile jucate de Húrin şi Túrin în această poveste, încheindu-se cu povestea lui Earendil, care a scăpat din ruinele arzânde ale Gondolinului.

După ce, mult mai târziu, la începutul anilor 1950, a încheiat *Stăpânul Inelelor,* tatăl meu s-a reîntors cu energie şi încredere la „Subiectul Zilelor de Odinioară”, devenite acum „Primul Ev”, iar în anii imediat următori a scos la lumină multe manuscrise vechi de pe unde zăcuseră. Reluând *Silmarillion,* a acoperit minunatul manuscris *Quenta Silmarillion* cu numeroase corecturi şi adăugiri ample. Dar revizuirea a încetat în 1951, înainte ca tatăl meu să ajungă la povestea lui Túrin, acolo unde *Quenta Silmarillion* fusese abandonat în 1937, odată cu episodul „noii poveşti despre hobbiţi”.

Tatăl meu s-a apucat să revizuiască *Balada Leithian* (un poem cu rimă, despre destinul lui Beren şi Luthien, abandonat în 1931), care curând a devenit aproape un poem nou, mult mai împlinit; dar munca la acest poem tărăgăna şi până la urmă a fost abandonată. Apoi tatăl meu a început să lucreze la ceea ce avea să fie o saga lungă despre Beren şi Luthien, în proză, bazată în mare măsură pe forma rescrisă a baladei; dar a abandonat-o şi pe aceasta. Astfel, dorinţa lui, manifestată în încercări succesive, de a da primei dintre „marile poveşti" amploarea pe care şi-o propusese nu s-a împlinit niciodată.

La acea vreme, şi-a reîntors atenţia, în sfârşit, asupra „marii poveşti" despre Căderea Gondolinului, existentă timp de aproape treizeci şi cinci de ani doar în *Povestea Pierdută* şi în puţinele pagini dedicate acesteia în *Quenta Noldorinwa,* datând din 1930. Aceasta urma să fie prezentarea – atunci când tatăl meu se va fi aflat în culmea puterilor sale creatoare – într-o formă narativă densă şi în toate elementele sale, ale extraordinarei poveşti pe care o citise la Societatea de Eseuri de la colegiul la care studiase la Oxford în 1920 şi care a rămas pe parcursul întregii sale vieţi un element vital în imagistica Zilelor de Odinioară. Legătura specială cu povestea lui Túrin este stabilită de cei doi fraţi: Húrin, tatăl lui Túrin, şi Huor, tatăl lui Tuor. În tinereţea lor, Húrin şi Huor au pătruns în oraşul elfilor, Gondolin, ascuns într-un cerc de munţi înalţi, aşa cum se povesteşte în *Copiii lui Húrin* (p. 29); ulterior, în Bătălia Lacrimilor Făr' de Număr, s-au întâlnit încă o dată cu Turgon, regele Gondolinului, iar acesta le-a spus (p. 49): „Gondolinul nu mai poate fi tăinuit multă vreme; iar când va fi descoperit, va pieri şi el". Iar Tuor a răspuns: „Puţin de-ar mai dura, şi-ar fi de-ajuns. Căci din casa ta va fi să vină nădejdea elfilor şi a oamenilor, deopotrivă. Îţi spun acestea, Domnia Ta, cu vederea dinaintea morţii; aici ne vom despărţi pentru totdeauna şi nicicând nu-ţi voi mai privi zidurile albe, dar din Domnia Ta şi din mine va răsări o nouă stea".

Această profeţie s-a împlinit când Tuor, văr primar cu Túrin, a venit în Gondolin şi s-a însurat cu Idril, fiica lui Turgon; căci fiul lor era Earendil: „noua stea", „nădejdea elfilor şi oamenilor", care a scăpat din Gondolin. În saga în proză *Căderea Gondolinului,* începută probabil în 1951, tatăl meu descria călătoria lui Tuor şi a însoţitorului său elf, Voronwe, care-l călăuzea; şi pe drum, singuri în sălbăticie, au auzit un strigăt în păduri:

Şi în timp ce Voronwe şi Tuor aşteptau să vadă ce avea să urmeze, numai ce s-a ivit dintre copaci un om înalt, înarmat, înveşmântat în negru, cu o sabie lungă, scoasă din teacă; s-au mirat ei văzând că tăişul sabiei era şi el negru, doar muchiile luceau reci.

Omul era Túrin, venind grăbit de la Nargothrond, care fusese devastat (p. 60); dar Tuor şi Voronwe nu i-au vorbit când a trecut prin dreptul lor, neştiind că „Nargothrond căzuse şi că acesta era Túrin, fiul lui Húrin, Sabia Neagră. Astfel s-au apropiat, preţ de o clipă şi nicicând altcândva mai apoi, drumurile acestor doi oameni înrudiţi, Túrin şi Tuor”.

În noua poveste despre Gondolin, tatăl meu l-a adus pe Tuor până în acel loc înalt dintre Munţii Încercuitori, de unde ochiul putea cuprinde câmpia Oraşului Ascuns. Şi acolo, îndurerat, s-a oprit şi nu a mers niciodată mai departe. Astfel, în *Căderea Gondolinului,* tatăl meu a eşuat din nou şi nu şi-a atins scopul; nu vom vedea, prin urmare, nici Nargothrondul, nici Gondolinul prin viziunea lui de mai târziu.

Am scris undeva că „odată cu încheierea marii «intruziuni» şi abateri numite *Stăpânul Inelelor,* se pare că el a revenit la Zilele de Odinioară cu dorinţa să reia mult mai amplă structură pe care o începuse cu atâta vreme în urmă, în *Cartea Poveştilor Pierdute.* Încă nu-şi atinsese scopul de a termina *Quenta Silmarillion;* dar «marile poveşti», care evoluaseră mult de la forma lor iniţială şi din care *următoarele capitole ale Quenta urmau să se dezvolte,* n-au fost niciodată finalizate”. Aceste observaţii sunt valabile şi pentru „marea poveste” a *Copiilor lui Húrin.* Însă în acest caz tatăl meu a realizat mult mai mult, deşi niciodată nu a izbutit să dea o formă finală, rotundă versiunii ulterioare şi extrem de extinse.

Concomitent cu revenirea la *Balada Leithian* şi *Căderea Gondolinului,* a reînceput să lucreze la *Copiii lui Húrin,* şi nu la copilăria lui Túrin, ci la acea parte, mai târzie, care reprezintă punctul culminant al destinului său funest, după distrugerea Nargothrondului. În cartea de faţă, această parte începe cu *Întoarcerea lui Túrin în Dor-lómin* (p. 163) şi se sfârşeşte cu moartea lui. De ce a procedat tatăl meu astfel, contrar obiceiului său de a reîncepe cu începutul, nu pot să ştiu. Dar de data aceasta a lăsat printre hârtiile sale o serie de manuscrise ulterioare, nedatate, privitoare la povestea lui Túrin de la

naşterea sa până la distrugerea Nargothrondului, în care versiunile vechi sunt extrem de elaborate şi digresează în direcţii narative necunoscute până în acel moment.

Cea mai mare parte a acestei opere, dacă nu în întregime, ţine de perioada care a urmat publicării *Stăpânului Inelelor.* În acei ani,*Copiii lui Húrin* a devenit pentru el povestea dominantă de la sfârşitul Zilelor de Odinioară şi o vreme îndelungată ei şi-a dedicat toate gândurile. Dar acum îi era greu să impună o structură narativă fermă, deoarece povestea devenea tot mai complexă atât în privinţa personajelor, cât şi a evenimentelor şi, într-adevăr, într-un fragment lung povestea se compune dintr-un mozaic de ciorne nelegate între ele şi schiţe de intrigi.

Totuşi, *Copiii lui Húrin,* în ultima sa formă, este principala poveste a Pământului de Mijloc după *Stăpânul Inelelor;* iar viaţa şi moartea lui Túrin sunt descrise cu o forţă convingătoare şi un ritm presant rar întâlnite în cazul altor popoare ale Pământului de Mijloc. Din această pricină, după un studiu îndelungat al manuscriselor, am încercat în cartea de faţă să alcătuiesc un text ce oferă o naraţiune continuă de la început până la sfârşit, fără introducerea altor elemente care nu sunt autentice în concepţie.

(2)
COMPOZIŢIA TEXTULUI

În *Poveşti Neterminate,* publicate cu mai mult de un sfert de secol în urmă, am prezentat un text parţial al versiunii lungi a acestei poveşti, cunoscut drept *Narn,* de la titlul elfic *Narn i Chîn Húrin,* Povestea Copiilor lui Húrin. Dar acela era un element într-o carte largă cu un cuprins variat, iar textul era în mare măsură incomplet, pentru a respecta scopul general şi natura cărţii: căci am omis mai multe fragmente substanţiale (unul dintre ele foarte lung) – acolo unde textul *Narn* şi cel în versiunea mult mai scurtă din *Silmarillion* sunt foarte asemănătoare sau unde am decis că nu poate fi prezentat nici un text „lung” distinct.

Forma textului *Narn* din volumul de faţă diferă, prin urmare, într-o serie de aspecte de acela din *Poveşti Neterminate,* unele dintre ele avându-şi originea în studiul mult mai aprofundat asupra extraordinarului ansamblu de manuscrise, pe care l-am efectuat după ce respectiva carte a fost publicată. Ceea ce m-a condus la cu totul alte concluzii privind relaţiile dintre anumite

texte şi secvenţa acestora, în special în evoluţia extrem de derulantă a legendei în perioada petrecută de „Túrin printre proscrişi”. Paginile care urmează cuprind o explicaţie a structurii acestui nou text despre *Copiii lui Húrin.*

Un element important îl reprezintă statutul particular al textului *Silmarillion* publicat; după cum am menţionat în prima parte a acestei Anexe, tatăl meu a abandonat *Quenta Silmarillion* la un moment dat (adică în momentul în care Túrin devine un proscris după fuga lui din Doriath), când a început, în 1937, *Stăpânul Inelelor.* În alcătuirea unei naraţiuni pentru opera publicată, am folosit în mare măsură *Hronicul Beleriandului,* iniţial o „Poveste a anilor”, dar care, în versiuni succesive, a crescut şi s-a extins într-o naraţiune-hronic, în paralel cu manuscrisele „*Silmarillion*” succesive, şi care se întindea până la eliberarea lui Húrin de către Morgoth, după moartea lui Túrin şi a lui Nienor.

Astfel, primul pasaj pe care l-am omis din versiunea *Narn i Chîn Húrin* din *Poveşti Neterminate* (p. 86 şi nota 1) reprezintă povestea despre perioada petrecută de Húrin şi Huor în Gondolin în tinereţea lor, şi am făcut acest lucru pentru că respectiva poveste este redată în *Silmarillion* (p. 224-225). Dar, de fapt, tatăl meu a scris două versiuni. Una dintre ele era în mod explicit destinată ca început pentru textul *Narn,* dar se baza în mare măsură pe un fragment din *Hronicul Beleriandului* şi diferă foarte puţin de acesta pe aproape tot parcursul său. În *Silmarillion* am folosit ambele texte, dar în volumul de faţă am urmat versiunea *Narn.*

Al doilea pasaj pe care l-am omis din *Narn* în *Poveşti Neterminate*(p. 97 şi nota 2) este cel care descrie Bătălia Lacrimilor Făr' de Număr, o omisiune făcută din acelaşi motiv; şi în acest caz tatăl meu a scris două versiuni, una în *Hronic,* a doua mult mai târzie, dar având drept călăuză textul din *Hronic,* pe care l-a urmat îndeaproape în cea mai mare parte. Această a doua poveste despre marea bătălie era, şi ea, destinată explicit pentru a forma o parte integrantă a textului *Narn* (care este marcat ca *Narn II,* adică a doua secţiune a lui *Narn*), şi afirmă la început (p. 44 în textul din acest volum): „Aici însă se vor povesti numai acele fapte care au schimbat soarta Casei lui Hador şi pe aceea a copiilor lui Húrin Neclintitul”. În continuare, tatăl meu a reţinut din *Hronic* doar descrierea „bătăliei apusene” şi distrugerea oştirii lui Fingon; prin această simplificare şi reducere a naraţiunii, a schimbat cursul bătăliei

aşa cum a fost ea înfăţişată în *Hronic.* În *Silmarillion,* desigur, am urmat *Hronicul,* deşi cu anumite elemente luate din versiunea *Narn;* dar în cartea de faţă am urmat îndeaproape textul pe care tatăl meu l-a considerat potrivit pentru *Narn* în totalitatea lui.

De la *Túrin în Doriath,* noul text este într-o măsură considerabilă schimbat faţă de cel existent în *Poveşti Neterminate.* Există o serie întreagă de texte, în mare parte scrise la prima mână, în jurul aceloraşi elemente narative, în diferite stadii de dezvoltare, astfel că este, desigur, posibil să îţi faci o cu totul altă idee despre cum ar trebui tratat materialul original. Am ajuns să cred că, atunci când am compus textul din *Poveşti Neterminate,* mi-am permis o libertate editorială mult mai mare decât ar fi fost necesar. În cartea de faţă, am reconsiderat manuscrisele şi am reconstituit textul, în multe locuri (de regulă minore) revenind la cuvintele originale, introducând propoziţii sau pasaje scurte care nu ar fi trebuit omise, corectând câteva erori şi alegând între diferitele texte originale.

Cât priveşte structura naraţiunii în această perioadă a vieţii lui Túrin, de la fuga lui din Doriath până la adăpostul proscrişilor pe Amon Rudh, tatăl meu se gândise la anumite „elemente” narative: judecarea lui Túrin în prezenţa lui Thingol; darurile pe care Thingol şi Melian i le-au făcut lui Beleg; chinuirea lui Beleg de către proscrişi în absenţa lui Túrin; întâlnirile dintre Túrin şi Beleg. Tatăl meu a tot mutat locul acestor elemente unele faţă de altele şi a plasat fragmente conţinând dialoguri în contexte diferite, dar i-a fost greu să le lege într-o „intrigă” cu cap şi coadă „să se se afle ce s-a întâmplat cu adevărat”. Dar acum, după ce am studiat îndelung manuscrisele sale, mi se pare limpede că înainte să o abandoneze, tatăl meu a ajuns totuşi la o structură şi o succesiune satisfăcătoare pentru această parte a poveştii; de asemenea, naraţiunea într-o formă mult redusă pe care am compus-o pentru a fi publicată în *Silmarillion* corespunde acesteia întru totul, cu o singură excepţie.

În *Poveşti Neterminate,* există un al treilea hiatus în naraţiune, la p. 138; povestea se întrerupe în momentul în care Beleg, după ce l-a găsit în sfârșit pe Túrin printre proscrişi, nu-l poate convinge să se întoarcă în Doriath (p, 87 în noul text) şi face din nou această încercare abia când proscrişii îi întâlnesc pe Gnomii Scundaci. În acest punct am făcut din nou apel la

Silmarillion pentru a umple golul, observând că în poveste urmează despărţirea lui Beleg de Túrin şi întoarcerea primului în Menegroth, „unde a primit sabia Anglachel de la Thingol şi *lembas* de la Melian”. Se poate însă demonstra că tatăl meu a respins această succesiune; căci „ceea ce s-a întâmplat cu adevărat” a fost că Thingol i-a dat-o pe Anglachel lui Beleg după judecarea lui Túrin, când Beleg a plecat prima oară în căutarea lui. Prin urmare, în textul de faţă, dăruirea sabiei este plasată în acel moment (p. 84) când nu se pomeneşte nimic despre dăruirea turtelor *lembas.* Ulterior, într-un alt pasaj, când Beleg s-a întors la Menegroth după ce-l găsise pe Túrin, nu se mai vorbeşte despre Anglachel în textul de faţă –, ci numai despre darul lui Melian.

E bine de menţionat aici că am omis din text două pasaje pe care le-am inclus în *Poveşti Neterminate,* dar care sunt două digresiuni faţă de text: anume povestea despre felul în care Coiful Dragonului a ajuns în posesia lui Hador din Dor-lómin (*Poveşti Neterminate,* p. 109) şi originea lui Saeros (*Poveşti Neterminate,* p. 112). întâmplător, înţelegând mai profund legăturile dintre manuscrise, pare aproape o certitudine că tatăl meu a respins numele *Saeros,*înlocuindu-l cu Orgal, care printr-un „accident lingvistic”, coincide cu orgol, orgel, „orgoliu”, în engleza veche. Mi se pare însă că e prea târziu acum să renunţ la *Saeros.*

Lacuna majoră în naraţiune aşa cum apare ea în *Poveşti Neterminate* (p. 151) este umplută în noul text de la p, 125 pună la p. 162, adică de la sfârşitul capitolului „*Despre Mîm Gnomul*”, după care urmează capitolele „*Ţara Arcului şi Coifului*”, „*Moartea lui Beleg*”, „*Túrin în Nargothrond*” şi „*Căderea Nargothrondului.*”

Există o relaţie complexă în această parte din „saga lui Túrin”, între manuscrisele originale, povestea aşa cum e spusă în *Silmarillion,* fragmentele disparate strânse în Anexă la *Narn* din *Poveşti Neterminate* şi noul text din volumul de faţă. Întotdeauna am crezut că intenţia generală a tatălui meu, în momentul suprem când a isprăvit, spre satisfacţia lui,„marea poveste” a lui Túrin, a fost să extragă din ea o formă mult mai scurtă, conformă cu ceea ce s-ar putea numi „stilul *Silmarillion*”. Dar, desigur, acest lucru nu s-a întâmplat; astfel că mi-am asumat eu, acum mai mult decât în urmă cu treizeci de ani, ciudata sarcină de a încerca să fac ceea ce nu a făcut el: să scriu

o versiune „*Silmarillion*” a celei de pe urmă forme a poveştii, extrăgând-o din materialele eterogene ale „versiunii lungi”, *Narn,* este vorba de Capitolul 21 din *Silmarillion.*

Astfel, textul din volumul de faţă, care umple lunga lacună din povestea publicată în *Poveşti Neterminate,* derivă din aceleaşi materiale originale ca şi pasajul corespunzător din *Silmarillion* (p. 280 317), dar sunt folosite într-un cu totul alt scop în fiecare caz în parte, iar în textul cel nou cu o înţelegere mai bună a labirintului de ciorne şi note şi a succesiunii acestora. O bună parte din manuscrisele originale, care a fost omisă ori comprimată în *Silmarillion,* rămâne valabilă; dar unde nu mai e nimic de adăugat la versiunea *Silmarillion* (cum este episodul morţii lui Beleg, derivat din *Hronicul Beleriandului*) versiunea ca atare este redată fără modificări.

Ca rezultat, deşi am fost nevoit să introduc pasaje de legătură ici şi colo pentru a uni diferitele ciorne, nu există nici un element de „invenţie” externă, oricât de mic, în textul prezentat aici. Cu toate acestea, textul este artificial şi nici nu ar fi putut fi altfel; mai cu seamă deoarece acest ansamblu voluminos de manuscrise reprezintă o evoluţie continuă în povestea ca atare. Ciorne care sunt esenţiale în alcătuirea unei naraţiuni neîntrerupte pot de fapt să aparţină unor faze mai timpurii. Astfel, bunăoară, un text iniţial pentru povestea despre cum a ajuns ceata de proscrişi a lui Túrin la dealul Amon Rudh, despre locul de sălăşluire pe care l-au găsit pe culmea acestuia, despre viaţa lor acolo şi victoria efemeră a ţării Dor-Cuarthol a fost scris înainte de a exista orice referire la Gnomii Scundaci, iar o descriere completă a casei lui Mîm sub creasta dealului apare înaintea lui Mîm însuşi.

În ceea ce urmează din poveste, după întoarcerea lui Túrin în Dor-lómin, căreia tatăl meu i-a dat o formă finală, diferenţele faţă de textul din *Poveşti Neterminate* sunt foarte puţine. Trebuie totuşi menţionate două elemente de detaliu în relatarea atacului asupra lui Glaurung la Cabed-en-Aras, în care am modificat cuvintele originale, ceea ce necesită o explicaţie din partea mea.

Primul priveşte geografia. Se spune (p. 188) că, atunci când Túrin şi însoţitorii săi au pornit din Nen Girith în seara fatală, ei nu s-au îndreptat drept spre dragon, care se afla pe partea cealaltă a defileului, ci întâi au apucat-o pe drumul spre Trecerea peste Teiglin; „apoi, înainte să ajungă acolo, au luat-o

spre miazăzi, pe o cărăruie” şi au traversat pădurea de pe malul înalt al râului, spre Cabed-en-Aras. În textul original se spune că atunci când au ajuns acolo „primele stele au licărit la răsărit, în spatele lor”.

Când am pregătit textul pentru *Poveşti Neterminate,* n-am observat că era o inadvertenţă aici, deoarece ei nu se îndreptau spre vest, ci spre est, sau sud-est, lăsând în urmă trecătoarea, ceea ce înseamnă că primele stele de la răsărit trebuiau să fie în faţa lor, nu în urma lor. Analizând acest aspect în *Războiul Nestematelor* (1994, p. 1571), am acceptat sugestia că acea „cărăruie” ce ducea spre sud o apuca din nou spre vest, ca să ajungă la Teiglin. Ceea ce acum mi se pare improbabil, fără rost în naraţiune, iar o soluţie mult mai simplă este de a schimba „în spatele lor” cu „în faţa lor”, cum am şi făcut în textul cel nou.

Harta pe care am schiţat-o în *Poveşti Neterminate* (p. 213) pentru a înfăţişa zona respectivă nu este de fapt bine orientată. Este privită din perspectiva hărţii Beleriandului şi este reprodusă în harta mea din *Silmarillion* astfel încât Amon Obel să fie orientat aproape spre est faţă de Trecerea peste Teiglin („luna s-a înălţat în spatele dealului Amon Obel”, p. 217), iar Teiglinul să curgă spre sud-est sau sud-sud-est prin defileu. Acum am redesenat schiţa şi am indicat şi locul aproximativ al strungii Cabed-en-Aras (la p. 203 se spune că „o strâmtoare din aceasta, nu cea mai adâncă, dar cea mai îngustă, se afla acum tocmai în calea lui Glaurung, la miazănoapte de locul unde Celebros se vărsa în Teiglin”).

Al doilea element priveşte povestea uciderii lui Glaurung la trecerea defileului. Avem aici o ciornă şi o versiune finală. În ciornă, Túrin şi însoţitorii săi au urcat malul opus al hăului, până au ajuns sub buză; acolo au rămas atârnaţi în timp ce noaptea se scurgea, iar Túrin „se lupta cu vise întunecate şi înfricoşătoare în care întreaga sa voinţă se încorda pentru a rămâne agăţat şi a se ţine bine”. Odată cu venirea zilei, Glaurung s-a pregătit să treacă peste hău într-un loc aflat „mult mai departe către miazănoapte”, astfel că Túrin a fost nevoit să coboare înapoi la râu şi apoi să urce iarăşi malul pietros, ca să ajungă sub pântecele dragonului.

În versiunea finală (p. 191), Túrin şi Huntor abia îşi începuseră căţărarea pe celălalt perete al defileului, când Túrin a zis că îşi iroseau puterile chinuindu-se să urce înainte să ştie unde anume avea să treacă Glaurung. „S-au oprit, prin urmare, şi au aşteptat.” Nu se spune că au coborât din punctul în care

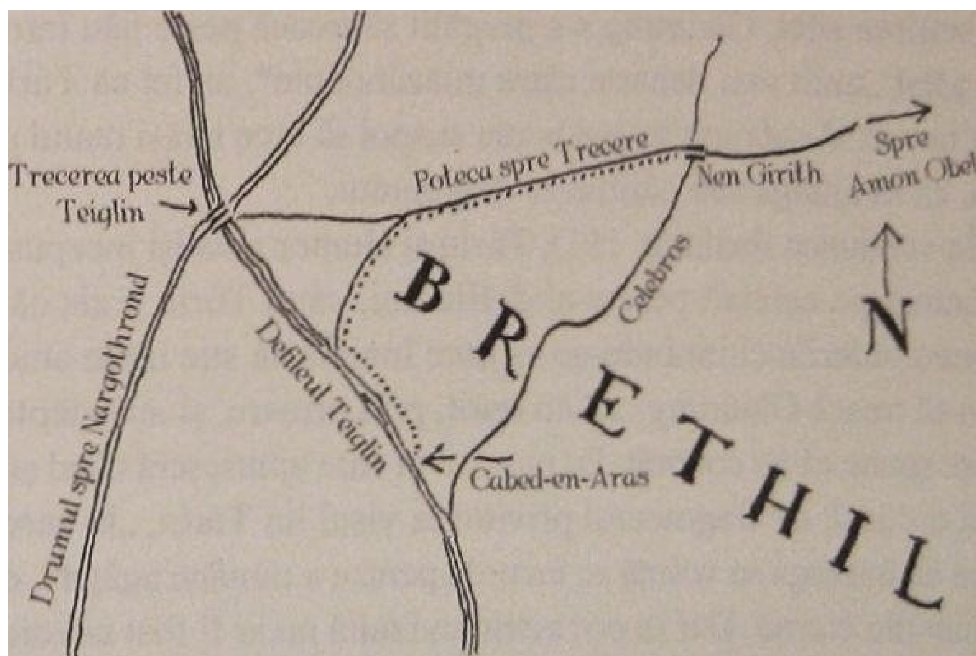
ajunseseră când şi-au oprit urcuşul, iar fragmentul privitor la visul lui Túrin, „în care se făcea că întreaga sa voinţă se încorda pentru a rămâne agăţat”, este preluat din ciornă. Dar în povestea revizuită nu ar fi fost nevoie să rămână agăţat; ar fi putut să coboare şi să aştepte acolo şi, cu siguranţă, aşa ar fi făcut. De fapt, asta au şi făcut; în textul final (*Poveşti Neterminate,* p. 192) se spune că cei doi nu-i stăteau lui Glaurung în cale şi că Túrin „s-a târât de-a lungul malului, ca să ajungă sub trupul viermelui”. Se pare, prin urmare, că povestea finală a păstrat un element din ciorna iniţială, de care nu era neapărat nevoie. Ca să-i confer coerenţă, am înlocuit (p. 213) „neaflându-se chiar în drumul lui Glaurung” cu „întrucât nu ajunseseră chiar în drumul lui Glaurung” şi „s-a târât de-a lungul malului” cu „s-a târât pe stâncă în sus”.

Sunt detalii mărunte dacă le iei în sine, dar ele limpezesc scenele poate cel mai puternic vizualizate în toate legendele Zilelor de Odinioară şi unul dintre cele mai măreţe episoade.

NOTĂ DESPRE HARTĂ

Această hartă se bazează în mare măsură pe aceea publicată în *Silmarillion,* care, la rândul ei, avea la bază harta făcută de tatăl meu în anii 1930 şi pe care el n-a înlocuit-o niciodată, folosind-o pentru toate scrierile sale ulterioare. Reprezentările cu contururi precise şi, desigur, foarte selective ale munţilor, dealurilor şi pădurilor copiază stilul lui.

Redesenând harta, am introdus anumite elemente distincte, cu intenţia de a o simplifica şi de a o face mai potrivită pentru povestea *Copiilor lui Húrin.* Ca atare, nu se extinde spre răsărit pentru a include Ossiriand şi Munţii Albaştri, iar câteva detalii geografice sunt omise; cât despre nume, sunt marcate doar cele care apar propriu-zis în text (cu câteva excepţii).

Trecerea peste
Teiglin
Poteca spre Trecere
Nen Girith
Spre
Amon Obel
BRETHIL
N
Celebros
Defileul Teiglin
Cabed-en-Aras
Drumul spre Nargothrond